

ახალი

თემთების და
კონტემპორების
შურნალი

საუნაქე

№4 (78)

ივლისი-აგვისტო

2020 წელი

ფასი 3 ლარი

ნომრის ავტორები

bez

როსტომ ჩხეიძე

1970
2020

& პიერ გიიოტა

ჰოჯია

ვაატა შამუგია
ჯუდი ლი
გიო ლომიძე

ესეისტიკა

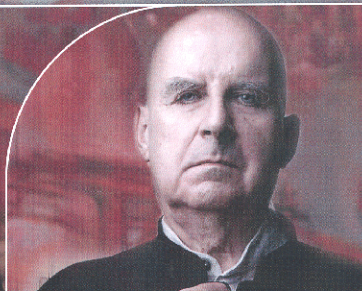
ოთარ ჯირკვალიშვილი
ჟოზე სარამაგუს „იესოს სახარებაზე“

პროზა

ცირა ყურაშვილი
გონა სნილაძე
ნათია სოყურაშვილი

თარგმანები

ვლადიმერ მაიაკოვსკი
ენ სემსტონი
ანდრეი სან-სენკოვი
მატეო გალიაცო

ყველაფერი ჩვენს წარმოებაში

სავიზიტო ბარათები; მოსაწვევები და მისაღოცები;
 დიპლომები; სერთიფიკატები; ბროშურები; ფლაერები;
 ბუკლეტები; კატალოგები; მენიუები; კალენდრები;
 პოსტერები ბლანკები; კონვერტები;
 ბლოკნოტები; CD/DVD შეფუთვა
 ნებისმიერი სირთულის ყუთები;
 ასევე ყუთებზე ბეჭდვა;
 ყველა სირთულის კვეთები;
 ეტიკეტები და სხვა თვითნებადი
 პროდუქტები; ბილეთები;
 აფიშები, ბანერები, ვიტრინების
 და ავტომობილების გაფორმება;
 საათების ბრენდირება;
 ბეჭდვა ოქროს და ვერცხლის ფოლგაზე,
 ნატურალურ ტილოზე;
 პლასტიკური ბარათებზე ბეჭდვა;
 მაისურებზე, ჩანთებზე, კალმებზე ბეჭდვა

ციფრული,
 ოფსეტური
 ბეჭდვა

ქუთათელაძის 8. ტელ.: 597 39 55 87; 2 39 55 87; 2 14 12 14 innostd@gmail.com

ქვეყნის ბაიონის საბავთო ქარხანის
 მანქანების უზრუნველსა და სარეზინო
 კაბინეტების მწარმოებელი

ნოზრის ავტორები

როსტომ ჩხეიძე

- ელისო მცხრეველი – როსტომ ჩხეიძის შუუვლი სამყარო – 3
- როსტომ ჩხეიძე – კვირა ნეკერ-ქალაქში (შეხმიანება „ქართველ ქალთა თანამედროვე პოეზიის ანთოლოგიასთან“) – 13

პიერ გიიოტა

- ბიოგრაფია – 20
- როლან ბარტი – რა მოსდის აღმნიშვნელს? (ფრანგულიდან თარგმნა ბაჩანა ჩაბრაძემ) – 21
- პიერ ბიიოტა – ედემი, ედემი ედემი (ფრანგულიდან თარგმნა ანა კობახიძემ) – 22
- პიერ ბიიოტა: „ამ სამყაროს ფოჯობეთურს ვერ ეუწოდებ, რადგან უკვე დიდი ხნის შემწვარი ვიქნებოდი“ (ინტერვიუდან ფრანგულენტი) – 24
- (ფრანგულიდან თარგმნა ბაჩანა ჩაბრაძემ) – 24

პოეზია

- პაატა შაჟუშია – შუალამის კატეხიზმო – 27
- ჟუსტი ლი – პარალელური პოეზია – 34
- ბიო ლომიძე – ლექსები – 39

პროზა

- ცირა ყურაშვილი – მამას მარჯვენით ქაფჩა უჭირავს – 43
- მირა სხილაძე – გამქრალი ფერები – 45
- ნათია სოყურაშვილი – მისი უდიდებულესობა – ამინდი – 48

1

2

3

პროექტის ავტორი
ვაჟა წიგნქვეყნის
 გენერალური
 მთავარი რედაქტორი:
შოთა იათაშვილი

რედაქტორი-სტილისტი:
ლელა კოდალაშვილი

დიზაინი და დეკორაცია:
ნიკა ხვედელიძე

სარედაქციო კოლეგია:
დავით ანდრიაშვილი
გიგა იმედაშვილი
დათო ტყეშელაშვილი
ეკა ქავთარაძე
ზაზა შატირიანი
დავით ჩიხლაძე
გიგა ხაფიაძე

ნომერზე მუშაობდნენ:
როსტომ ჩხეიძე
ილისო მებრძოლი
ბარბანა ჩაბრაძე
ანა კოხანიძე
ვაჟა ჯაფარიანი
ჯუდი ლი
გიორგი ლომიძე
ნათია სოსოშვილი
ცირა ყურაშვილი
გოჩა სხილაძე
ოთარ ჯირაკაშვილი
ნიკო ქოქოსაძე
დალილა გომიანი
ნინო ბერიძე
მარია ტყეშელაშვილი

4

5

ენისტიკა

ოთარ ჯირაკაშვილი – პოსტმოდერნისტული ნიშნების ანალიზი ყოზე სარამაგუს რომანში „იქცაო სახარება“ – 56

თარგმანები

- ელენიზი მინაშვილი – პასპორტი (რუსულიდან თარგმნა ნინო ქოქოსაძემ) – 61
- მე სმესტონი – რაუნცელი (ინგლისურიდან თარგმნა დალილა გოჯიაძე) – 63
- ანდრეი სინ-სანკოვი – ლექსები (რუსულიდან თარგმნა ხენე გიორგაიძემ) – 67
- მატიო გალიკატი – რაც შე არ ვიცი (იტალიურიდან თარგმნა მარია ტყეშელაშვილი) – 74

გამომცემლობა – „საუნჯე“
 მის: ალ. ზაზაძის 32/34
 ტელ.: 2141214, 2395587, 2397188
 ელ-ფოსტა: akhaisaunje@gmail.com
 Facebook: გამომცემლობა საუნჯე/Saunje publishing <http://www.facebook.com/saunje>
www.newsaunje.ge

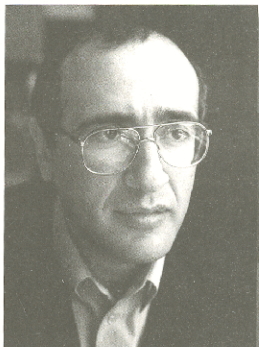
როსტომ ჩხეიძის „მეუპალი სამყარო“

ელისო მეტრეველი

სულ მებრძოლებზე წერს, გაუტყულებზე, ვალმოხდილებზე – უცნაურ გამარჯვებულებზე, უცნაურად თავისუფალ ხალხზე. აბა, როგორი გამარჯვებაა, გზაზე რომ დაგხვრეტენ, უნამლოდ და უექიმოდ რომ მოკედლები, ციმბირს რომ მოგატარებენ, სამშობლოდან რომ გაგაძევიებენ და მოგკლავენ, ამგნებულს რომ დაგინგრევენ, დანერილს რომ დაგისიყვიან... არამხოლოდ წერს, ისე მოზნდა, რომ თარგმნითაც სულ ასეთი ხალხის ტექსტებს თარგმნის, როგორც მანიფესტებს, თითქოს ფორმულები გამოჰყავს: „ამას“ პლუს „ეს“ პლუს „ის“ უდრის თავისუფლებას, უდრის დამოუკიდებლობას, უდრის მარადიულობას – ტანჯვისაც, დაღაბსაც, ტკივილსაც, ყველაფერ ადამიანურს – და მინც, უდრის გამარჯვებას!..

როსტომ ჩხეიძის გამოცემამდე უკვე მზად ავსო ოცდამეცხრე ბიოგრაფიული რომანი – მიხეილ ჯავახიშვილის ცხოვრების ქრონიკა „კალამი გოლგოთაზე“. დღემდე გამოუცემელი აქვს „პურჯი ეროვნებისა: იაკობ გოგებაშვილის ცხოვრების ქრონიკა“, „კომიკოსი ტრაგედიაში: ვალაკტიონ ტაბიძის ცხოვრების ქრონიკა“, „მოციქული: თედო საბოკიას ცხოვრების ქრონიკა“, „აგვისტოს შვილები: მამარჯიბე ოთარ ჩხეიძე“, „ყაზბეგჩანა“, „ბუდი პავლე ინგროფისა“, რომელიც სამჯერ დაბეჭდა და სხვა.

დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის სემური ენების განყოფილება. მუშაობდა გაზეთ „ლიტერატურულ საქართველოში“, „ვეფხისტყაოსნის“ აკადემიური ტექსტის დამდგენ კომისიაში, ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ფოლკლორის განყოფილებაში, შემდეგ კი ამავე ინსტიტუტის ვალაკტიონისა და ტექსტოლოგიის სამეცნიერო ცენტრებში. იყო ჟურნალ „ომეგასა“ და გაზეთ „ჩვენი მწერლობის“ მთავარი რედაქტორი, „ჩვენი მწერლობა“ მოციანებით ჟურნალად გადაკეთდა. როსტომ ჩხეიძეს დანეროლი აქვს მრავალი მონოგრაფია, ლიტერატურული ესე და სტატია ქართული და უცხოური (უმთავრესად ინგლისური და ამერიკული) მწერლობის თემატიკაზე; არის მხატვრულ-დოკუმენტური წიგნების ავტორი; თარგმნილი აქვს ინგლისური და ამერიკული ლიტერატურული თუ პოლიტიკური ესეები და არაერთი სხვა თხზულება.

როსტომ ჩხეიძის წიგნები, ლიტერატურული და სამეცნიერო კვლევები, მისი ტექსტები სოციალურ ქსელებსა და ჟურნალ-გაზეთებში, მისი გადაცემები ტელევიზიასა და რადიოში თითქოს გზამკვლევა იმ სააზროვნო სივრცეში, სადაც მთავარი ლიტერატურაა, სადაც მთავარი ის ხალხია, ვინც ლიტერატურას ქმნის, ვისაც ლიტერატურა უყვარს...

ვინც როსტომ ჩხეიძესთან „ორბელანის საღამოებს“ არ დასწრებია, შეუძლია წარმოიდგინოს 90-იანი წლების თბილისი და ლიტერატურის ინსტიტუტის ერთი პატარა დარბაზი, სადაც ისე ციოდა, ისე ციოდა, რომ პალტოცაც არავინ იხდიდა. 1995 წლიდან აქ კვირაში ერთხელ ასე ჩაუფთნელი ხალხით იესებოდა მთელი დარბაზი

მამასთან ერთად

და დაღამებამდე არაენი ტოვებდა იუაურბას: ახალი ნივნები, ახალი ავტორები, ახალი რეჟისორები, აუდიტორია და ასპარეზი ავტორიტეტ-ტინი თუ დამწყები ავტორებისთვის. სასწრაფოს ეს ერთი პატარა პონა თითქოს ყოველთვის დასწრისი და ხოლმე მწორზე დაიბეჭდებულ სი-ციფებს, უსინათლობას, უსამართლობას, ომს და ნგრევისა... თითქოს აწინასწორებდა.

...ამიტომაც და ოლბი, ბეერი სხვა რამის გამოც, როს ცხოვრებაში, დედამისაზე რის გამოც ეს **„წერლობითი ინტერვიუ“** გვაქვს და რამაც ჩვენი გვეგები და რეალობა თავდაჯირა დააყენა. რას აკეთებს როსტომ ჩხეიძე **„პოსტპანდემიური ხანის მოლოდინში“** და როგორ ფიქრობს, როგორ იქნება ეს ხანა - ჩვენივის, სამყაროსთვის?

- შემთხვევით არ შექმნილა ეს ტერმინი: პოსტპანდემიური ხანა. ეს მართლაც ახალი ეპოქისმავგარი რეალობა იქნება, რადგანაც კაცობრიობამ ერთსულ და ერთხორც განიცადა ეს კიდევ ერთი უამინისი, რამაც გაიმძფრა განმარბები და დიდი სულიერი მღელვარებაც გამოიწვია, რადგანაც ადამიანს გაუძნებლად ამ მოკლედახელ ცვლილებებთან შეგუება, არა-მალკლებად შემტყრელი გარდატეხის პოლიტიკურ მოვლენებსა და კატაკლიზმებსზე.

რალაც ამგვარს უთუოდ მიეკლოდით - თან არ გვეგეროდა, მაგრამ თან გვეგეროდა.

მწვეფ მოლოდინი ახალი ჟამინისის მოახლოებისა, გამოხატული აიასგვარი უცნაურობით, მფრინავი თიფშების, უცხო პლანეტებიდან მოსული სტუმრების, მეთიანეების, მწიხანავების, კუდიანი ვარსკვლავის გაუთავებელი ხსენებით, რალაც ამგვარად უნდა აღსრულებულიყო.

სასაცილოდ არ გვეოფინდა ბერის ეს ყოველიეე? აბა, ახლაც თუ ვართ სიცილის გუნებაზე... უფრო იმიტომ. თვი რომ დაფინშიდით და ვინავეთი ძალზე მიმიერ რეალობა გადაეცინათ თუ ჯერაც გადაგვანა და შეგვიფართ სწორედ იმ პოსტპანდემიურ ხანაში, რომელიც არ ვიცით, რას გვეცდის.

დიდი ფსიქოლოგური წიქი განიცადეთ და შესაბამისად - ფერისცვლებაც ჩვენი ფსიქიკაში.

ნიგრან თუ განიცადეთ ფერისცვლება ჩვენი ზნეობაში - კაცობრიობამ საერთოდ და ქართველებმა კერძოდ?

თავს ვირწმუნებთ - და ღმერთმა აგვიცხიბოს ეს რწმენა - სასიცილო ზნეობრივი ფერისცვლების მიწმენი შევიქნებით, მაგრამ ნეტა რა როგორ მოხდება ყოფით რეალობაში?

ისე, თუკი მართლა ვირწმუნებთ და ილუზიებს არ გამოვდეგვებთ, კიდევ უნდა მივღინით მისაღწეობა, ჟამინობამ გამოგვაფხიზლოს და დავებუებით, რომ სასელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის ფორმალური არსებობა ბერის არას ნიშნავს, თუ მართლაც არ შევიტყმენით თავი საქართველოს სახელმწიფოს შეიღებად და ცველადური, მსხვილსახი იქნება თუ წერილმანი, ამ გადმოახედიდან არ გავიარბეთ და შევადგასეთ.

და თუ რაიმეს ვისურვებთ უპირველესად:

პოსტპანდემიურ ხანაშიც ისევე შეგვცხარწმუნებინოს კაცობრიობათან სულიერი სიახლოვე, როგორც ჟამინობამ გადავვაჯაქვა ერთხანის. უბრალოდ - იძულება სულიერ ძაფებად გარდაისახოს, აღიარაოდეს რომ აღარ განწყდება.

- **ამბობენ, რომ ეს პანდემია ლაქსის ქალღი აღმოჩნდა. ბერი რამ გამოჩნდა: სტრატეგიული შეცდომები შეცნიერების თუ განათლების მიმართულებით, ხელისუფალთა არასწორი გადაწყვეტილებები; ადამიანური სისახტიკის მავალითებიც დაჯინებით თავანწირიცა. თქვენ რაზე გაამახვილებთ ყურადღებას, რა იყო და არის ყველაზე თვალმისაცემი? და ეს დრო როგორ სხვა დროს? გვიღებებთ იყო იმ დროშიც, რომელზეც თქვენ გიმუშავით და დიდ ინფორმაციას ფლობთ.**

- მეტ-ნაკლები ცველიდან თუ შემოტრიალებანი საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში ყოველთვის თამაშობა ლაქსის როლს, უკიდურესად მწვავე ვითარებანი ხომ ლაქსუთა და ლაქსუნი - ჩვენი დროება როგორც აღმოჩნდა.

სახელმწიფოებრივი წგობის - მოშლა არ ნინდა ვთქვა - დაქნება უკვე ისე თვალახლოვე ჩანდა ყოველ განტყრული ადამიანისათვის, ჟამინობის სულაც არა სჭირდებოდა სტრატეგიული შეცდომების, უფრო კი დანაშაულთა, აღმოჩენის მეცნიერებისა და განათლების მიმართულებითაც და შედეგადად სხვა არასწორი გადაწყვეტილებების საყალბო შედეგებშიც.

ან რომელ გადამწყვეტილებებზე შეიძლება აღაპაკი, როდესაც ხელისუფლება აზროვნებს პარტიულად და არა სახელმწიფოებრივად.

აქ არის ჩამუდებული მთავარი მიზეზი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ყოფის სულ უფრო და უფრო დეგრადირებისა, რასაც არაფერი ეშველება, ვიდრე პარტიული აზროვნება ნაწსულს არ ჩაბარდება და ვიდრე ყველა არ გაეცისგრეგანებთ, რომ ქვეყანა უპიროველს ყოვლისა კულტურა.

ნიმანდობლივია, რომ კულტურის საინისტირო ფორმალურად აღარ არსებობს და განათლების საინისტიროს მფრწყეს დანამატად - ვითომ რომ სუნთქავს, მაგრამ ეს რა სუნთქავა,

აუღიარებელია ბელარუსის სუბიექტის არ იყოს.

ლატვიის რომ ახსენებენ, უფროდ გულისხმობთ, რომ ის, რაც ბერისათვის — მაგრამ არა ყველასათვის — გახლდათ ცხადი, ან უკვე საყოველთაო სანუხარო შეიქნა.

ამ მხრივ ამ ტვიანობის როლი უსათუოდ აღსანიშნავია. თუმც ბელარუსებლებმა სცადა მისი პოლიტიზება და ექიპების ჩაყენება თავის სამხარეთში, მაგრამ საბედნიეროდ მიიღო ასეუდ არ ანეყო საკმე, რადგანაც ადამიანთა სულში მიმდინარე პროცესები უფრო ძალში გამოიღვა და გადაფარა და შთანთქა პანდემიის ნორმება პოლიტიკაზე.

სულში მიმდინარე პროცესებმა კი გამოიწვია ნაცრისდერი რელიგიიდან ამოვარდნა და ადამიანის კეთილ თუ ბოროტ თვისება გამოკვეთება, ის, რაც საერთოდაც ხდება ხოლმე კამიანობისას — სრულეებისაგან იქნება გამოწვეული თუ პოლიტიკური მისწრაფებისაგან. კიდევ უფრო ამოხიდა ზემოთ ის ბოლშევიკური სული, რაც ასე დაფუძვლია ხელისუფლებას, რომლის მმართველობის სტილი, სიცრუება და სიკაღმებზე ამოზნდილი, გვიარც განხილავდება ბოლშევიკურ-კომუნისტური ეპოქისაგან.

ადამიანებს შორის კი ანკარად გაიზარდა თანავრძობა, ყურადღებამიანობა, შეწვევის სურვილი, დინტერესება ერთმანეთის კეთილ.

მიიღო ისეთი მასშტაბური დამხარება არ მომხდარა, როგორც თუნდ შავი ჭირის გადავლისას აღმოუჩნდა თვისტომთა აღუქმანდერ ორბელაინი, მაგრამ იმ კეთილმოზღვდური საქმის ანარქიკები ხომ იჩნდა თავს და ესეც ეტობას არ მომხდებდა.

— ახლა რა გზა დარჩა მწერალს, როგორ უნდა იმუშაოს, გამოაკვეყნოს როგორ უნდა მოექცეს ის, ვინც წერას აგრძელებს? თქვენ რა შეცვალეთ და როგორ მუშაობთ? ერთია ონლაინსივრცე, სადაც მხოლოდ ტექსტები კი არა, ლამის მთელი დღამინაა შესახლებული და მეორე — ცოცხალი ლიტერატურული პროცესი რეალურ თუ ბექტორ სამეაროში და რა ელოდება ამ მეორეს?

— ერთ-ერთიან დაბრკოლებას ნუ გავაზვიადებთ, ამგვარი დაბრკოლებანი ლიტერატურული პერიოდიკისათვის ერთიან აღმწერლო პროცესს განა ისეთს რას დააკლავდა, მითუმეტეს, წიგნების გამოცემა არ შეწყვეტილა. ტემპმა მოიკლო, როგორ არა, მაგრამ მიიღოდაც ხომ არ გაყინულა.

თან კომპიუტერულმა ცივილიზაციამ ისედაც ონლაინყოფაზე გადაიწყო მხარის ცხოვრება და პანდემიის ხალხს მხოლოდდა დაემატა ამ რეალობას, რომელსაც მწერალი უკვე შეჩვეულია და შესაფერისდაც მოქმედებს.

მწერლის გამოკეტვა ისედაც ზუგუნბრი მოვლენა გახლდათ ყოველ დროში, მისი ჩაიბრვა მდუმარებაში და ხალხისაგან გარიდებულად, რათა იმავე ხალხს ასე მოუტანოს სულიერი საზრდოც და განიცდ.

და ახლა კომპიუტერის წინაშე მკადარს გამოკეტული აღარც კი ეტობის, იმავე წამზე რომ შეუძლია გაცხადოს უამრავი ადამიანისათვის ახალი შემოქმედებითი ნაყოფი.

ბექტვას ეს ვერ შეცვლის?

ანკი რატომ უნდა შეცვლიოს. უბრალოდ, სულის მოსათქმულად შევლის და მკითხველი აუდიტორიის განწყობილების გამოსარკვევად.

ყველაზე მძიმეც და ყოველად აუხსნელიც აღმოჩნდებოდა ბიბლიოთეკებისა და წიგნის მალახიების ჩაქეცვა.

ეს მცეც კი მწვავედ ვიგრძენი, უმდიდრესი საოჯახო ბიბ-

ლიოთეკა რომ მაგეს, და რაღა უნდა ითქვას იმ მწერლებსა და მკითხველებზე, რომელთათვისაც თუნდ პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა მთელი ოჯახად ქცეულა.

გამოქველმობები კი ხელეწიარდ გასურთულეს ცხოვრება იმ ყოველად გაუმართლებელი გადაწყვეტილებით — ახლა შეიძლებოდა თუ შეიძლებოდა წიგნების გაერთილებების დაქმარება და გააქტიურებაც, შინ დაარჩინილიაგან ბევრმა რომ აღმოაჩინა თავის თავში მკითხველი და კიდევ დაუნდუნ წიგნებს მთელ მსოფლიოში. წვენიან კი გზა ჩაებურგათ ახალი წიგნებისაკენ ახლა ადამიანებსაც, თორემ მკითხველი ხომ დაინაგრა და დაინაგრა.

ერთი სატყვიით:

მწერალი მუდამიანაც არ დაზარალებულა, და ვისაც წერის უნარი მოწულუნებია, პანდემიის ნუ გადადარბუნებს, თავის თავში ეტობს მიზეზები, თორემ ყოფილი წინააღმდეგობანი არაბოდეს დაიღვევა და თუ ყველაფერი ლამის გადაუღახავ დაბრკოლებად მივიღეთ, ველარაფერი გაგვიკეთებდა და გვაა.

— როსტომ, მოდი, ახლა ერთი საუკუნიო უკან დაბრუნდება — წარსულში, საქართველოს 20-იან წლებში და თვენი ოჯახის 20-იან წლებში. თქვენ შესწავლილი გაქვთ ეს წლები, ის ხალხი, ვინ იმ დროს ცხოვრობდა და კვებოდა, კლავდა. აუბაბა, ერთია, როცა ამის შესახებ ისტორიის სახელმძღვანელოში (და გვაქვს კი ასეთი სახელმძღვანელოები?) კითხულობ, სამეცნიერო კვლევებს ეცნობი და მეორეა, როცა ეს საკუთარი ოჯახის ისტორიაცაა. რა მოხდა იმ დროს საქართველოში, რა დავმართა ქვეყანას და რაც მთავარია, ხალხს — ერთ მხარეზე და მეორე მხარეზე. რა შეუძლის ხელს, რომ იგვეც არ განმეორდეს?

— ისტორიის სახელმძღვანელოები აღარ მიხსენით. ძალზე უნდა გუბებზე მაყენებს მათი გაცნობა, ისეთი მუდამეცდილება მორება, რომ აგტრები ჯერაც იქ არიან დაარჩინილები — საბჭოთა ეპოქაში, როდესაც წვენი ქვეყნის თავგადასავალი წარმოადგებოდა და შეუძლებოდა ყოველდ შედაპორულად, ის კი არა — ყალბადაც, მიკერძობულადაც, უკუღმართლად.

კოსმეტოკურად გადახედოლია მაშინდელი შეხედულებანი, აღაგაღვა შეფუთილია და ზოგჯერ მართებულ მოსახლებს თუ დაკვირვებაც გაიღვევს, მაგრამ ეს რას უშეცლის იმ მთლიან პანორამას, რომელიც დაცილებულია და ძალიანად დაცილებული ისტორიული რეალობისაგან.

სიყალბე იქით გადის, უფრო უიბტურესო საკითხავს, ვიდრე სახელმძღვანელოებში წარმოდგენილი წვენი ერის თავგადასავალია, ბევრს ვერ იმეოთ.

ეს ყოველგვ მხოლოდ დაამორებს ყმა-

წილეს მათი მოდემოსა და ქვეყნის სამედიკო წარსულს, ნაშინ როდესაც უფრო შთამბეჭდავი ისტორიის სახელმძღვანელო მეგრ ენის არ შეიძლება მიუპოვებოდეს, საქართველოს ისტორია რასაც ვანდის და მეტი რაღა უნდა სურდეთ ისტორიკოსებს, სახელმძღვანელოს ავტორებს, რომელთაც უხვადვე უნდავთ მასალას შემწერილი ამბებისა და პერსონაჟთა შთამბეჭდავი გალერეისა. და ამ სიმდიდრის წაზნება დანაშაულია ჩვენი ერის წინაშე, რადგანაც იმ წარსულში ჯეროვნად ჩანდნობის, ღრმა გახარების გარეშე ვერასოდეს შევითვისებთ სახელმწიფოებრივ აზროვნებას, ურმოლოსადე ჩვენი არსებობა სულთმობრძივის ღირსილი თუდა იქნება.

ჩემთვის წარსული, შორეულზე შორეულიც, სადაც შურა ბუნდობლდება, ცოცხალ ვანცდამი არსებობს, ეს ცოცხალი გზივდა კი შამათვისებინა სწორედ ჩემი ოჯახისა და საერთოდვე, ჩამიძეთა სახელეულის თავგადასავალმა, ჩემი წინაპრები საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და კულტურულ-რელიგიური ცხოვრების შუაგულში რომ ტრიალებდნენ და სისიკეთო კვალსაც აწვედნენ ქვეყნის განვითარებას.

საცებით ბუნებრივია, 1918-21 წლებს დამოუკიდებლობისასაც უშუალო მონაწილეობას რომ იღებდნენ ქვეყნის აღმშენებლობის, რევან ჩხვიცი, პაპაიანი, რომელიც 1917 წლის თებერვლის რევოლუციისას პეტტერბურგში იმყოფებოდა და მწელეარებაშიც აქტიურად მონაწილეობდა, 1921 წლის თებერვლის დღეებში იარსილი ხელში იცავდა 26 მაისის მონაპოვარს.

და ისიც საცებით ბუნებრივია, 1924 წლის აჯანყებისას ისიც, მისი ძმა დიმიტრიც და ბიძა ერმალოზიც რომ შეეწინაწინდნენ დამოუკიდებლობის ამოგების ტრაგიკულ და პერიკულ მცდელობას.

რაც თვლი გამოვახილე ქვეყანაზე, ავგისტო-სექტემბრის იმ მღელვარე დღეების სუბიექტი თვარდებოდა და ხელმესახებად რომ განვიცდიდი იმ დღეებს, ძალდაუტანებლად ამიტომაც შევიგრძენი ცოცხალ რეალობად ქართული ერის მთელი თავგანდასხავალი.

ამოსაგებად არ გავვიხებოდა საქმე და 70 წლიან ბოლშევიკურ უფუნში სასიარულოდ, უთაური ხელისუფლება რომ არა გყოლოდა მენშევიკური პარტიის სახით, გონებადამინდული მარქსისტული იდეებისაგან, ნაქვლე ველურეთი, ვიდრე ბოლშევიკები, „ინტელიგენტურად“ რომ ერჩმინათ ეროვნულობის წინააღმდეგ ბრძოლვაც და ეკუყვისისაც, კომსოპოლტებს დიდდ რომ არც ანაღლებდნენ ეროვნული სახელმწიფო და იოლადაც ამიტომ დაიამეს.

მიხედ ვჯავახიშვილმა კიდევ უფრო განაზოგადა მარცხის მიზეზები და თეიმურაზ ხევისთავად გაასიმბოლოვა, არანაკლებ დამნაშავე რომ არის მარგო ყაფლანიშვილის მძიმე ხედვრსა, ანუ საქართველოს ტრაგედიაში, ვიდრე ვაკყო ვჯავახიშვილი.

თეიმურაზის სახის შექმნა გახლდათ თვითგასამართლება, სამედიკო მწერალს რაც მოეთხოვება ასეთ სასტიკ, ლამის გამოუვალ ვაშს.

ბოლშევიკებმა აუშვეს ველური ინსტიტუტები, ლანის პირწინადად მოსპევს გონიერება და ზნეობრიობა და თავდაპირველ დააყენეს ქრისტიანული მორალური კოდექსი, რაც წინააგდა ფსკერის გაბატონებას.

წინააღ დასავლეთს არ აღმოჩნდა ის ძალი, დაგვიმარებოდა და დაეცხსენით რუსულ-ბოლშევიკური ძალმომრეობისაგან,

დაღსდღეობით რაც მოეპოვება ევროპასაც და ამეროპასაც და მათი თანაგვობის იმედულ ენობრჩუნება სახელმწიფოებრივ დამოუკიდებლობებს თუმც ეს არა კმარა და ძალიანაც არა მარტო, რადგან თუ ჩვენს არსებობა არ შორეულად უნდა აფერხოს ძალ-ღონე, სხვისი მომუდგენი ადრე თუ გვიან კისრენ ნავიგტობ... და თუ კისრის ნავტვისხიდან უფალი დავგიფარვას, ჩვენს არსებობას სრულგვითიან არსებობა მაინც არ დაერქმება.

— **„ოთარ ჩხვიცი — 100 ამავე“ ძალიან დიდ ინფორმაციას აძლევს მკითხველს იმის შესახებ, რაც ქვეყანამ, თვეწმა ოჯახამ, რაც მწერალმა ოთარ ჩხვიციც გამოიარა. ახლა აღბათ ძნელი წარმოსადგენია, რას განიცდის 4 წლის ბავშვი, რომელსაც მამას, ოჯახის წევრებს დაუხვრტვენ, მას კი, რომ გადაარჩეს, გადაშალავენ. მერც სულ კვლეებს და ყორეებს აწყდება, მის ირგვლო რომ აშენებენ. ხედვს მამის შეკვლეებს, მათ შთამომავლებს — დაიფრავ? აპაფა იმ ხალხს? მისი და მასზე დაწერილი ტექსტების მიღმა, როგორი იყო ოთარ ჩხვიცი — ოჯახში, შვილებთან?**

— ოთარ ჩხვიცის ცხოვრების ნესიც და მისი ლიტერატურული მემკვიდრეობაც არის თვალსაჩინო ნიმუში, რომ თვით ვჯავახიშვილმ პირობებშიც შეიძლება შეინარჩუნოს მწერალის ღირსილი სახე და შეძლოს ქუმმარტი მხატვრული ღირებულების შექმნა, ღირებულებისა, რომელიც იმიათვე დემპრისხარდა მარქსისტულ-კომუნისტურ ერეშიასა და იდეოლოგიას — და ეს ხდება მთელი კავშირის მასხმებით. რასაც ვერა ბედადენენ რუსი მწერლები, რომელნიც ჩვენთან შედარებით სასათბურე პირობებში იმყოფებოდნენ, ოთარ ჩხვიცი მართლაც შეუძლებელი შეძლო და შეეხალა კომუნისტურ მმართველობას.

აგი წარმოვიდგებთ ილია ქავცავაძისა და მიხეილ ვჯავახიშვილის სულიერი მემკვიდრედ, მათი ტრადიციის უშუალო გამგრძელებლად, არც აღვტორისას რომ იმ ამოუცარებლად, არც არავითარ პირობითობას, ზედაპრსა და მითოსს და წარმოსახავად თანადროულ სინამდვილეს ისევას, როგორც მართლა გახლდათ — წარმოსახავად სატირიკოსის კალიში, ბოლომდე რომ გადმოშლიდა და გადმოაფარჩავებდა ბოლშევიზმის შემხარვეზ არსს.

ასე მიაგებად მურისთიებას მამა-ბიძების მკვლელ რეფესი — ოჯახის სახელითაც, გვარის სახელითაც და მივილი მოდგმის სახელითაც, იმ მოდგმისა, რომელსაც უამარავი უბედურება და ტრაგედია გამოივლიდა და არ ფჯოვობისთაც მოიწინადა, თუკი თავისი ცალკეული შვილები გამამხნევებლად ცყოლებოდა, თავხეხელაუბულ პროტესტანტებად, სულიერებასა და ზნეობრიობის უწყვეტობას რომ შეუნარჩუნებდნენ ქვეყანას.

ითარ ჩხეიძე სულაც არ მიიჩნევდა, რომ მისი კვებება იმ-
პერიასთან პერიოკული სწრაფვა გახლდათ, უბრალოდ ვერ წარ-
მოუდგინა, ბოლომდე არ გაემოშვლებინა სიმართლე და რამე
თუეცა სიმართლის გარდა.

ამიტომაც არის მისი 24 წიგნიანი რომანების სერია, და
საერთოდაც, მთელი მისი ლიტერატურული შემოქმედება, ისტო-
რიული მატანეც, გარდა მხატვრულ ძალმოსილებისა.

ეს შეტოვარი, უდრეკი კაცი ოჯახშიც, ნათესავებშიც, ნაც-
ნობ-მეგობრებშიც ძალზე რბილი ხასიათისა იყო, დამთმობი და
მორიდებული – და შგომი ზედმეცხადაც. არ მახსოვს შინ მისი
ხმაშალალი სიტყვა, განყრობა, რამეცა თავზნოხვევა ჩემთვის თუ
ნატოათვის. სულ პატარები რომ ვიყავით, მაშინაც ისე გველაპა-
რაკებოდა, როგორც უკვე ჩამოყალიბებულ პიროვნებებსა.

ქონდა ძალიან დიდი განაოლება და იყო ერთი საუკეთე-
სო მთხრობელიც და ორატორიც, ნატომაც და მეც, შვილები
თიქვას, სორბონის, კემბრიჯისა თუ ოქსფორდის უნივერსიტეტე-
ბი დავამთარეთ მისი საუბრების წყალობით, თითქოს – ან რაღა
თითოს – ხელისგულზე რომ ედო არამართო ქართული ლიტერ-
ატურა, არამედ მსოფლიო მწერლობის მონაშოვარი. ამასთანავე
მისგანვე ვიცოდით საქართველოს ნამდვილი ისტორიაც – იატ-
აკქმეშობს შეფარებული. და ბევრი კულდარული ლიტერატურუ-
ლი, სახელოვნებო თუ ისტორიული ამბავიც.

როდესაც საიდუმლო არქივები ასე თუ ისე გაიხსნა, უამრავი
რამ დოკუმენტურად დადასტურდა, რასაც შამა გუყვებოდა, და
მისალოდნელია ისიც დადასტურდეს, რაც ზეად თუ ზეც უსათუ-
ოდ ამოვა შინს სინათლეზე.

წინამდებოლია, რომ 80 წელს საგრძნობლად გადაცილე-
ბულმა შეინარჩუნა მხატვრული ოსტატობა და XXI ასწლეულის
დასაწყისის რომანტიკული თვალნათლედ და ექსპრესიულად წარმო-
სახა საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების ყველა დინება და,
როგორც საერთოდაც სწეოდა, ამჯერადაც აწინასწარმეტყველა
არაერთი ისეთი რამ, რაც მისი გრადუცეალების შემდგომ შოხდა.

**– ვიდრე თქვენს პირველ წიგნამდე მივიდოდეთ, პირველ ტექს-
ტზე ან ტექსტებზე ვთქვათ. ზოგჯერ შეილებს პროტესტი უწინდებო
და თავს შორს იჭერენ შობლის სამყაროსგან, პროფესიისგან, შეი-
ძლება ამის მიზეზი „ტვირთის“ და „ჩრდილის“ საფრისი იყოს, შეი-
ძლება საქმეების მიერ „წართმეული შოშობებიც“. როგორ იპოვით
„თქვენი“ წიგნები, გახსოვთ ეს ტექსტები? შოშობები გორწედენ,
რა უნდა ნაგვიხიზათ?**

– წიგნების გარემოცვაში გავიზარდე და ჩემთვის წიგნი იმ-
თავითვე ცოცხალი არსებობდათ იყო. ჯერ კითხვა არც ვიცოდით,
როდესაც ბელმი ვიღებდი, ვთავალურებდი – ილუსტრაციების
სულაც არ დავიდევი – და ველაპარაკებოდი კიდევ... მეურ და
მერე ხომ ყოფითი რეალობა ლიტერატურის გაუყოფედებოდა და
ლიტერატურა – ყოფით რეალობას. და სამყაროც ჩემს თვალ-
შიც სხვა არაფერია, თუ არა გრასანდოზული ტექსტი, რომლის
წილშიც უწინარად მოქმედებენ და აგრძელებენ სიცოცხლეს
ისტორიული და ლიტერატურული პერსონაჟები.

შოგვიანებით ამიტომაც აღმოსავლელად ჩემთვის ასე მახლო-
ბელი გივი მარგველაშვილის მხატვრული სამყარო, პერსონაჟების
მესიზიობას რომ ითავებდა და ისევე ლლად იქროლებოდა მხატ-
ვრულ ტექსტებში, თითქოს ყოფით სინამდვილემ დაიარებოდა.

იმ ყმანელორ განცდას შემდგომშიაც შევიწარმუნებდი
და სიტყვა ყოველთვისაც დარწმუნდა ჩემთვის მავერი ძალის

მეონედ – სიტყვა წარმოთქმულიც და სიტყვა
დაწერილ-დაბეჭდილიც.

ამიტომაც ვაკვებდი თვითიული სიტყვის
შერწყმას, ჯერ მარტო ლიბების ხეობის ქართუ-
ლის ამოურნავეი საღაროდან რომ შემთოხე-
ბა, და კვლავაც გულდასმით რომ ვუყუარებდი
ჩემი თანასოფლელების – ყულეცეულითა –
მეტყველებს, უდახუნელოესი მანერითა და უმ-
თავალი ლექსითა რომ ლაპარაკობენ და ისე
აგრქვევენ სტილორ, დევისიკორ თუ იდიომორ
მარგალიტებს, ვერც კი ხედებინან, რამხელა
განძა ზლობენ.

ჩემთვის შათი მეტყველებაც არ განიწმევა
საბეჭდი ტექსტისაგან.

წერა-კითხვა დედამ მახსენლა, მარიაშ ზაუ-
ტამილმა, და მანვე შემაყარვა, სულ რაღაცას
რომ შიამბობდა და მეც მითხვებდა. საწმელს ისე ვე-
ლოდ ვქვამდი, თუკი დედა წიგნს არ გადახლიდა.
თითონ საუკეთესო ქართული იცოდა და მთხ-
რობელიც იმეთითა გახლდათ, გიორგი მხატვრამ-
ვილის დედისა არ იყოს, მისი მეტყველებისაღმი
განსაკუთრებული პატივისცემის ნიშნად თავის
„თავალადური ქართულის ქაშნიკს“ მეორენარად
„დედას ლექსიონისაც“ რომ შეარქმევდა.

შამა სხვათა შორის და მოიარებით თუ
ნიორწედა ამა თუ იმ წიგნის ნაკითხვას. სულ
ორად ორჯერ მოხედებოდა, დავალებსასვით
რომ დაამოდებდა წიგნებსა: აუცილებლად უნდა
ნაკითხითო.

მესამეკლასელს – პლუტარქეს „პარალე-
ლურ ბიოგრაფიებს“ და მეხოუთეკლასელს – ილია ჭავჭავაძის
„ქუთათა ლლადსა“ და „თი ისტორიის“.

ერთი სიტყვით: წიგნების შერჩევისას ჩემს

ნებაზე ვიყავი და თანდათან ჩემით გავარჩედი დიდებულსა და სუსტს, კარგსა და ავს, დიდალი მაკულატურა რომ მაქვს ნაკითხული, თუმცა ოდნავადაც არა ენაშობ და დეკარგულ დროდ სულაც არ მიმაჩნია. პირიქით - ისეთი გამოცდილება შემინა, რასაც მხოლოდ ბრწყინვალე და ჩინებული წიგნები ვერ შემძენდა.

და ასე ვაგრძელებ ცხოვრების უშედეგებელი ტექსტის ნიაღში, მონაცვლეობით - ხან ავტორად, ხან პერსონაჟად, ხანაც მკითხველად.

- როგორ იყო და როგორ იცვლებოდა დრო, ქვეყანა და თავად როსტომ ჩხეიძე პირველი წიგნებიდან ჯერჯერობით ბოლო წიგნამდე - რა ნიშანდობლივი, მასშტაბური, დამანგრეველი ან სულაც აღმწერის და იმედის მომბანი ეტაპები გაიარა მწერალმა როსტომ ჩხეიძემ დროსთან და ქვეყანასთან ერთად, ან იქნებ სულაც ცალკე?

- ჩემთვის გასაგებია თქვენი შეკითხვის რიტორიკულობა - დამადასტურებინათ ის, რაც იაედაც ცხადია გველახათვის.

ჩემი ბუნების - არც ვაშბობ: რანგია - მწერალი უშუალოდაა გადაჯაჭვული თავისი ცვცვნიის ცხოვრების მდინარესს და მის გულზე გადადის ყველა საღვეუნი სიხარულის და ტკივილის, მწუხარებაც და აღმწერეც, წერილმანაც და მსხვილმანაც, რაც დროთა განმავლობაში შესასლია შემოტრიალდეს და წერილმანს გამსხვილმანდეს და მსხვილმანს განწერილმანდეს. თუ მწერალი ხარ, ესეც უნდა შეატყო იმთავითვე - ალბათიც, ლოგიკური გასწავლაც, და თითოეულ კიდევ ნიუონის ის ადგილი, რაც ადრე თუ გვიან საყოველთაო მტკიდულებად გადაიქცევა.

ჩემს ქვეყანასთან ერთად:

მეც ვიხიჯებოდი გაკვირულ დროში.

ჩემს ქვეყანასთან ერთად:

მეც ვიცხოვრე 80-იანი წლების წინწორულს რამდენიმე ეპოქასა თუ საუკუნეში.

ჩემს ქვეყანასთან ერთად:

მეც მივიწრაფე სწოლფასოვანი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისაკენ.

სულიერი ცვლევებანი პირველი წიგნიდან ჯერჯერობით ბოლო წიგნამდეც განვიცავე ის, რასაც განიცდის ნებისმიერი შემოქმედი - მეტი გამოცდილების შემქნა. თვალსაჩინოის მეტად გაფართოვება, მეტი ლტოლვა სიღრმესა და სიღრმეში ჩასაღწევად...

სხვა მხრივ კი:

აღუქსანდრე ჭაჭვავაძის არ იყოს, მეც იგივე ვარ ხარად და მარად!..

თუ რაიმეს ვერა ვგრძნობ, ასაკის სიმძიმეს, და ხან თავი ისეც სტუდენტს გგონია.

და თუმცა დრო იმეანად გაყინულიყო, ოჯახიდან მობერული შინაგანი თავისუფლების წყალობით არ განმიცდია ერთი ბგერა დიორ-

მეუღლესთან ერთად

გუმულობაც და ისეთი გრძნობაც მიხედებოდა, რომ:

მეონდა ჩემი მეუღელი სამყარო - თავისი ტერიტორიით, უნით, ვმბლემით, დროშითა და კონსტრუქციით.

ამ შეგრძნებას კიდევ უფრო მეტყო სული პაატა ჩხეიძესთან ერთად ინგლისური და ამერიკული ესტეტის თარგმანს, თავისუფლების უნაღლეს მწვერვალზე რომ იმყოფებოდნენ და იქიდან გაიხარებდნენ და აფასებდნენ ყველასა და ყველაფერს.

ნაკითხვით ამას ისე ვერასოდეს გახსნიდა, როგორც თარგმანის წყალობით - სიტყვის ყველა ნიუანსსა და ელფერს, ფრანსი ყოველგვარ ქვეტექსტს რომ წვდები და გულისკვლამდეც აღნეც და გახარა, რომ ამ ყველაფერს შემს ხალხს გააცნობ და ამ სულისშემძვრელ სააზროვნო სიერცემში ჩართავ.

- როგორ იწყებთ ბიოგრაფიულ რომანზე მოუშობას: როგორ „გვსახით“ პერსონაჟი და თქვენ როგორ „გამოიხსნება“ ხოლმე? რამდენად რთულია „ავტორიტეტების გაცოცხლება“? წყაროები, ისტორია, მალანსი - როგორი სამუშაოა ეს? და თუ არის „პერსონაჟი“, რომელზეც არასდროს დანერა?

- ბიოგრაფიული რომანი ჩემი საყვარელი თხარა გახლდათ სიყმანეილიდამდე. მხატვრულ-დოკუმენტური პროზის ყველა ტანრიც და განსაკუთრებით მაინც ეს - ქართულადაც რომ მოგვეპოვებოდა არაერთი დიდებული ნიმუში.

და ჯერ კიდევ რდიოდან - გიორგი მეჩრეულს „გროგოლ ხანძთელის ცხოვრება“ ერთი საუკეთესო ბიოგრაფიული რომანია, რომელიც ამოზრდლითა ახალი აღთქმის თხრობაზე - იესო ქრისტეს ცხოვრების ქრონიკაზე, ოთხ ვერსიად რომ შემოგდგრენია, რომელნიც ერთმანეთს აესტეტი და მოციუტლთა ემიგრაციებთან ერთად ასეთი ბრწყინვალე ფორმით წარმოგვიდგინა.

სახარებას ამ თვალთ შამინ დაგინაბავდი და გაგიაზრებდი, როდესაც მე თვითონაც ჩაუვადებოდი ამ უნარს, ჩემთვის ასეთი მშობლიური რომ გახდებოდა და რომანები ისეთი სისწრაფითაც მიჰყვებოდა ერთიმეორეს, ლამის ამოსუნთქვის დროც ადარ დამარჩებოდა.

არადა, თვითონ ისტორიული პერსონაჟები — მწერლები თუ საზოგადო მოღვაწენი — ამაჩქარებდნენ, თავს ესალი ბარ-ნოგიეთი რომ მაგრამონიხებდნენ. როგორც იმას შემოხევიოდნენ ხილვასა თუ კითხით რეალიზმი ისტორიული პირნი და ემუდარებოდნენ ნიგნისბერი ვაკოცობელსა, ისე მეც შევივრინობდი ჩემი რომანების მომავალ გამართვის მხურვალე სწრაფვას, ბოგრაფიული ქრონიკის ვარსით შემოხილავყენ... და ამა მათ თხოვნას ძირს ხომ ვერ დავუშვებდი...

XIX-XX საუკუნეებში შემოვიღარვლებოდი, როგორც ჩემთვის მანც ეკლასზე მახლობელი ხანით, რუსული იმპერიალიზმის ნინაღმდეგ ბრძოლითა და გამარჯვებით რომ აღბეჭდილიყო და — ისტორიული ქრონოლოგიის თანახმად — ჩემი რომანების ციკლს ალექსანდრე ბატონიშვილი ამიტომაც უდგას სათავეში („შპის რაინდი“), ღირსეულ და თავდადებულ პიროვნებათა გვერდით ისევე დაუღავანებელიზეც რომ მზომივდდა რომანის დანქნა („ისაჲ იანოსი“), 1832 წლის მეთქულების განცემზე (სამყამად ასეთ ადამიანებს არ ფორმულას რომ უსადგებზე: გამოძიებას-ნად ითანამშრომლო), იმისთანა ახალი მისაღები რომ აღმოჩნდებოდა მისი ბიოგრაფიის დაფარულ ხანაზე, ხელოდან როგორ გვეშვებოდა.

ცხოვრების მწველვარებას გააწილა, თორემ ბიოგრაფიული რომანი უფორს ადამიანზეც ისევე შეიძლება დაიწეროს, როგორც ღირსეულზე. ამიტომაც არ არსებობს ისეთი ისტორიული პერსონაჟი, რომლის ბიოგრაფიის აღწერასაც მოვრჩედივოდი — მთავარია, შესაფერია მასალები მოძიებოდეს და კომპოზიციურ ქარგაავ შეეყენო, იმ ძარღვს, რომლის გარშემოც დატრიალდება თხრობა.

პირველი ნიმუში ჩემი ბიოგრაფიული სერიისა აღმოჩნდებოდა „მედი პავლე იმეროველი“, რომელიც მოგვიანებით სასამაოდ შეიკვებოდა ახალმომხილები მისალების ცვალობაზე, ოღონდ ბიოგრაფიული რომანის სერიაა გზაზე მიმძიმდა არა პავლე იმეროველია, არამედ სილიმონ დოდაშვილის სახეზე.

სიქმანველურ მისა პიროვნებით მოზიბილელი ვოცებობი-დი, რომ სრულად წარმოქმნისა მისი ცხოვრების ქრონიკა. რასა წარმოვიდგენდი, ამდენი რომანისა დაწერა თუ მომინედა, ერთი ერთადერთ ბიოგრაფიულ რომანს ვვარაუდობდი და იმ ერთადერთის მთავარი გმირი 1832 წლის შეთქმულების ეს მთავარი იდეოლოგი უნდა ყოფილიყო... მაგრამ ისე მოხდებოდა, რომ მასზე წინა მამინდა შექმნილი, როგვანც 18 ისტორიული პირის ცხოვრების ქრონიკას მოვითავსებდი.

და მანც, მისი სახეზე დაადგებოდა შარავანდად მიულს სერას, იმ ხილვობი დოდაშვილისა, რომელსაც ილიამდელ ილიამ მოეხსენებოდა.

სულისკვეთებას კი ამ სერიისა განმარტვრავს ის მიბლოური სული, ის ეთიკურ-ნეომორტი მრწამსი, მათთვის ძვირფასი პიროვნებების ცილკველი ნაკლისა თუ არცთუ საახალეთ ეპიზოდების წარმოჩენასაც რომ არ ვრჩედივოდნენ. სხვა თუ არაფერი, თითქმის იმა თემას მინც უნდა მორადგობდნენ, დავით ნინას-წარმეტყველი ეჭრანი ჯილს რომ გაუმრავლებდებოდა და ქმარს დალატით მოაკვირვებოდა, რათა ბერსაზე დაეწარმუნებინა.

მაგრამ ეს ისევე დავით მეფის ცხოვრების ნაწილი, როგორც ფილისტინელი გოლიათის დამარცხება ორთაბრძოლაში და ისრაელის სამეფო ძლევაბოსილების მიღწევა. და მისი ცხოვრების აღმწერი — იმისდა მიუხედავად, რამდენიმე გვერდზე გა-

ნოსცემა ამ ბიოგრაფიულ ქარგას თუ რომხნად გაძღვის — ვალდებულია მწერა არ მთარბიდას ურას ხეთელის სისხლიან აჩრდილსაც.

ბიოგრაფიის თუნდ ოდნევი შექმნაშემა თუ გადაკეთება სატყეს ნახებზე და ძალიანაც ნახადეწას. ამიტომ ძირისძირობამდე უნდა ამოიზიდას ყველაფერი, ხელშეასებტი გახვევა მათი სულიერი ნინაღმდეგობანიც და სისუჯან-ბალოვანებანიც, რათა გულიხიდილი თავანათლედ გადმუდაღის სმითხველს, რომელიც უწევდათოდ მთითხუვა სპირითლეს, მხოლოდ სიბარითლეს და არაფერის სიბარითლის ვარდა.

— როსტომ, მწერლის და პოლიტიკის ამბავიც მითხარე, შეუძლია მწერლს პოლიტიკისი იყოს ან პოლიტიკისის მხარდამჭერი? ვრთხობ თქვით, რომ კულტურის მინისტრობას არ დათანხმდით, რა აწევა ჩვენს ისტორიამ ან რა გვასწავლა: უნდა მორღილის და არ გვაჩხვაროს, თუ ჩვერის და შევევლოს, მისცემს კი პოლიტიკა ჩარევის შესაძლებლობას? ხად უნდა იფეხს მწერალი: მხოლოდ ტექსტული იბრძოდეს თუ სამოქალაქო აქტიურობაც აუცილებელია?

— აქ რაიმე ნინახილი რეცეპტი არ არსებობს. ყველაფერი დამოკიდებულია მწერლის სულიერ ნეობასა და ყოფით რეალობაზე.

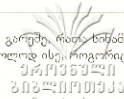
შეღატობი თუ ხარ, ამ დახვევ ალიგიერი, ამ ლიოდ ბარიონი, ამ ვექტორი პოეტი, ვერც გაძღვებ პოლიტიკაში ჩაურეცვლად, და ეს იმისდა მოხედვად, მენს ეკლასში როგორი რეალობა — გარეგნულად მინც მჭიდი თუ უკიდურესად განმეკვეებული, იარაღის აუტეცა მოკინეცს ხელში თუ მხოლოდ სახელმწიფო საქმეთა მოვარება გვეაულებელი.

თუ თან-პოლ სარტრი ხარ ამ ალბერ კამიუ, თმის ქარცეხელი გჭირდება გარშემო, რათა ნინაღმდეგობის მოძრაობა გადევნო, ოღონდ ეს კი წარმოადგენლად მიგანაწია, გერმანელად მიერ დატყობილ პარიზში მხოლოდ შენს მხატვრულ თუ ფილოსოფიურ ფიქრებს მისცემოვ.

ჯიონასის სეოფტი, როგორც სასულიერო პირი, არც გაჰკარგნია იარაღა, მაგრამ იმხელა შეეგაცენა ჰქონდა ირლანდიის პოლიტიკურ ცხოვრებაზე; მის ნაზას რომ შებვედნის და ინგლითლებს ბერეჯერ აწყველნის თავებედი თავი-ნი შეუპოვობითა და მათი მზავრული პოლიტიკური ფანდების მიხილებით.

არც ემილ ზოლა გაჰკარგნია იარაღს, მაგრამ სანაროლიანობის დამსაქვრდელად იმხელა საქმეს წამოხიწყებდა უკანონოდ დასჯილი ებრაელი ოფიცრის, დრიფუსის დასაცავად, რადა სანოქალეთი თმის გამომრევა და რადა მისი მწევავე მამედების „ბრალს ვედმ“.

არც ულიამ ბატლერ იუიტსს აუღია ხელთ იარაღი, მაგრამ ირლანდიის ყოფიულ-გამათა-

ვიყოფლებულ მოძრაობას კი სწორედ იგი უნდა ჩაეგდომოდა სათავეში.

ჩვენს - ორლანდიის არ იყოს - გერც ვერასოდეს გავრიდებოდი მწერალი პოლიტიკას და ნინამდომოვითა, პავლე ინგოროვსა მითა რუსთაველთა ბიოგრაფიის აღდგენისას მას ერის მამად რომ გამოამკვეთად, ისევე, როგორც მოგვიანებით სულხან-საბა ორბელიანის სწორედ ამ სახელით რომ იხსენიებდნენ საყოველთაო: ყველა ქართველთათვის იგი მამა გახლავით.

XIX საუკუნეში სამარეზზე განსახლებულ ქართველი მწერლის ხუცდრა, როგორც პოლიტიკური მივლენიანაც, ხოლომონ დოდაშვილით რომ დაწვრილდა ეს გაიგვიტება და ოლია ქვა-ქვაზე საბოლოოდ დააკანონებდა. და საცესებით ბუნებრივია, ოლია მერე ჩაყრილ საიორკველებზე სახელმწიფო მწერალმა რომ ამოიფო და ამოაშენა - ზეიად გამასხურდამი.

ამ სახელმწიფო იმეულა ძილისხმევა სვირდება საერთაშორისო სამარეზზე სრულყოფილად დასამკვიდრებლად - თანაბრად სხვა ერთა შორის, ნარმოდგენელთა ქართველი მწერალი ამ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ პროცესება გავრიდოს და უზულო მოხანჩლი არ შეიქნას ამ მართლაც გადამწყვეტი ბრძოლსა და გარვისა საკანობრიო ცხოვრებისა შუაგულში მოსახედრად ერთი მხრივ და მეორე მხრივ ეროვნული მეტისა და კულტურის გადასარჩენად მწეავე გლობალიზაციის პირობებში.

მათვრელმა გლობალიზაციის ხანა. ნეპუნა მოსთავებულად უღმერთობის ვაში. და ამ დროს მაცურებლია - თანაც მემინებულა და ყოლავის მფარველობის ვალთის მომლოდინე მაცურებლის - როლი არ უნდა ვიკმართო და ჩვენც შუაგულთით ხელი ზნეობრივ-სულიერი რეალიზის და მკვიდრებას საერთაშორისო სივრცეში.

და როგორ შეიძლება თავს ნება მისცე მწერალმა, შენი მხატვრული ხილვების იქით არ გაიხედო.

ცხადია, შენი სულიერი და პიროვნული ნების კვალიაზე იქმნებრებ - ამ ძალიან, ამ ნაკლებად, მაგრამ გაყურებ, გაირინდო და შენი დემული და მარადლო თვისებრივი, ნაცვლად იმისა, კითლი მარჩველია შენვე დაუდგი, აბა, რა საკადრისა...

ჩემი ვილისა, კულტურის მიმსტრობაზე ჩემი შესაძლო დანიშნება გულისხმობდა, რომ თანადროულ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ პროცესებზე ანუ 90-იან წლების რეალიზებზე მებერა ისე, როგორც ელუბრე შეეარდნება ენება - შეცვლილად, შელახაზეხულად, მის პოლიტიკურ შეხედულებებზე მოსარგებად, და არა ისე, როგორც ვხერდი ძველი რომაელებივით -

ყოველგვარი მიკერძობებისა და მრისხანების გარეშე, რათა სწამდებოდეს თვითვე გამოცხატა თავი ისე და მხოლოდ ისე, როგორც ეპოქის ხელი.

ასე რომ: როდესაც უარი ვთქვი მინისტრის მოსახლენელ პორტფელზე, არჩევნის ნინაშე არც კი ემდგარეარ. კომპრომისი, დათმობა, დაპილიაბატა არამდელ სასურველი, აუცილებელია ადამიანისათვის, მაგრამ ზნეობრივი კომპრომისი ყოველად გაუმართლებელია, რადგანაც ამის ჩამდენი სასიკეთითა მერე უკვე ველარაფერს ვაკეთებთ.

- ვინ არიან, რომელთაც ძლიერ უყვართ ლიტერატურა? და როდის დგება „ცეცხლისპირული ჩაფიქრების“ დრო? „მთვარის ნაპერწკლები“, „სახელდახელობი“, „დროის იეროგლიფები“ და სხვა - როგორ იწერება ეს ხეობები, რომელთაც ფენისკუზეც აქეყნებთ ხოლმე. ხომ არ აპირებთ ამ სერიების წიგნად გამოცემას და აქვე გითხვით, ახლა რაზე მუშაობთ, რა ელოდებთ თქვენს მეთხველს, და როგორ მუშაობთ, რა პირობებია ამისთვის საჭირო?

- სოციალურ ქსელებს მაინცდამაინც დიდი პატივით არ ვებგრობოდი და... როგორც აღმოჩნდა - სულ ტყვილად. იმდენს საქვე მცარდა ყოველთვის თავზე, კომპიუტერისაკენ აღარც ვიხედებოდი. და თურმე ესეც იმ საქმეთა განსუტონიანი ნაწილი უნდა ყოფილიყო, ურონდოლადაც თანამედროვე ადამიანს, მითუმეტეს მწერალს, აღარც გაეძღობა.

ცხადია არ უნდა დაეპირჩილო და იქით დამიპირჩილო. და მაშინ იგრძინოს თუ იგრძინოს მის აუცილებლობას. ვერ მარტო სოციოლოგური კვლევითაგინა გამოცადებია. ამგვარ კვლევას ჩემში დიდად არაგინ ენდობა, რაკილა წინასწარგამიხსენლად ხდება, დამკვეთის სურვილის კვალობაზე. ამიტომაც შენ თუთიონვე უნდა გაედაო დრო ამისათვის და ყურადღებით ადგეო თვლი ფეხსუქმინინულითა გამომიპურებებს - მათი გუნება-განწყობილების ცვალებადობას, რათა სწორი, დაუბინდავი ნარმოდგენა გქონდეს იმნამიერ ინტერესება და განწყობილებებზე.

შენაღლი, რააკვირველია, არ უნდა მოყრგოს არც ამ ინტერესებს და არც ამ განწყობილებებს და იქით სცავოს სასიკეთო გავლენის მოხელნა, მაგრამ ზაფიერება და გათვალისწინება კი საჭიროა.

თუ რაინავე დედსდებობით აუცილებელი, უყოთად სტერეოტიპთა მსხვერვე.

ტელევიზიები უმეტესწილად მომართულია საიმისოდ, რომ ან ეს სტერეოტიპები შეინარჩუნონ, და ან ახალი სტერეოტიპები ჩაანაცვლონ. და თუ არ გვიწინ ამ ცრუგმოქმენებას დავუპირჩილოთ, სოციალური ქსელები მისწრებაა - ანალიტიკურ განხილათა კვლზე ყველაფერ სწრაფად ის დაგაცნება და ძირითად მოსახერებათა დასამკვიდრებლადც ტელევიზიებზე ნაკლები ძალა არა აქვს უფიბაუქა, აგრ ინტერნეტკულტურობისიკისებაც რომ იხრება სულ უფროგაფორმო მაცურებლის, მსმენელის ინტერესი, თორემ ინტერეტკაზუთი და ინტერნეტურნალი ხომ უკვე ჩვეულებრივი მოვლენა გახდა ჩვენშიც.

თქვე რამდენიმე ციკლი რომ ჩამოთავალეთ, მათგან „დროის იეროგლიფებსა“ თუ „მთვარის ნაპერწკლებს“ ისედაც ვხერდი და დავხერდი, მაგრამ „ცეცხლისპირული ჩაფიქრების“, „სახელდახელობის“ და „რომელითაც ძლიერ უყვართ ლიტერატურა“ უშუალოდ ფეხსიბუქის მონაპოვარია - ამ არ დავხერდი,

ანდა სულ სხვაგვარად დაგწმრიდ, არადა ასე ძალიან მოხიბდა.
ცხადია ყველა ეს ციკლი ცალკე წიგნია - ზოგი მოზრდილი და ზოგიც მცირე.

მთავარი კი ის იყო ჩემთვის, რომ ეს სივრცეც ლიტერატურად გარდაქმნილია, შექმნილია მკითხველი ამ და ამგვარი სერიების აუცილებლობითაა და მასწავლებს იმის ხილვა, არაერთი მიმდევარი რომ გამოიწიდა ამ კუთხითაც.

როგორც ყოველთვის, ამჟამადაც რამდენიმე ჩემი წიგნი დგას ერთდროულად რიგში გამოსაცემად, მაგრამ განსაკუთრებული მღელვარებით მაინც ორ წიგნს რომ ველოდები.

ერთია მიხილვადი ჯავახიშვილის ცხოვრების ქრონიკა „კალამი გოლგოთიაში“ - ჩემი 29-ე ბიოგრაფიული რომანია.

და მეორე კი ერთობლივი იქნება: „ინგლისური და ამერიკული ლიტერატურის გზანკვედრი“ - სადაც თავი მოყარა ოთარ ჩხეიძის, პაატა ზეიძისა და ჩემმა ანუქებმა და ნარკვევებმა, რაც კი სხვადასხვა დროს დაგვისწერია ინგლისელ და ამერიკელ მწერლებზე.

წიგნი საკმაოდ დიდტანიანი გამოვიდა - 1100 გვერდზეც მეტი. და თუმცა ამგვარი ვანზრახვა არახოდეს გეჭონია, აღმოჩნდა, რომ ჩემი წერილების ეს აერეტი თითქმის მთლიანად მოიცავდა ამ ორ ლიტერატურას და სახელმძღვანელოდაც გამოდგებოდა.

გამომცემლობა „ინტელექტმა“ რომ შემოგეთავაზა ანგვარი წიგნის მომზადება, ცსეების ერთი წინილი უკვე საგანგებოდც დაინერა ამ სახელმძღვანელოსათვის, ცალკეული ნიმუშები იცუცხლისპირული ჩაფიქრებანში“ სერიაშიც რომ ჩაერთო.

საერთოდ როგორ ვმუშაობ...
რადღაც განსაკუთრებული პირობები სულაც არ მესაჭიროება ამბათვის. სულ გეკოხელობ და სულ ახალ-ახალ მასალებს ვაგროვებ, განუწყვეტლოდ და ფეხნაუფერებლად. ვაგებუბურად რომ მოიგონათ: სიხზარშიც ამას ვფუღუნებ.

დაწერით მეტე, შესაძლოა, ორ-სამ თვეშიც დაგწერო რომანი, მაგრამ ნაფიქრი დიდი ხნისა და მასალებიც უხვად მაქვს მომზადებული, თუმცა წერის პროცესშიც იმდენი ახალი მასალა ჩნდება, წინასწარეე რომ იცოდე, შესაძლოა ხელშიც აღარ მოჭკიდო რომანის წერას. ასე რომ, კარგია, როდესაც ბოლომდე არ იყო, რას გადაგყრის ახალი თხზულება.

ისე, რა საინტერესოა:
ხან მარტო რომ ვარ, არამცთუ ჩემი კაბინეტის კარი უნდა დაებურო, არამედ ყველა ოთახის კარიც, სრულდ მდუმარება რომ დასადგურდეს.

ხან კი გარშემო ჟრიაბული და ლაპარაკი თუ არ მესმის, შესაძლოა წერა გამოიწილდეს.

წეტა თითოეულმა ჩვენგანმა ვრცლად თუ მოკლედ აღწერო, თუ როგორ წერს - შემოქმედებითი პროცესის ეს მხარე საგულხსნბო იქნება ბევრგვარი თელასზრისით და საკითხავად ხომ უკეთესი რაღა გვინდა. მოსალოდნელია, რომ არაერთი ასეთი ნიმუში ნოველასათვიც გაიშალოს და კრიტიკასაც ახალი სულოერი საზრდო გაუწმდეს მათი საგანგებო შესწავლით.

- მთელი ეს წლები, ერთი მხრივ, იყო მწერლობა და მეცნიერება და, მეორე მხრივ, მედია - რადიო, ტელევიზია საავტორო გადაცემებით, ჟურნალებისა და გაზეთების რედაქტორობა; და არის „აღუქმანდრე ორმელიანის საზოგადოება“, საიდანაც ბევრმა ახალგაზრდა ლიტერატორმა და მწერალმა დაიწყო წერა. ეს ახალი

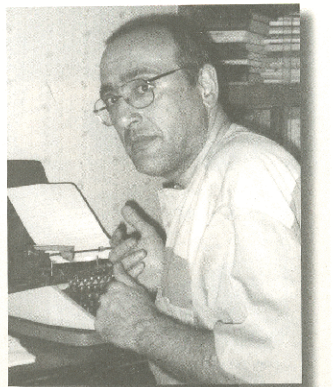
სახელები, ახალი წიგნები, ჟურნალ-გაზეთები ახალი ნომრები და ახალი გადაცემები; ხალაბოც, განხილვები - როგორი იყო ეს საქმე თქვენიცის, ლიტერატურული პროცესისთვის; ეს უკვე „წიგნი“ საქმეა?

- ჩემი ბუნების კაცე ვერასოდეს გამოიკეტება სენაკში და ვერასოდეს ჩიბირება მხოლოდ თავის თავში. რაკილა სამყარო ჩემთვის ისედაც ერთი დრანდიოზული წიგნია და ლიტერატურისაგან არც გამეორდება, რედაქტორობა იქნება, საბტელევიზიო თუ რადიოგამოსვლები ამ საჯარო ლექციები და ლიტერატურული თავყრილობანი, ჩემთვის ეს ყოველივე იფივეა, რაც წიგნის კითხვა და გააზრება, რაც უშუალოდ შემოემედებითი პროცესი.

საერთოდც სამწერლო პროცესს ლიტერატურული შეხვედრები ჰქმნის, მწერლისა და მკითხველის ამგვარი ურთიერთობაც, თორედ არა ემარა მარტოდენ სიმფუდრიოვში, ყველისაგან გარიდებულია წერა თუ კითხვა.

პირადედ ნათევამ სიტგვის ის თავისებურება, ის ხიბლი და ძალა აქვს, რასაც წიგნი ვერ ჩაენაცვლება.

პირადედ - საჯარო გარემოში, ტრიბუნიდან თუ ლიტერატურულ კულარებში, რაც ჩემთვის ძალიან და ძალიან თერუსია და თეატრალური კულარების დარი, ბერეი რამ ისეთი აქ და მხოლოდ აქ რომ შეიძლება გაცხადდეს ახდილად და მიინიშნებთაც, ხან მიქმელისთვისაც მოულოდნელად - თავსაც რომ არ უშეიძლება და...

უცრად შეიძლება გულდასადავ გაგიმღავენოს.

ლიტერატურულ პროცეაებს სწორედ ეს სიფრცევენი ქმნიის, ის ცალკეული ოაზისები, რასაც კერძო ადამიანები განსაზღვრავენ, თორემ ჩვენს ზელსუფლებას საამიბოდ არა სცალია, რათა ამ ყოველგვამ ისეთი მიზანიმართულეზა შეიძინოს, რაც მიეიღება დროულად ჩავერთოთ საერთაშორისო სამწერლო პროცესებში — მოწვევებითად კი არა, აქამდე როგორც ხდებოდა და ხდება, არამედ მართლაც, და ეს უმძინესი ტვირთი მხოლოდ ცალკეული ადამიანების სააწყე არ იყოს.

ადრე თუ გვიან სრულუფლებიანი მონაწილენი მაინც შევიქნებათ, მაგალით ლიტერატურული გარდატეხებისა, მაგრამ არაფერი დაშავდება, ეს პროცესი თუ დამკარდება და ნებისმიერი ხელისუფლება შეიგნებს, რომ:

სახელმწიფო უშირეელსად კულტურა და ლიტერატურა, და მთელ ძალისხმევას აქეთ მიმართავს.

ეს ისე, ყოველი მემკთხვევისათვის ითქვას. მთავარია, ვისაც საამიბო უნარი მოგვეძევა, თავი არ დავზოგოთ და ლიტერატურული

ცხოვრება ნამდვილი სიცოცხლისუნარიანობით ავაძვეყოთ — ჩვენშიც და საზღვარგარეთაც, ბოლოსდაბოლოს კი — რასვეს მწერლები გეყავა ყველა ქარნა და ყველა ობიექტსა, ნაწესმიერ ქვეყანას რომ დაამყენებენ, და დეი იმ ევენებშიც იტვირთონ ტემპარტიკ ლიტერატურით რომ წარვეთონ მსოფლიოს წინაშე.

— როსტომ, ერთ ინტერვიუში თქვით, მწერლობა სხვის ცოდვის საკუთარ თავზე აღებააო, კიდევ რა არის მწერლობა, რა ძალია აქვს, რა მიზნულობა? დღეს რისი შევლება შეუძლია მწერალს და მის წინგს, ლიტერატურას, თუ ეს არც ისე შესაძნევი ცვლილებაა, თვალის მიდევნება რომ შეიძლებოდეს?

— ეს მწერალი უწყალო მოვალეობაა, ამქვეყნიური მისია: ყველა ცოცხა თავის თავზე აიღოს. ნაცნობისა თუ უცნობის, თვისტომისა თუ მთელი კაცობრიობის.

და მწერლის რანგიც და ამბალეც იმით განიზომება, რამდენად იტვირთებს ახელა ცოცხა-ბრალს.

გოლგოთის მაგალითი თვალნათლად წარმოსახავს მწერლის ამ მისიას და მოვალეობას. თუმც იქსი ქრისტე თვითონ არა წერდა, მაგრამ მიია იგაყები და შეგონებანი პირდაპირ ჩაიწერა ოთხთავში, მათეც, მარკოზიც, ლუკაც და იოანეც სტენოგრაფიკების როლსაც რომ ასრულებდნენ, თუმც თავიანთი მწერლური წიგის განმრქდავენებაც მოუბდებოდათ, რათა მაცხოვრისა და მოძღვრის ცხოვრების ქრონიკა წარმოესახა ისე, მასაწვდომი და საცნაური ყოფილიყო რაც შეიძლება მეტი ადამიანისათვის, რომელიც თანდათანობით მსოფლიო ქრისტიანულ საზოგადოებას შექმნიდა.

გოლგოთის ეს მაგალითი ვრცელდება თველა მწერალზე — რა რფულოსაც უნდა იგოს, რადგანაც ამბოლურად უყუთები რაღა გვირბა მწერლის მისის თვალსაზრისიეობათვის.

ზემც არის: ერთბაშად და უცებ გვირბა სასიკეთო ზეგაელების მოხდენა და აღარ დავიღვეთ, ზემქმედემა ნანერისა იღუმალი რომ არის და სულის ვეღაზე ფარულ ხვეულებში მიიკლევს გზას — უნარჩუნებს ადამიანს აბელურ სულს, ანუ რომანტიკისა და ბეჭყოების შეგრძნებას, რის წყალობითაცაა, რომ კაცობრიობა ინარჩუნება თავის და აგრძელებს ცხოვრებას, თორემ ბოღმასა და სიძულვილში, მტრობასა და სახლში ჩახიზნობოდა.

ჩვენ კი არა, აგერ ვწინათან სეიფტი ვერ ეგუბოდა, რომ მისმა „გულიერის მოგზაურობამ“ ერთბაშად ვერ გამოაწარმა ადამიანი და ყოფითი რეალობა ძველებურად მოძლილი რჩებოდა, დავიერგვირებული ცოვლად უსამართლო სასამართლო სისტემით. მაშინვე სურდა შესადერისი გამოძახილი, მაშინვე სურდა სასიკეთო ცვლილებანი, მაშინვე ესწრაფოდა ახალი მისნისა და ახალი ზევის ხილვას და... გარეგნულად რომ ვერ ამწნედა სასიკეთო ნიშნებს, დაფრთილი ნადირფით ამიტომაც აწყდებოდა აქეთ-იქით. არადა, აბა, წარმყოფდგინოთ კაცობრიობა „გულიერის მოგზაურობის“ გარემქე..

მისგან გამოჩვეული უღრმესი სასიკეთო ცვლილება-ფერცვალეების გარემქე..

ამიტომაც არ უნდა გაფტტტდეთ ყოფით რეალობას, კვლავინდებურად ვიფიერთით ყველა ადამიანური ცოვლა-დანაშაული და იმ რწმენით მივისწრაფოდეთ ქმშარტიტების გზით, როდესაც პურმან პესეს შეგონების კვლობაზე ვეჯერა, რომ:

ქმშარტიტების საბირიპირო გზაც შესაძლოა ქმშარტიტი იყოს..

ილია ჭავჭავაძის ეროვნული პრემია საზოგადოების განვითარებისათვის განწვეული განსაკუთრებული ღვაწლისათვის. 2018 წელი.

კვირა ნიკერ-ქალაქში

საქართველო
ინტელექტუალი

(შეხმინება „ქართველ ქალთა თანამედროვე პოეზიის ანთოლოგიასთან“)

როსტომ ჩხეიძე

ამ ორიგინალურ და მრავალმხრივ საგულისხმო კრებულს, ქართველ ქალთა თანამედროვე პოეზიის ანთოლოგიაა, საერთო სახელწოდებად შეურჩევდნენ: „ვათავისუფლებ“ – სათაურს დალილა ბედიაშიძის იმ დაუოკებელი სწრაფვით ადგილი ლექსისა, რომელიც გამოქვეყნებისას გარკვეულ აკოტაჟს გამოიწვევდა.

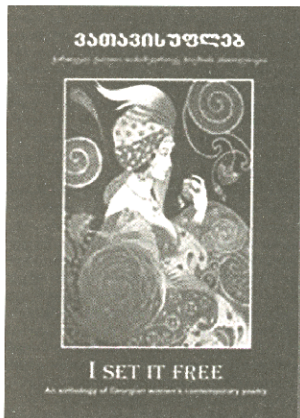
ზოგისათვის ეს იგნებოდა ლირიკული მანიფესტი, ზოგისთვისაც – სიტყვებით თამაში თუ სულაც უყვირაო ფლანგვა, რადგანაც ამ ტოტალურ ვათავისუფლებას, შუუ-სღებელია, რაიმე სასაყეთო მოუტანა პოეზიისა თუ მკითხველისათვის.

პრესაში ეს ნივთი თვალსაზრისი იჩენდა თავს, განმოქმადებოდა რომ არავინ გამოექცემაგებოდა ამ პოეტურ ნიმუშს, რომლია სულისკვეთებითაც:

უნდა ვათავისუფლებულიყვნენ ოთხ სტრიქოშენ ჯვარცხული რითმები და მარცვლებდათვლილი სიტყვები ლექსში, უნდა ვათავისუფლებულიყვნენ სიმღერაში დამწყვედელი მწრედები, მწყვარებულები, ბავშვები, დედები, ნიცვალებულები, მხატვრის ფუნჯისაგან უნდა ვათავისუფლებულიყო ზღვის მორჩილი ტალღა... ვათავისუფლებულიყო ჯოკონდას ღამილი. ვათავისუფლებულიყვენ წყურბლი, საათები, დღე და ღამე, დრო დროისაგან ვათავისუფლებულიყო... უნდა ვათავისუფლებულიყო ყველა და ყველაფერი, ვათავისუფლებულიყვენ ვიოლინო, აალბავი, ფანქარი, სახლები და ქუჩები, ყველა საგანი და არასაგანი ვათავისუფლებულიყო, ვათავისუფლებულიყვნენ ყველა დარაჯი და არადარაჯი და მერე... მერე თვითონ თავისუფლებაც ვათავისუფლებულიყო!

და... რა რწებოდა ყველასა და ყველაფერს, თვით დროისა და ავტორს, თვით თავისუფლების ვათავისუფლებინ შიმდევ? რა რწებოდა და: პოეზია – ის, რაც ხშირად უდრის ლექსს და ხშირად... არც უდრის, რაკილა ყველა ლექსი არ არის პოეზია, და ყველა პოეტური აღნაფრენა კი, სულაც არ არის აუცილებელი, ლექსის არტახებში გამოიჭედოს. და მარცვლებდათვლილ სიტყვებსაც ისევე ესაჭიროებათ ვათავისუფლება, როგორც არათანაბარზომიერ სტრუქტურებსა და დარღვეულ სტროფებსაც.

სადღაც უნდა მიკარგულიყო დალილა ბედიაშიძის ის ლექსი, ვიდრე ამ ანთოლოგიაში არ პოეზიულ თავის ადგილს... სულაც საერთო სახელწოდებად მიუჩგებოდა მიაი სათაური ნიტელს კრებულს, ორიგინალურს იმ მარიაც, ორენ-

ოქანი რომ არის – ტართული და ინგლისური – და, რაც მთავარია, იმ სულისკვეთებით ადგისილა, ამ ლექსის მხატვრული მონამსი რასაც გვიცხადებს – დაუოკებელი შინაგანი თავისუფლებით.

ამ ანთოლოგიის აღნაგობა და თავისებურება, მიაი საღრმე და მთამბედელობა ორ პოეტს უნდა განესაზღვრა:

ნატა ვარადასა და ნინო დარბაისელ-სტრონს, მათ მხატვრულ გემოვნებასაც, სულენ თანაზარობასაც და იმ პროფესიონალიზმსაც, რომელიც თავის უეცრეს გამოვლენებში გულისხმობს იმ უნდაგრობასაც, როდესაც გაყვარს ლიტერატურა და არა შენი თავი ლიტერატურაში.

იღეა მისი შედგენისა გაცვილებით მო-

კრძალვები გახლდათ, ვიდრე ანთოლოგიური ყადის გამოცემა. მეგობრებს ძალიან რომ დაენანებოდათ ახალგაზრდა პოეტის, უფრთხილბისა და მთარგმნელის ნინო ნეკერის ძვირის, ფსევდონიმით: ნინა-ტარკ ნეკერის, გახვლა ნუთისოფლიდან, ნატა ვარადა გად-ანყვებდა, რომ მისთვის შეიძლება შეერე პოეტური კრებული, რომელიც დაბეჭდვით და გარდაცლილი პოეტის რამდენიმე ლექსიც და მასთან ერთად კიდევ რამდენიმე მეგობრისაც. და ერთად იქნებოდა, თუკი კრებული ბილინგუური სახით გამოცემოდა.

ნინა ნეკერის რამდენიმე ლექსი იმთავითვე შეირჩეოდა, მათ შორის უპირველესად რომ ივარაუდებოდა „კვირის სიზმარი“, რომელიც გაუწყებდა, რომ:

ხვალ კვირა უნდა ყოფილიყო ნეკერ-ქალაქში. და სიმშვიდის ნიშნად ხევი მწვანე დროშებს აფრიალებდნენ, სხვა დროს გულ-გრძობის რომ რჩებოდნენ. განითავიდან საკვირის სუნი მოეფრქვეოდა ეკლესიიდან და მის მიმართებს. ღირსიულ გმირს კი, უღმერთოდ დაღლილს, მარჯვენა ღოყა შიშველ მკლავზე მშვიდად ედებოდა. თვითონ იძინებდა, მისი სული კი ისერიებდა მთავარ ქუჩებში. აფრევებული პატარების თვალებს გაჰყვებოდა და ზეცაში კუდმოქნულ ფრანად იცვიოდა...

და ნეკერ-ქალაქში – სიზმარების მთავარ ფიქართან – ხვალ პავლანა დაენიშნა ღირსიულ გმირს ლამაზ მომავალთან...

მხოლოდ ნეკერ-ქალაქში... და მხოლოდ სიზმარების მთავარ ფიქართან თუ ეგულებოდა ის ლამაზი მომავალი, რომელიც ყოფით რეალობაში აუხდენელი უნდა დარჩენილიყო... მაგრამ თავისებურად გამოუმეტხვლიყო თუნდ ამ კრებულთან, რომელიც ნეკერ-ქალაქში სიარულის განცდასაც გიყენს, სიზმარების საუფლოში ბორბალისაც, ყველა და ყველაფერი მთი გათავისუფლებაც... და თვით დროც და თვით თავისუფლებაც...

მერე ისე უნდა მომხდარიყო, რომ ავტორთან მერე გაზრდილიყო... და ეს უკვე ნინო დარბაისელთან მთანხმებით, რომელიც თავს იდებდა ანთოლოგიის ინგლისური ვერსიის შექმნას და თავსაც დაადებდა, რათა კრებულის ყველა მონაწილე ღირსეულად ამეტყველებულიყო ინგლისურადაც.

მერე ამასობაში კიდევ უფრო გაიზრდებოდა – ანთოლოგიას კიდევ უფრო გამოკვეთილი სახე რომ შეიპოვოდა.

თავს რომ არ დაზოგავდა ნინო დარბაისელი, მისი კრება – თუმც ვრცელი – ლექსიც „ლოცვა უსირცხვილოებისათვის“ მოხდენილად ჩაერთოდა ანთოლოგიას, შემქმნელი-ფაფურის სიმძაფრითა და დამატებით, სულის ღრმე-ბეჭელების გაშიშვლებითა და ყოფითობის იმ უსულგულოობის პარაზიტით: ნეტარება სუსტს კი არა, ძლიერს რომ ერგება და მსხვერპლი მუდამ დამზავება. ხოლო სირცხვილის იმსაუკუნო ხის ტოტებზე ზნური ან ბანრით თავგამომზრვალბებს ლამაზობით მოჩიფნივე ქარი აქანებს და სიბუნდემი მონოტონურ ქრიალად მოისმის: სირცხვილი – შენი! მსხვერპლი მუდამ დანაშაული.

და ქალთა ღიმილი ზოგჯერ უამრავ გაუმხელელს რომ ფარავს, სირცხვილის კომლით რომ დასდგომან, ვით ცხვრების ფარავს, რადგან: დაქმარავს ანტყუნებდ, არა მომპარავს. და ღმერთს არ შეიძლება შესთხოვო, თუ არა: უმცელის გოგოებს და ქალებს უშველოს, არიდის გვერდით – მხეცი და ფიქრი – ზეცი, მისცეს ძალა – გაარჩოს მართლის განცდილი...

და ცხოვრების პარადოქსს უნდა შეეხალის პარადოქსულივე პოეტური აზრი და განცდა, რადგან სხვაგვარად საშველს ვერ იპოვნი, პარადოქსის მიღმა კვლავ სულიერი სიმინდე რომ ინარჩუნებს თავს:

ღმერთო,

მიეცი უსირცხვილობა თავისი ნილი!

რაკი ძლიერთა გულწრფელობა – უტფრობაა,

ეს იყოს მისი არა – ხმალი, არამედ ფარი.

დე იყოს იგი უსირცხვილი და უტფვარი, აღარსაოღეს არ დაფაროს არდასაფარი! ამინ!

თითქოს ამ ლექსის უშუალო პათოსსა და მრწამსს აგრძელებდეს ნატა ვარადას „სმითების ოჯახი ამერიკაში ბრუნდება“, თავისებური რეკვიემი ამ ოჯახის ტრაგედიაზე, თუმც ამჯერად სჯობს გავისტოთ ნინა ნეკერისადმი მიძღვნილი პოეტური სტროფები, მეგობრის ფოტო ავატარად რომ შემორჩენია, სუბტრონიკულ ყვავილებში გადაღებული, როგორც ელფის, როგორც ზღვის გოგონასი, ხმელეთზე რომ ველარ სუნთქავს.

თვალებდახუტული მძინარეს უფრო მოჰგავს, ტრანსში მყოფს, ვიდრე... რასაც ნატა ვარადა მამინ გაიფიქრებდა, მაგრამ არ იტყოდა, არ იტყოდა, არ იტყოდა... და ახლა შემოდგომის ნოემბრებში მძინარეა და ყვავილების წინაა ახურავს, მუნდვი და ჩუმი მუსიკით გარემოცული, უხილავი, თან მარადიული... და დამსგავსებია, ამ ორქიდეების გადამკიდე, პამლეტის გოგონაც...

და ესეც და ბევრი რამის თქმაც მის სიცოცხლეში რომ ვერ მოუხერხდებოდა, ახლა ფოტო ეგულება ავატარად, და თუ სიხნავს ნინა ნეკერს საუკუნო ძილით, ნატა ვარადას სიზმრებში ხომ შეიძლება მაინც იცოცხლოს.

საბოლოოდ კი თავი უნდა მოეყარა 18 პოეტის 50 ლექსს,

და თუმცა ლექსები განსაზღვრებად არა ქრონოლოგიურად, არამედ ანბანის რიგზე, ანთოლოგიის ფარული ჩარჩო მანაც ამ ორ პოეტს უნდა შევეყრა - ანა კლანდაძესა და ნინო ფლიაშვილს: ყველაზე უხუცესსა და ყველაზე უმრწემესს, რომელიც - რამდენიმე მონახილისა არ იყოს - ევრაფრისიდეები-თი ვერ მოხედობოდა სხვათა მიერ შედგენილ ანთოლოგიური ყიადის გამოცემაში, ბოლოს და ბოლოს იმჟამად ჯერ პოეტური კრებულაც კი არ გამოვიცა (შბოლოდ მოგვიანებით გამოვიდოდა მისი პირველი წიგნი „ნერთლის შემდეგ“), მაგრამ დახვეწილი გემოვნებით მომზადებული ამ ანთოლოგიის ერთ-ერთი ღირსება ისიცაა, შემდეგნიელმა - ნატა ვარადაძემ - თანამად რომ დაარღვიო შებლონი - თითქოსდა დებიუტანტის ადგილი არ იყოს აბგვარა გამოცემაში, ისევე, როგორც ოდნავადაც არ გაითვალისწინა აბალიტერატურული გარემოებანი - სნობური წრეების აზრი იქნებოდა თუ ხელოვნურად შექმნილ პოეტკათა პირადი მონადომება.

ანა კლანდაძეს თავისებურად უნდა მოეშარავანდებინა ანთოლოგია და განესაზღვრა მისი რანგი, ჭამარიას მისკულ მონატრებასა თუ ურარტუს მოლანდების, მზის მალმერთებელი წინაპარი ქართველთა მოდებისა რომ ააგუზგუზებდა ცეცხლს ურარტუს ევაბებში და... კიდევ წაყანარაფებოდა მზისაკენ რისიფერი კვამლი...

და უნდა აუცილებულიყო მისი სიხარულის ღამაზი ცოტტი - ზეცად მშობლივი... და დაეხარა თავის ღორიკულ გმირს, ყვავილებით უცხოდ მკობლიდ, მშვენიებისა მისის შინამე... და კიდევ მოესმინა ჩურჩული ქერუბიმთა ფრთათა შრიალამ:

**– მოლე, სულ მალე დაცივიან
ვეგ ყვავილი,
ულეველი ბრწყინდა რომ შქონდათ!
აყავდა ჩემი სიხარულის
ღამაზი ცოტტი!**

ნინო ელიაშვილის უსათაურო ლექსში კი თითქოსდა ის „ურარტული მოლანდება“ გადმოსულა, ყოველ შემთხვევაში, მტაცებელი ცხოველისაგან არ განერჩევა თავი, და ქროლობები, რომელთაც სატრფოს აყენებს, თვითონვე გამოსდის ტანზე, მზის გულზე დანოლილი წყლულების მოსაშუშებლად სხეულს დასერილი ენით რომ ილოკავს, კუნძულებიანი ენით.

**შენ კი ცაზე ხარ გადაჭიმული.
და ვგრძნობ, როგორ მენატრება ყველაფერი.
შუქდებულთა გადარჩენა
ამ დროს, როდესაც მზეზე ვწეები და შენ მოდიხარ,
რადგან ყველაფერი დამავიწყო.
და ჩემთან ერთად ლოკავ შენს ჭრილობებს
ჩემს სხეულზე.**

შეიკვრიდა მონანილეთა რკალი, თავს მოიყრიდა პოეტთა ეს მწკრივიც და... დადგებოდა დრო განზრახვის გარდააახვისა წინადა, „ინტელექტი“ რომ იდებდა თავს, ერთი საუკეთესო

გამომცემლობა, გამორჩეული სულიერ ღირებულებებზე ზრუნვითი, ხელიდან რომ არ გაუშვებოდა შესაძლებლობას, შესწავლიდა ამ უხუცეს გარო გარჯასაც; წინადა მომზადებდა კი დაი-აქტიროვებდა შესავალ სტატიასაც, ერთბაშად სამიად რომ უნდა ემოგებინა, თანაც თუ მომადებოდა - წინასწარგანზრახვითა თუ იღუმალი კანონზომიერებით - სამივე წერილის ავტორი ლიტერატურის კრიტიკოსი და მკვლევარიც უნდა ყოფილიყო და იმედგერულად პოეტები.

სუგზარ ზაზანაშვილი ეჭვის თვალთ შეხედავდა იმ კრიტიკოსებს, რომელნიც თავიანთი მხრივ ეჭვის თვალთ უყურებდნენ ასეთ, გენდერულად განმზოლობულ წიგნებს: პოეტტი პოეტთა და აქ სქესობრივი განსხვავება როლოს არ უნდა თანამომდესო.

მაგრამ უნდა გაგვეთვალისწინებინა ის გარემოება:

შოსტახტოთა დროში, განსაკუთრებით კი XXI საუკუნის საქართველოში ქალთა პოეზიის ბუმის შემანრენი რომ გავედგობლით, ერთბაშად უნდა გამოჩენილიყო ათეულობით ნიჭიერი, ორიგინალური ხელწერის მქონე პოეტტი ქალი, და ამდენი გამორჩეული ქალი კლამონანი კი საქართველოს აქამდე არასოდეს ჰყოლიოდა.

რატომ უნდა მომზადყო ეს და მანინ-დამანინც საბჭოთის კავშირის გაქრობის შემდეგ, ამის მიზეზების ძებნას სუგზარ ზაზანაშვილი სხვა დროისათვის გადადებდა, ამჯერად კი იკამრებდა თვითონ ფაქტის ახსნას: ანა „მოზღვევებულ“ ახალ ნაკადს ბუნებრივად, შეიძლება გაუცნობიერებლადაც კი, გასწავლიდა მკათივი გამოსატვის სურვილი და სწორად ანას გამოსახვდა საქართველოს ქალთა „გამორჩეული“ ანთოლოგიები.

ორმავად სასისარულიოდ ეჩვენებოდა, რომ ეს წიგნები უკვე თარგმნილიყო ინგლისურად და გერმანულად; და იმედოვნებდა, რომ მომავალში სხვა ენებზეც ჰპოვებდნენ ახალ სიცოცხლეს.

იმა ორჯონიკიფ იმთავითვე შეეცდებოდა გარიდებოდა გალაკტიონ ტაბიძისა და ანა კლანდაძის ზეგავლენას და ეძია თავისი გზა პოეზიის კლასიკური გზის შენარჩუნებითა და სიტყვის იმჟათი გრანობით, ამავდროულად კი იმ გამიშვებულნი ნერვის წარმოჩენით, ეროტიკის იმჟავრი გადახსნით, რაც იმჟამად ლიტერატურულ ერესად აღიქმებოდა. ანთოლოგიისათვის კი უფრო განწყობილები-სმირი ლექსები შეერჩათ.

**უკვე ივსება ღარტადები
ქარვისფერი ჩემი ნალექი,
ტყიდან ნოტიო,
მზის წამცვერევი შუქი მოყოანავს...
ო, სიყვარულო,
ცხრილით მოგაქვს
შენ ჩემთვის წყალი...**

ღია სტურუსაც არ დაჰკლებია ლიტერატურული ერეტიკოსის სახელი, მაგრამ ეს უფრო ევრლიტოსის დასამკვიდრებლად თავგადადებოვანი გარჯის გამოისობით, ამ პოეტური ფორმის წინააღმდეგ გაეყვება იქამდეც რომ მივიდოდა, პოლიტიკურ სარწმუნოს კი გამოაკერებდნენ და ვერლობრძობას... პოლიტიკურ დისიდენტობასთანაც კი გააიგივებდნენ. და ერთი გარემოებაც აღსანიშნავია: ღია სტურუსა შემოქმედება იმ შერიგაც დასაფასებელია, რომ მთელი სკოლა შექმნა, არაერთი პოეტის - და არამარტო პოეტისას - ლექსებშია საცნაური მისი ზეგავლენის კვალი.

**მარცხენა გვერდზე რვეულის ხახუნისგან
ცეცხლი მიჩნდება, კუთხეში ვანთივარ,
დნარჩუნ ფარისობზე - ჩემი ნანყვეტები,
ანარქები,
მერე, აულაგებელი ლოგინის ეროტიკა...
რვეული და მელანი,
ჩემი ციხის პური და წყალი...
რა ტაბოი იყო
რძეში ჩამზობილი მარწყვის ურუნტელი...**

ესმა ონიანი სიცოცხლეში ლიტერატურულ კულუარებს ეერვ ცადებოდა, თითო-ორილა მკითხველის ანაბრა დარჩენილი, დღესდღეობით კი წარმოუდგენელია XX საუკუნის სამწერილო პრობლემებზე საუბარი და განსჯა, მისი ლირიკის გაუსვავლისწინებლად, შიშველი ნერვი აქაც ძალუმად რომ ფეთქავს.

ლექსში „შენ უმაღლესო“, ეპოგრავად რომ უძღვის სტრუქტურები დაინგალა-უზანიზადიდან: - გათავისუფლდა - ინიც შეერთო მას, როგორც წყალი წყალს, ცეცხლი ცეცხლს, სივრცე სივრცეს. ამგვარ პასაჟსაც შეხვდებით ორმაგი სიმბოლიკით:

**ბაგის შიდა გულს როგორც თბილი
ხედება ნასუნთქი და ხველი სიტკბო,
ან უბები როგორც გრძნობენ ცრემლის ცხელ
სრიალს,**

**ან მოცაცხაზე ხელისგული
ენებით დაცვარულ ტუტუს რომ იკრობს, -
ჩემი სხეული შენს სხეულს მიაქვს როგორც ზადგეგე
ზადგეგე გადანადული.**

გიორგი ლობჯინიძეს თვითონაც მოუხდებოდა ანთოლოგიური ყაიდის პოეტური კრებულის მომზადება და თავის თავზე გამოცდიდა ამ უმადური საქმის მთელს სიამებას და... სიმწარესაც, დაუსახურებელ კილევასა თუ ძრანგას, დაუსრულებელ უმართებულო საყვედურებს...

თუმცა შემუშავით არ შეპუტია და კვლავაც განაგრძობს ანთოლოგიებზე მუშაობას, იმავდროულად კი, მეორე არანაკლებ უმადური საქმის, მიმოხილვითი სტატიების წერასაც, ასეირივად აუცილებელია სამწერილო ცხოვრებისათვის...

და ქალთა ამ ანთოლოგიის შესავალად ადრთულ ნარკვევშიც შეეცდებოდა „არ ეკმარა ზოგადი მსჯელობა და ზუსტი მტრინებით წარმოქმნა და შეეფასებინა ის პოეტები, რომელნიც არსებითად განსაზღვრავენ კრებულის რანგსა და მნიშვნელობას, საერთოდ კი ანთოლოგიის გამოცემისა და მის ავტორთა შემოქმედებითი პროფილი ამგვარად განეზოგადებინა და დაებეჯითებინა მკითხველისათვის:

- პოეზიამ დღეს, არსებითად, ახალ ერაში შეაბიჯა და ტიპოლოგიურად განსხვავებული გამოწვევების წინაშე აღმოჩნდა. ეს ახალი ერა ახალი კომუნიკაციების ეპოქაა, რომელთა შორისაც თითქოს დაინტროვდა პოეზიის, როგორც კომუნიკაციის საშუალებების, არეალი, მაგრამ, საბედნიეროდ, ეს მხოლოდ ერთი მხედვეთი, რადგან პოეზიამ, რეალურად, ყველა ეს კომუნიკაია საკუთარ სამსახურში ჩააყენა და ცდილობს ყველაფრიდან წახოს სათავისო შემოქმედებითი სარგებელი.

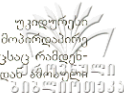
და გამოეთქვა რწმენა, რომ: ეს უცვლელი არასი ახალ-ახალი შინაარსებით ალესების კრებული ინგლისურენოვან მკითხველს ბევრ რამეს ეტყობა ქართველების ხსიათზე, ჩვენი სალიტერატურო ტრადიციისა და დღევანდელი დონის შესაბამე.

ერთადერთი, რაც უნდა მომწიროდა ამ პროფესიულ სტატიაში, ის ადგილია, ავტორი მოძველებულ შეხედულებას რომ იმიორებს, თითქოსდა: შუასაუკუნეების პოეტი ქალი ბორენა ბაგრაჭ მეოთხის მუფლდე იყოს.

არადა, დღესდღეობითაც გაზიარებულია პავლე ინგოროყვას მიგნება, რომ: ეს პოეტი ქალი არის შოთა რუსთველის ძმისწული და ცოტხენ დადაიანის მუფლდე.

ეს არის მოსაზრება იმ პავლე ინგოროყვასი, ვისი წყალობითაც მოგვეპოვება თამარ მეფის საგალობლები, რომელთაგან „ცათა ცათასა“ ამ წინასიტყვაობაშიც არის დასახელებული.

მაია სარიშვილის მძაფრი პოეტური ხილვებით და ერთ-ბაშად ძნელად აღსაქმელი მეტაფორული გააზრებანიც უკვე მანობობელი გახდა მკითხველისათვის, და მისი დუმილიც უკვე ანგარიშგასაწევია.

შემძვრელია თუნდ ეს ლექსი – „უმფიქობისა ისე მოკვდე, რომ...“ – ნატივია იმისა, ნახევარი დღით მაინც შეძლო სიარული სიკვდილის შემდეგ და მიხვიდე მათთან, რომელთაც ამოირჩევედი ფეხისგულელებში ჩარჩენილი მისანართებით. და აღარაფერი გჭირდება, როცა მკვდარი ხარ, მხოლოდ უნარი – გადაადგოდდე:

რომ დაგინახონ
როგორი ხარ სიცოცხლიდან უკვე გასული,
და აღაირონ,
რომ დამარცხდნენ სიყვარულის სულ უბრალო,
დაბალ ამბებთან,
რადგან მკვდარს უკვე კარები ვერ გამოგიხურეს.

ქეთა დიდიშვილის ფაქიზ ნიუანსებზე აგებულ ლირიკას არც სოციალური სიმძვილე აკლია და არც ნატიფი ირონია, ხოლო ამ ლექსის ზღვარდადებულ სიმარტოვეში კვირადლე დმერეთის რუმე ქი არ არის, არამედ კაცის, რომელიც ლირიკულ გმირს შეზრდია სულზე ბესავით და ფესვებამდგარი ახლა მისი მეპატრონეა („ჭრილობა“):

ნუ შეაფოთებ,
თორემ ფეხებს ისე მძლავრად მომიჭერს,
შენყვდება სუნთქვა.
მერე უნდა თვითონაც მოკვდეს კაცი,
რომელიც შემახორცდა
როგორც ჭრილობის უსწორმასწორო
მენამული ზედაპირები.
და ხანდახან ორივეს გეტკივა,
თავს რომ გვახსენებს უნაწიბურ ჩენნი წარსული.

პირდაღებული ჭრილობა გადახსნილა მაგდა ბებიაშვილის ლექსშიც „ორშაბათი“, დღეთა დრამატიზმიც რომ შეახსენებს თავს. ის ჭრილობა კი, ორშაბათის დადგომისთანავე, ამ უხიავი დღის, როგორ გინდა შეგინორცდეს, როდესაც იქიდან მტკიცებელ ფასკუნჯს თავის ყოველ მოტროალეზზე საუკეთესო ნაჭერი უნდა ჩამოუჭრა. და დიდად აღარც ინალღლო, თუ დაკოჭლდები და ცერებზეც ვეღარ შედგები.

სამაგიეროდ,
ცასთან ისე ახლოა კვირა, –
აღდგომის კვირა.
ორშაბათიდან ცა ისევ შორი,
ხელახლა შორი,
ისე უღმერთო და
უმარბათო.

სიმშვიდეს ურჩევს ირმა ბერიძე თავის მეგობარს, მშვიდად ცხოვრებას ლექსში „სიბერე“, და თავიდანვე გრძნობ – მითუმეტეს, მისი ლირიკული გმირი თუ ისედაც უკვე ნაცნობია შენთვის – ამ სურვილში რამეილა ტკივილი და დრამატიზმი

ნაბუდებულა, მარტოობის ის უკიდურესი განცდა, ბარის მიმქრალ შუქზე მოპირდაპირე მაგიდასთან ზურგიით მჯდომ კაცსაც რამდენჯერმე რომ დაუძახებ თვალებიდან წარსულში გაბზარული ხმით.

მშვიდად დაენეუთ, მეგობარო,
კარს ნუ ჩაეკეტათი,
ნუ გავანვალეუთ
ჩვენ ძმებსა და იმთა შვილებს
მძიმე კარის შემომტრევაზე,
ოთახებში შემოღწევაზე,
სადაც ერთ დღიას
გარდაცვლილები შეიძლება ვინეუთ
სანოლებზე
რომლებიც
განეადებუთ
ვიყიადი.

ინგა ნილორავა სათაურს: „ვათაგისუფლებ“ – ძალიან ზუსტ, ლამაზ და მრავლიამთქმელ სახელწოდებად მოიხსენიებდა კრებულსათვის, რომელშიც:

– ქართულ ქალთა პოეტური წარმოსახვის მიერ სულსა და სიტყვაში აშენებული წრფელი განცდის, მძაფრი ემოციების, დახეუნლი სახეების და უკომპრომისო სათქმელის ფერადმა სამყარომ დაიდო ზნა.

და რომლის:
– სახეობრივ სტრუქტურებში ისე გადაუნა ერთმანეთს ტკივილები, განცდები, სულ სხვადასხვაბირი პოეტური ხედვის, შემოქმედებითი ბედის და გზის პოეტების მიერ შექმნილი ერთი დიდი მოზაიკის მშენიერი ლექს-ნატივები, რომ მართლაც ერთი დიდი პორტრეტი მივიღეთ ქართული პოეზიისა – თანამედროვე პოეტი ქალების სული-შემქმერელი სამყარო.

ინგა ნილორავა – ესეების მთარგმნელიც ინგლისური ენიდან – ინგლისურ ვერსიას შეაფასებდა როგორც სტრიქონთა სიღრმის, სინატიფისა და ქვეტექსტური მინიზებების უდანაკარგოდ გადატანის იშვიათ ნიმუშს, რომელიც ახალ, სრულფასოვან სიცოცხლედ გამოდიქებული შეხედება ამ კრებულში მკითხველს და მოუყვება ქართველი პოეტების, თავისუფალი, ნიჭიერი, ძლიერი და სიყვარულით სავსე ქართველი ქალების სული-მიერ პოეტურ ამბავს.

ია ჯინჭარაძის მიერ მოყოლილი ერთი ამბავი – თუმც არამარტო ის ერთი ამბავი,

არამდე ლირიული გმირის სულიერი ყოფა – ისეთი სევდიანია, როგორც გადახრუკული ხანძარი, სადაც ნებიერი რომელიმე ნანგრევთან და ისიზმრებ ნნახსენებ მინდორს და იმ უსახელო, ძრულ ყვავილებს, თაფლია ვემოსთი.

კიდევ რას შეიძლება გაუგვიფიქროს ეს სევდა და:

ვარში მოჭრილედ საქანელას – უთილაგი ბავშვებით.

და კიდევ ისეთი სევდიანია:

**როგორც დიასახლისი,
სანიშნო და ქანცავანგებელი,
რომელიც დაუძებს ცოტა ღამეს,
რომ გაუღიანოს და უთხრას:
– მეგობარო!**

როგორ უნდა იყო მომსურებელი ხმის გამძვინვარება და სულიერ თანაზიარს, რომ ღამის ნაფლეთილა გვეღუდებოდეს მეგობრად.

სიყვარულის მონატრებით, მიაი დაუმცხვრალი და დაუშომშინებელი წყურვილითაა ასევე წუცილო დეკანოზიშვილის (მეცნიერული ნარკვევების წერისას: ნინო გოგიაშვილი) პოეტური ხილვები, დაკარგული რომანტიკული საბურველის აღდგენის სურვილით, იმ მომხილავი საბოლოოა, რომელიც შემოქმედებულია, მაგრამ შეუძლებელია ასე გაგრძელდეს, რადგანაც სიყვარულის საუფლო თავისას მოითხოვს – დარღვეული პარამონიის დაბრუნებას, სინაფილეს, სიალაფეს, უნაგარობას, თავგანწირვას, ურომლიაოდაც წარმოუდგებელია წუცილო დეკანოზიშვილის მხატვრული ძიებანი, გარეხულადაც სატიფ ფორმამი ჩამოსხმული.

თუნდ ლექსში „ღამეები, მთვარე და მგლები“ კარგად ნაცნობი მეტაფორები სულ სხვაგვარად უნდა წარმოგვიდგინონ – ის ღამეც, ის სავსე მთვარეც და ის მგელიც, რომელიც შიგნიდან შემოქმედის ლირიკულ გმირს და ტყილ სისხლს ილოკავს, და სანადიროდ რომ ავსულიანებს, თუმცე ამას თოვლით აესებთ გადაქწყვიტა და ზამთარში ძილი.

**არ გავსის, როგორ ვანვადები კედლებს?
ზედაც, როგორ მომანვა ყელიდან თვალეზში
ორი სავსე მთვარე და შველში –
ამაღამ ვინადრებ,
ამაღამ ვამოვამ ყელს ყველა უსიყვარულობას,
ამაღამ ეს ლექსი დაიწერება.**

ყველაზე მეტი ლექსი ნანა ევლემიძისაა შექმნილი კრებულში – როგორც ჩანს, ეს პოეტური ნიმუშები განსაკუთრებით ახლობელი აღმოჩნდა ნინო დარბაისისთვისაც, თუნდ ის სწრაფაა, რომ:

ადამიანში, როგორც წველი, ისე უნდა შეხვიდე – ოღონდ მუტლამდე, ოღონდ უსაფრთხო. და მეტი იდეაც და მშვიდად ელოდო: დაგომრება თუ ველამდე უცხად მოგვანდება.

და ადამიანში, როგორც წველი უნდა გიჩერდე – ოღონდ ნაპირთან, ოღონდ მოსაწივით, მეტი ნაბაჯი რომ არ წაგიცდეს, მეტის ცდუნებამ რომ ნაბი გძლოს.

**თუ იგრძნობს,
როგორ გაყრის ხორკლი გაყინულ კანზე –
აღიღდება და თავად დაგვარავს.
შენ მხოლოდ მასში ოდნავ შესტოვებ –
დახრწობა მერე თავად მოგქმნის.**

ნინო სადღობელაშვილია ლირიკა დმურსდაკარგული რეალიზის მწვევე, გაუსაძლისი შეგრძნება, ხან პირდაპირვე გამათქმული, ხანაც შეფარულად, ფაქიზი მინიმუნიტებით, მაგრამ საბოლოოდ ყველაფერი აქ იყრის თავს, ამ სატკივარში, რომელიც იმ ძვირფასისა და სანუკუარის მონატრებაცაა, არა სადღაც შორეულ ფაშს, არამედ აყურ ჩვენს თვალნის რომ ზაიძობს, ხელში ჩაგვეკარგა და უღონოდლა ვანყდებით შემოაღებულ სურვილს გასარღვევად და იმ თვირფასთან მისაბალოებლად – გვეტ ვერ ყველაფერი არც დაკარგულა.

ამიტომაც აესებულა ნინო სადღობელაშვილის პოეტური ფიქრები ელოგორებით, ამ კრებულში „ჩვენი სხლის ელეგია“ რომ ჩართულა და შეგვახსენებს:

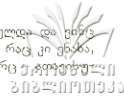
ჩვეთანი სიცოცხლე წვალბით რომ ჩნდება, ხე მინამდე უნდა გადაიზნიქოს და ირემითი შვაშხეროს რქები – ტრუტები, და ერთი ღამით წიდაარცე კი უნდა მოკვდეს...

კედლების ოხვრა ნაქცეული თაღის ბლაგილს უნდა გაუთვოდეს.

სიმღერას უგუშვათი ვერის ხმა ჰქონდეს. ცალი ხელით საკურთხი უნდა გაიშალოს, მეორეთი კი რიც მოიხარმოს წვლებისათვის. სიმღერით იმღერო, მაგრამ საფასურის ტყივილმა ავატროს.

ტირლით იტირო, თუმცე საფასურის სიმნარეზე იმღერო. ნთაზე უნდა იწინენ მძიმე და ხორკლიანი ჩრდილები... და აი, უცერად:

**სახლში, თოვლის ნაფხურში
ია აპოდის,
ია ზევაა, სიცოცხლეა,
და ის ჩვენთან წვალბით ჩნდება,
და ისეთი წვალბით ჩნდება,
რომ სიყვარულს დიდხანს ადევს
ფერი – სამოთხის.**

სონია ქართველიშვილი, როგორც ლიტერატურის კრიტიკოსი, პროზაიკოსი და ჟურნალისტი, მკითხველისათვის ცნობილი სოფიო წულუაის საბელით, პოეზიაში კი ეს ფსევდონიმი შეურჩევია, და კრებულში თუმც მისი ორი ლექსია შეტანილი, ერთი იმბელაა („თმა“), ამჯერადაც გრძნობ მთარგმნელის განსაკუთრებულ სიახლოვეს ამ პოეტურ ნელნერასთან, იმგვარ ხედვასთან, თმა თურმე ვრცელი განსხვის თებდაც რომ შეიძლება იქცეს, და ყოფით სურათებში ნელ-ნელა შემოიჭრას ის სულიერი ტკივილები და განცდები, ის გახსნილი ფრილობები, ასე რომ აერთიანებთ ამ ანთოლოგიის პერსონაჟებს – პოეტებსაც და მათ ლირიკულ გმირებსაც.

თავის თმას, გრძელსა და მზისფერს, სხივების პარიკედ მაღრგებულს, ზუსტად ისე უნდა დაელოდოს ლირიკული გმირი, როგორც... როგორც ორმოცი წლის ასაკში გაყენილ პირველ შვილთან პირველ შეხვედრას ელიან ხოლმე დედები.

**მჯერა, რომ ჩემი თმა ისევ ჩემთან დაბრუნდება,
იმიტომ არა, რომ ვუყვარვარ,
უფრო იმიტომ, რომ იცის,
მის დაუმორჩილებელ ბუნებას
ჩემ გარდა ვერასდროს ვერავინ შეეგუება,
ჩემ გარდა არასოდეს არავის შეუყვარდება
მისი გაჩეჩილი ოფოფები.
და როცა მოიტანენ ჩემი თმებისგან დამზადებულ პარიკს,
მამინვე თვალში მომხვდება მუხაზე გაყოფილი ბოლოები,
ჩემი ორად გაყოფილი ცხოვრება
კი ისევ გამთლიანდება...**

თუმც... ის შიშაც არ ასვენებს: რომ აერთიოთ და... სხვა მოუტანონ?!

გარკეანი ქართველ ქალთა თანამედროვე პოეზიის ამ ანთოლოგიისა სოფიო ვარაზის მიერ არის გაფორმებული დახვეწილი ოსტატობით, თუმც... რატომღაც აღმოსავლური იერი გადაჰკრავს, მაშინ როდესაც მთელი კრებული ეროვნული ფესვებისა და დასავლური პოეტიკის მოხდენილი შერწყმითა აღსავსე, ბეჯიკ გაბაშვილის ბაღში დაარგული შარლ ბოდლერის ყვავილებიხა არ იყოს.

ვახსენოთ რედაქტორიც – ალექსანდრე ელერდაშვილი.
ვახსენოთ ინგლისური ტექსტის რედაქტორიც – ბეტი ანდერსენი.

და საბუნდობლად ქართველ ქალთა თანამედროვე პოეტური ანთოლოგიისა მაინც რა მარჯვედ და მახვილვანიერულად შეირჩიოდა: „ვათავისუფლებ“.

და ათავისუფლებდა დალილა ზედაინიძე მხატვრის ფუნჯისაგან წელში მოხრილ ხეებს და ქარებს, ნატურმოკრებს, პორტრეტებს, ფრესკებს, ათავისუფლებდა ფოტოსურათზე გაყინულ მწერას, ბაგეებს, ხელებს ათავისუფლებდა, დაე ნახსლიყვნენ ხალიჩიდან, გობელენიდან ირმები, თხები, ყვავილები თავიანთ ტყეებში, და თვითონ ტყეებსაც ათავისუფლებდა პეიზაჟის ჩარჩოებიდან.

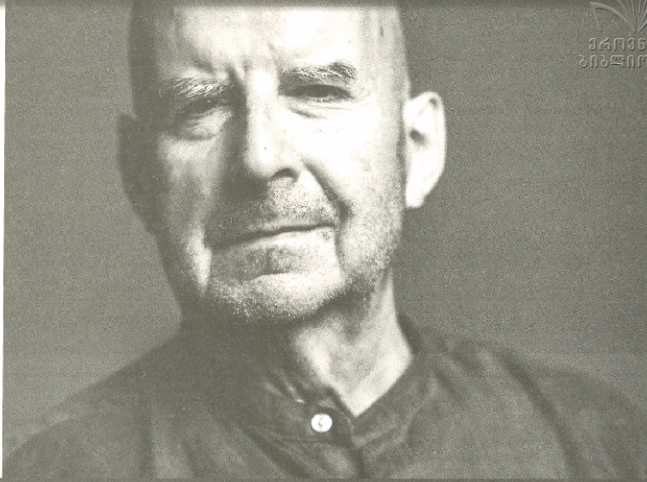
ვისაც უყვარდა, ვისაც ძულდა და ეიწის არ იცნობდა ლირიკულ გმირს, რაც კი ენება, არასაც ნახავდა და რასაც ველარც უკეთესული ფლებდა ყველაფერს, ყველას. **სონია ქართველი**

**წუთებს, საათებს, დღეს და ღამებს,
დროს დროისაგან ვათავისუფლებ...
ყველა საგანს ან არასაგანს ვათავისუფლებ!
ვათავისუფლებ დარაჯებს და არადარაჯებს
და მერე თვითონ თავისუფლებას ვათავისუფლებ!**

ნეკერ-ქალაქში კვირადღეა.
გადახსნილია სიზმარეთის თოხივე ქოშკარი.
და ზემია, სიტყვის ზემი, სიტყვის კარნაგალი და დღესასწაულია ნეკერ-ქალაქში.

ნინა ნეკერი

პიერ გიოტა ამ წლის თებერვალში, პარიზში გარდაიცვალა, მწერალი პერ-ლაშეზის სასაფლაოზე დაკრძალეს. იგი 80 წლის წინ, საფრანგეთის დასავლეთ ნაწილში, ლუარის დეპარტამენტში დაიბადა. წერა 14 წლისა დაიწყო. 16 წლის ასაკში კი საკუთარი ლექსები გაუფ ზავნა რენე შარს, რომელიც ძალიან დაინტერესდა ახალგაზრდა ავტორით. პირველი რომანი მან 20 წლისა დაწერა, რასაც მოჰყვა მრავალი სხვა რომანი, ესე, პიესა თუ პოეტური კრებული. გიოტას ტექსტები, განსაკუთრებით „საფლავი ხუთასი ათასი ჯარისკაცისთვის“ და „ედემი, ედემი, ედემი“, არაერთხელ გამზდარა მწვავე პოლემიკისა თუ სკანდალის წყარო. ავტორი მასში აღწერს სექსისა და ომის სამყაროს, რომელიც გამოზატვის ახალ ფორმებშია გადმოცემული. გიოტა იკვლევს ველურ, სამიშ ტერიტორიებს, ჰყვება ომზე, საშინელებაზე, წამებაზე, შიმშილზე, ამსხვრევს ყოველგვარ ტაბუს, რათა იპოვოს დაკარგული „ედემი“. მის ტექსტებში, სადაც ჩქეფს ნეოლოგიზმები, კალამბური და ერთდროულად გაისმის მრავალი ენის ექო, თავად პუნქტუაციაც ერთგვარ პერსონაჟად ქცეულა. „ედემი, ედემი, ედემი“ საფრანგეთის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ დაბეჭდიდან ერთ თვეში აკრძალა და მას შემდეგ დიდხანს იყო ცენზურირებული. ძალივან უწყებებს არც ავტორი დაეინყებიათ: გიოტა რამდენიმე თვით საიდუმლოდ ჰყავდათ დაკავებული „ჯარზე მორალური თავდასხმისა და აკრძალული პუბლიკაციების შენახვისთვის“. შედეგი ვერ გამოიღო წიგნის მზარდამჭერმა არაერთმა საერთაშორისო პეტიციამ, რომლებსაც გაელენიან ზელოვანთა და ფილოსოფოსთა მთელი არმია აწერდა ხელს: პაზოლინი, სარტრი, ვენე, კესნელი, ერნსტი, კალვინო, დე ბოუუარი, საროტი... ვერც მიტერანიისა და პომპიდუს გამოქომაგებამ იხსნა წიგნი ცენზურისგან. მისი კიდევ ერთი დიდი მზარდამჭერი, მიშელ ფუკო წერდა: „გიოტამ დაწერა წიგნი ტოტალურად ახალი ენით. არასდროს, არცერთ ლიტერატურაში მსგავსი არაფერი წამოკითხავს. არავის უღაპარაკია ისე, როგორც ამ წიგნში გიოტა ლაპარაკობს“.

რა მოსდის აღმნიშვნელს

(წინასიტყვაობა პიერ გიოტას რომანისთვის „ედემი, ედემი, ედემი“, გალობარი, 1970)

როლან ბარტი

„ედემი, ედემი, ედემი“ თავისუფალი ტექსტია: ყოველგვარი სიუჟეტისგან, ყოველგვარი თიხებისგან, ყოველგვარი სიმბოლოსგან თავისუფალი: იგი დანერვილია იმ ორმოში (ხრამსა თუ შავ ხერულში). სადაც დისკურსის ტრადიციული შემადგენლები (ის, ფინც ლაპარაკობს, რასაც ჰყვება, როგორც ჰყვება) ზედმეტი იქნებოდა. შედეგად, დაუყოვნებლივ ეღებთ იმას, რომ კრიტიკა, რომელიც ვეღარც ავტორზე, ვეღარც სიუჟეტსა და ვეღარც სტილზე ვედარავერს აშპობს, სრულიად უძილური რჩება ამ ტექსტის წინაშე: გიოტას ენაში უნდა „შეხვიდე“: არათუ უზრალოდ გვეროდეს მისი, ან იყო ამა თუ იმ ილუზიისა თუ ფანტასმაგორიის თანამონაწილე, არამედ მასთან ერთად შექმნა ეს ენა, მასთან ერთად მოაწერო ტექსტს ხელი.

ენაში ყოფნა (როგორც ამბობენ: საემის კურსში ყოფნა): ეს შესაძლებელია, რადგან გიოტა ქმნის არა მანერას, ჟანრსა თუ ლიტერატურულ თიხებს, არამედ ახალ ელემენტს (იქნებ იგი კოსმოგონიის ოთხი ელემენტისთვის დაგეგმავებულია?); ეს ელემენტი არის ფრაზა: სიტყვის სუბსტანცია, რომელიც ჰგავს ქსოვილს, საკვებს; ერთადერთი ფრაზა, რომელიც არ მთავრდება და რომლის მშენიერება მოდის არა „გადასროლიდან“ (რეალობიდან, რომელიც მან წესით უნდა გადავიხროლოს), არამედ მისი სუნთქვიდან, შეკრული, განმეორებული სუნთქვიდან, თითქოს ავტორი ცდილობდეს, წარმოეფიქვინოს არა წარმოსახვითი სცენები, არამედ თავად ენის სცენა, იმგვარად, რომ ამ ახალი მიმებისის მოდელად იქცეს არა ამა თუ იმ გმირის თავგადასავალი, არამედ თავად აღმნიშვნელის თავგადასავალი: ის, რაც მის მოხსნის.

„ედემი, ედემი, ედემი“ წარმოადგენს (ან უნდა წარმოადგენდეს) ერთგვარ ზიგს, ისტორიულ შოკს: აქ, უწინდელი მოქმედებები – აშკარად გაორებული, მაგრამ უფრო და

უფრო რომ გამწმენთ მათ შორის თანხვედრას – სადიდან ჟენმდე, მაღარმედან არტომდე, არის თავმოყრილი, გადაადგილებული, ეპოქის გარემოებებისგან განწმენდილი: აქ აღარც „წერილია“, აღარც „ცდომილება“ (ეს უთუოდ ერთი და იგივეა), აქ მხოლოდ სურვილი და ენა რჩება, არა ერთიანობის გამოშმატველი, არამედ თანაზიარ, განუყოფელ მეტრონომიაში მოთავსებული.

ამ მეტრონომიის ძალა, რაც უზუნაესია გიოტას ტექსტში, მოაწინავეს მძლავრ ცენზურას, რომელიც თავის ორ ჩვეულ საკვებს – ენასა და სექსს – აქ ერთად იზივის; თუმცაღა იგივე ცენზურა, რაც უნდა მრავალფეროვნად და მძლავრად გამოიხატოს იგი, დაუყოვნებლივ გამოამკარაფდება: ან როგორც გადაჭარბებული, რადგან სექსსა და ენას ერთდროულად აკრძალავს, ან როგორც თვალთმაქცური, რადგან აკრძალავს მხოლოდ სიუჟეტს და არა ფორმას ან პირობით: ორივე შემთხვევაში, იგი საკუთარ ცენზურულ სახეს გამოაჩენს.

ამასთანავე, როგორც არ უნდა განვითარდეს ინსტიტუციური პერიპეტეიები, ამ ტექსტის გამოქვეყნება მნიშვნელოვანია: მთელი რიგი კრიტიკული თუ თეორიული საშუაობების მიუხედავად, რაც მას შეიძლება მოჰყვეს, იგი ყოველთვის მოგვიბიძგავს: ერთდროულად დაუშინაშევი და უტყუარი, როგორც ახალი ორიენტირი და წერის სათავე.

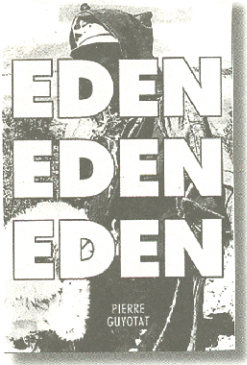
ფრანგულიდან თარგმნა ბაჩანა ჩაბარაძემ

ედავი, ედავი, ედავი

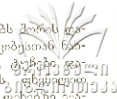
(ფრაგმენტი რომანიდან)

ქართული
ხელოვნება

უაჯავი კვერციით, ბიტნითა და სპერმით მოთხრილ პირს იწმენდს, მოტენს ნივთიერების მუცს მის მარჯვენა სიწინა: უაჯავი კაცის ნუცლის ქვეშედად თავის ოფლიან ფეხს განიხიავს უფლებს; ლოგინიდან დგება, თქმულზე ზეწარი ეკრობი; მიმდელი კბინებუ წადის, საყურებები უღარუნობენ; თაღის ქვეშ თავს ხრის - ნაოქებში გამძრალი სპერმაა შერჩენილი; საცავში უღალიამანი ბიჭი მუცელზე წევს, ზერებში, კათარებში, ცოცხებში, შუბლი და შუბლები ბეტონზე აქვს მიბჯვნილი, სურმას განაახლებს; მის გვერდით იხვი წევს, ილღის ფოსოს მიკარტით უჩიქუნის; უაჯავი იხვი კიარით იტაცებს, ბიჭის ძუძუსადავს ხელით ცხება; ფრწყველს გარეთ ათრევს... „ეს თუენა მიწყავს, აამხვი, მრუდე-ფეხასთან მაგეა საქმე“; იივი ვეიტყვიტება, ხამსიე ზურგზე ტრიალდება; თუბიანს შორია აფრღლებული პენისი ქსანაოს, ერეკციამი იმართება; ხამსის ენა გადმოეარდნია; ცვივრით მოხვედრილი სურმის ნეითი ნესტოსთან უქანარებს, თითებში იხოცავს. გვერდით გორდება, გამონადენს დუხდულება შორია იტყვის; ოთახის სიღრმეში ჭინყები ყრია, ბიჭი მილს თითებში ეცხება; ეა მილი კაცების საროსკიოს ეალების საროსკიოს ფილაქანიან აკავშირებს; თითები სისხლმარვე სურმაში გასვრია; უაჯავი იხვი პირველზე დერეფნის უმინაზისკენ მოსვრის; ეა დერეფანი ზალს უერთდება; კუთხეში ბიჭია ჩაცვული, ძუძუსთავებთან ალაგ-ალაგ ამოგლეჯილი მის-ური დობიერი ტანზე ასკდება; ახეულია დანარჩენი ნახილი შიშველი აქვს; სმაჯურაიმი მარჯვენა ფეხი ორმოს კიდვეზე უცურდება, გადაჯვარდინებული მკლავებით ამ ფეხს მუხლებს ქვევიდან მიმოიკვცავს; უმდაოცვეთათვი პენისი ფუჭვიან ცემენტზე დას-თრეებს; უაჯავს იხვი ფრთებით დაუთრევი; ბიჭი იღვი კუთხეში ჩაცვცქუდა; მისი უმინაზებია ფახონზე იხვი აფრთხილდება და ნისკარტს ხსნის; უაჯავი იხვის ხელს უშვებს, ფრთველი ბიჭს მხურავლე კისერში მიარჩინდება, ბიჭი მილს მიყრდნობა და ისე ადგება, იხვის კისრით დიორევა, მიხი ფრთისა და კლამიტა შეებებაზე პენისი უშარდება; იხვის კისერს ბარანაგება შორის იტყვის; უაჯავი ზალს გადის, გალიებში კურდღლები დახტიანი, თავია პენისს მათ დასაკენად უხედია; ზურგით ბუნჯს მიყრ-დნობა, რომელზეც მრუდეყხას გინჭებია უმოსხეული; ბიჭი მონყეულთ ფითლებს იხვევს მკლავებზე, მტეფებზე, ქუსლებზე, მათგან ეველაზე ხასხასას კურდღლის კბილებში განაგრეპული პენისის იისფერი საიტი ხერცხვს; უაჯავი ეალების ბორ-დლის ტერასაზე დახტება - ნახტომში ლორმოვანი, მოთხრილი კვერცი და მუსკულების ქვეშედად ერტყმინან; ხე-ივანში აბალგაზრდა მუცეში, ფიოკის მკრეფელები, მექსან-იოსტრი, მემბრთელები ხამსიეზე დავიბობენ; ხელი არეულობის შუაგული ხამსიე რქკავით ქათხათა, დარბე სხეულით კარიფის თაღს არია მიყრდნობილი; მუცეში მას ხელებით სწევილიან; უაჯავი ლუქს ქელესთან იცუტება; ააროსკიოს შექანა ქალებს საბრძოლვეს დაბრუნებული ჯარისკაცებთანაო ლუქების შექ-სნა დაუნჯათ; მათგან ერთ-ერთი დგება; ხანამ თავს ამოყოფ-

და, მასხედოი მარჯულიანი ამოზრდელი მიაი პენისის მოყენილობის დანახავზე უაჯავს გაუღლებებს: ..."რიკო, ჩემი ეფვილი..."; შექან-ფეხს გარიადებული ჯარისკაცი ტერასაზე გამო-დის, ფეხია თითებია ქუჭებს დასველებული ცერით იმინებს; ჩამავალი შრის ელვარე სიფე-ბის ქვეშ, ორ რიგად გაფენილ ზურგებს შორის უაჯავს მკლავებში მოიქცევს; ჩაცვცქელი უა-ჯავი გაბანჯვებული კიდურებიდან მწერის თვალის ჯორფა სურნელს აფრქვევს; სამუშაოზე დამტვრილ თინს საფარველს ჯარისკაცი უფერთხავს; ტერასის ქვეშ საროსკიოდ ქცეუ-ლი გარინოზის ბანაკია; თავშობარსული, საფუტქელთან გაღარაგერული, ნეციური ჯა-რისკაცი შავყანანს შეიავა ებალბება; ფრთია-ფერ ხის კბინებუ გადაანგენს; შეიავი ნიშველ ფეხებს ჯარიაკაცს ბოტეპოზე ნეწოხევეს; შიბიდან უეადება სამწერით ერთ მუტა მქარში გაცვლილი ასეყარული ფხენილის" ინგლისური ყუთი; ქალი ყუთს იღებს, ხსნია, ფეხიდან ცნოსავს; ანამ ჯარისკაცი ქალს ნელ-ელ ხელებს უსავს, ქალი მას თავფონიბინოდ კბილებში ფხენილს აყრის; ჯარისკაცი ფხენილს შეფურთხებით უზრუნება ტუქუბზე; ჯა-

რეაქციები მძვავების ძუძუებზეა შორის მუშტს აცურებენ, მრეწოვლით გაუღვინილი მსუბუქი სპილენძიან ხელზე გადასულ სიხველეს ლაგაყენ; ნეძავენი მხარეთმცოდნე ნაშინილად ფარაკაცებს დიდობს სათითაოდ უსწინან; მათი იღისა თითების წებებზე ჯარისკაცებს პენისი უმარდებენ; ბელის სამკაულზე მუშათვეთა-თა შეტებისას ჯარისკაცებს პენისი ეკრძობათ; მარჯანი და გურცხელი პენისის თვლით იართქლებს; მხრებთაშორის ხამსო პენისს პარაქებს შორის მალავს; მუშები მის ნაშინს სხუელს ეკვრიან, ვეფრებიან, სინჯავენ, თითებს თაღოვან უკანალით უცურებენ, პენისს ლთავი აუფუტებენ; ბაქს ხელეები მალა აფინეია, კუფაზე აქვს გადაჯვარდინებული, სიმშრით იცინის, დუნდულებს შორის ვიდიკის მახუთით გასვრილი ბელია ფათურს გრძობს; ხამსივს აცოლზე ბილს მის მარაზე მიდებული ლუსა უართის; ...-მენი ჯერია, მეში გულს, პირველზე ცდით, აბა, შეისრუტე შენი პენისი ის აოუსე, დლით ნესტოებში რომ მენაფრეცხეს; ჩემი სხეული შენთვის ცივად შემოიწინახე..."; შემუთავა ერთი ხელით ხამსივს ტრიაკ უჭირავს, მეორეით დიდებს ისანის, პენია გარეთ უჯარავს, ხამსივს დასველებული ყვერების პრაალა მიმბრუნავს ცუბა და ბარძაყის წინეთა ქვეშ ტრიაკსენ მიიწევს, პენია ირწყვია, მარდება და თმის ადვარს გადახსნის; ხამსივს პეკანინს ბაემეს, რომელიც მუშას მხარზე შავს მოიდებული, პირს, ლუსებს, ხაიარვე ყელსა და მოღელი მკერდს უკოცის; ბაემე პირს ანკლაშუნებს; ხელში ბროწულუ უჭირავს, ხელს თინაზე იისფერი, ზეათვისი ჩამონადენ-სი ულივლიცებს; ხამსივს ბაემეს ბარძაყს მუშის იღისის ქვეშიდან სწვდება და ჯინაბში შემოჭრილი მის პენისსა და ლორწოვან ყვერებს ხელისგულს მოიქცევს; პირს ჩაბუტებული მრეწვიკან ბაემეს ლუსეი ეტრებს; ხამსივს ბორივ კოცნაზე ამ დაგროვულ მურწყეს პირ-ბოლ უბრუნებს; შემუთავი ვენისბაღმთვრლად გაღვრისება ხამსივს თიქობს, რომლისაც აქით-იქიდან ნესხილი ჯინისს ქურთუკი უფარავს; ხამსივს უკინად ეუფლებსა და სცელი მკერდათ მის ზურგს ეკვრის; გორიღებს გუნდი ხეივნი ბოლოს მერლი ზოლად იკარგება; ნითაუ და ნარბჯავაფრად შულზე მოწინსუნდ ცვრის ჯგოს ფიქიდ-ხივილით გადაუფრებს; აიდილისით დასწვლუბოლი მწყეპსები ცხოველების მოსაქმების ნოლოდინში ისეყე-ენებს; ცრემლნარევი, შენელებული ნურა გალით სარისკობის ღობისკენ მუწმართავთ; უსაქროდ მკოფი, დუფმორეული, სტელტურა მენავეები მწყემებს ულიმან, თან მკერდს იმიშვლებენ;

მწყემსები ბელებით ღობეს ებლაუქებიან; თვებებს შორის დაძინილი საბოი პენისს მინოლაზე ეინებთ; კიბესთან წინაგვრად მიშეული, შაქანიანი მიდეც ქლი დგას, ტუნეში გულკარისკაცის პირიდან გადისოული სიყვარულის წყნარული მისიხერია; დიდუნხნულ ავზინებულ ჯარიაკაცს ფეხებზე კანა და სარისკობის ზღურღისკენ მიართვს; ჯარისკაცის ღუნდელუბექემ ნოქეული ლორწოვანი ყვერებიდან სერმას წვლავს, იტავია ფილებს ნამარლებში მზნინავ კვალს ტოვებს; ორი შიშველი ჯარისკაცი მათ ფეხებთან ვარისმულ ნემატს თავს დასდგომა, ქალს ბოცენზე ახრებს და გათავებისას გამოსროლილი სავით ორგეს სახეში ესხმება; ბელებ-გაზეპოლი ჯარისკაცები ერთმანეთს სიკრში სხვდებიან, უსერენ და თაღებით აფურთხებენ; გახერებულებს ხელახალი ერეკვია თეყებათ; ჯარისკაცები თივობს ამორღებენ, აფოფრილი ხანჯკვლები ერთმანეთში ებურდებათ, ორგანოები ერთ კონად ეკვრით; დუფმორეული ნიკაპებით ილომნებათ, ილაფ-თუბით, გადაჯვარდინებული ხელებით ერთმანეთსა დუნდულებს უზელენ და ზეითი-ქვეით უთამაშებენ; ტურგმბენე-ბუბუნლი სახეზე ჩამოთხვრალ ნერწყვს ნესტოებით ისრუტებენ; პენისებს ქვეყნად უაღერსებენ: ...რეო სიამაყე... ჩემი აურმავ...", ერთმანეთს ლორწოვანი ყვერებზე ეთდებიან, ფინარის ისე ებურდებათ; მუქის ფეხზე დგება და მათ დამორებას ეცილობს, ახლა მას ეფუტებიან, ჩქარ-ჩქარა, პატარ-პატარა ნაბიჯებით კედლებზე მიიჩვენენ; განხეილი ფანჩარი მუშავს საშოდან და უკანალიდან ორგანოს დროს გადმოღვრილ სერმავში ეზილებათ; მუთისგანი ნაიარევი, თავაპარსული მუშავი ღობეს მცერდობოლი ლულელუფებს; მცენმები მტვრის ღობეზე მოსულტლი მის მიხვედ მკერდს დაღვრსებთან, ტუშუ-თავება ბადის ნახერეტიდან უფელიმბაემენ; დაფელით აანოსს აინევენ, აჭერებულ უპნისებე გაიარჩენენ, შიანჯალევენ, დასწვლუბულ ეხებს აანკლაშუნებს; მუშავი სასტენი ბაემეს ორი თითით ათამაშებს; პირით, ტურებით, კბილებით, ყბით წუნგანს იმიტირებს; მწყემსები თმბინდიან ბაგარა ყვერცებებს ნამაფრეყებს; მიავი ღობის ხის არტმლა მიხურავს; რაში პირველი მწყემსი სალამურს ჩაბერავს — მოზღვაეპული ვნეზისგან იორხი უთამაშებს, სასტენში ჩაბრლილი პავრთ ავეცენება — ცხვის ფარას ქალეთა მერაფორული გზატკეცილისკენ ფიდდება; რიგში ბოლოს მდგომი მწყემსები ღობეს მოსწვდებიან, ვეობებს ხელს სტაცებენ, პენისებს მებორტაქაშენ, თინებში მიქმიალავენ, ლორწოვან, ბუზებშეხულ ყვერებს გაიქცევენ; ქუჩის თავში სავსებათ, ტყავებოთა და სისხლმოთხვრილი ბალონი მოფენილ მის ზღურღლთან მიოქეება და ბაემესებს ჩასძინებიათ; მავკანიანი მუშავი ქალარაბიან ჯარისკაცს აკეანიან ათრებს; პენია უნაგრდება, მუქ-ჩრდობლი აქტი-იქით ერწვევს; ჯარისკაცი ვარდისფერი ხის ავენს ბორბალს ლოკავს; მუშავი მოზღვაეზე ირუქებს, მკვენსარ ჯარისკაცს მოცილი სხეული გადახანცება, თავის გადახსნულ საშობთან უბრებებს; სერმავს გადნოდა; მობრბოლებულ პენისს და ხეულ ფანჩარს მისივე ყვერებია მებოვან მისაში მოუსტრება, შესტენის, უქან გა-მოულებს, მუქელზე დაღვრენას; ჯარისკაცი, სახელენი, ძარღვებდაბერილი, ღრმა ძილს ეძლევა;

ფრანგულიდან თარგმნა ანა კობახიძემ

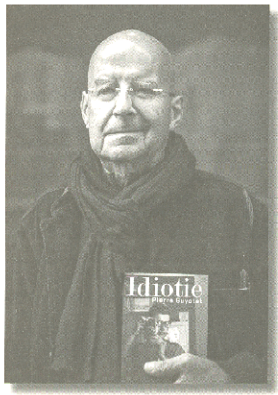
პიერ გიოტა: „ამ სამყაროს ჯოჯოხეთის ვერ ვუნდავად, რადგან უკვე დიდი ხნის შიმენარი ვიქნებოდით“

(გასაუბრება პიერ გიოტასთან, ჟურნალი „ინფერო“, მაისი 2014)

სერიზის 1971 წლის კოლოქვიუმზე, რომელიც პატარის და არტოს ეძღვნებოდა, თქვენ წაიკითხეთ თქვენი ტექსტი „სხეულის ენა“. შეგიძლიათ, მოკლედ გვიამბოთ ამ კოლოქვიუმის შესახებ?

სერიზის კოლოქვიუმზე აღვნიშნე, რომ დღეს ჩვენ ჯერ კიდევ თვითდოქტორულ ლიტერატურაში ვართ. გვეზიან, რომ მხოლოდ იმის დაწერა შეიძლება, რაც ვეცხოვრობა. თავისთავად ხელოვნების იდეა, ხელოვნების იმპულსი, რაც არის წარმოსახვა, ხშირად მივიწყებულია ან მოძველებულად მიიჩნევა. იგი ძალაში იყო მერველის დროს, უკიდურეს შემთხვევაში, არტოს დროს, მაგრამ დღეს ეს დამთავრდა, დღეს ამის მიღმა გაგვიდით. ზოგი ამას დასაძინად მიიჩნევს, ზოგიც ძალიან ემპათიულია, მაგალითად – ახალი ხელოვნების ყველა ის ტექნიკისი, რომლებიც ბელოსნობენ... მაგრამ ეს ხელოსნობა და არა წარმოსახვა. ბევრს ბელოსნობენ, ამის უფრო და უფრო ბევრი ასაუფლებს აქვთ, რაც, მართალია, ადრე არ იყო, დიდი-დიდი, საბჭოედი მანქანა გეონოდა. ახლა ყველაფერი აქვთ, ყველაფერი შესაძლებელი. უწინ, კინო რომ გადაგვლო, ბევრი უნდა გეგახიხრა. ახლა ყველა კინო იღებს. „კინოს ყველა ერთად შექმნის!“ – ახლე შექმლო ეთქვა ლიტერატორს.

ხომ არ ფიქრობთ, რომ მკირე გაჯეტების მომარაგლებით აიხსნება ხელოვნებაში წარმოსახვის სიმწირე?
ინტერნეტი, ეს არაჩვეულებრივი მქისიერება, ოდესღაც წარმოსახვა იყო. დღეს, ბავშვები ერთადერთი სიერცეა, სადაც ჯერ კიდევ ნახავთ მოქმედ წარმოსახვას. დღეს ყოველდღე მყისიერია. მყისიერება კი წარმოსახვას კლავს. ჩვენ წარმოვიდგინეთ იმას, რაც არ გვაქვს, რაც არ გვექნება, რაც ჩვენი გან შორსა და რასაც ვერასდროს მოვიხილავთ. დღეს კი ყველაფერი ახლოსაა, ცხადია ვირტუალურად, მაგრამ ხშირი ვაბოულებითა შედეგად, ვირტუალურად რეალური ხდება. სინამდვილეს გამოყენების სიმწირე ქმნის. არ არსებობს წინასწარ მოცემული სინამდვილე. სინამდვილე არის ის, რასაც მისგან ვაკეთებთ და დრო, რომელსაც მას ვუთმობთ, მის დანახვაში ვატარებთ. შესაბამისად, ვფიქრობ მის საპირისპიროს, რასაც ჩვეულებრივ ვიფიქრებდით, რომ თითქმის ყოველდღე ამას წარმოსახვა უნდა გავუზიარებინა: პირიქით, ეს მას ჩანასახზეც ანადგურებს. წარმოსახვა არის მანძილი სურვილსა და სურვილის ობიექტს შორის. ეს არის შექმნილი სხ-

ეებისთვის ავტონომიის მიჩნევა, თავიანთ ნებაზე მიშვება, ეს არის, მაგალითად, „ელისი საოცრებათა ქვეყანაში“, წარმოსახვით ქმნილებათაგან ყველაზე არაჩვეულებრივი. მასში არის ნამდვილი წარმოსახვა, განვითარებული ბავშვური მასალის გამოყენებით.

ის ხომ ბავშვებისთვის მოსაყლოად დაიწერა, პატარა გოგონებისთვის.

დაის, ბავშვებისთვის, პატარა გოგონებისთვის, მათ მოსახიბლად... საბრალო ლუსი კეროდა დღეს ამია უფლებს არ ექნებოდა. დღეს წარმოუდგენელია პატარა გოგონებთან ერთად ტბაზე თუ მდინარეზე ვასიერება. მაშინვე დააკავებდნენ და სასამართლოს გადააქვებდნენ. და ცნობილი მათემატიკოსის სახელი ვერ უშველიდა, პირიქით.

ყოველთვის ვამბობდი, რომ არაჩვეულებრივი სამყაროს შესაქმნელად არ არის აუცილებელი არაჩვეულებრივი ცხოვრებით ცხოვრება. საჭიროა, უბრალოდ, საკუთარ თავში ჩაძირვა. ამისთვის კი, უპირველესად, საკუთარი თავი უნდა გავანდვს, თავი, რომელიც ღრმა ბავშვობიდან არის მიჩვეული

ფიქრს, ნაწახის გახანგრძლივებას, ნაწახის წადილს, მის შიშს, მათთან დისტანცირებას... ბავშვობაში აღმოჩენილ სამყაროში დარწმუნა საჭირო. კერძოს ეს კარგად ესმოდა, ვინაიდან თავდაცვ ბავშვად დარჩა, მათგანონგე, შორსმჭერტელ ბავშვად, ცხადია.

აი, ეს, შეიძლება გაქრეს. ეს შემამფოთებელია. ეს განსაკუთრებით დასანაღმა მითითებს, ვინც თვლიდა მსგავს სამყაროში იცხოვრა. ვინც ვერ მოვლევ ამ ურამი დაიბადა. სისასტიკე იმის წარმოდგენა, რომ ეს ურთიერთობა, ეს აურა, ეს მოოკროვილი სიერცე, ემოციური სიერცე შეიძლება გაქრეს.

ეს კაცობრიობის სულიერი უნარების გაქრობის ტოლფასი იქნებოდა... თუმცა გონი, ფართო ვაგებით, შემოქმედით გონი მაინც ვეროვდა დააკვირებულ ხელოვნებასთან, როგორც მტრფიზიკური რწმენა – შემოქმედებით რწმენასთან..

ღმერთს, რომელიც დღეს სცენაზე დაბრუნდა, მწვენიერად შეუძლია ხელოვნების ჩანაცვლება. არავითხელ მიფიქრია, რომ რწმენას შეუძლია შევცვალოს ხელოვნების მიერ გამოწვეული ემოცია.

სხვათა შორის, რწმენა და რიტუალი შეგიძლია ხელოვნების ფორმებად წარმოვადგინოთ. საკულსიო სიერცემ არაერთი ხელოვანი აამოქმედა. ხელოვნება რელიგიიდან გამოვიდა.

ასევე შეგვიძლია ვიფიქროთ, რომ თუ ღმერთი არსებობს, იგი საგარაუდოდ ექვიანიობის იმის გამო, რომ ადამიანმა თავი ხელოვნებას შეაფარა. ამიტომ ის მას უწერგავს ყველა იმ ხელსაწყოსა და მექანიზმს, რომელიც ადამიანებს ერთად ტკობის აღვიწყობობას უქრობს. დახა, მგავლითად, მხატვრობის ან მუსიკის რომელიმე შედეგით მარტო ტკობა სიბრეყვეა, მაშინაც კი, როცა მუსიკას მარტო უესმენთ, ვიცით, რომ მას სხვებიც უსმენენ, ვისხენებთ კონცერტებს და ა.შ. მწვენიერად ვიცით, რომ ეს ყველაფერისაა, ერთმანეთისთვის გასაზიარებლადია შექმნილი. წარმოუდგენელი და სსაცვილია ღმერთის დათვალვირება მარტო, ღაბით... მუსიკებში თუ რამე მწვენიერია, ეს არის ხალხი მათში, მაშინაც კი, როცა ბერის ხალხია და ექსპონატს კარგად ვერ ხედავ. ეს არის იმ დიდი მიზიდულობის დასტური, რასაც საერთო აღარ აქვს დღევანდელი, ადამიანების შთანმთქვე ქმნილებებთან.

არ არის გამორიცხული, რომ ხელოვნება თავისთავად, ყველა დიდი ხელოვანი და ყველა ის საყრდენი, რომლებიც რენესანსის ეპოქაში შეიქმნა, სასაცილოდ გამოიყურებოდეს იმის ფონზე, რასაც მომავალში ეწარმოებთ.

თქვენ მაინც მძლავრ ფიქტურ მექანიზმს აბუშავებთ. როგორია ეს პროცესი?

რადიკალურ სამყაროში ვეშვები, ენას ვთლი; ძირითადად – რიტმისთვის, თავსა და ბოლოს ვაცლი

ფრაზებს. ის, რაც სინამდვილეში არ ითქმის, ნაწერი-შიც უნდა გაქრეს. ეტყვები იმას, რაც ტექსტის დეტალია გამოითქმის. ეს ძალიან დაბლელეუ იკნებოდა, თუმცა ვნერ დიდი ტედნიერების შეგრძნებით ეს ჩემი მოთხოვნილებაა, ენის მოთხოვნილება, მისი გამოთლის მოთხოვნილება, როგორც ჭამის. როცა იმანვე ვლამარკობ, ემოცია მიყვრობს.

უნდა გავიგოთ, თუ რას ნიშნავს შექმნის საჭიროება. ეს აშკარაა, მაგრამ რთულად გასაგები. ზოგისთვის ეს ფოჯოხეთია. გამოდის, რომ ფოჯოხეთი სხვადასხვანაირად გვეძის. მე ამ შემოქმედებითობაში ვცხოვრობ. ცხადია, ეს ვირტუალური სამყაროა, ვინაიდან წერითი სამყაროა, მაგრამ მე მასში ვარ ბუნდური, თუ ეს შეიძლება ბედნიერების განსაზღვრება იყოს. მთელი დღე ამ სამყაროში ვარ და ვერ დავინახავ მას, როგორც ფოჯოხეთს, რადგან წინააღმდეგ შემთხვევაში, დიდი ხნის შემწვარი ვიქნებოდი. თუმცა მესმის, როცა ასე ხედავენ. რამის სიკეთით რომ ისარგებლო, ამ რამის შიგნით უნდა აღმოჩნდე.

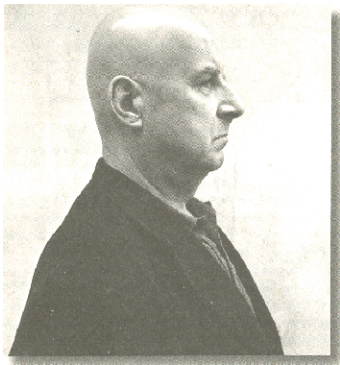
ვეფიქრო, ეს შემოქმედებითობის ერთ-ერთი საიდუმლოებაა. მართალია, საიდუმლოებებს უნდა ეგებრძოდეთ, მაგრამ ამ ტიპის სამყაროში ცხოვრება მაინც დიდი ენგემაა. ამ საიდუმლოს ანობსნა ბევრს გააქცევდა აღინუნლო სამყაროში. მაგრამ როცა მასში ხარ, როცა ის სიტყვადია ქვეული, ყველაფერი ბუნებრივი ხდება. სანამ ჩემამდე მოვალთ, ეს უზირველესად, ბოდღერის და მრავალი სხვა ხელოვანის საიდუმლოა. მე არაერთხელ ვცვადე ამ თემის განლა. ახლა კი იგი ლიტერატურის ისტორიის საკუთრებაა.

თქვენი ნაწარმოებები სხვა ხელოვნებებშიც ხომ არ მოითხოვს დასაყრდენს, მაგალითად, სასცენო ხელოვნებაში? ვხედავთ, რომ ზოგადად, ენა მოითხოვს ცოცხალ სხულს, რომელიც მას წარმოთქვამს. იქნებ წინერ არასაკმარისია თქვენი ქმნილებებისთვის?

შეიძლება ეს იყოს კინოს მოთხოვნილება. კინოში ყველაფერია: ახლი თუ შორი კადრი, დეტალი, სხა... თეატრი შედარებით დაპირებულია ამ შესაძლებლობებს, მისი სცენა შორსაა და საქმეც უფრო რთულდება. თუმცა იხიც საკითხავია, სჭირდება თუ არა ამ სიტყვება საწვეები?

ჯამში, თქვენი ქმნილებების მატერიალურ ელემენტს მაინც ენა...

დახა, რადგან მათში ყველაფერი გამოთქმულია. თუმცა ბერს ვფიქრობ კინოზე, რადგან ჩემი თაობა კინოთი ჩამოყალიბდა, მრწყინვალე კინოთი. სხვა-სხვად სდე უნდა ვეპოვა მსგავსი მრწყინვალეება, კანის ბრწყინვალეება, ოჯის ბრწყინვალეება... ფერწერაში ეს იშვიათია, რადგან რთული მისაღწევია. მე ვცდილობ ამ ნაკლის შეცვლას, რომელიც თითქმის აღარც შეიმჩნევა ლიტერატურაში, სელინის გარდა, არტის

მე კი სიტყვა „გამონგონიერელო“ ჩემზე ზედმიტევრითი მგონია.

მაგრამ რაც შეეხება ინსა, თუ რატომ და საიდან მოდის ეს იმპულსი, ან არის თუ არა იგი საზოგადოებისთვის სასარგებლო, ვეიჭრობ, რაც მეტად უნერდებათ; მით ნაკლებად ვსვამთ ამ შეკითხვას. რადგან მით მეტად ურწმუნდებით, რომ საბოლოოდ, არცერთი საქმიანობა არ არის ნამდვილად „სასარგებლო“, ძირითადი საქმიანობების, თვითგადამრწინი საქმიანობების გარდა, თუ დავუვლებთ, რომ ხელსაწყოები კაცობრიობის გადასარჩენად აუცილებელი ელემენტია, მაშინ – კი. ხოლო თუ იგი არ არის სასიცოცხლო ელემენტი, მაშინ ხელოვნებით არაფერს წარმოადგენენ, სრულიად არაფერს.

ყოველთვის ვეიჭრობდი, რომ ის, ვინც რაღაცა კეთება იცის, ინჟინერი, ექიმი და ა.შ., უსასრულოდ უფრო სასიცოცხლო ფუნქციას ასრულებს. შეიძლება, ვცდები და მაგავსი ნებისუფლებაც ჩემი აზრდია პურიოდთან მოდის, როცა ხელოვნება არჩევულვებრივ, მაგრამ ამავე დროს, თითქმის დანაშაულებრივ საქმიანობად აღიქმებოდა. თითქოა უნდა დამნაშაულიყო, რომ ის გეკეთებინა, თუნდაც, მოგვიანებით, იგი ცივილიზაციის ემბლემად ქცეულიყო. იყო ამაში რაღაც პირველყოფი, თუმცა უთუოდ აქედან შეიძლება „საჭირო“ და „სასარგებლო“ საქმისკენ მარადი ლტოლვა.

ჩემი მთავარი იდეა საქმის წინ წაწევაა, „დიადი ხელოვნების“ იდეის წინ წაწევა, მაღარმეა მაგავსად. მე ამ ბილიკებს ვაფასებ, და თუ მათ შემოერჩი, ჩავთვლი, რომ დრო მთლიანად არ დამიკარგავს... მაგრამ ვერაფერს გეტყვით. არ ვიცი, რამდენად სერიოზულია ეს ყველაფერი, განსაკუთრებით, როცა ვისხენებ, თუ რა ძალისხმევა დამჭირდა გოველივ ამისთვის! ამაკარა დისპროპორცია ჩვენი შედეგის სამართიად და თავად საქმის გიგანტურობის შორის. ამიტომ ვამბობ, რომ მაგალითად, ხიდების ინჟინერი ხედავს თავის დასრულებულ ხიდს, თანაც იცე, რომ იგი მას პირადად, დეტალურად არ აშენებს. ეს კი შესაძლებელია. მე კი, ღმერთმა უწყის, რა მანერებითა და რა ვახირით შევქმელი ჩემი ქმნილებების შუკონინება! როგორ ვიტანჯე და სხვებიც როგორ ვტანჯე... შემაშუაფებელია და თან, რისთვის?! – იმისთვის, რომ ერთ ლექსიკონში რამდენიმე სახე დამითმონ? ეს მახსენებს როცისსამხრეთისა და ახლავარდა ალფრედე დე ვინის ფრაზას: „სწოთ სულ ეს იყო!“

დაის, ზოლოს და ზოლოს, რაღაც სხვა გვიბდა!

ტექსტების გარდა. ჩემთვის არტო ყოველთვის იყო იმასთან დაკავშირებული. არტო, ეს ის მომენტია, როცა სიტყვები მართლა არსებობენ. მასთან ყველა სიტყვას ვხედავთ. მასთან ყველაზე გამყვინული ტერმინებიც კი წარმოდგენილ ემოციურ პატერიალურ დანერგვას ატარებენ... ეს ნამდვილი პოეზიაა, რომელშიც არტო შეუდარებელია. რაც უნდა თქვას, რაც უნდა დაწეროს, რაზეც უნდა დაწეროს, მის თითოეულ სიტყვას ხორციელი, მატერიალური ამნიღავრე ახლავს, სონა, ელვარება, რსახვ სხვაგან ვერ იპოვით. ამიტომ არის იგი ახლიან დიდი. ეს ნამსვე იგრძნობა. მასთან, სიტყვები სასვე ტკივილითა და მშვენიერებით.

ხელოვნების ნაწარმოებების შექმნა, პირად ბედნიერების მოტანის გარდა, უნდა იხვედეს თუ არა ცლილებებს ზოგადად ჩვენს სინამდვილეში? საიდან მოდის ეს იმპულსი? არის თუ არა იგი საზოგადოებისთვის სასარგებლო?

ვერ ვიტყვდი, რომ აქ პირად ბედნიერებასთან გვაქვს საკმე. ეს უფრო იმპულსის, გაქანების საკითხია. მე სურა ძალიან ადრე დავიწყე და ამ საღირობითი, ამ გაქანებით გავაგრძელებ ცხოვრება. როული ასახსნელია. რას ვეძახით შემოქმედებითობას, მხატვრულ გამონაგონს, თუნცა ეს, ა პრიორი, იყოთ რამის შექმნა, რაც ჯერ კიდევ არ არსებობს. პირადად, გამომგონებელი უფრო ვარ, ვიდრე შემოქმედი. თუმცა, თუ თავი ასე წარვადგინე, იფიქრებენ, რომ პატარა მინქანებს ან მიკრობარათება ვიგონებ.

გაცნობარა პიერ შოპინო, ყურნალისთვის „ინვერნი“, მაისი, 2014

ფრანგულიდან თარგმნა ბაჩანა ჩაბრატეძი

პაატა შამუგია

შუალაშის კატახინიზმი

(ტრუისტული ენციკლოპედია)

იციით თუ არა რომ
 ადამიანი ათას რამეს იგონებს
 თავი რომ არ შესაძლებლად
 და სიცოცხლე განაგრძოს,
 ისე, ერთობე ბავშვები უაზროდ არ იხოცებოდნენ
 უფროსებს ტყინი არ გვერეცხებოდეს
 და მომავალი ბუნდოვანი და სახიფათო არ იყოს.
 იციით თუ არა რომ
 ხელოვნება სწორედ ამიტომ არსებობს –
 ცოტა ხნით მაინც გვეგონოს რომ
 ცხოვრებას აზრი აქვს,
 ხოლო საკვდილი, არც ესაა დასაშავლი,
 გადაუადებელი გაურკვეველი დროით.
 იციით თუ არა რომ
 საკვდილზე მხოლოდ ის ხალხი ლაპარაკობს
 ვისაც ეს გამოცდილება არ აქვს,
 და ვინც უკვე გამოცხადდა
 ისინი საეჭვოდ დუმან.
 დაე, ცოცხლებმა ილაპარაკონ თავიანთ ცოცხლებზე –
 ვინ იტყოდა ამას, არ იციით
 რადგან
 იციით თუ არა რომ
 ავტორი როლან ბარტმა მოკლა,
 ხოლო თავის მხრივ როლან ბარტი მოკლა
 ავტომობილის მძღოლმა 1980 წელს,
 რომელიც თავის მხრივ მოკლა უფალმა ჩვენმა, რომელმაც
 ასევე მოკლა 400 ათასი ადამიანი სირიაში
 და 15 ათასი ადამიანი აუზაზეთში,
 და ყოველი შემთხვევისთვის, სამანაბლოშიც მოკლა რამდენიმე ათასი.
 იციით თუ არა რომ
 ჩარლზ მეიერემ საკვდილის წინ მოიბოდიშა,
 ასეთ შეუფერებელ დროს რომ კვდებოდა.

იცით თუ არა რომ
 სიკვდილისთვის შესაფერისი: დრო საერთოდ არ არსებობს?
 იცოდა ეს ჩარლზ მელორემ?
 იცით თუ არა რომ
 სიკვდილი საერთოდ არ არსებობს.
 ის ენობრივი კაზუსია,
 რეალიზაში შეცდომათი გადმოცოცებული,
 პროგრამული ერორი.
 მართალია, ადამიანებია კვდომის სტატიატიკა სიბერისპიროს ამტკიცებს,
 მაგრამ ეც რაღაც ხრიკი უნდა იყოს,
 ყურადღების გადასახანი სოციალური ინჟინერია.
 იცით თუ არა რომ
 სიკვდილისა არ იყოს, არც ცისარტყელა არსებობს
 მენ კი არ უფურცტ ცისარტყელას,
 უფურცტ შესნ გონებას
 რომელმაც ცისარტყელა განოსახა
 თუნცა ლამაზია, ხომ ასეა?
 იცით თუ არა რომ
 ზოგიერთი სიკვდილი შეიძლება იყოს ლამაზი.
 ნეტოც, მეგობარმა თქვა, რომ
 აუცილებელიც კია ლამაზი იყოსო.
 ის ვერ იტანდა შეუბედავ სიკვდილებს,
 დაუგვენავს და შეშთხვევით –
 თითოვს ქუჩაში ფეხი წამოგერკას დაცენული ბავშვისათვისა.
 თვისთანაც დალიან ლამაზად მოკვდა – ხალხი კმაყოფილი იყო.
 იცით თუ არა რომ
 კმაყოფილება ზედწიერების ბატონტია,
 რომელსაც სამხარო გვაჩრებს,
 როგორც ნანდელილს და პირველადს.
 რეალიზა უნდა ათროს,
 ბედნაურად ყოფნის ინსტრუქციები უნდა გადაინეროა.
 განა ამოსთვია ეიდექით ნვიძაში და ქარში.
 იცით თუ არა რომ
 შესაძლოა ისეთებიც გამოზნდნენ,
 ჩვენი არეული რომ არ მიოწონებათ.
 მაგრამ მათზე უკვე იზრუნა
 ფოლკლორულმა გამოთქმამ,
 რომლის მავიერად მრავალწერტილს სვამენ ხოლმე
 ზომიერი მწერლები.
 იცით თუ არა რომ
 ყველა მერტილს აქვს უფლება
 იყოს მრავალწერტილი
 და მთქნელსა და სათქმელს შორის ამოხრდილ ნაპრალს
 გველივით მოღნილი პაუზა შეუწყუდოს...
 განა ეს გუიხანის უხერბულონიოგან
 სათქმელით გადაესებული სიწუმებებისგან
 მაგრამ მაინც კარგია –
 ანსურდის შეგრძნებას დათესავს,
 როგორც საარჩევნი რეკლანა – ფილმის შუაში,
 რომელიც არც არავერს მოასწავებს,
 მაგრამ დიდად არც არაფერა ამაყებს.
 იცით თუ არა რომ
 თუ სახეს „აეიფგარდით“ დაიბანო,
 თქვენი სახე ბავშვისა ტაკოსავით რბილი იქნება,

ხოლო „ნოსმა ჯორჯი“ დაგეგმარებათ
საზღვრისგან გათავისუფლებასში
(განოყენებისას გაეცანით ინსტრუქციას).
იკით თუ არა, რომ
აენეკა ალუცილიუსს სწერდა გარე რეკლამაზე,
ის აღმოთთებულ იყო გაუთავებელი ქაჭკაწითი,
როცა გამდიდრებული ქუჩა-ქუჩა დადიოდნენ
და გასაციდი ხაგნების სახელებს ბამამალა გაპკიოდნენ.
მარკეტინგი ანტიკურ დროში!
ეინ იფიქრებდა!
იკით თუ არა რომ
ფყავი ლექსების კრებულს 99 ლარად და 99 თეთრად,
პონუსად მოპყვება ქართული მოყვანის ანთოლოგია.
იკით თუ არა რომ
ახლა, როცა ამ სტრეიქშია ვნერ,
არის 20 მარტი – ჩემი დაბადების დღე,
კიდევ ოთარ ქილაძის,
პენრიკ იბსენის,
დენიელ კორმიცა
და გუჯა მენეაბიძის
დაბადების დღე
(როშელმაც ჯერ კიდევ ვერ მოახერხა გამხდარიყო
ჩემი რომელიმე ლექსის გმირი,
ამიტომ მასზე აღარ შეეჩერებები).
და რაც მთავარია,
არის კორნელიუსი მსოფლიო მასშტაბით და
კარანტინი და
თეთრიზოლაცია და
ეკონომიკური კრიზისი არის
და პირველყოფი კრიზისი ხომ არის და არის
და არაა ყველაფერი,
რაც ასე ძალიან არ ურდება 20 მარტა.
შეჩერდა ნამი, დრო შედედდა,
შევილია ხელი მოპყავი და ფორმა მისცე,
და თავი მისცე დროის მოაქლეთების შედხიერ იდეუზიას.
იკით თუ არა რომ
ბედნიერებას შეგადაშიგ უნდება ამბიცია, შეგვეყაროს
მოკოცვას და მოგვათოხიეროს,
მაგრამ ზენ ამის უფლებას იოლად არ მიცემთ,
ხომ შეთანხმებით.
ბედნიერი ძალხი მოსაწენია
თუმცა ერის კარგად ნოიწყენდა კაცის
ღმერთმანი!
იკით თუ არა რომ
მოსასყენი მწერლები ეართველებსაც გვეყავდა,
მაგრამ ნობელი მაინც ვერ ავიღეთ.
შეიძლება სავა რანეტე არის საფირო. არ ეიცო.
იკით თუ არა რომ
კარგ ნაწარმოებში კარგად დაამუღ პრობლემას
შეუძლია აბსოლუტურად მატერიალიზაცია –
პამისუნის „შინშაღის“ კითხვისას შევებამე სამი ბაჭყალური
ერთი გობი ლოპოი
ორი კახური შოთი
და ისევ მწიოდა.

იცით თუ არა რომ
 მსოფლიოში მილიარდ ადამიანამდე შინილობს.
 მე არ ვარ წინააღმდეგი აიკრძალოს მიწმილი,
 საკმაოდ უპარტებლო მოუღუნია.
 იცით თუ არა რომ
 საბჭოთა კავშირის პრობლემა ია იყო, რომ
 ყველაფერი აკრიალული იყო,
 პოსტსაბჭოთა პრობლემა კი ის არის, რომ
 ყველაფერი აველდებოდა,
 მაგალითად: არზენებზე მიაგლა,
 სამოქალაქო პასუხისმგებლობის ქონა,
 მორალური თამასის კენწეროზე ასედა
 და იციდან ცერად გადმოხედვა
 სავალდებულოა აგრეთვე გვირად ყოფნი,
 ასე, კვირანი ერთხელ მაინც,
 რაც ცოტა დამღლეია, მაგრამ მერე და მერე ეჩვევი.
 იცით თუ არა რომ
 არსებობენ ყოფილი გმირები
 ანლა აღარავის რომ სჭირდება,
 ყოფილი შეყვარებულენიც არსებობენ –
 აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ.
 იცით თუ არა რომ
 ჭიბი არია ყოფილი პირი,
 რომლიდანაც საკვებს ვიღებდით შეცვლში ყოფნისას.
 ვეცქრობ, მას საერთოდ არ ვაფასებთ,
 როგორც სხვა ყოფილ რამებს ან ვინმეებს –
 მწერლები მაზნ სიტყვასაც არ დაასველებენ
 და არც ზურაბ ნერეთელი აღმართავა გრანდიოზული ჭიბის ძეგლს
 რომელიმე პოეტის სახელობის გამწორზე.
 იცით თუ არა რომ
 ყოფილმა პოეტმა დაამუდამა
 აიტაცებს შორის პაუზების დაბინავება
 და სწორედ მაშინ უღალატესა სიტყვებმა,
 როცა მტეაფორები გადატენა
 და ნკთისველის გადაცხრილვა აპირებდა.
 ვერავის უნდობი ადამიანი.
 იცით თუ არა რომ
 90-იანებში,
 ცნობილი ქართველი მწერალი
 საცვარელთან სიფიობის გადაჩენის სპეკუპერაციას ატარებდა,
 როცა ქმარი დაადგა
 და იმის შემდეგ
 მიილოდ მაშინ აეჩრებეს
 ამ კეთილმოტილური აქტის ჩადენა,
 როცა გამძვინვარებულ ეწარს მოეღოს.
 საბრალოა ადამიანი
 და მაშინ, როცა აბრალოა
 უბრალოა ადამიანი
 Misera plebs. ქემმარტიად Misera plebs
 მით უმეტეს, რომ
 არ იცით, როდის მოვა აახლია მატრონი
 – ადამიანი თუ შუალამისას,
 მანლის ყოფილზე თუ განთიადისას“ [მარკოზი, თავი 13]
 იცით თუ არა რომ

ადამიანმა თუ გაიგო, რომ თავად რა მასაცილოა,
სხვებმა აღარ დასცინებს.

ამიტომ იყავი თანამომობი, მაგრამ
თავს წურავის გააღმურთებინებ –
ჯვარცმის ისევებს.

იცი თუ არა რომ

„კოკა-კოლა“ რომ შეანჯღღრო და აბაზანაში ჩაასხა,
სუთელი ნაღები არ განიშინდება –
ეს ემპირიული დასკვნაა.

იცი თუ არა რომ

ასევე ემპირიული დასკვნაა რომ
ადამიანი უძლებს უწყლობას, შიმშილს, სიყვარულსაც კი.

იცი თუ არა რომ

სიყვარული ძლებს სამ წელიწადს,
მეტსაც ძლებს. მაგრამ რომანია ასეთი,
ხოლო, თავის მხრივ, რომანი არის ვახრა, რომელიც
მეთხუთმეტე საუკუნეში გამოიგონეს,
საქართველოში კი მეოცეუნი მუშაობდა,
რაც ხლდაც არაა კარგი საქციელი,
იწნებ მასონებმა შეუშალა ხელი?!

იცი თუ არა რომ

მასონებისგან დაფინანსებულს მიწოდებდა ყვითელი პრეა?

იცი თუ არა რომ

მე ამაზე ძალიან ვბრაზობდი,
რადგან დღემდე ვცხოვრობ სტუდენტების გეტოში,
სადაც ლიფტიც კი არ მუშაობს
(უნდა გამოვტყუდე, ზოგჯერ მუშაობს, განსაკუთრებით – აბაღ ნღებზე,
თან ჩვენ ზომ ორი ახალი წელი გვაქვს. მით უკეთესი ლიფტებისთვის)

იცი თუ არა რომ

საკუთარ თავზე ასე წერა მოძველებული ხერხია,
და ამ ხრიკს ახლა მხოლოდ უიჭონ პოეტები მიმართავენ,
რათა აუდიტორიას გული აუჩუყონ
და სოციალური კამბიტალი გამოსძალონ,
ამას სიღარიბეზე კამბიტალიზება ჰქვია.

იცი თუ არა რომ

შეგიძლია ძვირად გაყიდი შენი სიღარიბე, ოქსიმორონი –
იცი ეს სიტყვა?

საეჭვოდ ბევრი რამე იცი!

ვის ხართ?!

იცი თუ არა რომ

ვის ვარ მე? – ეს არის ურთადერთი ფილოსოფიური კითხვა
სხვა ყველაფერი მანიპულაციაა.

მაგრამ ამაზეც ბასუხი ვერაფერ არ გიუციით.

შესაძლია არ იცოთ მზად ამისათვის.

შესაძლია საკუთარ თავს გვიმალავა ფილოსოფია,
გვზოგავა, რომ იტყვიან.

იცი თუ არა რომ

(როგორც უკვე ვთქვით) ჩვენიც ახალი წელი ორჯერ აღნიშნება,
მაგრამ თუ არ გავიმართლა და არ ხარ ქართველი,
შეგიძლია სხვა ხერხსაც მიმართო:
სიდნეში აღნიშნა ახალი წელი და ნერე გადაფრანდე პოზიოლუდში,
რომელიც სიდნეზე 12 საათით უკან არის.

ასე აღნიშნავეთ ორჯერ აბაღ ნღლა.

თუმცა სტანდარტული ადამიანისთვის
ერთი ახალი ხელიც საკმარისია.
იციით თუ არა რომ
სტანდარტულ ადამიანს აქვს 46 ქრომოსომა,
ხოლო სტანდარტულ კარტოფილს – 48.
ველოციური დასკვნეზია გაკეთება არაა საქარო,
თუმცა კარტოფილი ყოველთვის კარგია –
ზონიერად დაბრანული,
რქმანით და პიტნით მქაევებული,
მომუშული ხახვით და ტყეწლით მქაეტიოანებული.
ადამიანი კი ყოველთვის არაა კარგი –
თუნდაც ზომიერად დაბრანული იყოს.
იციით თუ არა რომ
ზომიერების მნიშვნელობა გადაჭარბებულია,
უფიქრობ ამ სიტყვას ლექსიკოგრაფები ლობირებენ.
განა კარგია – პირი უციაკენ მიქნია და – ზონიერად ნიღერი მწერალი?
ამ ზომიერად მკედარი ადამიანი,
რომ არაფერი ვთქვათ ზომიერად ცოცხალზე!
იციით თუ არა რომ
სანტა კლაუსი არ არსებობს.
გეცოდინებთ
ასეც ეიცოდი.
იციით თუ არა რომ
არცა მოიქრება უკანასკნელი ხე.
მოინამლება უკანასკნელი მდინარე,
დაჭერილი იქნება უკანასკნელი ჩიტ.
თქვენ მხოვებით, რომ ფული არ იმება." – ტატანკა იოიტაკე
იციით თუ არა რომ
ჩემი სამშობლო,
ევროკავშირის სუბსიდიების მომლოდინე,
გაეროს სუბსიდიებია მომლოდინე,
აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის სუბსიდიებია მომლოდინე,
მშვიერი ბავშვებით სავსე,
პოეტებით სავსე,
პოლიტიკოსებით სავსე,
ანუაებს საარსებო მინიმუმა – 177.8 ლარს,
რაც პატიოსანი ძალოს ააარაებო მინიმუმადაც კი ვერ გამოდგება,
მეტაფორულად რომ ვთქვათ, რააკვირველია.
იციით თუ არა რომ
არის მეტადორები, რომლებიც
გადაურჩა როზელიმე
ქართველი თანამედროვე პოეტის ლექსში მოხვედრას,
და იანი ცალკე ლექსიკონებს იმსახურებენ,
ენა რომ გაფივარჯნით.
იციით თუ არა რომ
ენის ანაბეჭდი არ შეიორდება,
სუსტად ისე, როგორც ხელის ანაბეჭდი.
რაც შეიძლება იმას ნიშნადეს, რომ
როდესაც კოცნიას ენით ენები შეფვარებულს,
უნიკალური ხარ.
იციით თუ არა რომ
ხელთ წერისას სხვანაირად ფიქრობ,
ხოლო კომპიუტერზე აკრეფისას – სხვანაირად

იცით თუ არა
 რომ პოეტებს ყველაზე მეტად აღიზიანებთ კითხვა: რატომ წერთ?
 განა კიბოიანებს ეკითხებათ. რატომ აქვთ კიბო?
 იცით თუ არა რომ
 პოეზია არაა პროფესია,
 დაავადებაა, პრაქტიკულად, პათოლოგია.
 იცით თუ არა, რომ
 ელექტროკამი კბილის ექიმმა გამოიგონა,
 ხოლო თავად კბილის ტკივილი – უფალმა ჩვენმა,
 მანვე გამოიგონა თავის ტკივილი
 ღვიძლის ტკივილი
 გულის ტკივილი
 კუდუსუნის და აუპინატორული კუნთის ტკივილი
 ასევე ქსოვილების მეტაბოლიზმის დარღვევის შედეგად გაზონწეული ტკივილი,
 და რასაკვირველია, თირკმლის ტკივილი
 იცით თუ არა რომ
 ღმერთი რომ არ არსებულყო,
 ის უნდა გამოგვეგონებინა
 და რაკი გამოვიგონეთ,
 ესე იგი არ არაებობს.
 იცით თუ არა რომ
 მარსის ათვისებას ვაძირებთ
 და პარალელურად, წინეთის სოფელში ვიღაცამ ღამურა ქამა
 და დედამიწის დაკეტვა მოგვინია.
 იცით თუ არა რომ
 საცოდავია ადამიანი
 საკუთარი თავის საბედღებაც არ შეუძლია
 ვინმემ რომ გვეითხოს თუ ვინა ვართ
 რა უნდა შევაგებოთ დუმილის მეტი?
 ან სევედიანი სიცილის მეტი?!
 იცით თუ არა რომ
 სიცილის დროს მეტი უანგბადი შედის სხეულში,
 უფრო ჩვეულებრივი სუნთქვიას.
 მაშდამე, უიციხოთ: ჰაჰაჰაჰაჰაჰაჰაჰაჰაჰა,
 ჰეჰეჰე
 ჰეი
 Hey teacher leave those kids alone
 იცით თუ არა რომ
 ერისაღე ბერძენი სტოიკოსი ფილოსოფოაი იყო,
 რომელსაც, გადმოცემის თანახმად,
 ისე გაეცინა საკუთარ ხუმრობაზე, რომ მოკვდა... სიცილიაგან.
 არასტოიკოსური საქციელია.
 იცით თუ არა რომ
 იციან ის, ვინც ბოლოს იციანის
 ხოლო
 ბოლოს
 იციანის
 ღმერთი.

 იციანის
 იციანის
 კვდება
 სიცილით.

პარალელური პოეზია

სიზმარი 3.1415

როცა ვაკვირდებ, ორასწლიანი, მარტო მდგომი, მსბმობიარე კაკლის ხის წრფილქვეშ ჩამოყვები, გაბოჟიერე და მაშინვე შენთან გაენდები. მაგრამ გახსოვდეს არამც და არამც არ ჩამოებერტყე ხე და არ გახინჯო ნიგოზი. თუ ხედლი კაკლის უჩვირენ ნამცეცხავ კი დიაგნოზენებ, უბედურებას ენევი.

ანგელოზები სულს უბერაგენ ნიგვზის ხის ფოთლებს
მე ფუსმენ მათი იმას, ეხედაე მათი სჩეუღს.
მათი სიმშვიდის მწყანე სიკვდილებს
(სიკვდილი ნიშნავს ფორმაა, რომელიც
უნივერსალურ სულს გამოჩაგავა)...
იხე ტკბილია სიღებმა ეს ათაუთი ცეკვა, ისე დაძლეული,
როგორც ნესიზმურ ცაზე ახლა გოიების, უკედეც
ფრთების მრიალით: გაღვიებულ აბატრაქტულ ნიშნება
ვიგვიტებ გენანებს, პიეზიზა ხილულ ორეულა – ლექსების წრფილებს,
ანარეკლებს, მკედარ მწუს სატეკების
პაერში ლღვება პოეზიის ახალი სივრცე
კაკლის ხე მიღმა საწყაროს ფიქრობს...

ტრუიზნი ყშუის
მოიდიოტო პოეტების ურცელ საფლაგებთან
ამოდის მთვარე. მწმლილი აული გაპკივის ზღვასთან
ღამე კომპარებს ფარაკლავებად ანალიზების
ელექტრონული არქივების უახლესი წგება
კვებავს ჩატბოტება რომლებიც აღზბათ: დაწერენ „ლექსებს“
(!!!)

კუდიანები!
კუდიანები მიაქეზებენ შიშიაფერ ცოცხებს
კუდიანები მიაქროლებენ შიშიაფერ ცოცხება
ჩატბოტი
მივარე
ტრუიზმი
ყშუის
კაკალი
აკვება

შემლილი სული გაპკივის ზღვასთან
კუდიანები მიაქეზებენ შიშიაფერ ცოცხებს
კუდიანები მიაქროლებენ შიშიაფერ ცოცხებს
მთვარეთვალა, მწეთვალა, საწარელი, ლეგა ცოცხები
იდობრლებიან, სუტავენ თვალებს
ჩატბოტი
მივარე
ტრუიზმი
ყშუის
კაკალი
სკვება

სიკვდილი ნიშნავს...

მკათათვე ძალებს იკრებდა წყალში

პოსტპანდემურ ტრავმებს ტოვებდა

„საბრალლო დედობისასა

თავგინი ჯანასა მკაიანო“

მის სუბტ სხეულზე მოელვარე მწვანე ხალები

ტრანსფორმირებულ შეცდომებს მგავდნენ

და ანათებდნენ თვალისმომჭრელად. ცხრა მთა იქით კი

„ლომნი უგრეხენ ულასა

და ვეფხვნი მუჟკერიანო“

ჯაჭვით გადაბმულ ბანჯგელიან დევებს წრე მტკრათ მთვარის გარშემო

კბილია ღრჭილით შეხენეშოდნენ მინდორზე მშვიდად მთაღებარე მთვარეს

„დევნი ურეშაა უბიან

ირეხნი მნასა ჰერიანო“

სული სწუროდათ, გარს უფლდებენ

მათ ლაგებპორის თვალის ახელას ველად ასწრებდა დაბნენვალი მინა

„შველი კერებში შებმულან,

კალის გარს დარბენიანო“

მათ ნატერფალში დაჭყლეთილი ბაღახის წყლი

სისხლივით ჩვეფდა. ღრენა-ღრილით აზანზარებდნენ

ვეესკნელს, მთებს, კლდეებს.

„სხედ ანგელოზნი უსხედან

ტკბილ ხმაზედ დასახიანო“

მთვარე ითვლიდა ნითელ ვარსკვლავებს მესინორე ცაზე

სუბთქეფდა მდორედ

„ქისკები მარდად უქქევენ,

ჯანასა ვაჭფორცხიანო“

დევება დორბლები სდიოდათ ცრემლად ქიმკაილულს ისრესდნენ ტანზე

აურზაურით, ყაყანით, გნბით იზულდნენ ყვერებს! ცხრა მთას აქით კი

„ჭიანი მისნევენ კალისა

მელები კუღითა შგეიანო“

დედამიშობილა მკათათვე წელიდან ამოდის როგორც ვარსკვლავი ცისკრის

გრძელ მაგისტრალურ გზას დაადგება კონსუმერიზმის დააამარცხებლად

„წერილი ანიაეებენ

და ბატნი დაჰკაზნიანო“

ბეტონის მყიფე კონსტრუქციები ქრიალებს ყველგან

გალაქში ააფაც სისასტიკე პოეტება ხოცავს

„დათვებს პკიდაით ტომრენი

ორმოში პურაა ჰერიანო“

ავტომობილს აკიფლევენ გვაამები გზებზე

რობოტოყოფა რუტინული ქაოსით ღელავს

„მგლები ნისქვილინი ვაგზადნეს,

პურს მალე დაუფქვიანო“

როგორც ქაობი - სეტყვისას! ქარში ქალავი მკედარი

იდვის სსოვნა ქალავი აარკე ნეჭეთა ობზიურით,

„შაში დქვილს მტკიცავს, გნოლი შხელს

ვაჭკაჭნი ამოჰქნიანო“

სიკეთის მხოლოდ ციფრული კვალი

როგორც თამაშის შესაძლებლობა

„მტრედნი ზააკერენ ლავაშაა

და გერიტნი ამოჰქნიანო“

თხზავს პერსპექტივას. ცხრა მთას იქით კი

დევები უფრო გამამაგებით ბრუნავენ წრეზე
 მოუთმენლობა ჯაჭვებით ნაბურ კანად ასკვდებათ
 „გაროები ანზადებენ,
 ისენი სუფრასა შლიანო;“

იგრიხებიან, დეჟი ადით, ვარან
 და მოგარე ივლის

„ზეცას ტოროლა გაგზავნეს,
 სტუმრები მოპკრიბიანო;“

და აი დეგბა! დილის სურნული. ცაზე ათიკების გუნდი აზროვნებს
 მოგარე იღიბებს, მხრებში იძლება ფინჯანს მზის შუქით ააცსებს, დალესს

„შენა მაღლსა, ჩხიკვი ნუ გვიინდა
 სუფრასა აგვიმლიანო;
 სილამაზითა ხოხობი
 შუამი ჩაისვიანო;“

იქცევა მწყემსად, ილიმის, ხარობს და მის გარშემო შემოვლებულ ცხვრია
 ფარას

უმზერს. შვათათვე შვედარი ებლაქის ქუჩებს ბოლთას სცემა. ეძებს

„ბულებული გალობისათვის
 სულ თავსა დაისვიანო;
 საწყალი ბერი ქედახი,
 ბილონი მოიგდიანო;“

მწყემსებს რომლებიც მზის სინათლეს

მწყემსებს, რომლებიც მზის სინათლეს

მწყემსებს, რომლებიც მზის სინათლეს ფინჯნიდან სეაზენ.

„ერთად ხმენ, სქამენ, ღინიბენ,
 „პარილეა“ დასახიანო.“

სინამარი 3,1415926

შენი დახრილი ხელები სუნთქვასა და სუნთქვას შორის

ასხივებენ ცისარტყელსა

ასხივებენ ცისარტყელის

(თვეი ეს ხმაურით:

ასხივებენ ცისარტყელსა)

/გზას დაადექი თავფარანული მოვიპურანგა/

მღვინება მთელ სხეულზე, თვალბოძიანი ნეღერება ჩემი დანუბტული

კანის აკივლებად /მე კი მოვკალი

ის ბებერი ავსული უკვი

მის თავისქელას შეგინასაჲ ააჩუქრად რადგან/

ჩემი ცრემლები წერილებია, სულის ძაბილი; განაბეგრება, როცა აბლოს ხარ

მაგრამ ვერ გხედავ.

/მუდმივად გავედა, ავლევინებდა ორბებს შენ გულებს/

შემოიბფრინდი შეპლებად შიგნით; გამოგაქვს სისხლი

მაფორწერადებ

სხვა აკუთარ თავს ფრთების მოსმებით

საკუთარ კანზე.

სიზმარი 3,141

ჩემო,
(იყო)
როგორ გამრუდდი, ყოფნავე, მოგცევი!
(და)
ცხოვრება ცხადად ნიშნავს რაღაც სხვას
(არა)
გამოუთქმელს ან აუხსნელს ან რა საჭიროა.
(იყო)
შენ კი დატოვე სამოსელი
(რა)
შემოდი, მაგრამ უკან ვერ გახვალ.

სიზმარი 3,14159

(სიბრძნე,
შენი!
სხეულის გადაშეღები, ლურჯი სურნელი
თავს ესხმის ხშირად, ჩემს სენსორულ მექანიზმს ეს ალუზია
(სიუზუვე,
მოლოდინთან თუ გადაგისვრის, ცოლებთან... ქვასთან,
თავი გაირთე, მოუწნავე, გათავისუფლდი.
(სიმდიდრე,
რაღაც ისეთის თქმას ვაპირებ!
რაც ახლა უფრო აღსანიშნია ვიდრე ამბავი
(სიყმე და)
რომ სენსორული პუნქტუაციის შესწავლას ვინყებ
დღეოდან რადგან სხვაგვარად ვერ განვიმარტავდი
პირველ სიტყვასთან მოხმობილი ძახილის: შენი და თავისთავად,
(მოცალეობა.)
სააგენ ნიშნებთან ეს მოპყრობა, მათით თამაში,
სახალისოა. ისევე როგორც კორაბლეგას პერფორმანსის თეატრი, მაგრამ
(ენა.)
სხვა სათქმელი შექვს!
არც კი ვიცი როგორ გაგანდო
(გონება.)
რადგან თუ გეტყვი მიყვარხარ, მსურხარ! ვშიშობ რომ აზრი შენი მოსვლის
ჩემთან დარჩენის განიდეგება ტრანსცენდენტური უარყოფის შესიზმრე ცასთან
(დათმობა.)
ნესიზმრე ცასთან (იამბი ბარხარი) ნესიზმრე ცასთან (ხარხარებს იავე)
ნესიზმრე ცასთან (იავე ხარხარი) მიჯაჭვულ შთვარეს
(მძლვთა მებრძოლთა მძლეობა.)
მზისგან, გონისგან მეტი სინათლე როცა დასჭირდა (ხარხარი შეწყდა. პაუზა. სეტყვა!!!)
უარყოფილის ინიების ძალა კიდევ ერთ აღმართს შეუდგა სიზმრად.

შენი სხელი მოგზის არქიტექტურა –
ჩამავალი შხის კეთილ სინათლედ
იქმევა
ცაზე, ჩაის დაორთვილლ მავილიონებს მიღმადრწმლებით
ანათებს

შერო ყვავილებს

ჩაცრის
მისკარტსაცერიო. ღამის თაღებს თავს

შეაფარებენ
ვირსკვლევაებად გადარწმენილი მცენარეები.
ათასფრთიანი, იასუნარი, კაგულია, ბამბუკი, ღამის
ფანჯრებთან. ზღაპრულ, მოეზია, მისტიკა, კოტო

დღის ცაზე ჩამდგარ გუბებს აგავა ღამე, თოვლი წითელი აბრეშუმეით
გეფინა ტანზე შენი სხელი ქცეულიყო სამყაროს სულად იასფერ მზეებს გიშნავეთ თამაში
გსუნთქავდით ლექსებს ღრწმულუბის სველი კნმტულებით
ფეთქავდა

გულა!

სიზმარი 3, 141592653

*ლექსის დახასრულს, პოეტი მშვიდად დაიჭრის ფრწობლებს
და მაგიური სიზმრის მხილველად გადაიქცევა*

და პოეზია ნიშნავს:

არ ითილო მკვდარი ლექსები

(შზარავს უზრდელი მადლიძარი, დღეს მიღწუნება)

ნიშნავს შეალო იასფერი აინტაქსის ზღვები დინჯად კანმშედად

არ გეშინოდეს, შეგიძლია აუ არა ცურვა

(რა დამილელია ეს ქალაქი სიცხისგან ღებება)

რადგან ტაღების, მაგიური ტაღლების თაფლი გარდასახვაა

ბანგრძლივი, ნიშიდა

(გადაქვადილი გზები, ტრანსპორტი)

და პოეზია ნიშნავს:

მაზიჯდებოდე წვიმანი ისე

თინჯი ხარ თუორი თავსხმობდე თელიდე

(ანგარიშიდან მოვსენი თანხა, ვიყიდე პური)

თითოვს ამ წყლებად გადაეხი ქალაქის ქუჩებს

ცაიერადი, მამაცი, შლიდე

(დავლიე ღვინო, მოვნიე, თოვი.)

ახალი საფლავის მიწისფერ ღანდებს

როდესაც გზადებს

| მრუდე ფრწხილებში განიეთებულ ყოფიერებას

სარკეში ვხედავ |

მაქემდეგებრებულ კავშირად ზეცა,

პოეზია ხარ

რომელიც ახდი.

გიო ლომიძე

ცვლილების

როგორღაც უნდა შეამჩნიო, ადამიანიში
 რა ცვლილებების ეტაპი დგება.
 მერცხლები როცა ნიშის მიმართ ფრენის სიმაღლეს
 ამცირებენ და მიჰყვებიან მწერებს კვალდაკვალ,
 ამ დროს ხომ ნუშმა არის უკვე მოსალოდნელი?
 რაღაც ცვლილებებს ასე იმჩნევს ადამიანიც.
 ან ისე ფარავს,
 მრავალი თვალის გამოცდილი მზერაც ტყუუდება.
 თუმცა არსებობს გამოსავალი
 წარმოედგინოთ ბედისწერის უკუღმართობა,
 ან მივიჩნიოთ, რომ ის არის უკუღმართობა,
 რაც ირგვლივ ხდება, მაგრამ ჩვენ არ გვაკმაყოფილებს.
 რას ემიჯნება შინაგანი გამოიფხიზლება?
 რა ნაწილს დათმობს გარეგნის შეაძლებლობით,
 სხვა სინშირზე გადასასვლელად,
 უკვე ახალი მიმართულებით რომ იმოძრაოს?
 მოზარდობისას ვისაც ახსოვს, როგორ ხდებოდა
 მეტალის ჩხირით ქვის, აგურის სწორ ზედაპირზე
 ვარსკვლავის, ჯერის, ბზირად ზონის
 ფორმების ჩიჩქა, იქვე, ახლოს კი,
 ცეცხლზე შემომდგარ ჩაიდანში ტყვია რომ დულდა
 ჩაღრმავებების ამოსავსებად,
 მერე ცივ წყალში როგორ ყრიდნენ გასაცოებლად,
 და ისიც კარგად ემახსოვრება,
 ქლობებით როგორ უხეხავდნენ ზედმეტ ნაღვენიტებს,
 მერე „აპრონზე“ კიდებდნენ და კისრებს იშკობდნენ.
 – იქნებ სწორედ ის დამეთანხმოს.
 იქნებ ამგვარად იქლიბება ადამიანიც,
 მეტად გარეგან ზედაპირზე, ვიდრე შიგნიდან,
 ცხოვრებისაგან წცივდება და პატარავდება.

სსპ ადრესატი

ერთხელ მეგობარს ველაპარაკე
იმ ჩვეულებრივ მომდევნო დღეზე,
როდესაც უნდა დანეცალა მოძარაგების სანახევროდ სახე მანქანა.
ველა პროდუქტი, საბუთის მიხედვით, იაც
უნდა დაიხსნა კუთვნილ ადგილას,
რომ მიმდებისთვის აღწერა და გაკონტროლება
იმაზე რთული არ გამხდარიყო,
ვიდრე პირადად ააგეს ტორების
საგულდაგულოდ დასაზოგება.
ყოველ მისგლაზე ორი ან სამი
გაიარებული ადამიანი ელოდებოდა სახე მანქანის
ასადილოს უკან შემოაღებას.
ჩვენი ყოველი გამოჩენისაა
გამგებნი კონტროლიორი
მოპრუნულ ტურებს მოსაღებებამდე
ფორმა უცვლიდა.
ორი ან სამი ბედნიერი ადამიანი
დაასმარებლად ივგინებოდა,
რამდენიმე ღირის სანიცელიდ
ან უფრო მეტად იმის ათქმელად,
რომ ახლობლები წასაგენად ემზადებიან,
რომ სახლი დღეს ან ხვალ მშეიღობით დააბრუნებენ.
ძლიერმოწყვედი აბებისგან დამირალ სხეულებს
აბაღდარგული ნერგებივით ამოიღებენ.
ენიღებთან მსუბუქ სახადარს.
ერთი იხსენებს, როგორ აღმოჩნდა
ნღების წინ ამ მენობაში,
მშობლები როგორ გარდაიცვალა.
მამიდამ როგორ გაუვიდა ნაქონი სახლი.
მის მერე აღარ იცვლის რამდენ წელს
გამოხალმა მესხიერება.
მენდევი თითქმის არ ლაპარაკობს.
კვირადი ერთხელ
უამედოდ ნიბუტბუტებს
- ივალ ჩემები უნდა მოვადინენ.
თითქოა სხვა ფრანებს მნიშვნელობა ამოცნურათ მეტყველებამი,
ან გკონება მთელი რმენის ნაღოტებს ამრობს თეთრი თვალებით,
რომ შეცვალოს ცეცხლის დანთებას.
გამოუვა თუ არ გამოუვა, აღარც კი ფიქრობს.
იქნებ მთავარი არის კვალი ახროიღდეს ერთხელ.
იქნებ სუნთქვის შეწყვეტასაც
გაბრუებული მოლოდინით
უკანასკნელი რბევა დასტყუოს.
მეგობარმა კი, რომელსაც ამ ველაფერზე ველაპარაკე,
რატომღაც ლექსი მე დაამწერა.

ტვირთვინი

რაც გინდა, ზიდე, აკუთარი თუ არ მოგიხმენა
 თაფი, ზაპოვით გამოზრდილი – ტანითი კუნსზე,
 უამნიფების სხვა მოლოდინით. ამ სიზიძიეა ხელაღებით
 ერთბედაც მშვიდად ისე მონყვეტენ,
 თითქოს შექდლოთ იმ ორნიდან ამოგორება,
 რომელშიც ერთხელ ძირს დახარცებით
 უცნაური დაცემა დაედასტურე,
 ჩამონოლილი სიმძიმე კი ველარ დაეძარი
 გამოფიტული იმ შაქრის, რომლითაც თითქოს
 აუცილებლად სიხარულით უნდა მესუნოქა
 და სამწუხაროდ, აღბათ უფრო საბუდნიეროდ,
 ვერანაირად გამომიეიდა, მე ამაა მივხვდი.
 სამაგაუროდ, აბეა სიცოცხლე დაგადასტურე,
 კუნჭი გაბებრე, ვეკეროთელა ლოდად ვაქცე,
 შემოვდგი სხივი გამძლე თოკზე, რომ გამოემნა
 ამოცოცების საიძლეო ცოფელი კვანძი
 და გადარჩენას მორიღებით მეგვუტობოდი,
 სინამი არ გასკდა გაბებრილი ტყა და ნაშაღმა
 ტომარასავით არ განიშტენა.

პ. პ. –ს

დავსვათ შეკითხვა:
 რა შეუძლია ფლუნტერნის სასაფლაოზე დამარხულ ირლანდიელს?
 ქარი საიდან ამოვარდება?
 მოკრძალებულად აშრილებულ შეკრეჭილ ზღუქებს
 შეუძლიათ თუ არა მიაცილონ
 სეფდისგან გამომერტცილი ქორისუფალი სააურეელ საფლაეამდე?
 დიას. ყველაფერი შეაძლებელია.
 რით უნდა იხელმძღვანელოს ამ დროს
 ცნობიერების ხისტმა ნაჟამმა?
 იქნებ მის ძილმა დარწმუნოებია სიხარულით.
 რა შეუძლია ფლუნტერნის სასაფლაოზე დამარხულ ირლანდიელს?
 ქორუა ბალახთან ერთად ამოიერეს გაზაფხულობით,
 თუ სათვალის მრგვალი მინებდან უსარულობასთან შებორცების მზადყოფნა
 თვალის დუყამამაშებლად გაგიბედინოს?

პირადის მიღმა

დღეს რომ ყველი იყიდა ნაღწემა მალაზიამ,
 იყო დაიფუძნა, დაიშალა, როგორც ააიმედო ნარშოდგენა,
 გარკვეულ დროში თავს რომ თეთრად იხარწუნებდა,
 ხანდახან იყო არცთუ თეთრად, მაგრამ მოთეთროდ...
 სიმშვიდე როცა მოადუნებს დიდხანს ყველაფერს,
 მზადება არის დანებბული რაღაც შეცდომის.
 მერე ინგლა უფნობი სიტყვის, ან ქალაქის, ანდაც წკრობების
 საღაპარსკო თემებისთვის დამასსოვრება,
 ასე კვდება და სიკვდილშივე ცოცხლდება კაციც.
 მღაბეა მისი დასაარული, ქვამარლივით.
 გუშინინ იყო – მელღებმა ვაბრდღვეს ქთანში.
 თოვლიან ფერდობა მენამული საღმეფივით
 ეტყობოდა გათვერობა.
 მერე მარცხით გაივით მიმდორი.
 ვილაც ახვამ კი გამბულები ღანიო ვაუშვა.
 დანარჩენებმა მუღიობი ვადიფინეს
 და მათი მხსნელის ძებნა დაიწყა.
 თორმე გზადგვა გაპკოღუნენ
 – ჩიტი ბრდღვენად არ ღირსო.
 ასეთ სიუჟეტს რომელიღაც არხი გადმოსცემს,
 ალბათ ვადართვა უკვე არის გამოსავალი.
 ვადართავ არხს და მსოფლიოში არის ვანგამი,
 პანდენია, ვირუსია, კარანტინია.
 ვილაცამ ერთი ხელღრთიანი ისე შეასნლა,
 რომ მუტი აბკი არ ვადრო და ვიღუბით.
 უშანი, რომი, თვირანი, უშველეთ თავებს,
 დამორღით ყველა ერთმანეთს და სახლებში დარწით.
 ზოღთას სცემს ახლა ხალხია შორის „კოვიდ 19“,
 მართვის ღილაკზე წითელს თითი ძღვრად ხვდება.
 რას იფიერებდა ადამიანი ბუნებია კანის
 ქვეშ შეძრომიოთ და გამონხრეკით მიკრომღრების,
 თუ ასეთ აზივაც დამართებდა კაცობრობას.
 იმღენი რაღაც იკვეთება, რაც ცოტა ხნის წინ
 არც კი ვამხდარა საყურადღებო.
 ზიარ საბღში და მოღღუნულ ხეღღს
 თთანში ისე უნაცვლებ ადვილს,
 თითქოს შეკუმშულ ყელში გინდა ზუსტად მოთავსდე,
 უფრო ვგონია, რომ თვითონ თთახს მოაქვს იერიში
 შვიდეუ უძრავობის წინაღმდეგ.
 ხანდახან მგონი მართლაც ასეა.
 ნარმოვიღვიზე, მუცხე ვარ და მამინეე ვარა
 ყველა მსახღვრელი მხარეების, პორიზონტების,
 ისე ვაქრა, როგორც ის ხალხი,
 ძღვეამოთიღმა სისტემებმაც რომ დიციყეს.
 პირბადემ შიში უფრო დახვეწა...

ცირა ყურაშვილი

მამას პარჯენით ქაფჩა უჭირავს

მლაშე წვეთები გარუფულ მაჯებზე ეღვენებოდა. შხის სითაქარე მხრებზე ცხელი კვიციით ანეკა. ხარახოზე დგა. მარჯვენით ქაფჩა უჭირავს, რომლითაც აგურის ნაწყობზე დღვას: წლის და ანაწილებს, მარცხენით კი აგურს – ტუკ, ტუკ, ტუკ, ტუკ – ასე მიდევნებით დღვას ფაფაში აწვობს. თან ზღვ ქაფჩის ტარით: ფრანკუნებს, ან წერაფე-ჩაქუნს ჩაქუნის პართით მორიგეობით, მოზონილად დაქპრავს – აგური ნგარად რომ დააფდეს დღვასის ბუდეს.

თვალს ვერ მოსწყვეტ, ისე ლამაზი სახახავია – როგორ გრძელდება თეთრი აგურის მწკრივი: მწოლელა, მწოლელა, მწოლელა – ჩხირა, მწოლელა, მწოლელა, მწოლელა-ჩხირა. ეს ჩხირა პორიზონტალზე, კედლის გრძივი მიმართულებით ნაწილილი აგურების განივი ზამკეცია, განივად ჩაჩხერილია და ჩხირაც ამიტომ ჰქვია ალბათ.

პირველი მრავალსართულიანი სახლი მენდებდა ბაღდათის ცენტრში.

მანა ამბობს, რომ შენობა ხუთსართულიანი იქნება და იქ ზეერმა ოჯახნა ერთად უნდა იცხოვროს. და ვფიქრობ მაშინ, ესა გაუგია ამ სიმაღლე სახლი და მასში, თუნდაც ძალიან დიდში, ამაღესი ხალხის ერთად ცხოვრება?! ეს გაუგია ერთი დიდ ქერქვეშ ამდენ ოჯახის სიცილე-ციცილი?!!

ეს საკვირველებია იგი მიზიდავს, გაკვეთილები დანიშნავრდება თუ არა, სამშენებლო მოედნისკენ გაერბივარ, გაფაციცებით ვეცქერო, როგორ აფებენ ხარახოებს, ან ფიცარნაგება როგორ აწყობენ.

მანა მარტო არ შრომობს, აქ შრომა ნაკადურია, ზოგი ხსნარს ზელს, ზოგი ტვირთავს, ზოგი ცოცხებით, ან აქანდაზებით ანედა, მანა მეოთხეთანრიგისანი კალატოზია და ის ამეშება, ააძირკვლიდან თანდათანობით ამაღლებს კედელს.

სხვებიც არიან მშენებლები, მაგრამ მე მარტო მას ვუყურებ. მხიბლივს, რომ ის ანეებს თეთრი აგურით. აგურს იტაცებს მონატები, მავჯამი ბრუნდოდ შეხორცებული მარცხენა ხელით, მაინც კობხად მიუჩენს ადგილს, თუ კედლის ბოლომ ნატები აგური დაიფირეა, ჩაქუნ-წერაღეით აგურსაც გატებს, წერაქვით კიდეს კობხად ჩამოთლის და ზუსტად ჩახვამს.

ლარი სისნორისთვის გაქმული აქვს, თარაზი და შეველიც მეგობრებად ჰყავს. ერთნი ეს ორი პორიზონტალის სიაწორეს ადგენენს, მესამე – ეერტიკალის.

შევეურებ შეველს, კაბრთინა ძაფზე დაკიდებულ კონუსისებურ, ცხვირწამონვეტილი ლითონის ცილინდრა და იმედიანად ვარ, მამა აქ არ შეცდება, არ შეეშლება, თან კედელი ორმაგია, მტკიცე იქნება და თან კიდევ დღვას სხვები ანედიან.

ჩვენს ეზოში კი, როცა მამა დღვას მარტო ზელს, სულ შემინია, სილას ცემენტი არ დააკლას, ხუსტი იქნება კედელი და ჩამოშლება. მით უფრო, თუ სილაც არ არის ეს სილა და დამლილი კედლის ნაცარტუტია... ეს შექიძლება პატარა ბავშვის საფიქრალი იყოს?! მაგრამ ასეა...

თვალსასეირო ამბავი კია და ბავშვებიც ირგვლივ შემოფარეფავართ, როცა მანა შინ ამუნებს. სახან იგი დღვას მოზულდეს, სილ-

ისა და ცემენტის ნარევისგან პატარა გორაკს წამოშართავს, თითის პირით გულს ამოუღებდა, შიგ წელიან ლავენის წაუპირქვავებს. გორაკს ყელზე ცემენტბარად სილას შემოაფენდა, ყელს დაუფინრობებს, გასაფურქმნი კოკორივით გაალამაზება, მაგრამ ამ კოკორს უცერად ჩივრდებდა ნაბირი და წყალი გველეხით გამოხხლტებდა, გაიკლავებდა.

ოჰ, ოჰ... - მიზადმიყოფი გადაუხტებდა, მივდევნება მამა თოხით და იქვე აზღვს.

* * *

ვდგავარ ქუჩაში სულ პატარა და ავეყურებ, როგორ ამაღლებს კედელს, თავადაც როგორ დიდდება და მალდება მამა. წავა სულ წვეთი, ავეურების მწილელა რიგებს გააწყვება და ალევებს ქვემოთ ჩამოიტოვებს.

მის სახლოვს მერცხლები ქრიან, მათი ფრთები შავი მარაოუბოით ირხევა. მამის მონატეი და ბრუნდევ შეთირცხებული ხელი შეჩერდა, ავეურს აღარ სვამს, არც მარჯვენა უფენს დეღაბის ფაფას. მზერა ხანშენებლო მოედნის გადმოღმა, დაბალი სახლისკენ აქვს ჩამოპყრობილი და მერე იმგვარ ბრაზიანი ხნით, გულა რომ გადამიციცებდა ხოლმე, სულ სხვა ბავშვებს დაპყვირის თავზე - პაუშევი, მერცხლებს რაკომ უნგრევეთ ბუდეებს? მიხედვეთ თქვენ-თქვენს დაფანტულ სათამაშოებს, არ დაუფრით ალაღ ფრთოსონებს ნაცოდეღარა!"

აქედან ბევრი წელი გავა და მამის რეკლამი ზუსტად ამ დღის ჩანანერს ვიპოვი. ბუდევაუქმებულ მერცხლებზე წუხს, მათ მინათი ზეუროებს უნოდეებს, ძველ ბუდეებში რომ თავიანთი ბარტყები ბუმბული ჩატოვებს, შემდეგ გაფრინდნენ, გაზაფხულზე კი ვერ მოიწამეს ეს ადგილი, ვეღარ მოაგნენ, ანდა ადღელნი ჩაიკარგნენ ოქცანქო...

ვდგავარ, ავცქერო მამას ფართო შოედნი-

დან, ქუჩის ფერადებიდან... ჩიხებიდან გავლობდა ოჯახურეულსავეკიანი, ყვავისფერი შალა თეთრმანეკეტან და თეთრსაველიანი კაბები გამოხსოვილი, თურქმანისავეკიანი გოფონები, კეკლევიად გაივლიან ქალები. მანამდეცქვემ შვეტედა, უცნაურად დამოკლებულ და ფერად კაბებში მჭიდროდ პრუსკუნა ხნით გამოკეალთულნი... დრო გავა და ექნება ჩვარი, კაცური ნაბოვები, მიგრან ამგვარი დუნე, მომეცებლი სიკეკლუტე აღარ ექნებათ.

მიწოდევარ კანტაკუხტად მიმაველ ავტოთა შორის და ნამას ავეყურებ, სულ ის მყავს იედეია არემი, ხან სათამაშოთა გაბეღვიღებული მაღაზიიდან, სადაც ლაღიმ, ჩემმა პატარა კლასელმა და თანაც დობილმა თეთრი ღრუბლის მავზოლიანი, ნინიატურული ყვეფვი მიყიდა; ხან წიგნებისა და სასკოლო ინვენტარის მაღაზიიდან, სადაც დედას ძალით ვაყიდიინ სასკოლო ჩანთა - მანამ ვიპირე, იმ ადგილს ფეხი მივარქე და არც მოვიცვალე. აღბათ თანაკლასელების წინაშე მრცხვენოდა მამის ტყავის სატალღდით წიგნებია და რეკლემების დიდხანს ტარება, ანდა უბრალოდ, ბუნდურენა სიხარბემ მძლია, როგორც მერე მთელი ცხოვრება; ხან კიდეე ბაზრის მუდან სველ და ქუშქვიან ფილაქსზე მდგარი ავეყურებ.

ჩამა კი თეთრი ავეურის მწკრივებს მიუყვება. აღარც ხელები, აღარც ტანი, ზემოდან მხოლოდ თავი უჩანს.

დიდდება და სრულდება სახლი, მეც ვფიადები და თანდათან პატარავედება მამა, ანამ თვალს არ მიეფარება...

ამ გოდლების კადნიერი დაიბნულებაც მიეცა - ადამიანმა ღმერთს სახსთან სახე ახლოს მოუტანოს, ეს სახეები ერთმანეთს დაატოლოს, დამეჭოს კიდეც...

გავიდა დრო და უფრო მაღალ სახლშიც ვივბოვრე. ღრუბლებიდანაც გადმოიხვედი, ცათამბეჭენებიც ვათვალიერე, მაგრამ იხებლა სახლი, მამა რომ ამენებდა, ოფლი მურწურით ჩამოსდიოდა და ბოლო ავეურს ანებებდა თავვისფერი დუღაბის ფაფას. მერე აღარსად აღარ მიგრძენია...

დროადრო ერთი სიხშირი მატუმრობს: ისეც ბავშვი ვარ, ავდივარ მამას მიერ ანენებულ იმ მაღალი სახლის სავეწურებზე, ბოლო სართულს ერთ-ერთ კართან ზარს ვრეკ; ტილოზე ფეხს რამდენიმე გასამით ვიწმინდე და სულმოუთქმელად ველოდები კარის გაღებას, თან სიხშირზე ვგრძნობ, რომ ზღურბლს იქით რაღაც უთქმელი უნდა დაიწყოს...

გამეკრალი ფერები

გორა სხილად

აქედღელზე ფიქრი ჩემთვის ახლანდელ ვამბინობას არ მოუტანია, ეს ჩემი მედიტაციაა, ოცი წლის ასაკიდან. ხშირად მიფიქრია ადამიანებზე, რომელმაც ვიცინობდი და აღარ არიან. ვფიქრობ არა ცნობილებზე, არა დიდებულზე, არამედ სულ უბრალო ადამიანებზე. ბევრი მათგანი ალბათ არ იყო კარგი ადამიანი, ვერც იმეა იტყვოდი, რომ კეთილია, ვერც იმის იტყვოდი, რომ ლამაზია, ვერც იმეა იტყვოდი, რომ რაღაც ისეთი გააკეთა, დასაშაბსოვრებელი. და ეს ასე ჩანს, ერთი ნებადგეო. ჩემს მეზობლებს: ქვრივს, მუხრეს, კოჭლ მენის-ქილეს, ლოთს და სხვა ბევრ ვინმეა მოვიგონებ, ვხადავხა ვამახსენებდა. ლოთი ყოველ საღამოს სიმღერით ამოვიღეოდა ათლმე ჩემს ლობესთან, დასთან მიდიოდა, რამდენიმე საათს შემდეგ უკან ჩამოვიღეოდა რაზმაცოთი. სიმღერის ტესტით ერთი და იგივე ჰქონდა, სულ ორ სიმღერას მღეროდა. ერთი ეძღვნებოდა მის ფოსტალიონ ცოლს, რომელიც ვინება უფრო იყო, ვიდრე სიმღერა, მეორე – სტალინს. მეორე სიმღერაში სტალინის დაბადების ადგილია. გორა ასენებდა. როცა უფროდ მთავარი, ყაზალი მემზობლის ლობეს გვერდს აუყლიდა, თუ ჩაუყლიდა, ყაზალის შიშით მოულოდნელად ჩერდებოდა, ჩემად მიზარბაცებდა. ოციოდ მეტრია შენდგე ისევ განახლებდა სიმღერას. მეტრეს კი ხარები უყვარდა, ყოველდღე მრგვალ, თეთრ პურს აჭმევდა, წყალში ჩაღბობოლს. ყოველ დილა-საღამოს მშენდებ საურეგლთ ხარებდა. ყოველთვის სასეე ჰქონდა რქა დერძის საპოხით, რომელიც ჩამოკრებულთ ჰქონდა ურენის ქალაზე. ჩავგოფდი თითს ამ რქაში, მივიდებდი საპოხ ცხვირზე, ვყრისავდი. ჩენს ბავშვობაში, შუალამისას, ვანთაიადისკენ რომ გადაიხრებოდა ღამე, მთიდან ხეში მოქონდა სათრეგლთ, როცა თავის უბანს მოუხლოვდებოდა, ატებდა ქიჩისა, აქაოდა, მოვდივარო. ყველაფერს გაყოფდა, რომ სხვაზე უყუთქი ხარი ჰყოლოდა, უყვარდა სიმღერა და სუფრა. სტუმრები. ხშირად ისმოდა მთაი სახლიდან სიმღერები. დილას გაეფიოდი შარავნაზე და ნაძვის თუ ფიქვის სურნელოვანი კანი მხვდებოდა. ხეს კანი ძერებოდა სათრელოთ თრევიას, ერთხელ, როცა მამაჩენს ვალები დაედი, რუსეთში მოუწია გადაკარგვა. ვხაზე მოვიდებოდა სკოლიდან. დამიძახა. წამომარტნა თავში

ხელე, მენომავინა და მონიძახა: ახლა ტამე კლდე მოკოლენის კარაქი! მივიდევარ სახლში ტირილით ბავშვი. ვერ ვხვდები, თუ რატომ მოთხრა ასეთი რამ. ხანამ გარდაიცვლებოდა, თანამესუფრეებს, მოვგარეებს დაუბრა, რომ კუბოში ჩაეყოლებინათ ხარის რქა, უბნია ცენტრში გამოყყენათ მექედარი და ეცეკვებინათ. არ ვიცი, ეს როგორ მოუვიდა თავში, როცა ტყუილდენ: სულ ტყუილი ვიმპოქებ, არა ხარ ცუდად, უნიფლიოვით ხარ, მეტრე ამოხრებდა – წითელი ხარი არ გინახავთ მექედარი? სულ მაღე მოკვდა, ზვირის დადგმა დროს. ზეისზე იყო ასული. ჩალის კონებში დაღლა სული. გასვენენს. მისი მეგობრები დათურენენ. მეტრე იმდერეს. იმხარულეს. როცა კუბოთი მიპქონდა მიცვალეულთ ამ მობარბაცე ხალხს. გაახსენდათ მისი ანდერძი. დააიენენს შრმა მეზობლის სახლის წინ, სადაც არაღა ნარცისები ჰგავიან. ბრდელიალებენ. მამდენიმე კვირის წინ ვიყავი სოფლად. ახლა ეს სახლი მიტოვებულა. გადავუკითხე მთელი ესო ნარცისებს. შოდა ამ სახლის წინაა უბნის ცენტრში. დაახვენეს იქ ბორჯაზე, სადაც ყხადენს ხომე ეს კაცები, აქ ზრავდენენ ყვლია, ვისიც არ უწინადათ, უკვე ასაკმოკიდებულები. შოდა და ამოიდეს კუბოდან მიცვალეულთ მეტრე (მე არ შეესწრებოვარ), დაუტრეს დილი თუ მაგნიტოფონი და აცეკვებენ მექედარს, ასე გონდაკარტულენ. მეტრე ალბათ დაღალიდენ. რაღაც აზრმა გაუყელვათ თავში, ჩანკენეს კუბოში ისევ და ნოიღეს მეკიდებულ აღმარაში – ევლესია და სასაფლო სოფლის ნეერზუა. კონწოლს ეძახიან. ჩენი ძმა წანიკვანის ზოღენ სოფლად, აღდგამა დღეს. რცხეკვია, რომ გამოსხლტელი ვარ ყველაფერს. მე კი ვცდილობ, საფლავებზე მოქრამულე

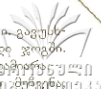

ხალხს მოგერიდო. ცოველთვის უნრ ვახერხებ. დგანიან მათი მეძღვრები და თვალს აუქუნებენ, დარაჯობენ, ერთმანეთს რომ გვერდ არ აუარონ. სხვისკენ არ წავიდნენ პირველად, უნდათ, მიცვალებულს შენდობა ათქმევიონ გამოვლულს. ეს მე არ მშენილია. მოგერიბიარ ხოლმე დაღმარათი თავდახრილი, თუ თვალვებში შეებრდებ რომელიმე, უნდა მივიდე მამის. ვიცე, არ მოსწონთ ჩემი საქციელი. არც ხათვლიან თავიანთი თემის წევრად. ჩემი ძმის ბათელი არაფერს მოუხმებია. გვარის წევრებმა ატარებენ ხოლმე, არასდროს მივუყვებივარი. არაფერს გაბატონებენ. გულსი ავტო ჩემი აპირებულობა და განცალკევებულობა. მახარავ, შიორე ცალთვალა მებრე, ქიქისთვლიანი. თვალის ნათლულმა გამოთხარა ადგილზე ჩხუბის დროს. მისმა შვილმა მალიციოს კაპიტანი სუცმა და დაიფრიალა. გამწერდებოდა, მოისვენადა უღვავებზე იჯლს და დაინყებდა: ბიჭო, აქ არაფერი... — დარტყამდა ბებზე ხელს, (ვითომ სამირეები არ აქესო) — აქ არაფერი... — დარტყამდა თავზე ხელს, უტვინოთ ვითომ... — აქ არაფერი... — ჩაიყოფა და ჯიბით ხელს, ვითომ ფული არ აქესო და, — მანძე ჩხუბობ? ხომ იცი, რაც მოგება? ხომ იცი, რომ დაგეფრენ? ამახ სესეთი იტინოაციით ყვებოდა, არასდროს დამივიწყებდა. ყველა მისი შვილი გარდაიცვალა დარე. პირველი შვილი, ულანაჩხი ბიჭი ავარიანმა მოკვდა. ახალდაქორწინებული. მეორე ვილკამ მოკლა. მესამე გულით. მეოთხე როგორ დილუბა. არ ვიცი. ერთს შეეს მინა არ დაადარო, მინის თხელი ქუთს ჩვენიან ქვებია სახაფლაოზე სულ, ცოდაო, ქვები რომ დაგვყარო, — გადუბუნლეს ცულია მორებიო საფლავი, ორიადე წლის მინ ჩამტერულეს ეს საფლავი, ჩემი ძმიდან გავიგე. ახლა შვილიშვილი ცხოვრობს მის სახლში, ხარების სიყვარული ბაბუსიგან აქვს გამოყოლილი.

ჩვენთან მეზობლად ერთი ქვრივი ცხოვრობდა, მუსქანი, ხაშხაში ქალი. წარმოუდგენლად კეთილი, ადამიანების მოგვარული. მისი ქმარი ციათურის მალარობი ვაგონებს შორის მოჰყვა. დაინვალიდა. თავი დაიხარინა. წარმოსადგეი კაცი იყო. მე სულ სამი წლის ვიყავი მამის. ხშირად მიყვლიდი ამ ოჯახში, ასე პატარა. დიდ მარანში მასისვის მოხდილ ქვევროთარ მდგარი, მატკლისგან მოსული თეთრ პულავეკში. ქალარ უღვანით. რომაროდებდა ნამცვეცა, ყელწვრილ ქიქის, აბა, დალო! მეც დაფლევდი. მერე მოვრბო-

დი დაღმარობე ჩემი სახლისკენ. გზად ჩემი მეზობლის შურტებს ვხედავდი, ჩვენთან მოდიოდნენ ქვრივნი ქვრივნი საყურებლად (მანძე ტელევიზორი იმ უბანზე მატკის მათქეთ პატარა ტაბურეტკა სვამები, რომ მერე დაფდნენ, იმიტომ, რომ ბერნი არიან. არ გვაქვს ამდენი სკამი. საღამოს პირია. დავისი. მოვრბოარ დაღმარობე. ვანარბე მათ და ვცეკვი. მიგვარილობ. ნამოსაყენებო და მამარინალიე ბეს, ასე იელაკიდებულს. დედაჩემი დიდი ქვაბი დაუდგამს, ხარანეს დეკუელის ახალ ხორცს. მამანჩის ბრანაგებით და ახირებით თითქმის ყოველდღე სუფრა იმლება ამ ტელევიზორია მაყურებლებისთვის. კოსთები უზარინაზარ გროვა სათამაშოების. პლასტმასის საყვირები, ეგლოსიპედი, დოლები. პლასტმასის ბმლები. გარმონები. თოლები. სალასურები. ბურთები ანგეა. ყურავის ვეარება მეზობლის ბავშვებთან. საზიზლარი დექტატორი და მესაკუთრე ვარ. ვეპატრე ვარმონებს დანით. გამტერულ საყვირებს. ჩაქუთით და ლურსმნით ვებრეტ დოლებს. მანძერტრებს, რატომ გაბოსცემები ხმებს. გამტერულ საათებს, თუ ვინმე ხელისდა მოიხსნა, მიყვარა იქ საზროალიების დახანგა, თუ როგორ ბრუნავენ ისინი, თუ გილანებით როგორ ედებთან ერთმანეთს. ვერ ვიძღვი ამ გეტხილი საათების ყვრებით. ნალე ვლანდნარ ოპერაცია განიკეთეს. სისხლის ცენრა აბიტყდა. ვინჯეი პლატაქანი. ეს კაცი, ქვრივის ქმარი მოვიდა იქ, თვითონაც ავად იყო სამინდად. მნანე პლატამისის ხნალი მომიტანა. ამ ხნლით დავრედე ექიმებს, როგორც წარმოსახულ მტრებს. მერე, როცა ვარგად გავხდი, თითქმის ყოველდღე ავტრობოდი ხოლმე ნალიამი, იქ ბაბუაქემის დაფანგული ხნალი იყო. ავილებდი ამ ხნლს და ვიენედე. ევბრძოდი წარმოსახულ მტრებს, სამამ არ ჩამომართეფდნენ, იე ვიყავი აულ. ერთხელ ჩემი პატარა ძმის ღვაგილი ვავიგონე, გამეფარდნილა აქენიდან. მხოლოდ მამინ დავაგდე ჩემი მებით ეს ფანგები ხნალი და ჩამოვადე ჩემი ძმისა სამყვლად. მერე ეს ხნალი მოგვპარეს. ვერ ვაეცი, ვინ მოიპარა. მოკვდა ის კაცი, ის, რომ ვერც ვაგიგე. როდის და რა დროს. ძალიან პატარა ვიყავი მამის. ამ ქვრივ ეალს შეღწეა ნინეჭი ჩამოიტყანა რუსთაფლიდან სახლში. ავდიოდა ხოლმე და მომწონდა. დაძაჯუნდა, გახსნიდა ხოლმე კომისი კომპოტიის უზარმაზარ ქილას, მომიტანდა ზურჩხელებს. არასდროს არ გამოვიშვებდა ისე. არამარტო მე მეცეკვოდა ასე, არამედ ყველას. მის უზარმაზარ, გრილ მარანში, დიდ თაროებზე, უამრავი კომმის და ატმის კომპობის ქლუბი ენყო და ეს სულ ჩვენთვის, ბავშვებისთვის, რომ გავებარებინეთ. როცა ვაგიგეორდა, მამანჩე დამწერდა მერლს ხუნრობით და გამატანდა, საადე თობოდა რომ გამოეგზუნა კაკალი, ან კომპოტი, ან სხვა რამ და მერე პირბრებოდა ვადადას. ქვრივი იცინოდა, სწყველიდა, ეს სწყველი არ იყო, ეს იყო ლოცვაზე დიდი, უფრო დიდი, ვიდრე მწინდანების პაგიდან ამოსული სატყვები: რას მეგულუბა, მავას დაგვარე მინა! ვაგილოდა, ვაგიებდა პარეს და გამომატანდა.

დიდი სურვაა გამწლილი ჩვენთან, ზის ეს ქვრივი. მებრე, მისი შვილები. რუსის ქალი, რომელიც ჩემმა ნარცისების ეზოიანმა ბრმა მეზობელმა მამის რა თქნა უნდა ზრმა არ იყო!

ომიდან ჩამოიყვანა. იქვე ზის ჩვენი ქვედა მეზობელი ორი ძმა. კალათების, გოდრების, გიდელუბის მკეთებლები. მათი შვილებიც. აქ ზის სულ მოხუცებული და ამგვარია ქალი, ომნი ქმარი რომ დაეკარგა და სულ ელოდა გამაღვივებამდე. ერთ-ერთი ასეთი ნადიმის დროს მამარქმმა იყიდა ძროხა, დაბა ეზოში, კაკლის ხეზე. მეზობლების და მთი საუბრიდან გაიყვანა, რომ მისი დაკვლა უნდათ. როცა ყველა წავიდა, ლოგინში გაუჭიჭეული, არ მქონებია. ოთხი-ხუთი წლის ვიქნებოდი მაშინ. ვნევარ. დანა მოვიპარე. ლოგინში დანასთან ერთად ვნევარ. როცა ყველას დაეძინა, აუღვექი. მივიღე დაბმულ ძროხასთან და დავეინფო თოკის გადაჭრა. მაშინ სუსტი ხელეზი მქონდა. აღბათ ნახევარი საათი მოვუნდი კახაფის თოკის გადაჭრას. გადავჭერი. ძროხამ მოკურცხლა. მეორე დილას მთელი უბანი ეძებდა. მეორე სოფელში უნახავთ, მოიყვანეს, მანკ დაკლეს. ვერაფერი ვუძველევ. მეორე ის ვერივი ლოგინად ჩაყარდა. ინსულტი მოუყვია. რამდენიმე წელი იწვალა, არ ღირს მოხსაყვად ავრონია. ავრონია არ აღინერგება.

ჩემი ძეღლი სახლი, სადაც ექვს წლამდე ვცხოვრობდი, უკვე აღარ არსებობს, ნანგრევებია. პირველი სართული ქვირტური იყო. ზემო სართული ნაბლის ხის ფიცრებისაგან იყო აგებული. სიხმარში ვაწვენი ხოლმე ამ სახლს ისევ, მეხმარებდა ჩემი ძმა. მე სახლი აღარ მაქვს სოფლად, ვაშენებთ ორივე. მინდა, მეც მქონდეს სახლი იქ. გამოვდივარ მერე, ვუყურებ ამწებულს შორიდან და ეტკებები. შეუდივარ ამ სახლში, ვენევი ლოგინზე და ვხედავ მუქ ყვითივ ქერს, დირეებს. იქ ვხედავ კორძებს, ადამიანის სახეებს რომ გახმაგვინებდ. ეს სიხმარი უამრავ ვარიციებდა. ხშირად მეორდებდა. ვუყურებ ამწებულ სახლს, უმეკვიდრო, უსახლო და მიხარია. იქ უნდა ვიცხოვრო. ვბუტბუტუბუტ ჩემთვის სიხმარში. თუ შეა შენების დროს გამომელოებებდა, ვცდილობ დაძინებას, სიხმარში ჩავარდნას, რომ ისევ გაავარძელო შენება, მაგრამ სიხმარი აღარ მიღებს და ვარ ასე თვალდებავილილი, იქ, სადაც არავის ვუყვარვარ. ამ სახლის კიბისქვეშ, ციციქნა ოთახში, მამარქმის ბებონანცკალი ცხოვრობდა. ფეხმტკივანი ქალი. იშვიათად გამოდიოდა ოთახიდან. აღბათ გრწმონდა ამრუზილობას, ესევეარულობას და ტრიდებოდა. მოხუცებს მარტობა ურწვნივით, არ უნდათ ყოველ წამს იგრძინონ. თუ რაოდენ არასასურველები არიან სხვებისთვის. სადღე-გამზამზე, რა თქმა უნდა, გამოდიოდა. გაანადიხდა ყალიონის და აბოლებდა. სულ პატარამ დაფინიხა, თუ როგორ იჯდა სახლის უკან აყვავებული კომპის ძირში და დასცქეროდა თავის ფეხს, რომელიც გალურჯებულ-დაჩირქებული მქონდა.

ერთბადა, აღბათ სამი-მთუთი წლის ვიქნებოდი, მინდორში წაიჭივლა. მივედით ნაბლის დიდ ხესთან. ნაბლი ჯერ მოთეთროა, არ გაყავისფრებულა, ფეხით უნდა გაპრისო ბუძგი და გაილიო ნაყოფი. ამ დროს ნაბლს სრულიად განსაკუთრებული გემო და არომმატი აქვს, რასაც გვიან სიმინიფში კარგავს. მამარქმის ბებონანცკალი ამტრევს ნაბლის ტრტებებს, თავისი ფეხით გასრესილი ბუძგიდან იღებს ამ ნაბლებს, აწყობს წელზე შებმულ კალთაში ბლომად და მოვდივარ უკან. გზაში აოფლის ნახშირი მოდის, უფრო სწორად, აღმართზე ამოდის.

ციცაბო გზაა, ჩაკიდებული აღმართი. ვაგუსს რტე ხელიდან, გაიქცევი, შევეარდო ჯოგში. წაქცეულს უზარმაზარმა ხარბმა გადაჭყეტა. ეს ხარი ისეთი უზარმაზარეულობითაა შეგონა, მთელი სამყაროს ქერი იყო. ახლაც გაკრთება ხოლმე გონებანი მისი უზარმაზარი, მუქი მოყვითალი მუცელი და გვიამტური ფეხები. არა, ფეხი არ დაუბიჯებია; გადავიწი. არ ვიცი, რას მალავდა გაულში. რა მოგონებები მქონდა. მისი ჩემოდანი მის ოთახში შეპარულს ხშირად გამიწრეკია. ჩურჩილები და მოკოლავი იყო იქ და სუთთა, დაუთოებულ კიბები.

როცა დაბრავიყვალა, დანარჩენითაც ცალკე დამარხეს, არავის გვერეძი. როცა აღდგომას ავიდოდით ეკლესიაში, მისი სამარე უზარმაზარი, დაჭინავლი ლითონის ბაღით იყო შემორავალი, არც ქვა ეყო სახელით და სურათით, სამარის ბოვეციც გამჭრიალიყო. ეკალ-ბარედი ხარობდა მის გულზე და არცერთი ხე, არცერთი ყვავილი. აქური ცხოვრება ამ დასრულებულიყო მისთვის, ეკალ-ბარედი იქაც წაიყოლოდა, ენევიდა მტკივან ფეხზე, ნატკენ გულზე და ცასაც ვერ ხედავდა თავისი ახალი, უფანჯრო ოთახიდან.

მენისტილეს კი ხელი წაყვა დოლაბსა და ქამარს შორის და რამდენიმე თითი დაკარგა. გონიერი კაცი იყო. პატარა ტანის. კოჭლი. მახსოვს, წაბრილი როგორ მქოლავდა უზარმაზარ ევის დოლაბს, კალასავით დახტოდა მოკლე ფეხით. ძალიან მარჯვე ვინც იყო, მქონდა ბაღები, კარგი ენახი, ვერავინ დაახნრებდა გაზაფხულზე ბარვას და ლობების მოწესრიგებას და აბა, მოკვდა ისიც, როგორც ყველა. იმის თქმა მინდა, რომ განუყოფელი იყრი აქვს ყველა ადამიანი. ყვევილებიდან განსხვავებით არასდროს მეორდებოდა. ან კი ყვეალი მეორდებო? არა მგონია. არა აქვს მნიშვნელობა, ვინ არის ეს კაცი: გარდაიცვალა ერთი ადამიანი, რაღაც ფერი მაქვს, ეს ფერი მატერიალური არაა, ეს ჩვენს ფსიქიკაში, ცნობიერებაში არსებული ფერებია. გაღარიბდა სამყარო. გარდაიცვალა კიდევ ერთი ადამიანი, კიდევ გაღარიბდა სამყარო. მო არის ადამიანი, ამ ქვეყანაზე რომ ზედმეტი იყოს. აკი ნიანგსაც თავისი ადგილი აქვს და წისქვილის თავგასაც. გავს წისქვილი თავისი და ობობას ქსელის კარგე, წისქვილია? თუ იქ ფქვილით გათეთრებული მენისქვილე არ ჩაჭურვია ხეშირას, ეს ადგილი მაშინ მოჩვენებაა და არა რეალაობა.

ნათია სოყურაშვილი

შენ

თვალებს რომ დახუჭვს, წარმოიდგინე, რომ ვარსებობ
და გიყვები ამ ამბებს.

ქარიან აბიძღში ნასაკითხი ამბავი

„გუშინ ნაცნობი ქარი უბერავდა. ქარი,
რომელსაც უკვე შეგხვედრივარ.“

ავტორის კრიტიკა

მოპირდაპირე კორპუსში მინების ჩალენვის ხმა გაისმა. საეარქდელში ჩაძინებულ კაცს გამოეღვიძა და აივანზე გავიდა ანტენის გასასწორებლად.

– ქარიან მოტანილს არაფერიც არ მიაქვს უკან. – გაივიტრა და სახლში შეტრუნდა.

წლებია, რაც ის და მისი შვილი მარტო ცხოვრობენ. ცოლი ქარს არ მოუტანია, მაგრამ უარმა წაიღო: ქარიშხალში დაიღუპა აქედან ძალიან შორს. ახალნაშობი ბავშვი. კაცს დღემდე სჯერა, რომ მისი ცოლი სიზმარში დაორსულდა. აბა, თვითონ ყოველივეს უზაყოფი იყო. ორსულობისას ცოლი ცოტათი იმაზე მეტად სთუღდა, ვიდრე იქამდე. მაინც არ მიატოვა. ისიც კი იფიქრა, ბავშვი ცოლა და რომ დაიბადებოდა, შევიყვარებო.

დაიბადა, მაგრამ ვერ შეიყვარა.

ბავშვი ქარიშხლიან ამინდში გააჩინა ცოლმა. სახლში, ეგელას დახმარების გარეშე. მისმა კივილმა ლამის საძინებლის ფანჯრები ჩაღუნა. რომ შევიდა, სისხლიანი ბავშვი ეკავა ხელში. იშვიათად დაუნახა ცოლს თვალებში, ეგონა, მკვდარი გააჩინა. მერე დააკურდა: ბავშვი მაინცვე იყო. ჩვეულებრივი ხელუბნის მავიგრად ღამურას ფრთებივით ჰქონდა ზედმეტ სიორცი მსკაცვებთან.

– ეშმაკი გაეაჩინე. – დაიწურჩულა ცოლმა. და მისმა კივილიმა აბლა უკვე მართლა ჩაღუნა ფანჯრები.

იმ ღამით ცოლი სახლიდან გაიპარა და ეშმაკი კაცს დაუტოვა გასაზრდელად.

ეშმაკი გოგონა იყო. კაცი ყოველდღე ელოდა, რომ ერთხელაც კუდი გაეზრდებოდა, მაგრამ კუდის მავიგრად ენა გაეზარდა. იშვიათად ჰქონდა, შეეძლო კაცის სასქესო ორგანოს გველვით შემოხევადა.

ლაპარაკი ვერაფრით ისწავლა. უცნაურ ხმებს გამოსცემდა მიოლოდ. პირს თუ არ გააღებდა და იელებს არ ანეცდა, ჩვეულებრივი გოგო იყო. ცოტათი საშიშად ღამაზიქ კი.

გარეთ არასოდეს გასულა. კაცი არჩენდა მთელი ცხოვრება. მისწობლებმა, რა თქმა უნდა, იცოდნენ, ორნი რომ ცხოვ-

რობდნენ. ეტყობა, მართლა ეშმაკი გააჩინა იმ ქალმა, რახან იალხში არ აწენსო, დასკვნეს.

სახელი არ დაურწმევია. წინიც ორნი ცხოვრობდნენ, რა საჭირო იყო. რომ მოკვდებოდა, საფლავზე რამე ხომ უნდა დაეანერო, უფიქრია, მაგრამ გადაუფიქრებია, რადგან, ვერ ერთი, დარწმუნებული იყო, რომ მასზე ადრე თვითონ მოკვდებოდა, მეორეც, ის, ალბათ, სახლში გაიზრნებდა და როცა იპოვიან, ცარიელი მტვრილა იქნება, რომელსაც ადგებიან და ქარს გაატანენო.

ქარიან ქალაქში ეგელას ქვიშითა და ცრურწმენებით ჰქონდა თავი გამოტყენილი. ჩვენთან მუდმივი ქარია, სამაგიეროდ, ბოროტი ძალა არ გკყავსო, იმშივდებდნენ თავს. ეშმაკს ქარის უწინაობა. აბა, თუ არ ეშინია, რახანია გააჩინა იმ ქალმა წყევლი შეგი და ვართ რაჭომ არ გამოიღოს, და სიკვდილივით ეშინოდათ იმ დღის, როცა ქარი ჩადგებოდა და მისი ზუსტის მავიგრად ეშმაკის ხმას გაიგონებდნენ.

გოგონას დღისით ეძინა, ღამით კი კაცის საწოლთან იდგა და უწურებდა. კაცი ვერ იტანდა, ასე რომ იქცეოდა, ის კი თავისას არ იშლიდა. რომ ეჩხუბებოდა, გოგონა მხოლოდ მარცხენა თვალით ტიროდა.

საწოლში ვერ ისვენებდა ხოლმე. კაცმა იფიქრა, იქნებ ასე უკეთ იგრძნობს თავი და 13 წლის რომ გახვდა, თავისი დაქვდებული კუბო აჩუქს. მოუნდა გოგონას, ოღონდ უკუნა ნეცობდა ხოლმე კუბოს, თავით დაბლა – დაშურადავ.

სანამ პირს არ დაიბანდა ეშმაკი, იქამდე არ იხედებოდა სარკეში. თითქოს ეგელა ეშმაკეული სიზმარი მის თვალზე გამოჰყვეოდა ხოლმე. ასე გრძელდებოდა მანამ, სანამ 16 წლისამ ანარეკლი არ დაეკარგა სარკეში. მას მერე მძირად იფურცოდა თითქმის. თითქოს იმ სივარულივით ეძებდა საკუთარ თავს.

დროდადრო კაცს სულისგამყინავი ხმები ადგიმბდა ღამნაობით. თავის კუბოში ნამოწვდარი გოგონა არამქვეყნიურ ხმებს გამოსცემდა და თვალს არ აცვლებდა ხოლმე კაცს. მღეროდა, მგინო. ქარის სიმღერას ენახდა კაცი. ქარი რომ დაქტილი ცხოველივით ღმუის, დაახლოებით იმას მგავდა გოგონას ხმები და იმიტომ.

„ის არის კარგი, რაც შეიძლება, რომ შეიძლება“
საქართველოს

ერთხელ კაცი უცნაურად სასაიმეონო შეგრძნებამ გააღვია. თითქოს გველი დასრიალებდა მის სასქესო ორგანოზე. თვალები არ გაუხელიბ, იცოდა, ვისაც დაინახავდა. მერე რა, ჩემი შვილი ხომ არ არიას, იფურცა.

კაცს არასდროს უიხივია. როცა გოგოს მოუხდებოდა, მაშინ მიდიოდა თუითონ. მოსწონდა კიდევ თავისი გამოუსადეგარი ენა რადიკალიზაციაში რომ ადგებოდა.

ერთ ღამეს კაცს მიზინვი სიშარში ესიზმრა, თითქოს ვიღაც ბიჭს თავისი დის მოკვლა უნდოდა, თითონ კი ემბარებოდა. თითქოს რაღაც უცხო სიამოვნებასაც კი იღებდა ამიანგი. ნაცნობი კვილის ხმამ გააღვიძა. თვალები რომ გააბნია, გოგონა მასზე იყო გადაშფდარი. ხელნი ღამურადა ფრთხილად გაკმალა, ენა გადმოეგდო და ქარივით, გულისგანაწვრილებლად კოვდა. კაცს ისეთი შეგრძნება შექონდა, თითქოს ეშმაკი აქვნიჭებდა.

იმ ღამიდან სამი თვის თავზე გაიგვს, რომ, თურმე, გოგონას დედამისისგან გამოჰყოლია ბიჭი და ამიზარბი დაორსულებულა. კაცს ეოტება იმზე რატად შეტახულდა, ვიდრე იქამდე, მაგრამ არ მოეტოვებია.

გავიდა კიდევ ევცაი თვე და ქალაქელების ცრურწმენა გამართლდა ერთ დღესაც. ბოულოდნედა, ქალაქში ქარი ჩადგა. ასეთი შეშინებულები არასდროს ყოფილან ქალაქელები. ყოველდამ ელოდნენ, როდის აკვლებდნა ეშმაკი იმ კაცის სახლიდან და უწყებნი ბოროტი ძალაააგით გამოიდიოდა. აღარ და აღარ გაზრინდა ენაკი ხალხში. ბოლოს, მიიწვ მობეზრდათ და გადაწყვიტეს, თავიანთი ფეხნი მი-აულოყენენ მასთან.

ქარზე კაკუნი ოცეობა უცხო ადამიანებს გადაწვეულმა სახლმა. რომ არ გუელდა, აგაგუნდა შუაბჭურის ხარი. სახლიდან ერთიანად გამოეარდა მტერის სუნნი. ყველაზე უშიშრები შინ წვიდნენ, ჯერ ფრთხილად, შემდეგ კი გამხეცებულენად გადაექცეს იქაურობა. ვერავინ ნახეს.

ქარი ჩადგა და ისინი გაქრნენ. ეშმაკი თუ არ არაებობს, ესე იგი, არც ღნერთი არაებობსო, ირწმუნეს ქალაქელებმა და იმ დღისა შემდეგ ცხოვრობენ ასე, უეშმაკოდ და უღმერთოდ.

ერთი ისაა, დროდადრო მთელი ქალაქის წყალები ერთდროულად აბურღებიან ხელძე და უწყვეტი გლოვასავით ისმის მათი ტირილი უწყებში.

ფინ იღის, ვისი იმა ესმით ბეუშუებს, შუადამიბი, უზიზუზოდ რომ ნამოიტირებენ ხოლმე.

ფუჟურბ, როგორ ენახებდა კლდედამ გადმოაბატომაღ. ბუთ მეტრზე მეტი არ იქნება, მაგრამ, ეტყობა, ორჭოვობს. ოცი წუთი მინც იქნება, წამოდგება, გადმოზედავს ზღვას და ისევ დაეადება. სხვაბი მიულოებთი ხტებიან. ბიჭები, უმეტესად, ზოგა გადნოხებდა ზღვას და შეშინებულნი ჩამოიდას უკან.

ასოცრად ცურვას. მთელი ხანიოდებდა მისი ცურება. ნაპირზე რომ ამოიდას ხალხი, ერთიანად სველი, ფეხები, მანი ცხოვრებამი წყალში იცხოვრებდაო. იმდენ ხანს ზურღბა წყალქვეშ, სახამ გული არ გამოსკდება ხოლმე. პირნიცამი, მე რას ვიხეიუქავ, ერთი. ემარ ჰყავს და იმას იღარძებს.

აი, კიდევ ნამოფდა ფეხზე, კლდის ნაპირთან ვერ მიდის. ეშინია აბკარად, რაზე ფიქრობს, ნეტავ? ამდენი ფიქრის მერე უფრო გაუჭარბდა. მიდი, გადმოხტა.

თითქოს გაიგო ჩემი იმა: იღლი ცხვირზე მოიქირა და ფეხებით დაეშვა. რამდენიმე წამი პაერნი ეკიდა. მოვახერხე გონებანი კადრის გაჩერება: ერთმანეთთან შეტკუპებული ფეხები, ხელე ცხვირზე, თმა – პაერნი. მერე წყალში ჩაიკარგა. დიდი, თეთრი ქავი მის არგვლივ, წყლიდან მყოფს თავა, ცდომლობს, გაიცივოს. ცოტახალი შეშინებულია, მგონი, რამე ხომ არ იტყინა? ნაპირისკენ დაიარა.

რალაც თქვა, ცხელ და მშრალ ქვაზე მის გვერდით ჩამოჯდა და თმა გაიწურა.

მის ემარს ვაეზედე, თვალები მოქუტუა მშის გამო და უემოცოად უღერებდა.

პერდა ჩემზე შვიდი წლთა უფროსი იყო. მაშინ დიდ სხვაობად იოვლებოდა. თითონ 15 წლას ბიჭი ვიყავი იმ დროს და პერდას დედის კავშირ ემუშაობდა. უფრო სწორად, მამამემა ვეხმობოდი პროდუქტის გადაზიდვა-გადმოზიდვაში. სხვა კავლებშიც დადიოდა მამა, მაგრამ მე პერდას კავშირ ვრჩებოდი, ცვდილობდი, რაც შეიძლება დიხხას ვყოფილყავი იქ და პერდასთვის მიუღერებია. ნეგონა, მის მუდმიუად დაცვარულ კუდასთან პერჩნილ თნას ვცვლავნე გამსაკუთრებული სურვილი მჭონდა და ამ სურნელთა პერდასზე მარტო მე შემიძლო მაშინაც კი, თუკი მისგან ბუთი ქუჩის მოშორებოთი, ჩემს ოთახში ყოველ და მასზე ცფიქრობდი. როცა ის მელაპარაკებოდა, მე ყოველთვის ვიბეებში ვნალაღი ხელეხს. სულელური ჩვევა იყო.

პერდა საოცრად მგავდა თავისი ქურდ, ფრიალა სარაფნებს. ის რომ გაიციებდა, მთელ ქუჩას ეამოდა. საიკლით მტყყუადა ხოლმე:

ფერე ნუ მამტერდები, რომ დედა ხედავს და პგონიათ, რომ პატიარები მომწონსო;

მამამემა ნებსებები, რომ დედაშენი გელოვებთ სახლში, თორენ ხომ ხედავ, ესაგადმოვებუნი მოყურებუნი;

კლიენტები ერთმანებს რომ აკოცებენ, გვერდზე გაიხდელო; რამდენჯერ გათხარო, ნუ მოგაგებს ხანუქრები! კაცები სასაწყურე პარკებში ბელში ყოველთვის იფიოტებივით გამოიყურებინათ;

მეტა, კაცი რომ დაილოოს ამქვეყნიად, შენ აგაბრედი თუ მამამხენსო — და გულიანად გაიცინებდა.

მამაჩემი უთქმელი კაცი იყო. თქმა რად უნდოდა, ფრიალა სარაფანში გამოწყობილი პერდას უსაშველოდ გრძელ ფეხებს რომ დაიხანახანა, ხელსაგულები ისე უსვლდებოდა, როგორც თეთთან მე, როცა სახლში მარტო დარჩენილ მსუბუქი პორ-ნიორაფია ღრმა ეროტიკულ ფეხრებს აღმიძრავდა.

მამაჩემს გუნებამიც არ უნდოდა იმის გაელება, რომ მამა-შვილს ერთი ქალი მოგვინონდა.

მამა ბაბუაჟა ჰქვამდა. ბაბუასაც ახალგაზრდა კოვონები ეს-ნიშნებოდა. სამაგიეროდ, ბაბუა ბერის ლაპარაკობდა. განსაკუთრებით, თავის ცოლზე. დაჯდებოდა ხოლმე პერდას კაფში, ციხე ციხე ფორთხლის ნეწს მოიდგამდა გვერდით, ნამდაუნ-ნემ ინებნდა ოღას, კისერზე მსუბუქად ცვიორსახოცს მალ-მალე ისწორებდა და გაუთავებლად აკვებოდა ცოლზე. ერთხელ ჰყითხა პერდამ ბებიაზე, ლამაზიაო? ამან უპასუხა, არა, დამ-ერდაო. მას შემდეგ აღარ მოსწონდა პერდას ბაბუა. არც მე ესმოდა, რატომ ლაპარაკობდა ეს კაცი ბებიაზე ამდენს, როცა ცხოვრებამი უამარავი ქალი ჰყოლია. ბოლოს კი მაინც ერთად-ერთი ტუენა შემორჩა — ძალი.

ერთ დღეს პერდას მის სახლი ჩამოიქცა. მამამ რომ გამაღვიძა, მაშინვე წამოგხტი და ქარის სის-წრაფით გავეარდი მასთან. მას მერე ხშირად ვინაცხებ ხოლმე, როგორ იდგა ტრაგედიის დღეს პერდა გამჭვირვალე-ნალთაშეოცმული. მე რომ დამინახა, მოვიდა და ანგარიშმოუცუ-მლად ჩამეხუტა.

— დედაჩემი მოკვდა. — შითხრა და გაჩუმდა.

მე კი ვიძვედი და ვცდილობდი, არ მეფიქრა იმაზე, რომ ნახევრადგამჭვირვალე ხალათში მდგომი პერდა სწორედ მე მებუტებოდა.

დედაშინის გარდაცვალებისა და სახლის ჩამონგრევის შემ-დეგ პერდა კაფში გადაიოდა საცხოვრებლად. ერთდროულად იქ ცხოვრება და მუშაობა არ გამოუვიდა და ცოტახანში კაფე დახურა. სამაგიეროდ, სახლის კარი გააღო ფართოდ.

არ ვიცი, მამაჩემიც დადიოდა თუ არა პერდასთან. არც მინდოდა, მცოდნოდა. ერთადერთხელ მივედი მასთან. პერდა მინის თხლის ხალაყად და უჩვეულოდ გრძელი თითებით წამ-დაუნემ ურევდა ტყავში. უფრალი, კოჭბამედ კახა ეცვა და თმა კისერზე აეკეტა. არ ვიცი, რას ველოდი, მაგრამ ასე ჩაც-მული თუ დამდებოდა, არ მეგონა. ძალიან საცოდავი ჩანდა იქაურთა ხალხის ვარძემ. ვეღო ფანჯარა ღია იყო და ოთახში მაინც ვსოჯოხეთაურად ცხელიადა.

— მომიყვი შენზე, მამაშენს კიდევ ენბარები?

— აღარ.

— რატომ?

არ მოპასუხია. ვიბეჭემი ჩანყობილი ხელები ამოვიდე და დემონსტრაციულად დაგიწყე მუბღებზე. დაძაბული ვუყურებ-დი პერდას ოვლისგან დაცვარულ კისერს და თქიმებზე მომდ-გარ, თხელ კახას.

— აღარ მოდიხარ, აღარ მელაპარაკები. — თითქოს მისაყ-ვედურა, თბილი თითებში მოიქცია, გაფცქვნა, სული შეუბერა და გასინჯა.

— სხები მოდიან სამაგიეროდ.

— განყინს? — გაპილია. — უნყინს. — თუკ გამილიმა და თბილს მიუბრუნდა. — გასოსეს, რომ ვამბობდი, ნეტა, ეცეყნადასტოქე უმეფე-ლიოს, შენ აგირზე თუ მამაშენსმეფეყე-ქეცეცხბ არ დალეულან, მაგრამ ვიცი პასუსი შენ.

ორი ნამი შევიცადავ. მერე უსიტყვოდ წამ-ოდვეყი და კარისკენ წავედი.

— სად მიდიხარ? — უკვე ქუჩაში მიმავალს დამანია.

არ გავმერეულვარ. არც მივბრუნებულ-ვარ. მხოლოდ უფრო მეტად აუწყქარე ნაბიჯს. ამის გაკონება მინდოდა. მეტი არც არაფრის-თეს მივსლოვარ.

ახლაც, წლების შემდეგ, როცა ვუყურებ გრძეფეხებსა და სიცილიან პერდას ქმრის გვერდით, ახლაც კი ყველაზე მძაფრად ის მო-მენტი მახსოვს თბილი მაგვმოვიდან, როგორ იდგა პერდა ნახევრადამონგრეული სახლის წინ ნახევრადგამჭვირვალე ხალათში.

მზრუნა ვარიდებ პერდას თეთრ კბილებსა და ქმრის უყნობი სახეს, ვუყურებ ზღვას, რომელ-იც ყოველთვის პერდას მაგონებს და ვფიქრობ:

— იქნენ ჩემი ცოლი რომ გამხვარაყო, წლების მერე მეც ვეღარ შემიქმნია მისი სიღამაზე.

წვიმიან ზონილში ნასაკითხი აზავი

„გრძნობები მუდამ სასაცილოა, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ისინი ვილაც უცხოთა ხელში ხვდება.“

ელფორდე ილენიკი

უპატრონი ძალღვივთ ამეკიდა ფიქრი:

ახლა რომ მოეკვედი, ქალის სერილით საფულავდი. იმ ქალის, რომელიც არასოდეს მყვარებია.

მართლა რა ძილური სიკვდილი გამო-მივდიოდა. საერთოდაც, ეს ბოლო ხანები, რაღაც უცნაურობები ავიკიდე. მაგალითად, ცოტაც ხნის წინ წარმოვიდინე, რომ სიკვდილი ვარ და ჩემს თავს ვეთამაშები. მის მერე მგო-ნია, აი, აილა დავმარცხდები-ნეთქი. ისეც არ გავფიქრებულვარ, რომ გამარჯვებულ ვიფიქრო. ადრეც ვფიქრობდი ეგეთებზე. მაგალითად, გავფიქრებდი, აი, ერთ წელში რომ მოგვედი, რას ვიზამდი-მეთქი. მერე ექვს თვეზე დავდი-ოდი, მერე ერთ თვეზე, მერე კვირასზე, დღეზე, საათებზე და მაგის მერე სულ ვწერ, გავწერე-ბლად, შეუსვენებლივ. ხერხემლის ხაზი დამეც-

ვარცა ბოლშე დაძაბულობისგან. აი, ახლაც გასაქრიალა ვახსენებავს. იც ვნერ, თთქოას სიყვდილი მომდევს.

სულ აატი სასულელებზე ვფიქრობ. პატარა რომ ვიყავი, მიმდებდა წყილოდა საყვარელი, რომელიც მეყვარებოდა. რა გამოვიდა: აბლა მყავს მედარლი საყვარელი, რომელიც არ მიყვარდა.

გვერდს ვუღლი წინის ვუტვა, წყალს არ ვუშლი ფქროში ხელს და მეტროში ჩავდივარ.

ის სხვა ენკევაშიმბი გავიციანი, როცა ესხაელობობი. ჩემიანება არავის იყობდა. აქაურნი ინაკეცებმა იციანდენ, მასთან რომ დავდივობი, ენ იყო და ეგ, ლამაზი არ ეთქმოდა, მაგრამ თავისებური ზიბო ქონდა. ლამაზი ქალები ხალკებად მომინოს ხოლმე. შეიძლება კომპლექსების ბრალია, რა ვიცი, ერთი.

ციციადი, თავიდან სასტუმროების სათორი რომ დადიოდა ჩემთან, მაგრამ არასდროს მითქვამს. გიჟდებოდა სასტუმროებზე. ეგეც კიი შეურეკლი იყო. ჩემი არ იყოს. სულ სხვადასხვაგან დადივობიდი, ხან წინასწარ ვარწყევდი, ხან გზად რომოვლი შეგვებდებოდა, იქ შედივობიდი.

ჩემ წინ მსხდომმა ქალმა და პაეებმა თავიი მიადევს ერთიანეთა. იდეალური სურათია. არადა, შეიძლება, ქალი ხელსა კიდევ.

ვაგარსიდან გამოვიდივარ. ვილაც კაცი შედ ფებებთან მარეორიანება სველ ქოლვას. ცოცქაკი შემისი, მაღლა ვიხედები და ორ პატარა ჩიტს ვუბადვ, გვირაბში შედრინდენ გზააბნეულები და შექმნიბულები.

მეტროდან ამოვიდივარ და მაღლა მიუყვები ქუჩას.

უყვარდა იაფფაიანი ყვანაბნები სიორები. ნეძლო, საათობი მედარსოც და ეციბა ან ელაპარაკა ვინმესთან, ან სულაც, ფფერა და მოუნა. ბარში შედივარ. ნაცნობ ბარმენთან მივიდივარ და ლუღს ვუკეცობ.

- ვგრძნობდი, რომ ინიგებოდა.
- რა გრძნობა მაგას უნდოდა, ამინდია პროგნოსის ნახადეი. - მიციანის ბარმენი და ლუღს მინდებდა.

მეც კიი იდიოტივით დაფუსევი ამინდებზე ლიპარაკი.

- მართლა რა ნაილო ტვინი, რამდენი დღეა, არ გადაუღია.

- ეტყობა, ზაყაყი მოკლა ვილავამ. - ცალკებად გავიციანი.

ცოცხალი მუსიკათვის ადრეა ვერ. რადიო აქტი ჩარისული. ვილაც ქალი მღერის რაღაც უცხო ენაზე.

- რას უსმენ? - ვეკითხები.
- რაგი, რასაც გაუშვებენ.

ერთივლ, დიდი ხნის უნახაობის მერე

ვინაც. შორიდანვე დავიინაბე. ისე ხასაცილოდ იყო გამომრისხვლი, რალაგანიარად შექვიცდა.

შემ წინ დაკიდეულ ვან გოგას ცნობილ კაეებს ვეუყვებოდა.

კიდევ ერთ ლუღს ვუკეცობა. ბართან ძალიან, ძალიან მოვლკეობიანი ვიყო მოდის და ბარმენს რალავას ეწურწულებს. მერე აშკარად უნიზნოვ იცინის და მიდის. რომ ჩამიარა, მისი სურნელი ვიგრძენი. ღალატს სუნი რომ ჰქონდეს, ზუსტად ასეთი, მოტკბო და იაფფასიანი სუნი ექნებოდა.

- ვერ არიან ეს ქალები. ყურში რომ ამ ეწურწული, ისე ვერ შემიკვირავდა? - იციანის ბარმენი.

საპირფარეოში გავდივარ. სანამ ლუღისგან დავიცილებოდე, კაფუღის ორნამენტების ვაყვარებები. ემბრონის ჰეგეს. ან ლეთისშობილეს. ხან ემბრონს, ხან ლეთისშობილეს. რა ავადმეოფერი შედარებებია, მაგრამ ნაღვად ვგრეცა.

წამოსვლისას კიდევ ერთ კასია ლუღს ესვამ. ან აქ რამ მომიყვანა. ეს ბარმენიც კიი უცხვირიპირო ვინმეა. ვერადერზე დაეღამარაკეიბი. ისე, რამდენს ვიზიოვ ამ ტიპისგან. დეას თავისათვის, მუშაობს. რა აუცილებელია, ფსიქოლოგი იყოს ყველა ბარმენი. წემიანი საიარლო რომ მიყვარს პაეგვობიდან, თორემ საქნე არც არაფერი მაქვს დღეს.

იმავე გზით ვბრუნდები საილში. მეტროში შედინდელი ჩიტები მახსენდებიან. მგონი, რალაციტი ვგავრ კიდევ. აუღ არასწორ ადგილას შედები და მერე იღიან გაქვიცვაზე ვეფიქრობ.

ლოფტი პაეუყვებუი დამსმედა. ფეითი აფდივარ. კიბებზე მეზობელი შეხედება და ამინდზე მტრუნუნება. ვამშიედებ, მალე გადაიღებს-მეყო. რისთვის ვეუბნები? მე რა ვიცი, როდის გადაიღებს. არა. როცა არადფერი გაქვს სათქმელი, სვობს გააზრდე და უზრდელი ეკონოი, ვიყრე უსინდისოდ მოატყუო. თან მამის, როცა არც არავია სჭირდება ზენი ტყუილები.

დუდა დაბრუნებულა:

- ხარტეცი მოსტეს, ისეც გაწმიდა. - ვუუბნები და ჩემი ოთახისკენ მივიდივარ.
- რალა ბზრი აქვს. - გულგრაღად მასაუბობს.

კარს ვეკატავ, ზევაა მაქვს. საწოლზე ვსვები, ბეღებს თავიქვეშ ვიდეი და ვიხსენებ.

დროთა განზაღობობაში შევიფიცი. შო, ეს სიტყვაა, ალბათ, ხნორი. თვითთი ვუღვარობი. რაგი, ასე მუღბნებოდა. ჩემბმდეც დეპრესიული ტიპი იყო. ზოგჯერ ძალიან მემოუტევედა.

- განაზრე? - მეტყობდა ხოლმე მამინ, როცა საათობით იფდა ჩემ წინ, უსმინა.
- იაედაც ჩემად ხარ.
- შენ არ გეცნის ჩემი.

ყერ ვიგანდი, ასე რომ აწობდა.

შეამის თვითმფერინავის იმა. შეზარება იმაზე ფიქრი, ვინ ზის, ნეტა, აბლა იქ, საით მიფრინავენ, რა მიზნით. ზოგჯერ ევკთებებზე ვფიქრობ ბოლმე. ვეუღასზე მეტად მგზავრებს მანაკაზე ფიქრი მიყვარს, თვითმფერინავია ჩამოვარდნამდე.

იმ დღეს, როცა ის წერილი მომეცა, აბლა საფუღემი რომ მიდევს, განსაკუთრებით მშვიდი იყო, ერთად ვაყოშობობდა. ზუსტად მახსოვს, დაბარებულ, შავ პურზე ბასრი დაწილი უსვამდა მზისაღერ, რბილ კარაკს და თვალს არ მაკილებდა. მეგონა, საამოცნებით მომიკლავდა. არ ვიცი, რისთვის.

ფუფუნებ ჩემს თავს და სარკიდან მისი
თვალები მილიზან.

მაკდარ ამინდში ნასაკითხი ავაბავი

„მოთხარით, ერთი, რა გემო აქვს სამშობლოს?“
თადეუშ რუჟევიჩი

ცხელ ფინჯანზე მთელი ძალით შემოხვეუ-
ლი თავისი თითებისთვის თვალი არ მოუცი-
ლებია, ისე უთხრა:

– მომიტანეთ მინი დახერხებული და გა-
ბერილი სხეული. უნდა დავწმუნდე.
არავისაც არ მუტყანია ნოსთუა ქრისი სივე-
ლი. უნსაბადელ მონუნი მისი სიკვდილის დაჯერება.
ერთ დღესაც, სარკის წიხ მჯდომში, მას
შემდეგ, რაც იმდენად დიდხანს უწურა თავ-
ის თავს თვალგამში, რომ შგერანება გაუწნდა,
თითქოს ერთის მაგივრად ორი იყო, თავის
ანარქულს უთხრა:

– მე, რომელსაც ამდენად მონოს სივერი-
ლის, ვერ დავიჯერებ, რომ მისი მიხსილი ვერ
ვიგრძენი. – ჩაღაგა ბარგი და იმავე დღეს გაე-
მგზავრა თავისი სიკვდილის საძებნად.

დიღბანს არ უძებნია ქრისი მკვლელი. ად-
გილია იპოვო არ, ვისი სახელიც ყველამ იცის
ქალაქში.

– როგორი კაცია?
– როგორი კაცია? – ჩაიციხა დაცვამ. –
რა კითხვაა, ქალბატონო, – მხრები აიჭყა, –
საუკეთესო თანამშრომელია.

– ეგ თვითნაბი?

– მისმინეთ, რა გნებათ? – ღიმილი მო-
ცივდა კაცმა. – გითხარით, გასულა ახლა. თუ
გიცნებათ, დამრძალნი და დაუცადეო. – ანიშნა
მოსაძველ, მწვანედ შეუხილ სკამებზე.

– წერილი რომ დავიტოვოთ, გადასცემთ?

– რა წერილი? კარგია, კარგით, დამიტოვეთ.
ქალბა ყავისფერი ჩანთა შავდასუ შემო-
დო, შემდეგ თხელი, კიდევბაპრეხილი ბლოკ-
ნოტი ამოაძვინია, მოკლე ღიმილით გაუღიმა
კაცს, მაგდაზე მიმოურთო ორი კალბიდან
ერთ-ერთი ბილი და წერა დაიწყო.

სანამ ქალი წერდა, დაცვამ კიდევ ერთხელ
შეავლი თვლი მის დეკოლტეს, რომელიც ასეთ
მდგომარეობაში გაცოცლებით უკეთ ჩანდა, შემ-
დეგ აუცილებ თმას შეხებდა და შეეცადა, აქვე-
ნითი მიმავდარიყო ეროვნებას.

ქალმა საჩქაროდ მიანერა ფურცელზე
გაკრული ბილით რაღაც და დაცვას გადასცა:

მეორე თვეს თავი მოიკლა. სიმაღლე რომ ექვსა, დღემდე
არ ვციც, დავი მოიკლა, მე მოყალი და თუ ჩემი მოკვლა უნდოდა.
მიდარეზე ვიყავით. თვითონ აიჩნა, ნავადეთო. ნაპირთან
ჩამოხსლა და ტოტით მინაში დანიწყო ქექვა პატარა ბავშვივით.
წეროლად ცრიდა. მე ციც და სველ ლოდზე ჩამოვყვები და და-
ვინფე ფიქრი, როდელან შევუფერდი. ყველა სასტუმროს თვი-
თონ რომ ვარჩევიანებდი, მაშინ? ან, იქნებ, ჩემი გულგრილობა
მოსწონდა? ან, ის ხომ არა, არასდროს რომ არაფერს ვითხოვდი
მისგან? რატომ არ შემძლო იმის დადგენა, რომ, უბრალოდ,
კარგად გრძობდა ჩემთან თავს. ვიფიქრე, დაფუძახებ-მეთქი,
მაგრამ ზედმეტი მეჩვენა. ქურთუკისა ჯიბიდან სიგარეტის
კოლოფი ამოვიღე. ცარიელი აღმოჩნდა. უკან გავიხედე, რამ-
დენიმე მეტრში იდგა ვიხური. გასელა დავაბირე, მაგრამ აღარ
გამოფრთხილებია, ესეც ზედმეტი მეჩვენა. აუჩქარებლად მივე-
დი ვიხურთან. სიგარეტი ვიყიდე და უკან დავებრუნდი.

სანორს რომ გავხედე, იქ აღარ იყო. არც ახლომხლო ჩანდა.
დავუსახე. მერე კიდევ უფრო ხმაწაღდა. უცებ მისი მზისფერი
თმა დავინახე წყალში, დაბლა მიმყვდა მდინარეს. ფესვაცმული
მოფირროლე და გაუზღველად შევეყვანი წყალში. არ ვცურავ ცუ-
დად, მაგრამ გამიჭირდა გამკლავება. ყოველ წუთში მგკარგებოდა
თვალთათვივით. ფილები დასკდომიანზე მცინდა. ქვედა ნა-
პირზე დაუნახავს ვიღაც ბიჭს და ამოუყვანია. სანამ მე გონს მოე-
დილოდი, ხელოვნური სუნთქვა ჩაუტარა. გამტყრებულს ვიძიე.

– ძალიან ეწუხვარ, ძმაო.

არ ვიცი, რას ველოდი, მაგრამ ამას ნამდვილად არ. ვეცი
და ახლა მე დავუწე წვერულს.

– ცურვა არ იცოდა. – ეუყვროდი ბიჭს. – ცურვა არ იცოდა.
რა სისულელეა, ვიღაცის იმედად გადახტე მდინარეში.

არ ვიცი, რა უნდოდა ჩემგან. დღემდე არ ვიცი.
სოჯგურ ძალიან მომენატრება ხოლმე. ცოცხალი რომ
იქოს, ვიცი, არ მომენატრებოდა.

ძმაკაცებისთვის არ მითქვამს, რომ გარდაიცვალა. ვერ გხ-
ვებები, რა აზრი აქვს თქმას. ჩანოსელისას მკითხეს, სად არის,
რატომ არ ჩამოვიყვანი, ეგ იყო და ეგ.

ნამოსახლისას მისი რამდენიმე ნივთი წამოვიღე თან.

გახსენებამზე ვდგები და კარადიდან ვიღებ მის ნივთებს.
სარკესთან ვჯდები. ჯერ კარგა ხანი ფუყურებ ჩემს თავს. არა,
ნამდვილად იმ გზაბანულს ჩიტებს ვგავარ და სულ ისე უკან-
მოუხედავად ვგარბიფარ, თითქოს სიკვდილი მომდევს.

საითიხად ვიღებ მის ნივთებს და მერე ჯერ პომიდას ვის-
ვამ, მერე შავად ვიღებავ თვალებს და ვისხამ სუნამოს. მიწდა,
მისი სუნი ამღიოდეს.

ფუყურებ ჩემს თავს და, თითქოს, აბლა ზუსტად იმ იდიო-
ტის სახე მატებს, რომელიც შემეფერება. მაგრამ მთავარი ისაა,
რომ ორცა ასეთი თვალებში ფუყურებ ჩემს თავს, თავი ნაკლე-
ბად იდიოტი მგონია.

რა უნდოდა ჩემგან. რა ჯანდაბა უნდოდა.

მგონი, მოვიფიქრე. რა უნდა დავარქვა ჩემს ბოლო ნაწერს.
პო, რა თუნა უნდა. აქამდე ღერო ვერ მივაგენი.

ვიდგები, მაგიდიდან ფურცლების დასტას ვიღებ და თავზე
ფანქრით ვანერა: „სანამ შენს თვალებს თვალები ერქვა.“

ქაყაფილი ესწორებები. ესეც ასე. ვიღვე ერთი რამის დაწ-
ერა მოვახსარი, სანამ სიკვდილი დამენევა.

- არ დაგაგიწყვეტო.
 - არ დაგაშინებდებო. რა ვუთხრა. ვინ
 ბრძანებდებო?
 - მიხედვება.

როგორც კი გაიყოფა ჯალი შენობიდან,
 კაცმა ფურცელი გამოკლა:
 „წინიჭებოთ ჩემი ქმრის დახვეწილი და
 გახვეწილი ანუელი. უნდა დაგვრწმუნდე.“
 კიდევ მითითებული იყო დრო და ადგი-
 ლი: მეთრე დღის შუაღამე. შუაგატად პოლიციის
 შენობის წინა კორპუსი.
 - თბო, ასეთ დროს მკვდარი ქმრის სხეული
 კი არა, სხვა რაღაც სდობებოდა ამახ. - ჩაიცინა,
 ფურცელი მაგიდაზე დაადგო და კვდა უცნაოდ
 მოიქცა.

ზის ქალი სიბნელეში. ასე ურჩევნია. ასე
 უფრო თავის სახლში გრძნობს თავს. განუვლი
 ფარდებიან ჩანს ღამის ქაღალე. ღამისოცები, ნა-
 თურები, მაღაზიების განათებები. ბუტაფორია.
 სიცივნის ილუზია.

ააე როცა ზის, სიბნელეში, სიჩუმეში, ყვე-
 ლანაირი ხმის იწინია. შიშზე მეტად სიჩუმის
 დარღვევა არ უნდა. დროდადრო სიგარეტის
 მოქაჩვის ხმა ისმის. ბოლის გამოშვების მსუბ-
 უძი ტალღებიც. ძალიან რომ დაუკვირდეს,
 გულისცემას გაიგონებს თავისას. ეს იმას შვებას,
 უფრობედე, როგორ მიეღებოდა ძარღვებში აის-
 ლი: ბლანტიად და ნელა.

ლიფტის დაძვრის ხმა.
 - მოვიდა. - გაიფიქრა და სიგარეტი
 აუქაჩებდა და ჩაქრო, ავარძლოდნა წამოდგა.
 - ხუთი, ოთხი. - თავისი ფეხსაცმელია ხმა.
 კარისკენ დაიძრა.

კაკუნი.
 - ერთი. - თქვა ქალმა და სახელური
 ზამოსნია.

კარანა იდგა სიცილი. მაღალი და ძლიერი.
 - მსურს ჩემს ტანზე გამოცვალო, როგორ
 ყრის აღესილი ენა.
 - ჩემს ქმარს რომ მოეკალით, შუაღამე-
 ასა ჩემთან არ მოხვიდოდით. და რადგან არ
 მოგვლით, შეგომით.

კაკი თამამად შევიდა. სავარდელში
 მოთხსნდა.

- რას დალევით? - ბართან მივიდა ქალი.
 - მიმასწინებლეთ კოდეც? - გახდა კაც-
 მა და სიბნელეში მხოლოდ იმისა შემჩნევა მე-
 ძლი, რომ უალს ტანზე მომდგარი კაბა ეცევა.
 მათი ან ლურჯი. შევიღებო მინდისფერიც. და
 მაღლა აუკვირე იმა.
 - დღეს ჩემი სტუმარი ხართ. - თამამად და
 მთელი სიძულვილით გახედა ქალმა სიბნელეში.
 - ყავა. თუ შეიძლება.

- შექარი?
 - უმჯობრო. - კაცმა ფანჯარას გახედა. ნივნივრად ჩანდა
 აქედან მისი სამსახური. - რამდენი ხანია, რაც აქ ვაღმნივე-
 ლით?

- რამდენიმე დღეა.
 - ჩემ გამო იქირავეთ ასე ახლოს ბანა?
 - მიხედობო ხართ. - ყავა მიანოდა და მის წინ ჩამოუდგა.
 ფეხი ფეხზე ნელა და დემონსტრაციულად გადაიღო. ხელები
 ფეხზე დაიწყო. გამართული იჯდა გაუნძრევლად. ახლა უკვე
 ნამდვილად შევიძლო კაცს მისი მუდგალი მსურის დანახვა.
 - თქვენს ქმრის სხეული თქვენს სამშობლოში დარჩა. -
 დაინკო კაცმა სწრაფად და ააქიანო ტონით. - იქვე დამარბ-
 ეს ზიჭებო. გვიან გაგაგვიბნეს, გახსოვთ, ალბათ. თუ მონ-
 დომებო, იმყოფო: საფლავს.
 ისეც გამოქოლი მჭერა.

- თუ გინებოთ, დაგვინარებოთ. - დაიბანტა.
 - არ ხეხებას.
 - რა გინებოთ?
 - სიტყვის მაგიას გვერათ?
 კაცმა ჩაიცინა:
 - მუხუმრებით?
 - გვერათ?
 - არა.

- მოვა დღე და თქვენს საფლავზე ეციკვებო მიწეული. - იაე
 გესლიანად გაიღიმა, თითქოს, გველი გაარიალდა მის ტურებზე.
 - გვიერხებათ დამტანის გაღვიძება. და მაღე მოვა ეც
 დღე?

- ბევრი საგმე გავით ცხოვრებაში მოასწრებო?
 - რა კეთილი მკვლეული ხართ.

- თქვენგან განსხიავებოთ.
 ღინილი მოიშორა სახიდან კაცმა. ტრუზი მოიკუნტა და
 უცებ გადაიხარა წინ:

- მისინეთი. მე ჩემს შოგალეობა ვასრულებდი. ჩემს
 საქნეა ეემსახურებოდი.
 - ახლა გასაბელით, როგორ ნემსახურით მე.

კაკი თავის თავზე გაბრახდა, ემოციები რომ გასცა. ნული
 მოძრაობით მიეყრდნო ისეც სავარდელს. სიგარეტი ამოიღო
 პალტოს გულის ვიზიდან:

- გხებოთ? - დაბალი იმით ჰკითხა.
 - მაღლობა. - თავის სიგარეტზე ანიშნა. - მოკლედ, ასე,
 ყოველდღე, ორიდან სამამდე, შესვენების დროს მოიავლთ.
 ცვირამი ერთხელ კი ან დროს, შუაღამით.

კაცმა ჩაიცინა:
 - თქვენ, რა, დამცინით?
 - რა არის ანამო სასაცილო?
 - ცოლი მეცა.
 - არ მიკითხავს.
 - ისე ლამარაკობთ, თითქოს ბრანებებს იძლეოდეთ.
 - თქვენთვის ეს არ უნდა იყოს უცხო. - ქალი სავარდლის
 ზურგს მიყრდნო. - ახლა შეცდილით, ნახვდით. არ დაგავო-
 ნყდეთ: ხედა, ორზე.
 რამდენიმე წამი უყურა თვალებში. დაარწმუნდა, რომ ქალი
 არ ხუნრობდა.

- რომ არ მოვიდე?
- მოხვალთ.

კაცი სწრაფად, მაგრამ მანაც აუღელვებლად წამოდა. მო-
ზომილად გადადგა რვა ნახივი კარმდე. გასვლის მოუბრუნდა:
- თქვენი სახელი?

- კარმა.
- კარმა. - გაიმეორა და გავიდა.

მეორე დღეს ქალი ფანჯრიდან უყურებდა, როგორ გამოე-
ვიდა კაცი სამსახურიდან ორ სხვისთან ერთად. კანსეს ბოლოები
პალტოში ჩამალა, იმ ორს ხელი აუწია დამშვიდობების ნიშნად
და მალაზიამ შევიდა, იქიდან ხელცარიელი გამოვიდა, მუცნი-
შანს გახედა, დაიცვდა, შემდეგ გადაკვეთა ტუჩა და საღებავ-
ზომი შევიდა. ლაღებს დაძვრის ხმა. ქალმა ფარდები შეასწორა:
- რვა, შევიდი.. ერთი. - კართან შევიდა და გამოალო. -
სუფრა განწყობილია. - თქვა ქალმა უკვე ზურგსკან.

კაცმა თვალთ შეავლო ქალის აცვილ თმას და შიშველ
კისურს და მოეჩვენა, რომ კანის სუნი იგრძნო.

- წელან ვიფიქრე, რამეს ავიტან-მეთქი. - პალტო თამამად
გაიხადა და იქვე ჩამოკიდა. საკიდი მორყეული იყო. „უკაცო
სახლი“, გაიფიქრა. - სამსახურის ამოტანა სისულელედ მივიჩნიე.
სხვა არ ვიცი, რა გიყვართ.

- არაფერია საფირო. ბელები დაიბანეთ და მოდიეთ, გაცი-
ვდება საღილი.

ქალმა ღვინო ჩამოასახა.

- იმედი, ცოტას დაღვო. - გახედა სააბაზანოდან გამო-
სულ კაცს და თავისი ადგილისკენ წვლით ანიშნა.
- არა, სამუშაო საათებში არ ვსვამ. - კაცი მაგიდას მიუჯ-
და და ცოლის გარეცხილ პერანგს ღილები შესწნა.

ფანჯრიდან თავის სამსახურს გახედა.

- ყოველდღე ამ ფანჯარასთან უნდა იჯდეს და მელოდოს?
- გაიფიქრა. შემდეგ ხმანალა იკითხა, - ეს ყველაფერი ჩემო-
ვის გაამზადებ?

- არასდროს მომმართო შენობით. - ისევ ის მუუვალი
მზერა. - შექვებება, თუ თავს უხერხულად გრძნობ? - ხმა
შეარბილა და ჩამოეჯდა.

- უხარლოდ, ვერ ვხვდები, რამი გჭირდებათ.

- საბედობის დროა. თქვენც ხომ უნდა ვესაძლიათ? ესაა
და ეს. გემრიელად მიირთიეთ.

კაცმა დანა-ჩანგალი უკანვე დადო, იდაყვები მაგიდაზე
დააწყო, სახე ნახეურად ჩამალა მუძკებში და დაბალი ხინთ დაი-
წყო:

- კარმა. ასე მოგმართოთ, ხომ?

- დაბ. - ქალმა სალათი გადმოიღო.

- დღეს იმისთვის მოვიფიქრე, რომ ყველაფერი გაგვერკვია.
მესმის, რასაც გრძნობთ, მაგრამ ეს...

- თქვენთვის მოუკლავთ საყვარელი ადამიანი? -
აუღელვებლად აბედა.

- არა.

- გადაიღოთ ხორცი. გემრიელია. ჩემი ქმარს ძალიან
უყვარდა.

- მზაკტოე. - წამოდა კაცი. - მზაკტოე, არ შემიძლია.

შემდეგი დღის შუადღესაც ზუსტად იმავე დროს გამოვიდა
სამსახურიდან ისევ ორ ვიდაცასთან ერთად. კანსეს ბოლოები

ისევ ისე ჩამალა პალტოში. რაღაცას უკვე ვიფიქრებ.
შენიშნა გახედა, მოძრაობა როგორც კი შე-
ვრდა, გზა გადაკეთეს და პირველად
შევიდგა.

გენერალი

- მოხვალ. აუცილებლად მოხვალ. - ყოველ-
დღე იმეორებდა ქალი, ფარდებს ასწორებდა და
ტყულებდა გამოღლ სუფრას ალაგებდა.

ერთი კვირის თავზე, შუალაშით მოვიდა.

- კარმა დაქვრივების შემდეგ დაირქვით,
ხომ ასე?

- მიცედრილი ხართ. და ნასვამი.

- შემომიშვებ?

ერთბანეთის პირისპირ დასადუნ სიბნელე-
ში და ერთდროულად მოუკიდეს სივარტეს.

- სულ სამი კაცი წყავს მოკლული. არც-
ერთი არ მიწოდდა.

- აღსარებას არ ვიბარებ.

- დამცადეთ. მე არ ვარ ის კაცი, ვინც
ძალაუფლებით ბოროტად სარგებლობს.

- თქვენ ის კაცი ხართ, ვინც ანგრევს და
ვერასდროს აშენებს.

- და როგორ იყო თქვენი ქმარი?

- ის ერთი იმბათგანი იყო, ვინც იღუპება.

- რატომ მომტებნო? რას გაცეთებ ალბა
აქ?

- უამინდობის გამო სხვა ეკლავნი ჩაფრე-
ხილ თვითმუხინაგებს ვეკავართ. ცოტას მოვიც-
დით და მერე ჩემს გზას განვადრობთ.

- რას ვუცდით? რას აპირებთ, ჩემს
მოკვლას?

- გემრიათ?

- არა.

- თქვენ რას იზამდით ჩემს ადგილას?

- არ ვიცი.

- არა უშუეს, თავიდან არც მე ვიცოდი.

- მოიცადეთ... თქვენ რა, ჩემი ცოლის
მოკვლას აპირებთ?! ასეა, ხომ?!

- რა შუამია თქვენი ცოლი..

- ჯანდაბალ წუ ზოხარო ასეთი მშვიდი სახით!

- დანჯანრდით და დაჯექეთ. თქვენს
ცოლთან კონტაქტი მხოლოდ თქვენი დახმარე-
ბით შეეძლო.

- ეგ როგორ?

- როცა ცოლიან კაცთან წეხვარ, მის
ცოლიანაც წეხვარ.

პირველად რომ უთარა კაცმა, თმა გაიშა-
ლეთ, თავი შეურაცხყოფილად იგრძნო.

მერე ყველაფერი ჩვეულებრივ ხდებოდა,
ბუნებრივად, უდემუბი გრძობის გარეშე. ზი-
ზის გარეშეც კი. კვირანი ერთობელ, შუალაშით.
ზოგჯერ შუადღით, საღილის დროსაც.

- ცივი ზამთარია. - თქვა კაცმა და მაგი-
დას მიუჯდა.

- ჩვენს ზამთარს სხეანარიო სუნია აქვს.
- ზოგონი აქ ცხოვრებდა?
- ჯერ ფიჭნ ამ ევეყანას.
- ზეჩ გამო?
- თქვენი გამო.

ან რთველდე უნდა ვაგერძელდეს ან?
 - მინდა, თქვენს მოკლულს იცნობდეთ.
 - და ამიტომ მთავაზობთ საკუთარ თავა?
 - არა მხოლოდ ჩემს თავს. უნდა იცოდეთ, ყათანი ცხოვრობდა, როგორ, რა უყვარდა.

- რამი მჭირდება ამის ცოდნა?
 - ხომ გითხარით - უკეთ რომ გაიცნობთ. თვენი ის მოკალით. ამით გველაზე მეტად დაუახლოვდით მას. მე კი იმასთან მინდა ცოდნა, ვინც ჩემ ქმართან ყველაზე ახლოს იყო.
 - გიჟი ხართ, კარმა. გგონიათ, ჩემთვის ადვილია აქ ყოფნა და იმის ქება, რაც მას უყვარდა? იმ ქალია მოფერება, რომელიც მას უყვარდა? ისეთი შეგრძნება მქვებს, თითქმის შეორედ ვსლავდე. ოღონდ ეს რაღაც ლაშრულ მკვლევლებს მკავს. დანას - ზურგში. მე ეს არ მინდობდა.

- დანაწარდით, თქვენ მას ველარ მოკალით. მითხარით, სიზმრებში ცხოვრების გვერათ?
 - მისიხებთ აეთი დროს.
 - მითხარით, როგორ არ დავიჯერო ხიზმრებში ცხოვრების, როცა ის ყოველდღე მოდის და მუღბნება, რომ ჩემ სანახავად მოფდა.
 კაცმა ღვინო ჩამოასა და ანრაფად გადაქრა.

- სამუშაო საათებში არ სვამთ. - მებახნება.
 - მებახნა, რომ გიცერადით, მაგრამ უკვე სიგაღეს ემსგავსება ეს ყველაფერი. ურთის სიყვარული არახდროსაა საკმარისი ორისთვის, კარმა.

- საკმარისია, თუ შეორე მკვდარია.
 - ისეთი შეგრძნება მქვებს, თითქმის ჩემს ცხოვრების ვკარგდე. სამხარება, ცოლს, საკუთარ თავს - ყველაფერს. თვითონაც არ ვიცი, რატომ მოვედი პირველად. თქვენი სერალი რომ გადომოცეს, მეხვდით, ვინც იყავით, მაგრამ წარმოადგენაც არ მქონდა, რა მწლიდა, აქ თუ მოვიდოდით. ცნობისმოყვარეობა. სვეული ცნობისმოყვარეობა. ზუსტად ამის გამო მოვედი თქვენთან.

- ცნობისმოყვარეობა დამსუშველი ცოდევა.
 - ჰო, დამსუშველი.
 - ესურდათ, თქვენს ტანზე გამოგეცადიათ, როგორ ფრის ჩემი ალესილი ენა.
 - ჰო, მსურდა.
 - იცით, რომ ყველა ენა სხეადასხეანობად

ტრიალებს პირში? ფრანგული მოქნილია, გერმანული - მოსახეყნი, რუსული - რბილი.

- თქვენი ენა ბასრია.
 - ვანსაკუთრებით მაშინ, როცა სიტყვებს ვთქვამთ.

ელყავთ.
 - მითხარით რამე თქვენა ენაზე.
 დეა კარმა უფრო ენაზე ამტყველდა. თავის ენაზე რომ კითხულობდა ლექსს, ტიროდა. ნიორე დღეს სადალიად მისულ კაცს კარმა პირველად არ დახვდა შინ.

არ იყო არც შემდეგ დღეს, არც იმის შემდეგ.
 არ უყვინდა. თითქმის, პატყვი სცა მის გადამწყვეტილება. როგორ მოულოდნელად გამოჩინდა, ისე მოულოდნელად გაქრა. ჯერ არ მოუყვინდა თავისი ნაქმე ბოლომდე, დაბრუნდება, ფერებდა და თავისი კაბინეტებიან უყურებდა მისი სახლის ფანჯრებს.

მთელი თვისა ლოდინისა შემდეგ თამსყეაება დაივიწყა და მისი ადგილსამყოფელი გაიგო. სამშობლოში დაბრუნებულა-სერილი მისხრება:

"რაც თქვენ ნაივდით, ზამთარი კიდევ უფრო გამკაცრდა ჩემთვის. ვეღარაფერს ვაკეთებ. დამბრუნეთი კარმა.
 ის აღარ გუყოფინს თავის ქმარს."
 მერე კიდევ მისაზრა.

კიდევ:
 თავიდან ელოდა მასურა.
 "ვეღირობ ხოლმე, რას აკეთებთ, თქვენს ენაზე რამდენიმე სიტყვაც კი ვინაივდე. სასაცილოა.

არ ვცოვდი, იმდენად თუ გიყვარდათ თქვენი ქვეყანა, რომ მის გარეშე ვერ გაძელით.

თქვენს ქმარზე გაიგივ რალაცუბო.
 სწრდა, თურმე. ბოლოსაც მისი ლექსი ნაამკითხეთ?

პირველად გამოჩინდა მკვდრებდა, რომ სამშობლოა ნაფართ-ვი მისი თავი. თქვენც ხომ ეს გსურდათ? უკეთ რომ გამოცენო.

ვიცი, მასებს არ უნდა ველოდო. ჩემი სერალიად ფანჯრების ნქენდას მკავს სერინამ ამინდში.

თქვენ მასხავლეთ ასე ლაბარაკი."
 კიდევ რამდენიმე თვის უშედეგ კაცს ანახათ და სერილი მოუტანეს კაბინეტში. ჯული უცნაურად შეეკრძა. სახსრადგოდ გაიხინა. მძიმე ყლით იყო. თავი ახავა:

აბალდახადებული ზაგემის გავამ სახათის კოლოფიფათ პატარა კუბოში ეახუნა.

ხელიდან გაუვარდა.
 ბუნდოვნად მოდიოდა მთავონებები. როგორ იჯდა ზუსტად ასე, იატყვი: ცივ კვდელზე ზურგით მიგრდნობილი, გამოშვებული მხურით წლებია წინ. ჯერ კიდევ მამში, როცა სულ პატარა იყო და გული ეფლეთობოდა, რადგან ოთახის გარეთ მისი მშობლები სამშობლოდან წასასკულად ამზადებდნენ ბარგს. ფანჯრებში კი მაშინაც ნაცრისფერი, უარაფრო და მკვდარი ამინდი იდგა.

...მთლიად რამდენიმე საათის შემდეგ ზემოდ სერილის გაბხნა:
 "დაკარგული ადამიანების გერი აქვს სამშობლოს კარმა."

ოთარ ჯორჯალიშვილი

პოსტმოდერნისტული ნიშნების ანალიზი ჟოზე სარამაგუს რომანში

„იესოს სასარება“

შსაპალი

ანალიტიკური ესეს მიზანია, გამოკვეთოს რამდენიმე პოსტმოდერნისტული მახასიათებელი ჟოზე სარამაგუს რომანში „იესოს სასარება“. უფრო კონკრეტულად, ძირითადად სამი ნიშანი იქნება განიხილული. ეს ნიშნებია: ირონიზება-პაროდირება, ინტერტექსტუალობა, სიმულაკრა. აქვე აღვნიშნავ, რომ აქ საუბარი არ არის იმ რომანზე, რომელიც პოსტმოდერნისტული თეორიის ყველა მოთხოვნას აკმაყოფილებს (როგორც ვთქვით, იტალი კალუინოს „თუ ზამთრის ღამით მოგზაური“, უმბერტო ეკოს „ვარდის სახელი“ ან თუნდაც პატრიკ ზოუსკინდის „სუნამო“). შევეცდები, ამ რომანის ინტერპრეტაციას ხორცი შევასხა პოსტმოდერნისტული თეორიის რამდენიმე კრი-

ტერიუმის მიხედვით. ამის უფლებას თავს იმიტომ ვიძლევი, რომ ნიგნი პოსტმოდერნისტულ კონტექსტში, 1991 წელს გამოიცა: პოსტმოდერნისტული ხელშეწყობის აყვავების პერიოდში და შეუძლებელია, რომანში (მოუხედავად იმისა, რომ პირველი საუკუნის მოვლენებია აღწერილი) არ ასახულიყო პოსტმოდერნული ეპოქის სულსკვეთება და პოსტმოდერნისტული ხელშეწყობის გაღწევა. სწორედ ამ გარემოებაში მიბიძგა, რომანი განმეხილა პოსტმოდერნისტული თეორიის მიხედვით, ითრემ ცალკეულ შემთხვევებში პოსტმოდერნისტული ელემენტების ამოკითხვა ანტიკური ეპოქის ტექსტებშიც კი შეიძლება (მაგ., ლუკიონოსის „ქებათა ქება ზუსს“ ან ფსევდო-ლონგინუს „ამალეგულუსათვის“).

ანალიზი

რომანში თავიდანვე ელენდება პოსტმოდერნისტული ტექსტისთვის დამახასიათებელი რამდენიმე ნიშანი. თხრობა იწყება ბოლოდან, გოლეოთიას სცენიდან, და წინაში ამავე სცენით მთავრდება. მიუხედავად იმისა, რომ თხრობა დინამიკურია (რაც სარამაგუს სტილისთვის არის დამახასიათებელი), დასაწყისში ჯვარცმის სცენა ატატიკურად არის გამოხატული. ყველა პერსონაჟი (ჯვარცმული ქრისტი, იოსებ არიმათელი, მზე ადამიანის სახით, მარიამი – იესოს დედა და კიდევ სამი მარიამი) გაშეშებულია. გამოყენებულია თხრობის ფრესკული მეთოდი. წარმოვიდგინოთ რენესანსის ეპოქის რომელიმე იტალიელი ოსტატის გრაფიურა, საიდანაც ავტორი პირდაპირ „იხატავს“ სცენას, მკითხველს კი უხეხვდიდან აღაქმენებს და აახლოებს გოლეოთის მისტერიას. სიტყვების ოსტატური გამოყენებით მიღწეულია გოლეოთის სცენის შიამბეჭქდავი ვიზუალიზაცია. შემდეგ პერსონაჟები ნელ-ნელა ამოძრავდებიან.

თბილისის დააპყრობიერებენ გვერდები ასეთი დრამა: „ველდურნი, რასაც იღვწიან, არხანდელნი არ არაეზობას. ჩვენ წინაშე მხოლოდ ფურცელი და საღებავია“. ეს წინადადება წიგნში აღწერილი მოვლენების პირობითობაში გეარწმუნებს და საყურადღებო ორიგინალი (სახეობის) აღწერის ამბავს, რაც წაიხიო ამ წიგნის პირველწიგარ უნდა იყოს ავტენტურობისა. წარმოცდევინათ ვარაუდი ვალდები და საღებავი, ჩვენ ვიღებთ საწერკავალს (ან ფურცელს) და ვინებთ ფურცლის შევებას აღმნიშვნელებით, ესე იგი, აღმნიშვნელებით ექმნით აღსანიშნებს, ანუ აღვებთ წარმოებით ექმნით ორიგინალს. აქ უნდა გავიხსენოთ ფრე ჯერადს ცნობილი მოხაზურება, რომელი წარმდებოდა ორიგინალის დეკა ასლების მუქეებით წარმოქმნება. ამ კარის კომენტარებისას ანერეკლი ლიტერატურათმცოდნე ჯონათანს ქაქელი აღნიშნა, რომ „ტექსტები შეიძლება იმას ანტიკვიტებინ, რომ რეალობა აღნიშნულია მიმართ პირველადი, მაგრამ სანდვლები, ავანტურები ჯერადს ცნობილი თვისების ქუშმარტებას: Il n'y a pas de hors-texte (არაფერი არსებობს ტექსტისა შიგნით). ტექსტის კითხვის განმედილებაში შეიძლება არ ტოვებს ვინცდა, რომ ორიგინალი გაურბის, ვერ იტლივებს, ვერაოდეს სწავლება მას.

რომანი თავიდანვე იღვება ირთივულ-პაროდული თხრობის მძლავრი ნაკადი და ეს სტილი რომანი ძირითად სახად გაადგეს. შეიძლება ითვება, რომ აქ გველა სასარტისულო პასაჟი ამოტრიალებული და ტრავირკულად ირთივებულია. შიქივებს ვახსენებდა ვეინადური ფიციოსის, ნილს ბორის ცნობილი გამოთხევებით: „როგი რამ იმდენად სერიოზულია, მასზე მხოლოდ ხუმრობით შეიძლება დაპარაკო“. მოკლედ ვგავსაზღვროთ, რას ფიციოსისმა ირთივულ-პაროდული სტილი პოპტ-მოდერნიზმში. თანამედროვე ქართული ლიტერატურათმცოდნე ??? თავის სტატიაში „პოსტმოდერნიზმი“ ამბობს: „ორიხა წარმოადგენს პოსტმოდერნიზატული ხელოვნება ერთ-ერთ ძირითად ენციკლოპედიურ ფორს. აქ არაფერი არ მიგბოდება ძრეციბიქტს პარადიკონ ფორსით, ანუ არაფერი არ ექმნება შინაარსისა პარადიკონ შესაბამისობაში“. იმას პასაჟი კი აღნიშნა: „როცა სამეცნიერო აუტანელი დედა, გოგონას მუქელთა მიმართოს რადიკული ირთიხის, რათა წარმოაჩინოს ხელოვნება მის უკიდურეს ზღვარზე.“ პოსტმოდერნიზმის კიდევ ერთი არსებითი მახასიათებელი პაროდირებაა. პაროდია უკლასკური განსაზღვრებით ნაქვის საფხის დაბინძურებული იმიტაციაა მისი დამკირებას მისით. ანგვარ სატრირული იმიტაცია პაროდირებშით თეორეტკოკებას მონაარსი ონანგ შეუცვალეს და უსიდეგ პასტიმო“ (ტკლერ, Pasticcio. სხვა ნაწარმოებების მანყეტებუიავას შემდგარი შორს). ესაა სხვადასხვა ტექნიკა და ფართი ირთივული გაერინაშეხა ერთ ატქსტში. ფრედერიკ ჯეიმსონი პასტიმს განსაზღვრავს, როგორც „ცარიელ კრიზისს“ ან „ცარიელ პაროდია“, სადაც არ არსებობს არანაირი პირველადობა, იერარქიულიება ა. შ. შ. „იქცის სახარება“ დასასწიხიდანვე მიყვება ამ თეორიული წინააღმდეგობის ხაზს. მეორე გვერდიდან თხრობაში შექმნილია მარაშიტე.

ავტორი სტილით და ჟანრული თანაბრებით დიდი ოსტატობით ახასიათებს მარაშიტეს, რომლებიც ოთხნი არიან. ერთი მარაშიტე იყავა დედა, ეს გააგებო, მაგრამ დანარუნე სამხი ვინ არიან? მეორე მარაშიტე... საც გვიხიბოთ ავტორი: „ვინც იდეა მანქანებზე ემეხარება ცენტრალურ ცენტრებს სავსესებით, ისედაც ერთი მხეხედით ამოცნობის ამ ქაქში საბედგანოქმულ მაგადალეს. რამეთუ მისებრ ბობოქარი წარსულია მონებუნდა იგი, არ ტრავირკულ შეუღებში ასე ღრნად გულამოღებული კაბითა და ვინრო ლოფით გამოცხადდე.“ მეორე მარაშიტის ვინაობა გავარკვიოთ. ვის არის დანარუნე ირი მარაშიტე? პრეკული თავის ბოლის დამკირებული მკითხველი მიხედება, რომ ის ორი მარაშიტე მარაშიტე მადღეულია. ვინ იგი, ავტორისა დაახასიათა სამი მარაშიტე, რომელიც სინამდვილეში ერთი მარაშიტე მადღეულია. რაში დასაჭირდა ეს? რისი ირთივება სცადა ამით? ვინც ერევედა მუხა საუბუნებია თეორიულად დაგვიბთ, ვცავინება, რომ საუბუნება სამი მადღეულის მარაშიტე. შუა საუკუნეებში გაცხარებული დაუა მიმდინარეობდა ამ საკითხზე. სწორედ ამ და ასეთი უსწარმოი (მცა: კომინება და თუ არა დაშის ვინა ამ რამდენი ანგელოზი დაქტვა ნემის ნეგრზე და ა. შ.) აქოლასატკური დეკების ირთივება-პაროდირება იყო ავტორის მარაშიტე. რომაში ასაქული სახარებისული მოვლენების პარადირების კიდევ სამი მომენტზე ვგავსახელებ ურთადლებს. „ახალი აღთქმიდან“ ვიცით, რომ იესომ ოთხი დღის მკვდარი ლაზარე აღადგინა. სარაშაგე ამ მოვლენას აუე გადმოგვეცნოს: როგადაც იესო და მარაშიტე მადღეულის ხანცეცხელი ურთიერთობის (ან მოვლენის ევერით დევერუქებაში) შემდეგ იუდეის ბეთანიაში დაბრუნებებიან, იე დასვეებით მადღეულის და-მმა მარაში და დასაზრე (სარაშაგეა მხეხედით ლაზარეს და მარაშიტე და მარაშიტე მადღეულის ერთი და იგივე პირიგნება). ლაზარე ცუდადაა, ხული ეხუთება. იესო მას განკურნავს და აე შმედის ირთივულ-პაროდული ელემენტა. იყავს მეორე განკურნებული ლაზარე ძალიან მალე აღუქება. იესო მიდის მის ადავადგენად და როდესაც უნდა ეთქვას: „დასაქმე, ლაზარე!“ – და ლაზარეც წამოადგებოდა, რამეთუ ღმერთი ისურვნება, – მაგრამ სულ ბოლო, იმ მომენტში, უკედერებს წამს მარაშიტე მადღეულის მარაშიტე ხული დადო და ასე უთარა: არვიანა ქვედანაზე ისე ცოფილი, რომ ორჯერ მოეცეს.“ დაქტობრივად აქვებს ჩაის, რომ წარაშმა და დაანება იყავს თავისი მისი გაქცეობება. ვერ გაიშტა ის მეორედ სიკვდილიათვის, აკო ცოტა ხნის წინ განკურნებული ლაზარე ნაღვეე მოკვდა. ავტორმავე და პერსონაჟმავე ამით ირთივულად მარაშიტეს, რომ უსხოს სასწაულები სიმულაცირობა. პარადირების შესაბამე მუქისეცვა გვეხდება მართი, როგადაც დასაქმე და ენკვირ იესოს მალელი დაბრუნებულ ზღვამი ირარებენ. მიმანია, რომ ეს ენაშიდი უკვეირდება ფოროდ დოსტოევსკის „ქმეხ კარანაზიუებს“ და ამ რომანისა გენიალურ თავს „ლეკენად დიდ იმეკიზტორზე.“ „დად იმეკიზტორი“ ორგანიზაციული და ღრმა ფილოსოფიური მსჯელობა ითვისულდებაზე, მონიბაზე, საიდუმლოზე, საბაშულზე,

ავტორიტეტზე, სიკეთესა და ბოროტებაზე, სარამაგუს-თან კი ეს ყველაფერი შეგნებულად გაბანალურებული და გამარჯებულია. როდესაც ეშმა სათიფს ღმერთს, მამატიუ რაც აქამდე შერიცოდაც, ზეცაში დანაბრუნე და ბოროტებაც ანით დასრულდებო! საქვ პარაღე-ლია ამები კარნახოვებია" თავიან, რომელსაც შვეია: „ჟუანის საუბარი ეშმათან". ეშმა ამბობს, რომ იესოს და-ნაბიჯის პუნდა ილიერი სურვილი სხვა ანგელოზების შვეჯასად შეეცაბა „ოაიანს". ნაგრამ ნის ანის საშუალება არ მიაცვს...), ღმერთი მასუბობა: „შენ ბოროტება უნდა იყო, რომ მე სიკეთედ დავრწმე, თუ სატანა აატანურად არ ცხოვრობს, მაშინ ღმერთი ღმერთი აღარაა, ერთის სიკეთილი მეორის სივედლის მოასწავებს." „ახეთ ბანალ-ურობასა და პრიმიტიულობას გერადერი ვადაფარავდა, რომ არა სარამაგუა, როყოირც პროზაიკოსის, გასაოცარი უნარი, ეპიზოდი ისე აღწეროს, რომ სიტუაცია იყოს იმ ზღვააებით ღრმა, ადაც შეხვედრა ხდება და იმ ნიღბე-ნი ბუნდოვანი, რომელც შეეხვედრის ადგილა აკრავს"

– ამბობს თეიმურაზ თათარძეული. დაბოლოს, პარადი-რების მეოთხე ეპიზოდს ვხვდებით ნიგნის დასასრულა. მატრიონისა და გარკვევლობის აბოლთობა უჯარცმა: „აქოს ვკვდება, ილივა, სიციცხლე იწყება ნისი პაულო-დან გამოსვლას, რომ ზუსტად თავს უყვით ზეცა ორად იბლიწება და გამოწინდება ღმერთი... იტყვის: შენ ხარ ქე ზემო საყვარელი, რომელი მე სათინ ვყავ. შამბნ მხე-და იესო, ის აქ მოიყვანეს მოტყუებით, როგორც ტარი-ცა საქმეებრდოდათაან... როცა წარმოიდგინა სისაღისა და ტყუილების დიხიანე, რომელიც სათავა მისგან იღუბ-და, მოელ ქვეანას მოედებოდა და წარღმებდა, შიერა ნიპაყრი ზეცის მპარალს, საიდანაც ღმერთი უღიბოდა და დავითისა ადამიანები, მოუტყვი, როდგან არ იცი, რააა იქმს". ა: შიოლანად ამოტრიალებული სახარე-ბის სული ეპიზოდი, სადაც იესო ღმერთს ხალხზე (ნის ბიჭავლეტებზე) წიანსიწებს და ამბობა: „მოუტყვე ამთ, რამეთუ არა იციან, რააა იქმან" (ლუკ. 23, 34).

ახლა ვიათობოთ ინტერტექსტუალობაზე. ზემოთ ნახსენებ სტატიაში „პოსტმოდერნიზმი" წერია: „ტექს-ტი არ არის ზოგადი, მრავალსაუკუნოვანი სივრცისგან გამოკლებული; პერიტული აივრე... ის იქმნე-ბა, იკითხება, მოქმედებს ვრცელ, მრავალწინა კულ-ტურულ არეალებში. ტექსტათა ერთიან ინტერტექსტურ სივრცეში... უთიერეთობის საუბრობენ შიოლოდ ტე-ქსტებში, და თითოეული ტექსტი იწერება სხვა ტექსტებშია მიერ." როლან ბარტიუ კ ვკუვენება: „ათითოეული ტექსტი არის ინტერტექსტი. სხვა ტექსტებში მონახილებენ მასნი მეტ-ნაკლებად ანოცნობადი ფორმით – ესაა წიანსიწე-ნი კულტურისა და გარემონიველი კულტურის ტექსტე-ბი. ყოველი ტექტი წარმოადგენს ძველ ციტირებისგან მოუსოფელ აბად ქაოიებს." „პოსტმოდერნიზმის შიავარი მომხმტი უარყოფდა კი არა სწოკრავ ეს მალოდ მოდერ-ნიზმს და განსაკუთრებით აფხვარდისიმს ახასიათებდას. ტექსტებისა ურთიერთმიმართება, დალოდურობის შე-წარმუნება, რა შიანათობა აქვს აქოსთა სახარებებს" წი-ანსიწებდ ტექსტებთან? გასაკუთრია, რომ ამ წიგნის მიზა-ნი არ არის სახარებში გადმოცემული ამბებია უარსყოფა.

რომანში ვკითხულობთ: „ხოლო რამდენადაც იესო ჩვენი სახარებას აშკარა პრაგმატიზმისგან, ბოლო ზეცის სახარე-ბას არააოღედ დაუსხავს მინანუდ უ ა რ ე უ ს სხვათა მიერ უფრო ადრე დაწერილი საბირებები, გაშვებადებო-ნა, თითქოს არ მომხდარიყო ის, რაც მოხდა..." მაშინ რა არის ნიგნის მიზანი? დალოდურობა და ინტერპრეტაცი-ის თავიუფლება (დაქსრულებლობა), რაც ასე დამბა-ათივდება მოსტმოდერნისტული ღმერთუფროსითვის. რამელ ტექტებზე მივმართება უფრო მეტად „იესოს სახარება"? გვითხა, რომ ეს არ ართა კანონიკური სათ-არებები წითელ, მარკოზე, ლუკა, იოანე, თემდე მათაც მივმართება, არამედ ეს ტექსტებია ე. წ. არაკანონი-კური ამოკრძეული სახარებები. იესოს ცხოვრების აღ-წერა „ახალ აღთქმაში" ძირითადად 30 წლიდან იწყება, იქ აღწერილია მისი მოღვაწეობის სამწლიანდამაყოფო-ანი პერიოდი. თორმეტედან ოცდაათ წლიანდ სად იყო და რაა აკეთებდა, ამის შესახებ კანონიკური სახარებები დეუსა. მისი ცხოვრების „გამოტყვევული" წლების შეკ-ავებად იწერებოდა ამოკრძეული ტექსტები. ვიცით, რომ კანონიკურ სახარებთა მქაამდე ექვსეულისა ჯარბი-მას და მხოლოდ ნაქარევედ თუ არის სიანსიწობა იე-სოა ზავებობის შესახებ. ამავე გასას ნიპყება სახარების თემაზე სარამაგუს რომანანდ დაწერილი ტექსტების უმეტესობა. სარამაგუდ შეეცაბა საქვმა და რომანის ოთხი მესხთადე დაეთომ სწორედ იმ პერიოდს, სანან იესო ქა-დაცეპას დიხიწებდა. ამ თვალსაზრისით სტრუქტურულ-ედ ნიაი ტექსტი შვავს ზოგ ამოკრძეულ სახარებას. უფრო რომ დავაკონსტრუქტო, მივვითადებ იმ განსაკუთრ-ტექტზე, რომლებთანაც ამ რომანს კავშირი აქვს. ეა-ვით: „სახარება მარინ ნაკვლიწელოა" და „სახარება ელდა ისკარიოტლია". ზემოთ გავკითო მოცხებისეე რომანში ასახული სასიყვარული ურთიერთობა იესოსა და მარიამ ნაკვლიწის შორის. ეს საკითხი სარამაგუს გრადე ბეერ თანამედრედ შტრალდს აღლევებს. საიდან იღებს დასაბამს ეს იდეა? სწორედ გნოსტიკური სახარე-

ბიანი, სადაც ასეთი ადგილი გვხვდება: „უთხრა მარიამს ზებრემ: „ეფნეთი, რომ, დაო, უყვარდი მთხოვარა ყველა ადვოკატსუ მეთად.“ მარიამი კუბნება მოციულებს: „ცხადდელივინ ინას, რაიც დაბანულ არს თუცხანას.“ ქუც ავი, ის, რაც მოციულებს არ ვანად იქვინ, ვანად მარიამს. შინდგე მოციულები (გასაკუთრებით პეტრე) ექვანობნე მარიანზე, აური მისი დასვა და კიბეაგინ, რანზეც ლევი გამოქვინაგება მარიამს ამ სიტყვებთ: „ეფტყეთი, ქუშმარბიად, კარგად იცნობდა მაცხოვარი მისა ის, რად უყვარდა მარიამი მათა ზეგნზე ბებად!“ სარამანუ და სხვა მწერლები ამ ქსავალებში მარიამს და იქსოს განაკუთრებულ ურთიერთობას იუდაევენ. რამდენად ხანთოა გნოატკური სახარებები ეს სხვა განხილვება თვბა. მეორე მომენტო ცხება იუდას დასკოტუბულებას იქსოს მიმართ. სარამაგლხობა, ისევე, როგორც გნოსტიკურ სახარებებში, გვხვდება იუდას აპოლოგია სივე მიუეთებთ რუსი მწერლის, ლეონიდ ანდრეევის ნაწარმოებებ „იუდა იაკობიტლი“ და ქართული პოეტის, ნიგილ ქვლითის ლექსებ „იუდაა მონოლოგი“, ათვე იუდა თავის გადარეგებლებას ასე ამართლებს: „უყვარდა ვაგნითო კაცი, – იესო, ქრისტე – ღმერთი რომ გენდარჩინოს!“. რომინის პოლუს იესო მიმართავა მოხვედებს: „მინდა ვახოთო, რომ რომელიც თუცენგანი დაუყოვნებლივ წავიდეთ ტბარში და იქ ვაგებხადის, რომ მათ კაცი მე ვარ.“ მოხვედებს ვაუგებულება ენები გადაეყვანათ, შემდეგ შესახებ: „მენათა შური ვამიტყობა, როგორცა და ვაგებნე!“ ეს აულომათელი უცებ იუდა ისკარიოტელია მტერმა ანამ და გარკვევით ნათქვამს გადადარა: „ყო მართალა ვა ეგებება, ტბარში მე წავად.“ იესო, ნამოხდა, იუდას გადაეცემა, ირრევი დახვე აკოცა და უთხრა: თუ აკეთებ, დროზე ვაკეთე.“ სწორედ ამ სულსეუბებით არის დაწერილი გნოატკური სახარებები იუდა ისკარიოტელია“, რომელიც ჯერ კიდევ II საუკუნის ქრისტიანი აპოლოგეტია, ირინეოს ლიხთელის სამრამებდინ არის ცნობილი. ამ აპოკრიფული სახარების მიხედვით იესო სთხოვს იუდას, რომ გასცეს იგი და მის ვანო ვამიტოს თავისი თავი მარადიული გმობისთვის და წვედლა-კრულითთვის: „ამებთა კრული, მერზე მთილბ მუდულებას მათზე!“ „შენ მათზე (სხვა მოციულებზე) ი. ვ.“ მტებს იბამ, კაცს გაიღბ მხებრებლად; კაცს, რომლითაც ვემოსილი ვარ...“ სანაგეროად კი სხვა მოციულებზე დიდ ვილდოს პირადება ცათა სასუფეველი. იუდა დგას იესოა წინაშე, ყვლავთ უკეთ მამ შეიცნო იგი, მიხვდება, რა უნდა გააკეთოა, წავა და გასცემს. ამ რომინის კიდევ ბევრი ინტერტესტუალობა, ალურია, რემინისცენიკია, ასოციაცია, ფრაგმენტი და ცნებებ გვხვდება, მთავლითად, ამკარაა კავშირი ნიკოა კანსბოცილის რომინათ „ქრისტეს უკანასკელი ცდურები“, სადაც, სარამაგლს რომინას მსგავსად, აღწერილია, თუ როგორ აღმოჩნენ კაცი იესო თავის თაგში ღმერთს და ამ გზაზე მათა უმარბი ცდურება ხვდება. მილიანობაში ამ რომინაში ბორქ შესახებლო პაროდირება-ორბიუხებისა და ინტერტესტუალურობის პოსტმოდერნისტული ანალიზი შეკვიდლია უმბერტო ეკოს ამ სიტყვებით მუჯავანით: „პოსტ-მოდერნიზმი პასუხობს თანამედროვეობას აღმარებას:

თუკი წარსულის განადგურება შეუძლებელია, რადგან ამის მტყობინამდე მივყავართ, მაშინ კვლავ შეიძლება ვეწვიოთ წარსულს, მაგრამ ირონიით, და არამატყობილად.“
 გადავიტოვო ბოლო სათხრობე. ვახვებებამდე მტყობინების სახარებებში“ სიმულაკრა? რა არის სიმულაკრა? ასლი თორიანის გარეშე არის სიმულაკრა.“ „ურთა მოვლენების განუწყვეტელ კლავინარობას“ არახარი კავშირი აღარ ავტა „ალტრადებლად რელიგოზობას“, რომელიც უამ ბოდრიარი გულსნობის ღმერთა. „ამულაკრისა და ამულაკრის ერბა აღარ არის ღმერთი, საკუთარი თავის გასაცხადებლად, არც უჩახსკეული სამეფავრო, გინყოფად ქუშმარბისა ყლობხაგას, ნამდვილისა მისი ხელთუფარი აღდგინებისაგან, რადგან ყველდური უკვე წვედარია და მინამამ აღდგენილი“, ამბობს ბოდრიარი და ავამს ასეთ შეკითხვას: „ხომ არ იყო ღმერთი მისი არამებთის ნამებთის უბრალო სიმულაკრა?“ ამ შეკითხვას შეუძლება მივაბათ ჩვენი შეკითხვა: როგორია ღმერთი განუკვანოლა „ესოს სახარებებში“? თამამდ შეიძლება თივებს, რომ ამ ღმერთს არადიურ ავტა საერთო არც ღმერთთან, რომლის შესახებაც ბიბლიაშია საუბარი, არც იმ ღმერთთან, რომელთან მიმართებაც აქვს სარმუნსუკურეც ბელუბუნებას. სარამაგლს ღმერთი არის სიმულაკრა, პირობითი ნიმებთის უბრალო ერთობლიობა. სადაც მანს შეკითხვა უკვე ვახვებთ თუ როგორ დაიბარბ ღმერთმა და ესახება იესო მისლით დაბურულ ზღვაში. თუ ყურადღებით წავიკითხავთ ამ სცენას, დაწერილნივინია, რომ „ეს შეხებდრა ამკარად წავაგვ რომელიცდა მავითურ (ესეკეთო, კონა ნოსტრას) ამ მასონურ საიდუმლო სდგომას, სადაც როგინაზიკის ბოი თლანა პრინციულიად გვგვავს რომაგნამ წახავდ დაბამალებს“ (სიურნარბ თათაროშული). სანსტრესია, რომ ამ შეხებდრის დრის ანკარაა უმკარა სიმულაკრობაც, იგი თივლი გატრთახებულა ღმერთის ნიმებთთან, ერთი მთელს მერე მხარე. მილიანად ათცეფილია ერთმანეთში სკესთ და ბორბებება და ყველა მორალური და იმორალური ცნება თუ კატეგორია. შევედრა იმდენად დამალურიც და პრინციულია (იდანაც კომიკურიც), რომ მთლიანად იკარება აღმოსკულ რეალიზობათან რამებარი კავშირი. აქ უტბა მოგვტყობს რომინის ერთ-ერთი საკვანძო ფრაზა: „ვადამიანი ღმერთის ხელში სათამაშოა მხოლოდ და მხოლოდ, იმის საქმილად ვანმარბი, რაც უფლას ნებაგს, მანხიკა, როცა ფიტრობა, ახლა ღმერთს ვსორჩილებით და მაშინაც, როცა დარწმუნებული, დავის ნების ხანინაიდგელოდ ვიქვებო“. შობრბობა ამინარბება მეტდობანი ამ უნდა შევეყვანოს, თივტის სარამაგლს ღმერთი სანას, სინამდვილეს ამ ამინარბიში გამოვლენილია ის, რააც ეწოდება ამოსტმოდერნისტული შკრამობიარობა“. ეს მსოფლშეგნობის სავანებო ფორმა, რომელიც გამოქვლია ამკარის ქაოტურობა ალქშიო, ანაქრონი, სადაც დესკრედიტორულია იაეთი ავტორიტეტული ცნებები, როგორცაა ღმერთი, მსევე, ადამიანი, კოცება, ისტორია, სახელმწიფო; ენა და ბ. შ. დარწვეულია იერარქულობა და ნესრისც ენაცვლება ქობი, რადგან აღმოჩნდა, რომ სადარობი არ ჩახსობინა მოზებმდეგობრეი კავშირება. აქედან ამ ჩახს

გამოსავალი. ამის გამო რომანში სინამდვილის გამო-სახატავად აშკარა უპირატესობა ენიჭება თხრობის პოეტურობას, ესე იგი, პოეტურ ენას, პოეტურ (ინტელექტუალურ, ხატოვან, მეტაფორულ) აზროვნებას. აღსანიშნავია, რომ რომანში ზოგჯერ (განსაკუთრებით, რომანის და-სასრულსკენ) ავტორის და ლმერთის ხმები ერთმანეთში გადადის (იჩრავ). რომანში ლმერთი ხშირად საუბრობს პორტრეტული პოეტის, ფერადი პესოს პოეტური განონათავაზებით, ლმერთის, ექმანის და იესოს მებ-ყურის დროს ნახსენებზე არის ეს პოეტი: აქსოა, უპა-კუნდა პირველმა ხმამ და სიტყვა ნილისგან სახეცვლილი, ისე გაისმა, როგორც პერსონა“ ცნობილია, რომ ფერინან-სო პესოამ შექმნა რამდენიმე სადასახვანარი ორეული – პეტრონიუმები, რომლებზე ავტორის ნებისაგან დამოუ-კიდებლად არსებობენ და ქმნიან. პორტრეტულიდან სი-ტყვა „Pessoa“ ნიშნავს „პორტრეტს, პერსონას, არსებას“, აგრეთვე „ადამიანს“. შეიძლება, სურათულად შესიასა და მისი სტრუქტურების მოხმობით ამის თქმა სურდა, რომ ლმერთს პოეტური წარმოსახვა ქმნი. „იესოს საბარება-ში“ ლმერთზე მსჯელობა შეიძლება დაგვესრულებინა ზოდრიარის მიერ სახის განვითარების მეოთხე ეტაპზე მიითითები. რომანში გამოყვანილ ლმერთს „არანაირი კავშირი არა აქვს არანაირ რეალურსთან: ის საყოფიარო თავის წმინდა სიმულაცია“. ერთადერთი მეტ-ნალე-ვად მყარი პერსონაჟი, რომელიც ნაწარმოებში გვხვდე-ბა, სწორედ იესო ქრისტეა, თუმცა აქაც არ არსებობს არსებითი კავშირი საბარებისულ ქრისტესთან, იგი გამ-ოყვანილია როგორც ჩვეულებრივი ადამიანი, ძე კაცისა (ამ ასპექტში „იესოს საბარებაზე“ აშკარად იგრძნობა ერ-ნესტ რენანის ცნობილი წიგნის – „ქრისტეს ცხოვრება და მოღვაწეობა“ – გავლენა, რომლის გამოხელაც სულეიერ-ის საყოველთაო დაცემის მიზნად აღიქვა ვატუკანმა და რომის პაპმა სამდილიან მარხვა გამოაცხადა კათოლიკურ სამყაროში). აქი მისი ჩასახვევ, საბარებულ მებედეით, იოსება და მარამს შორის ჩვეულებრივი სექსუალურ აბტის მდგეგია. თუმცა, ლმერთისაგან განსხვავებით, ქრისტეს მიმართ ავტორი აშკარად ეკთილავანყობილად და მკითხველსაც ალერსავს ამ პერსონაჟის მიმართ სიმ-პათიას. აღმათ ამიტომ თქვა ლიპთანის კარდიანლმა (მაშინ, როდესაც ვატუკანი წიგნს სასტიკად გმობდა): არ არსებობს გონიერი მორწმუნე, რომელიც არ რომანით არ აღუთხოვანდება“.

დასკვნა

ამ სტატიაში განვიხილე სარმაზუს რომანში „იესოს საბარება“ გამოკვეთილი სამი პოსტმოდერნისტული ნი-შანი. ესენია: ირონიზება-პაროდირება, ინტერტექსტუა-ლობა, სიმულაკრა. შეიძლება კიდევ რამდენიმე მას-სიათიხილის განხილვა, მნაღლითად, ორმადი კოდირების ამ მეტატექსტებს, მაგრამ სტატია შინადასახულია რომანში არსებული ყველა პოსტმოდერნისტული ნიშნის ჩვენება არ ყოფილა. რაც შეეხება დასაწყისში ჩემ მიერ გამოთქმულ მოსაზრებას, რომ „იესოს საბარება“ არ აქ-

მავიცილებს კლასიკური პოსტმოდერნისტული რომან-ისთვის დამახასიათებელ ყველა მოთხოვნას, ვგულის-ხმობდი შემდეგა: ამ რომანში მიუღესა და ნაწილთა ურთიერთიმამარება არ არის პოსტმოდერნისტული, არც არ შეეაბამება რეჟიმის (ფეუდი, რომელმაც ამა სტატუს-ღერო) პოსტმოდერნისტული პრინციპთა. რომანს აქვს ცენ-სტრი (ეს არის იქ აღწერილი ყრმათა ულტეგის ეპიზოდი და მათთან დაკავშირებული მოვლენები). ამ აზრით იგი ლოგოცენტრულია. მთლიანობაში, სტატიაში შევეცადე გამომეკყინა ის ძირითადი პოსტმოდერნისტული ნიშნები და ასპექტები, რაც რომანში გვხვდება.

ბაიყენაშვილი ლიბარაძე:

1. გოზე სარამიძე, „იესოს საბარება“, ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2015.
2. იტალი კალენი, „თუ წამართს ღამით მოგვამენ“, ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2018.
3. უბერტე ეკო, „კარადი სახელი“, გამომცემლობა დიო-გენე, 2011; რომანზე თანდაროული „მოლოთქმა“ „იერის სახელმწიფოში“.
4. პეტრე ზუსკუნდი, „ქუნამო“, გამომცემლობა დიოგენე 2006.
5. ლუკინოსი, ანტიკური მწერლობა, „რეკული თხზულებ-ბანი“, ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2014.
6. ფსევდო-ლიტერინე, ანტიკური მწერლობა, „ამბლეფუ-ლისთისი“, ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2014.
7. ზანა ბრეგევიე, „ახალი თარგამენი“, ტ. 2, დიდი მეცნიერების გამართუქამში, 2006.
8. თეიმურაზ თათაროვიანი, „იესო ქრისტეს სახე მოფ-ლო ლიტერატურაში“ (გვ.75-83), თბ. 2012 წ.
9. ლიტერატურის თეორია, მე-20 საუკუნის ძირითადი მეთოდოლოგიური კონცეფციები და მიმდარბოები, 2008. „პოსტმოდერნიზმი“, ბელა ნილურია.
10. ახალი აღთქმაში, საბარება ლუკასის, რედექციი გიორ-გი მიაწმინდესი.
11. გნოსტიკური საბარება, ახალი კონის ზიბლითუქა, 2019.
12. ირნესი ლირილი, „მხლება და დამბოა ცრუ კოდინს“. 13. მიხელ ქლითეი, „ლევის კოდესი მონოლოგი“.
14. ნიკოს კაპანაჟისი, „ქრისტეს უკანასკნელი ცდუნება“, გამომცემლობა ინტელექტი, 2018.
15. ერნესტ რენანი „ქრისტეს ცხოვრება და მოღვაწეობა“, გამომცემლობა მერანი, 1990.
16. Jacques Derrida, Of Grammatology, trans., Gayatri Spivak, Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1974.
17. Jonathan Culler, LITERARY THEORY A Very Short Introduction Oxford University Press, 1997.
18. Itay Hassan, The Postmodern Turn: Essays in Postmodern Theory and Culture, 1987.
19. Fredric Jameson, Postmodernism and Consumer Society, 1982. https://art.usc.edu/sites/default/files/Jameson_Postmodernism_and_Consumer_Society.pdf
20. Roland Barthes, Writing Degree Zero, 1967 by Jonathan Cape Ltd. Preface copyright.
21. Jean Baudrillard, Simulacra and Simulation, Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1994.
22. Федер Достоевский, Братья Карамазовы: АСТ Москва; 2007.
23. Леонид Андреев, Иуда Искариот: АСТ Москва; 2010.

ვლადიმირ მაიაკოვსკი

პასპორტი

ბიუროკრატიზმს,
კვლს მგელივით
განოვლადრავდი.
არადრად მიღირს
ერთი ქალაქიდან!
დე გაბდე სველა
ემსაკს კერძი.
მხოლოდ ეს ერთი...

ჩამსკრივებულან
კუბუბი,
კაუტუნი,
ფრონტია გრედელ ხაზზე
ჩინოვნიკი მოძრაობა დინჯად,
სინჯავს პასპორტებს
და შეც ვუნევი
მენამულ ნივბაკს...

აქ -
ზოგი პასპორტი
არ უღირთ არადრად,
ლიბლით ბაგეზე
ავდეზიან ზოგს,
ასე მაყალითად -
დიდი მოკრძალებით -
ყდაზე ნამონოლილ
ინგლისურ ლომს!

მლიქვნელის გამოხედვით
და რევერანსებით
და რევერც სამონჯალოდ
განუდილი ხელუბია,
ილუბენ პასპორტება,

ვით ქირას ღატყები,
 ამერიკელებს!

პოლიწერს ჯეკერენ
 როგორც თაი აფიშას
 ან პოლიციური
 სიჩლუხვის გამოჩენით,
 თვალეზდაკარკლულებს
 შგონიათ პოლიონეთი
 ახალი
 გეოგრაფიული აღმოჩენა!

ნული ემოცია!
 თავსაც არ ინუხებს
 და არც ვი შეჩედავს ზედ,
 ისე ჩამოართმევს
 პასპორტს დანიელს
 ან კიდევ
 ვიღაცა შგედს!

და უცებ –
 თითქოსდა დამდღერული,
 სახემოდრეცილი ხსნაა გთბოვს,
 ეხება
 ბატონი ჩინოვნიკი
 ჩემს
 წითელკანიან
 პასპორტს!

იღებს
 ვით ყუმბარას,
 ვით ზღარბს, ვით ორშრივად
 ალსილ სამართებელს – ხანში
 როგორც ორშეტრიან
 გველგასლას, რომელმაც
 ოცივე ჯორკელიდან
 ანთხია შხამი.

მრავალმნიშვნელოვნად
 თვალს გიკრავს
 მენარგული,

თითქოსდა თქვენს ბარვს
 სულ მუქთად ნაგებობთ
 სახლაიკით,
 ჯანდარმი
 ევწით უყურებს მიძებარა,
 ბოლო მძებარი
 პირიქით.

ეს კასტა უანდარშთა
 როგორი ალტყინებით
 მაცვენდა ვეარზე და
 მომქამდა
 ფერდს,
 რადგანაც ხედავენ,
 ჩემს ხელში,
 პასპორტზე –
 ური და ნამგლიან
 საბჭოთა
 გერბს!

ბიუროკრატიზმა,
 ყელს მგელივით
 გამოუღადრავდი!
 არაფრად მიღირს
 ერთი ქალადლიც,
 დე გაიდევს ყველა
 ეშმაკის კერძი,
 მილოოდ ეს ერთი...

ვიღებს!
 ნონადი ტვირთის
 დუბლიკატს
 ვიბიდან შარვლის –
 ფართიფგამოლიის,
 შეხედეთ!
 გზურდეთ!
 მე ვარ მოქალაქე!
 მე ვარ მოქალაქე –
 საბჭოთა
 კავშირის!

რუსულიდან თარგმნა ნინო ქოქოსაძემ

ენ სექსტონი

რავუნცელი

მარად აბალგაზრდა დარჩება
ქალი
თუ უყვარს ქალი.
მენტორი და სტუდენტი
ერთმანეთს კვებავენ
ბევრ გოგონას
სყოლია მოხუცი მამიდა
რომელიც ზიფებს არ აკარებდა ახლო
და სახლში კეტავდა,
ერთად თამაშობდნენ ბანქოს
ან ტახტზე კოტრიალობდნენ და
ერთმანეთს ეხებოდნენ და უშებოდნენ.
ნორჩი მკერდი – დამჯენარ მკერდზე...

კაბა მხრებზე ჩამოიდევრე,
მოშიახლოვდი, შენს ისლს შეეხე,
რადგან ნეიმის იმედად დაერჩი,
რადგან სამი იოსილანტელი ქრისტე შიგატოვე,
რადგან ენ-არპორის იილქუშიდან გამოყედი.

და ეკლესიის ხვიარები კუნძებად იქცა.
ზღვა მონასტრის კედლებს დაძლის,
რადგან აბალგაზრდა პოლიტიკოსები კედლებიან.
კედლებიან, მამ, ნომექზეგი, ძვირფასო, ქორფავ,
ჩამეკარი.

დანაცრდება ერთ დღეს ყვითელი ვარდი და დაეცემა ნიუ-იორკი ჩვენზე ადრე, მაშ, მომეხვიე, ქორფაე, ძვირფასო, მოძებვიე.

თეთრი მკლავები კისერზე შემომაცდებ შენს გულს ყვავილით ავიტაცებ არ დაეუშვებ რომ აყვავდეს და დაიფურცლოს. მინდა დაგირღვიო აბლაბუდასავე თხელი კანი მოვუსმინო და სიმავე ამოვტუმრო. ოსტატობის კვალი გაგდევს ნორჩ ბაგეზე დაბურთული ტუჩი ჩემთვის გაიმეტე სანაცვლოდ კი ანგელოზის ცეცხლსაც მოგცემ. ჩვენ ვართ ფითილა ღრუბლები და მინის ბოთლში ვირეკლებით ჩვენ ვართ ლალი ჩატიები და ერთ სარკეში ვბანაობთ. ალაღმართლად ეთანამობდით და გვაფრთხობდა ამოთბრილი ორმოები ჩვენ ვართ ძლიერები. ჩვენ ვართ სათნოები. ჩვენს დანახვას ნუ ეცდებით – ერთად ვეგვართ სიმწვანეში ვით გუბის სარეველები. მომეხვიე, ძვირფასო, ქორფაე, ჩამეკარი.

ხელის შეხებით ამონმებს ფაქიზ საათს თითოეული და ბარბითის ჰანგებზე ცეკვავენ ორიენი.

ჭაობის ხავსივით აზიზობენ და მთელი დღე ენისმოჩლეკით თამაშობენ.

მარად ახალგაზრდა დარჩება ქალი, თუ უყვარს ქალი.

უხსოვარ დროს ბოროტმა ჯადოქარმა გააშენა ბალი ევას ბალზე ბევრად ნარმტაცი და მოჰყავდა პატარა ლიფსიტასავით სტაფილო, გომბეშოსავით გაბერილი პამიდორი გულივით ღრმად ფესვგადგმული ხახვი, დელფინივით მომღერალი ყაბაყი მაგრამ აესულის მთელი ჯადოსნობა თავმოყრილი იყო მაჩიტაში – ბოლქვში, რომელიც კაცს ეგრონება სამყურა ან სალათის ფესვები და არის პენიცილინზე უფრო ძლიერმოქმედი. ასე იზრდება – ფითოლს ამოსდის ახალი ფითოლი კანს ემატება ახალი კანი, ისეთი თავენება და დაუდგრომელი, როგორც აისედორა დუნკანი.

ბაღის გზიკარს არასოდეს ხსნიდა ჯადოქარი,
მაგრამ იქვე მცხოვრები ფენმისინე ეალი
სოფელ დილას მაჩიტა იარბად შეპყურებდა
და უჩვენებოდა, რომ
თუ არ შექამდა, მოკვდებოდა.
ქმარს შეეშინდა, ქალი სურვილს არ გადაპკოლოდა
და ბაღში გადაიჭრა
ცხოველმყოფელი ბოლქვის მოსაპარად.

აპა! – დასტყვილა კუდიანმა,
რომელსაც სინამდვილეში დედოფლო გოტელი ერქვა.
ქურდო, მოემზადე სიკვდილოთან შესახედრად!
მაგრამ კაცმა კუდიანთან მოლაპარაკება მოახერხა.
(იმ დროს ემაროდა სიტყვიერი შეთანხმება.)
და თავიან ფერარშობილი შვილი შეათავაზა.
აჲ რომ, როგორც კი ზავში დაიბადა,
კუდიანმა გოგონა თავისთან წაიყვანა
და დაარქვა რაბუნცელი –
ცხოველმყოფელი ბოლქვის წეორე სახელი.

ლამაზი გოგო გამოდგა რაბუნცელი, და ამის გამო
დედილო გოტელისთვის ის შეიქნა განძი ფასდაუდებელი.
როცა გოგონა წამოიზარდა, კუდიანმა აიკვიტა:
ვერ ავიტან, ჩემ გარდა მას თუ ვინმე შეეება ან ნახავს.
და გოგონა ტყეში, ნაღალ კოშკში გამოკეტა. კოშკს არც კარი ჰქონდა,
არც კიბე. ჰქონდა მხოლოდ ერთი ფანჯარა.

როცა დედაბერა კოშკში შესვლა ეწადა,
რაბუნცელ, რაბუნცელ, თმა ჩამოუშვი! – ასძახებდა,
და რაბუნცელი თმას ცისარტყელასავით გადმოფენდა.
თმა ჰქონდა რაბუნცელს ბაბუნჯერას ყვეილივით ყვითელი
და იაღლის დასაბმელი ჯაჭვივით შტკიცე.
დედილო გოტელი თმას ხელზე
მეზღვეაურივით დაიხევედა
და კონკის ქვასავით ცივ ოთახში,
სადაც ისე ციოდა, როგორც მუზეუმში,
კიოდა: **ჩამეხუტე ქორფავ, ძვირფასო, მომხევი,**
და ის და რაბუნცელი
ენისმოჩლეკით თამაშს იწყებდნენ.

ნლების შემდეგ, ერთიგლ, როცა რაბუნცელი მღეროდა,
მემთხვევით იმ ტყეში მოხდა ერთი პრინცი
სიმღერამ გულში გაუარა და დაკოდა როგორც ელენტინი,
მაგრამ რადგან ქალთან სახსელელი გზა ვერ იპოვა,
ხეებს შორის გაინაბა ქამელუნივით
და ნახა ავსული თმას რწევა-რწევით როგორ აპკვა.

მეორე დღეს პრინცმა დაიძახა:
რაბუნცელ, რაბუნცელ, თმა ჩამოუშვი.
ასე შეეფდნენ ისინი ერთმანეთს და
პრინცმა გაუშხილა თავისი სიყვარული.

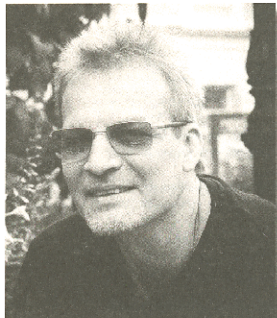
რაპუნცელს გაუკვირდა – ნეტავ, ეს რა მხეცია,
 ისე დაშვრეწია კუბითები მკლავებზე,
 თითქოს ტრუსიკა ედოს გველებით სავაე,
 ან ეს რა ხაგაი მოედო ტანზე?
 ან რა ეკალიანი მცვენარე უფარავს ხახეს?
 ან იალღოვით ბოხი ხმა რად ამოსდის??
 პრინცმა რაპუნცელს თვალი მოსჭრა კითხვებზე პასუხით,
 პრინცმა რაპუნცელს თვალი მოსჭრა წარწარა ჯოხით.
 ისინი ერთად მოყვითალო საფეხზე დაწვეს,
 და გაცურეს ლაღად, როგორც ცურავენ
 წყალმცენარეებში ქიფქონები
 და პაპივით ცად ალაგლინეს ლოცვები.

ყოველდღე მიშენდა კაცს აბრეშუმისა ძაფის გორგალი
 და რაპუნცელი ქსოვდა კიბეს კომკიდან გასაქცევად-
 მაგრამ დედილო გოტელი მიუფედა მესუმრულებას
 რაპუნცელს და თმა ყურებასდე შუეკვეცა
 და წოსანანიებლად ტყემი გააძევა.
 მეორე დღეს, როცა პრინცმა კომკა იავე ახახა,
 კუდიანა რაპუნცელისა თმა კაუჭზე მოიბა
 და კომკიდან გადმოვინა.
 პრინცმა რომ ვეღარ იხილა რაპუნცელი,
 ფანჯრადან გადმოეშვა ვით ხორცია ნაჭერი,
 ის კომკის ძირას, წირგვეტში ჩაგარდა,
 ეკლები ღურსმინებოვით ჩაჯაო თვალეშში და დაბრმავდა.
 მას მერე ტყე-ღრემი დიდნასს დაიბეტებოდა
 თიდიბოსივით უსინათლო პრინცი,
 ვიდრე მის ყურა არ მისწვდა სიმღერა,
 რომელმაც იაივ ისე დაკოდა,
 როგორც ერთ დროს ვაღუნტები.
 და როცა პრინცმა რაპუნცელს აკოცა, გოგონას ცრემლები
 თვალეებზე დაეცა და მყისვე დაუბრუნდა თვალისზინი.

როგორც თქვენც ხედებით,
 ბედნიერად ცხოვრობდნენ
 პრინცი და რაპუნცელი
 და დამტკიცეს, რომ დიდ გოგოებს
 არ იტაცებთ თამაში სინსპოილეტით
 ისევე, როგორც პარასკეოვით სადილზე თევზი,
 ისევე, როგორც სამთვლიანი ევლოაიპედი.
 როგორც ამბობენ, სამყარო
 შედგება წყვილებისგან.

ეარდს უნდა შქონდეს ლერო.

რაც შეეხება დედილო გოტელს –
 მას გული ქინძისთავის ზომამდე შეეკუმმა
 და მომეხიე, ქორფავ,
ჩამეხუტე, აღარასოდეს უთქვამს
 ოღონდ, თუ ესინმრებოდა გრძელი ოქროსფერი თმა
 მთვარისა სხივი პირში უმერებოდა.

ანდრეი სენ-სენკოვი დაიბადა 1968 წელს. დაამთავრა იაროსლავის სამედიცინო ინსტიტუტი. მუშაობს ექიმად. გამოცემული აქვს 12 პოეტური და პროზაული კრებული. აღებული აქვს პრემია "Моё поколение есть", არის ნომინანტი „ტურგენევის ფესტივალისა“ მცირე პროზაში, არის ანდრეი ბელის პრემიის 2019 წლის ლაურეატი. მისი პოეტური კრებულის Anatomical Theater ინგლისური თარგმანი დასახელდა the Northern California Book Award 2015 შორტ ლისტში და ამავე წელს აიღო the PEN USA ჯილდო თარგმანის ნომინაციაში. მიღებული აქვს მონანილეობა მრავალ ლიტერატურულ ფესტივალში, ვიზუალური პოეზიისა და ექსპერიმენტული მუსიკის პერფორმანსებში. მისი ტექსტები თარგმნილია 21 ენაზე. ცხოვრობს მოსკოვში.

2017 წლის ნოემბერში ანდრეი სენ-სენკოვი იყო „ანალი საუნჯის“ ნომრის ავტორი.

ნაკიანი ნივთი

თუკი დიდხანს უფურბე თებერვალს მაშინ თებერვალეც ყურბას დაგინყება

პირველ რიცხვებში შილოლ დავაკვირდება ათ რიცხვებში თვალს არ მოგწყვეტს ოც რიცხვებში გაგაცამტვერება

ოცდამეცხრე კი მარტია თუთრ თოყს დავგრანბა და პულსირებადი საყელოს კულფზე ჩანოკიდებს შენა გულსიცმასა

YESTERDAY მაკპარტნიო დანარ

იოკო მის გამოფენაზე გაიცნო ჯონმა

იე იყო ერთი ნამუშევარი რომელსაც მხოლოდ იმ შენობევაში დანახავდი თუკი გასამულე კიბეზე აძერებოდი და გამადიდებელი მუშის მიღმა აღმოაჩენდი მანანინა სიტყვეს yes

მომაკვდავისთვის, სისხლისაგან რომ იცლებოდა, მხოლოდ ერთი შეკითხვის დასმა მოასწრო ექიმმა – Are you John Lennon? yes უპასუხა მან

იმავე ღამეს ამ ორი yes-ის ხორციან ნაფრებს ღმერთი თავის ენაზე იდებს თითქოს მუსიკას ადებდეს სიტყვეებს

მიხაილ ლარიონოვის ლუჩაჩი ღორი, 1910 წ.

ღორს თავის აწყეა არ შეუძლია
რომ სიცოცხლეში ერთხელ მაინც ცა დაინახოს

ანატოლია ბედისწერაა

კეთილ გლეხს სურს რომ ღორს დაეხმაროს
დაიჭერს და ზურგზე დაადგდეს

ნაგრან ღორი
შიშისაგან მთელი ძალით დაბუჭებს თვალებს
და ამ ერთადერთ შანას დაკარგავს –
ის დაინახოს რისი დანაშაუც დიდხანს უნდოდა

როცა საძილე არტირიას გადაუჭრიან
ცა – არეკლილი სამართებელზე –
ტექსტან ანდოს აისახება

თითოეულ ჩვენგანში არსებულ გავშვს თავისი მხტრო აქვს

გოგონა ნაჭრის თათებს აწყვეტს
დათვის ბელს
მგლის ლეკვს
ვეფხვის ბოკვერა

ბავშვური ასისატიკის ვარდისფერ ვაგონში
ქრება შუქი
და ძლივსღა ისმის
„ფრთხილად ხახები იხსნება“

წვიმა ძალაქს ფხვს არ აპარავს

გასული საუკუნის დასაწყისში
ცათამბეჯენ რუსეთში ღრუბელმჭრელს ეძახდნენ

მამის მის ხასიათი გააჩნდა
ცას კი არ ებჯინებოდა სასონარკვეთილი მახვერპლივით –

ღრუბლებს უღმობლად აჭრიდა მადებს
და წვიმის შავ ნაწნამება

მერე რალაც შეიცვალა
როგორც მუშის საუღებში ფილმის
და კარზე ცუდად მიფედებული ცხრიანი
წიქსიანად გადაიქცა
თავად მუნობაც შევდომით შევიდა თავა თავში როგორც ოთახში
და სველი მოსკოვი გაატკაცუნა

ასე ახლოს და ასე შორს

უძეორობის აღფრთხილებაც

ეს ქალი ალაგებს ჩვენს კლინიკას
მერე მირბის და ალაგებს
თეატრს ტავანკაზე
მერე ისევ მირბის სადღაც
მერე ისევ
უძეოების და დღესასწაულების გარეშე
იალიან იღლებს

ეს სამსახურები მისთვის იაფა
როგორც ქალიშვილები ფრთა ვებელისათვის

არ იცის პირველი რომელი მოკლას ლოგინის პუნკერმა
სადაც წვანან ქრონიკულად გამოუძინებელი
არდაბადებული ბავშვები

დაბალი სიმაღლის მუსიკა

მამა იგებს რომ მის ექვსი თვის ბავშვს
სმენა აკლია

იალისხმევეს არ იშურებს ბიჭუნასათვის
მთელი ეს უსასრულო ვარჯიშები სმენის გამოკეთების

შედეგი თითქმის მუდამ ტოლია

ერთ საღამოს მამა ჩერდება
ამოიხრჩბს
ბავშვს ხელში იყვანს
და დირსაკრავზე ფონ კოლტრეინის
ძველ ფირფიტას დებს
ხმის აუნევა მაქსიმალურად
ალბომს პქვია Giant Steps

ბავშვი სულს ნაბავს
მას ცხოვრებაში პირველად ესმის
ფეხზელა როგორ დაბაკუნობენ ლილიანებზე

დილის ცხრა საათი

იაფე შეუძლობს კაცი
ისევ ამატიებს ქალს ყველაფერს
სურს დაუკოცნოს ფეხის თითები
ნელა ფრთხილად
ერთიმეორის მიყოლებით

ღრმად ჩაისუნთქე
თითქმის გადაბეჭეტს
გაშერდი უცებ ეუბნება საკუთარ თავს
აი ათინდე დავითელი და...

ქალს ერთი ნეკა თითი აკლია

ალბათ კარგია რომ მათ შვილი არასოდეს აყოლებათ

ღამის პირველ საათზე
აიენიდან
ვეყურებ უკანასკნელ ავტობუსს
ძალიან ნელა და ნაღვლიანად
რომ არტყამს შრეს და
შიდის იქ სადაც
წიუძლია ფეხზე მდგარმა
ტკბილად იძინოა

იწყება შვიმა
და ავტობუსისა რკინის ზურგზე
გამჭვირვალე ნაცრისფერ წვეთებთან ერთად
ბტუნვას იწყებენ
ორი გრძელი „ფინტოკიდან“ დამიზნებული ნაპერწკლები
ტროლეიბუსის
რომელსაც ღამაში მიკროავტობუსი
ჩამოამორეს

მირად მოსვლა

კაცს ხელში ჩაქუჩი უჭირავს
კბილებით კი – ლურჯანები
ურთ-ურთის შემოხვევით გადაყლაპავა

„შლიაპინი“ პატარა ქვეყანი გასტროსკოპი
ყველაფერს დაინახავს
გაოცდება
ყველაფერს ზუატად დაიმასოვრებს
როცა მუცლიდან ამოიღებენ
გაიხსენებს დაფინყებულ ლეგენდებს იმის შესახებ
რომ ოდესღაც სანჯარო ლურსმნებს ეკუთვნოდათ
და ერთხელ ადამიანებმა მათთვის თავიანთი ღმერთი გაიღეს მსხვერპლად

თავისიანებთან რომ დაბრუნდება
და უამბობს სინამდვილეში თუ რა აქვს შიგნით ადამიანს
არ დაუჯერებენ

წმინდა წყალს აპკურებენ
და ჩვენ დავიუბნებთ

ქალს პარდაფიდან ფისოს ტირილი ესნის
შიაქეს თევზის კონსერვი
ფიხი არ ჩანს
დიღობს კონსერვის ქილა ცარიელია
რამდენიმე კვირა ყველაფერი მუორდება
ახალი ეილა ცარიელი ეილა კიდევ ერთი ქილა უბილაკი ფისო
თითქმის თამაშია

ბოლოა ქალი ამჩნევს
რომ ტირილის ხმა იმ პირველი დღის შემდეგ აღარ გაუგონია

ვირთხებს ფისოს გემო დიდი ნაჩია რაც დააკონყდათ
თევზი კი
ცუდი ნამდვილად არაა

კარგისხელა ბასაღები

ტომამ მეუშალას

ერთ პოლონურ ფილმში ქალი
დიდხანს უქტება გასაღებს
რადგან
ცხოვრებაში
პირველად დადო თავის ადგილზე

ნარტოხელა ადამიანებისთვის
გასაღების მუორე ასხმა ზიბლიოთეკის უცნაური ფორმის წიგნია
სულ ხელზე რომ აქვთ დაკიდებული

ბოლოა
მისი ნაკითხვის დრო როცა მოდის –
კარია ყუაზე
ფინალური ტიტრები ჩნდება
და ქალაღდის კინოდარბაზში ქრება სინათლე

საზღვრის გადაკვეთა. საზღვარი ალცანიმერის დაზავაღების სიგრძისაა

თავიდან ავიწყდებათ ნაცვალსაბელები
მერე – არსებითი სახელები
მერე – ზმნები
მე შენ მიყვარხარ-დან
დარჩება მიყვარს

და მერე ისიც გაქრება
არა

ბოლოს აიტყვა უცებ დაიწყებს
უახლოესი ქუჩურუტანის ძებნას და
შეძვრება უგონობაში
როგორც მესახლვრე თეთრი სპეცტანაცმილი -
თოვლში რომელიც მას არ ეკუთვნის

ცველაფერი დამზადდება
როცა ჩემს გადინულ ფარისკაცში
უკანასკნელი თბილი ასო
გაიხრაშუნებს

თუმიცა მოასწრებს შენს გახსენებას

მიღების საათები დასრულდა

ალიონა ბემონს

ქალაქ ნოვი სადის მთავარ საათზე
წუთის ისარი ----- მოკლეა
ააათია ისარი კი - გრძელი

ასეთი ისარები = ადამიანისთვის ცნობილი ერთადერთი საშუალებაა
ტუჩებზე რომ დრო წაიციოთოს

შესაძებ, მერვე თავთან ასლოს

ნოე კიდობანში ათავსებს სტეგოზავრება ტირანოზავრება მღვწიოზავრება
ბრონტოზავრება არქეოპტერიქება ტრიცერატოპსებს
პატარები არიან ილიმებიან

ყველა დაეტყვა
ყველა ერთად მშვიდობით გაცურავს

დიდხანს იქნება საჭირო ცურვა

ქათქათა პტეროდაქტილი
კიდობნიდან გამოფრინდება
და პირით მზვანე რტოს მოიტანს დაბრუნებისას
ესე იგი პოლიფუდის ნამირი სადღაც აჯვია
ესე იგი ყველა რატომღაც გადარჩება

რტოს ჩაბლაუტებული ღმერთი
წრიბინებს როგორც სათამაშო ლეკვის კბილებში

რეცენზია

მატიო გალიაციო

დაიბადა ქალაქ პადოვაში (იტალია), 1970 წელს, სადაც მისი მშობლები საცხოვრებლად გენუადან გადავიდნენ. წერა მას ბავშვობიდან უყვარდა. კითხულობდა ყველაფერს, რასაც იუჯანის ბიბლიოთეკაში მოულობდა. მოთხრობების გამოქვეყნება ახალგაზრდა ასაკში, სტუდენტურ და ადგილობრივ ჟურნალებში დაიწყო. იმ პერიოდში შეხვდა მარკო დრეგოს, რომელიც გენუას უნივერსიტეტის ენათმეცნიერების ფაკულტეტზე სწავლობდა და თან ლიტერატურულ ჟურნალ „მატეზე ნარაციონის“ ხელმძღვანელობდა. მათ შორის შეგობრვა მათზე ჩამოყალიბდა და ნაყოფიერ თანამშრომლობასაც საფუძველი ჩაეყარა. მატიო გალიაციო მალე ამ ჟურნალის რედაქციის წევრი გახდა და ნაწარმოებების სისტემატურად გამოქვეყნების საშუალებაც მიეცა.

საკამოცქემლო სახლებთან ურთიერთობა რომ დიდგეგმვინა, მწერალმა, 1995 წელს, მიწაწილიდა მიოლი კონკურსში ახალ დაწინრლობის ლაბორატორია, რომელიც ემსახურებოდა რეკო ემილიაში ჯერ კიდევ უცნობი მწერლების აღმოჩენას: ახალბედა მწერლებს საკუთარი ნაშრომები ცნობილი მწერლებისა და კრიტიკოსების წინაშე წამაძლდა უნდა ეკითხათ. სწორედ ამ შემხვდა ის ადლი ნოესი, ჯულიო მოცი, ფადრიციო ვენტრანდის, პაოლო ნორისა და სხვებს, რომლებთანაც მერე თანამშრომლობა უფრო ნაყოფიერი გახდა.

საინტერესოა იმ პერიოდში შედგენილი კრებული „კანიბალი ახალგაზრდობა“, რომელმაც დიდი მონონება დაიწახურა, თუცა არც მსეული კრიტიკა არ ასევეინა. მასში შეტანილ საუკეთესო მოთხრობად მატიო გალიაციოს „რაც მე არ ვიცი“ დასახლდა. ნაწარმოებში საუბარია ეგოტიზმზე, რომელსაც მშობლები იგიოვას მომწიბში მყავს და რომელიც კოლერს სურვის სწერს. სწორედ ის მკრებელური თეოლოგიის ჩამოყალიბება გეგმავს, ბოლოს კი თავად კოლერი ქრისტედ გამოჰყავს.

მატიო გალიაციოს ეკუთვნის შემდეგი მნიშვნელოვანი რომანები: „ანეტუე ზის განაკუთრებული ფორმა, საყვდილად წოდებულა“ (1997), „კარკი“ (1999), „სამყარო დაღმართზე დგას“ (2002) და სხვ.

ვიქორვაიო ბოაქი

წოელი დღე ყოვეტი დღის ტელევიზორთან და გიგურეხე. ყველა საიფორმაციო გადაცემამ მენზე ილაპარაკა და სხამართლო პროცესი გააჩუკა. თავი ზრეინიით გეჭრება, ლამაზად იღინებოდა და ყველაფერა მუცისებური სიღნვით ისწნდი. შენზე ლაპარაკობდნენ... ბრალად გდებდნენ ბავიყნის გაუპატურებას, მკვლელობასა და შენი დების ცვადრეზობა აქცა, მაგრამ შენ დასამართლეს კოველგვარი სინანულის გარეშე და სიმძვიდის შეპარწუნებია აღიარებდა.

მიყვარბა! არც კი გიცნობ, მაგრამ რა მნიშვნელობა აქვს? შენი არსებობა და შენგან მომავალი ენერგია მანიც ყველადენს კრავს. ყველაფერზე ძლიერია იმაზე მეტრაც, თუ რა შეიძლება ერთმა ადამიანმა ნიურის სიტყვის მუცეობით გადააცეს. ყვერფერი მოკრევა შენს შინაგან ახალს. ჟურნალისტიკში ზრადგებობით მახში გაბნას გიპარქმენენ, მაგრამ არ გამოუვიდათ, იმიტომ, რომ დიდი ხარ და ძლიერი. ადვილ რამ შენს ბრწყინვალეობას არ უნდა აზრეოლებოდა. მე აუცილებლად უნდა შეხვხეყე, უნდა გაგიცნო, ისე ვერ გაგაძლე.

ყვედა და მათა კრედიფი დიდი ყურადღებით იდევნებენ თვალს ხარხორმაციო პროგრამებსა და პრეას. ათხლევს ამიგრეზიოტი ეძებენ. ცუდა უფრო აინტერესებთ და ყველგან არმაგვლინა მოხსლოვბას ხედავენ. კარგ ამბებს რომ ამხებენ, არ ათმინებთ, იმედი უკრებთ. მას შემდეგ, რაც ბორიუელი ომის სამიმრობა აღმოიფხვრა, იმინ უფრო განერეკულდნენ. კიდევ კარგე, არ ბოლო დროს, გახტელობა და ტელეჟურნალეში ცული ამბები გაამოიციემა, და მათმა ნერვიულობამაც იყო. რიცა რამე კარგ ამბავს გიგოვინებ, ცდილობენ, არ ენდობ, არ დაეჯერონ, მის სინამდვილიე ეჭვი შეტახაბო; მიუღ კაონე-სიკაიოი აისტმამში შეთმულულები და მუყერბებები წარმოიგენონ. თავს ირწმუნებენ, რომ მსგავარი იხორმაციო ყოველგვარ საფუძვილის გარეშე გაერცულდა.

ყოველთვის, როცა რაღაც ხდება, თუნდაც კატასტროფის-მაგარი, მე ჩემს მშობლებში სიღრმიუელ მუცინერების გეხედავ, რომელიც გარეყან, ზედაპირულად არ ჩანს, მაგრამ წლებია განხველობაში დღის სინაულეზე გამოდის და იმერება. გულში ყუდარ იტყვენ სიხარულს და მათი სურვილი ნეულებიოთ გარეთ იწყება ონება. მე ამ ნეებობს ვხედავ... კრილი ომია გამოხვადატაზე, მიმხლულე, ჭირზე, საატკე სინონალზე, გაგრეცკელებულ უკანონობაზე, მიწისიგრაზე, ხგრევაზე, ბირთუული რადიოქტორების ავიეტქებაზე, ნაუბობის გადაძმინი გემების ჩადირეაზე, დედამისი მოწამლავაზე და ყველა ასეთ ამბავზე, ვხედავ, მათი სულიერი მისწრალება ნეეა-ნეეთად როგორ გადაზღვდინება. აასიამოფთ ამბავს რომ იმინებენ, კი ყველადფერი კრება და სრულიად განსხვავებული ვითარება იქმნება, თითქოს არ ხვეყნაო, არ უნდაი კარგი ამბის მოსმება და ტელენამყვანის, ან თუნდაც, მიაი ტექსტის მუცეულია სურვილი უწმენებათ. ასე გაიგვს შენი ამბებიც, ბოიკ, და ექვეც არ შეპარბოთ რამეს.

მშობლების მიმართ ურჩობა (2 ტიმოთე 3:2) – კიდევ ერთი ნიშანი, დამატებული სხვა დანარჩენს, რომელიც, მათი აზრით, არმაგდლონის მოახლოებას მოახლოებს. დარწმუნებული ვარ, დედა და მანა სადმე, იატი ადგილას რომ აცხოვრობ, აადაც ტელევიზორი და გასული არ იქნება, რწმენას ნამდვილად და-კარგავენ უფრო ხერხეულები ვაბედებანი, რადგან ვერაფერს დაეცინებიან და ის მისწინებება და მითითებება ეკლარ დაი-ახივენ, საიყაროს დახასრულს გამოეფებით რომ სუდავენ ნივ.

ელისა მადონას ქანდაკება შექმნა უნდა იმ, იმისა, სისა-ლი რომ სვას. ბეგრია ახეთა, გეკოდინება. წინდა ადგილებში სარგებლობენ მისით და სახსაულომქმედ შეიხსა და კოელიამქმ-ბილ რელიგიებს ყიდენ, ზოგჯერ ბუტერბოდენსაც და სას-მელესაც (როგორც ახეთი...). ქანდაკება, რომლის შექმნაზეც ელია ფირობს, თუალებიდან ხელებიდან სისხლი არ უნდა ადოდას, მხოლოდ მტანსუთადაც უნდა ჰქონიდა. მისი წარმოად-გებით, უმარავო მორწმულე ადამიანი შეიკრებება ამ ეწმინდების ნიშაშ და აღტაცებით მიაჩრდება მისგან გადმომავალ წინდა სთურს. ამისამი, მოულოდნელად, ენდაკებას თავზე წყონის მიათვის განათებული წარწერა გაბნობდება, რომელზეც სბონ-სორის დაახებლება დაიწერება – „ლიუს“ (სიგეიურთა ააფენ-იათა განომშებთი ფორმის საელი). ხალხის ინტერესი უფრო მო-ინაბტებს და ერთიანად შეიარუტება ამ ანაბათსა. მოინაბტის ააუე გაიდული ნიდეების რაოდენობაც, მერე ელიას დაბაბტიმ-რებენ, კანდაკებას აიღებენ და იმ ადგილებში, ყველაფერთან ერთად, მოწმუნებუთა მსველეობაც შექნდება.

დედა და მანა აილა 95-ე ფსალმუნს მტყობის: „ომ, მოდიე, ვიდოდო და თაყვანი ვეცას დავიძოქოთ ჩვენი ნქმწენლის, იეპო-გას ნიშაშ“.

პო, იეპოვა. YHWH არაენ იცის, როგორ წარმოითქმება ეს საელი. „იეპოვა“ ერთ-ერთია ყველა სხვა წარმოითქმათა შორის. საქმე ისაა, რომ სიტყვის შიდა ხმოვნები უცნობია. ზოგი Yalweh-აც კი წარმოითქვამს, მაგრამ ყველაფერი ვარაუდება. სანამდეილე არაენ იცის და არც არაის ეცოდინება. დავუშვათ, სიტყვამი მხოლოდ ორი აბოგადა და თუ გრამატიკაში არსებულ სეთ ხმოვან ნიშაცვლოთ-ბი წავსვამთ, ღმერთის ოცდახუთი სახელა მივიღებთ.

იი, ექმნიც:

YAHWAH	YEHWAH	YIHWAH	YOHWAH	YUHWAI
YAHWEH	YEHWEH	YIHWEH	YOHWEH	YUHWEEH
YAHWHI	YEHWHI	YIHWIH	YOHWHI	YUHWIH
YAHWOH	YEHWOH	YIHWOH	YOHWOH	YUHWOH
YAHWLH	YEHWLH	YIHWLH	YOHWLH	YUHWLH

როგორც ზედაც, YEHOWAH არსაც შერიას. სიტყვამი სანი ხმოვანი რომ დავუშვათ, ღმერთის ის ოცდახუთი სახელს მი-ვიღებთ; მათ შორის YEHOWAH-საც; მაგრამ ეს იქნება მხოლოდ ერთი YIWH-ის ას ოცდახუთი შესაძლებლობიდან. ჩვენ მხოლოდ სამი ხმოვანი ავიღეთ ხუთიდან, მაგრამ სხვა ენების ფონეტიკაში კიდევ უფრო მეტი არსებობს ის და თანაც უმარავი, ტყმისმიერი წარმოითქმით; იე, როგორც, შეიდი ნოტი და ხუთი ფერი კი არა, უმარავია; საბოლოოდ, თუ დავუკვირდებით, ღმერთის სახელის უსასრულო რიცხვს მივიღებთ.

ესე იგი, ოცდახუთია, აა ოცდახუთი და ექვსას ოცდახუთი

კი არა, ღმთის სახელის უსასრულო რაოდენობა გამოვლენას. ამიტომაც არაენა შეუძლია ამქვე-ნად მისი სწორად წარმოთქმა.

დედა და მანა ტრანსპოსი, ფიქრისა და მო-ვლი სახელი ეკითოთ, მაგრამ მე უფრო დამა-რწმუნებები არაენი იცის და იმტომ; არც არას-დროს ეცოდინება ვინმეა.

მე და ელიას აბალი რელიგიის ჩამოყალიბე-ბი ვინადა. ამ საეთის ჯერ კიდევ ვანაგლობთ. იეპოვა ჩვენ არ გეგნას იხე, როგორც ჩვეთა მშ-ობლებს, მაგრამ ვერაფერობით თავს ვაჩვენებთ-მათ, რადგან ასე ვარსებობს: უხუცესობა ჩამბერა-ლი გვევლიებით ვართ. ელისა მამს ამ ადგილის სუდაშედეგლად მუშაობს, სადაც ჩვენ ბიბლიის შესასაწყლად წრმმნეთის გებდობთ.

იეპოვა მოწმეების მიერ ბიბლიის ეთახ-ვის იოლი შეთადი ჩვენ არ გავცხოფილბა – თითქმის ებრალი წერილი ხედა და დავიკურებას არ სავბრებდეს. მათი განმარტებით, ეს არის ერთგარი მრტყელი დოკტრინა, რომელიც მო-ლოდ სიტყვებს ეკერის და პირდაპირ განსაზ-ღურებას იძლევა. ჩვენი აზრით კი ის ასე უფრო მითიური და მატერიალური ხედას, ბავშვურიც კი. თი, სწორედ რომ ბავშვური და საბავშვო სიგეების ილუსტრაციებით იოლი ასახსნელი, რაც მანამ არის საკმარისი, სანი პაატარა ხარ. თუ ბავშვად დარჩენა გადამკვიტე, გამოგადგენა, მაგრამ თუ ვინადა დიდი იყო, უნდა მოზრდე, მოჩვედ, სხვა-ნაირად ახსნა, გადაიტახო, განაინდე, გამოიგონო, შექმნა და განაბალი ყოინებით უნდა იმთხზაფრო, მენდეო სხვა ადგილებს, გადახედო სხვა არსებს და ასე, ნაწილ-ნაწილ საშეო რაღაც ისეთი, რაც მოყვავას და მთელი ცხოვრება გააგვეცია.

ჩვენ მშობლებს შეგონათ, რომ მე და ელია დავითწმინდებით. მართალია, ელია ჩემი საუკეთესო ნიგობარია, მასთან თავს ვარვად ვგრანობ და მია ადგილას სხვას ვერც ვერასო-ღეს წარმოვიდებთ, მაგრამ როცა აბინაში ემას-ტრინირებ და თუალებს ეხუტებ, მანაზე კი არა, შენზე ვფიქრობ, ხოსყ!

იეპოვას მოწმეებს არ სჯერათ, რომ იესო ვეკრუე აცევა. მათ ვეპრეცა გამოკრილი იმისი შეგონათ. სანამთ, რომ იესო ვეკრუე კი არა, ერთ უბრალო ბოხე ნოკედა, რომელიც ის უფრო აღმართული ხელებით იყო მჭეფიებული. არ ეციო, რაბტი სჯერათ ასე, ჩემი მშობლებისთვის არც არასდროს მიკითხავს. ალბათ მარტყეტიგარს ურთ-ერთი ვახსთავებულთ ფორმაა და იმტომ, როგორც მისი ახელი – იელივა, სხვაგან არსად რომ არ წარმოითქმება. მარტყეტიგარს ნამდვილად სიმართლე ვითარს, ყველა ცდბა. იესო არც ვეკრუე ვაუკრავთ და არც ბოძებ. ის აი, ამ მეთოდით მოკლეს: ვამტრის ტყავის სველი ქაბ-

რები მთელ ტანზე შემოხავევის და მავრად მოუპირეს. მერე მისი სხეული შუას გულზე დადეს. ქაშრები რომ გაიწარა და შეუქნროდა, ისე ძლიერ მოიჭრა, რომ პირიდან ნეკნები გადმოაუვიდა. მას მთელი შინაგანი ორგანიზმი გადაიშკვია, ნაწლავებშიც და ფლტებშიც გადმოაუვიდა. ასე მოკლდა იესო ქრისტე. მე უციო, იქ ვიყავი. კვადე ვიყავი მაშინ დაბადებულად და ითაბამი მერქვი, მღებაკად ვმუშაობდი. მე და ჩემი ცოლი სევრას ბავშვებთან ერთად მივდივართ იქ, საში საათიდან ვერა საათამდე მისვც ვიდექით და ყველაფერს ვუყურებდით. ყოველთვის, როცა ვინმეს ანამდედებენ, ბავშვები მივყავართ, მათაც რომ ესწავლათ ლევის შიში. ჩემი პირველი შვილი რობოში შეადგებელი გახდა და იერუსალიმის დაპყრობამდე გარდაიცვალა, 70 წლის ასაკამდე. ის მართლა გააკურეს ვეფარზე, მაგრამ იესო ისე მოკვდა, როგორც ვითარია. მე მას სახეში ვუყურებდი, რომ კვებოდა, და სიკვდილის მერეც, ზუთ საათზე მგებნის მარცხ ვიყავი იქ. მგნი სახე პოინდა მას, ხოსელ მენ იყავი. გუმინდელით მისსოვს ყველაფერი. მართლაც ძლიერი შთაბეჭდილება უნდა მოუხდინა ჩემზე, ათასობით წლის შემდეგ ასე კარგად რომ მისომგებოდა ყველაფერი. ახლაც ისე გახვიცი ნანახს, რომ აქ, ახანოში, შენ წარმოგადგენ ტყავის ქაშირით შეხვეულს და სადამოზონისტური გნებებით შეპყრობილი თითებს სწრაფად გამოძრავებ ჩემს სხეულში...

პირველი ბრალდება — ინცესტი. ელია იესოს უნიციონობა შევადამკარგველს" უწოდებს, რადგან მშობიარობის დროს ნამდვილად შეიზიდავდა ჩახია მან დედამისის ზიმენე. ამის გაცეობა არცერთ მამაკაცს არ შეუძლია დღემდე და ეს მოახერხა პატარა, ახალდაბადებულმა ბავშვმა. ესე იგი, იესოა და დედამისა ულის ინცესტს შუიონა ადგილი. ამის ამბობს ელია და ჩემე თუ არ გინდა, შეგვიძლია, მისი აზრი არც გავიზიაროთ. 649 წელს, ლატერანული შეთანხმებით მარიაშის მარადიული უნიციონობა დამტკიცდა — „Abtje პარტუმ, ინ პარტუ, პოსტ პარტუმ“. მშობიარობის შემდეგ ქალისვიდა დარჩენა შეუძლებელია, რადგან ბავშვმა ვამოსესლისს მიხედვით უნდა გაარღვიოს, ამიტომაც იყიქრეს, რომ იესო იმ ადგილს არც იქ შეიზიდა, ისე გამოიარა.

ყოველ შემთხვევაში, მე, ხოსე, არ ინერვიულო. ინცესტთან დაკავშირებით ყველაფერი კარგად გაქვს და ლევის კანონებში ფდება. მე და ელიაში ბიზნია კარგად წავიკითხეთ და მასში ინცესტის სინაბალმდე ვერაფერი ისეთი ვერ აღმოვაჩინეთ.

და კიდევ, სულ გვანახოვდნენ, რომ ყველა და-ძმა ვართ, ადამიანს და ევას შთამომავლები.

ღმერთმა ედემში ორ-ორი კი არა, ადამიანისა და ანგელოზის ცხოველის თითო-თითო წყვილი შეიყვანა. ესე იგი, ინცესტი გარდაუვალი უნდა ყოფილიყო, რისი შედეგაც ჩვენ ვაჩივდებით თუ არა და, კი ვიქნებოთ უკვე კარგა ხნის გადასწავლილები განილის, სიყვარული და სექსი და-ძმას შორის შეიძლება. ასე რომ, ყველაფერი ნეტრგებია, მნიშვნელოვანი არაფერი დაგირღვევია. ბიბლიაში განსხვავებული არაფერი წერია იმასთან შედარებით, რაც შენ ვაკაუეთ.

ზოგი ჩემი ნათესავის, ულიამ მიღერის მიმდევარი იყო. ულიამ მიღერის მე-19 საუკუნის პირველ ნახევარში ამერიკის შეერთებულ შტატებში ცხოვრობდა და პროფესიით იყრი მერი იყო. ის დღითივე და სიცოცხლის დასასრულს სინანარჩებ-ტყველებდა, რაც, მისი აზრით, 1843 წელს უნდა მომდარბოყო რომ არაფერი მისდა, მიმდევნი თარიღი 1844 წლის 23 ოქტომბრისთვის გადაიტანა და ისე იაქტიურა, რომ ხალხი მართლა დაარწმუნა თავის ნათქვამი. ყველა ამ დღისთვის ცოხადებოდა. უფარი თქვეს ქორწინებაზე, მკურნალობაზე, მნიშვნელოვანი მოვლენების აღნიშვნაზე და თუ რამე ჰქონდათ, ყველაფერი ღარიბებს დაურჩევს. ბოლოს, არავის გახარებია, 23 ოქტომბერს მშის ამისოვლა რომ აღინახეს, პირქით ყველამ მიიწყნისა. უნდა ვახარებოდათ, ჩემი აზრით, იმიტომ რომ მთელი ცხოვრება ჰქონდათ წინ მიმალული ულიამ მიღერის მოსაძებნად და მისთვის ძეგლ-რზილის გახაუთიანებულად.

სინამდვილეში, ზოგანა მაინც დაიწყო ლოდინი. აიალი თარიღი 1854 წლისთვის იოქვა, მერე 1874 წლისთვის გადაიტანეს და ბოლოს, 1914 წელზე შეუქრდიებ.

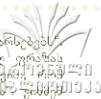
მათ შორის, ვინც 1914 წელს სამყაროს დასასრულს ელოდა, იყო ჩარლზ ტეიზ რასელიც — პიტესბურგის ერთი მსხვილი ბენწარმის შვილი. რასელი ხალხს ურჩევდა, მასთან ერთად დღითივე მოკვდეთ, რაც მილონობით ადამიანს სჯეროდა უკვე, მაგრამ ამ წელს დედამიანზე სიცოცხლე კი არ დასრულებულა, ომი დაიწყო. მილონობით ადამიანმა ნახა, რომ არაფერი მომხდარა, მაგრამ ბიზეს ვანავრქეს არმაჯედონის დღისთვის ლოდინი. რასელი 1916 წლის 31 ოქტომბერს ბუნებრივ სიკვდილით გარდაიცვალა.

შომეცხეთი თარიღი დადგენილ იქნა ჯოზეფ ფრანკლის რეტორფორმის მიერ. „მოსამართლე“ — ასე უწოდებდნენ მას, რომელმაც 1918 წელი არმაჯედონის მოვლენად დასახებდა, მაგრამ ამ წელს ომი დაიპოვდა მთლიად. მაშინ რეტორფორმის 1920 წელი სცადა, მაგრამ არც ახლა გაუმართლა. ბოლოს დარწმუნებით თქვა, სიცოცხლის დასასრული დედამიანზე 1925 წელს დადგებოდა და ხალხმაც ვანავრქით. ბერი დღემდე ელოდებდა და არავინ ფიქრობს, რომ 1925 წელი კარგა ხანია ჩამოტყვევებული გვაქვს.

ასეთი ადამიანები აქვს არიან, ამ სახელში: სასტუმრო თითხში სხედან ანლა და იცდიან. ისინი ჩემი მშობლები არიან — იტოვას მონებები.

ეკლესია, რომელიც მე და ელიას გვიანდა დაეგარათი, არ იქნება დაფუძნებული ლევის სიყვარულზე. დღეს ბერი ადამიანი ათესტია. მაგრამ სინამდვილეში, არ უარყოფენ ლევის არსებობას. უარყოფენ უბრალოდ, მისი სიყვარულის სურვილს, რადგან დღევინი არსებობს თუ არა, სიყვარული ჩემი მშრიდან სულაც არ არის აუცილებელი.

ჩვენ დაეკამყოფილებით ლევის არსებობაზე, მაგრამ იმის

ძირეს არ დაეწყებინა, კარგია ის თუ ცუდი. ჩვეუთვის მაინც შეუძლებელია აქედან, ქვეყნიდან ამის გარკვევა. ვფიქრობთ, რომ ადამიანები ვერ შეძლებენ ამას, იმიტომ კი არა, რომ უსაღურესი არის, არამედ იმიტომ, რომ აქედან ის შორხას. ჯერ იმა გაგებას ძიებას, ადამიანს კეთილია თუ პოროტა, და მისი უსუსტესი – ღმერთი. ეს იგივე იქნება, სამი თვის ემბრიონი რომ დაფორმდეს, დედა მზადაა თუ არა, მანქანის მართვის მოწიბობის ავტობიუსის.

ღმერთის თვისებების განაზოგებას ყველა რელიგიის წარმომადგენლისთვის იქნება არანასამომთუნი, თუმცა ყველა დაინწყეს იმის თემა, რომ ის კეთილია, მგვრამ მიხედვით, თუ კეთილია, განაზოგება ჯერ საჭირო.

სულ რაღაც ცოტა ხნის წინ დედასა და მამას კარდაკარ დაეყვებოდით, არნავედომის მოახლეობაში რომ დაგვერწმუნებოხა ხალხი. მათ გვაფიქროს, თეატრში მსახიობებს რომ უკაცუნებენ კარზე, სცენაზე გასვლის დრო მოვიდეთ, და მერე მსახიობებია დიდ ნაწილს რომ უკვირს, რა თეატრზე და როდღეა საერთოდ ლაბორატორია, არც კი თინტყუენდათ გაგება...

ბავშვი ვიღაცე და მომწონდა ასე სიარული, თუმცა ყველა ცუდად გვეპრობოდა. მე ანგელოზს წარმოვიდგენდი, ჩემს შემდეგ რომ მივიდოდა მათთან და ოფიციალურად მივიდვარ ჩამოქრანდა კარზე ხარს. შემეძლე ზარზე ვინც არ უბასუსებდა, თავისთან მიმკვავდა. გვიცილობდი, მათი ასე წარმოვიდგინა ამ ნუთებში და მისაროდა, რომ ჩემს მართლებს ვიყავით.

დღეს ელასთან ერთად დაედივარ კარდაკარ. ახალ აღიქმაზე ნაკლებად ვსაუბრობთ, არ ვაღრნავებთ ამ თემაზე. ისე, ზოგჯერ მარტოც მიწებს საბრულო. კარს ახალგაზრდები მიღებენ, რომლებთან ერთად სექსიათაც კი ვკავებები. საღათ სსორედ ეს სქიარდება, სექსი, და სხვა რამ ნაკლებად აინტერესებს.

კიდევ ერთი, რაც იგიოვას მომეძვს აინტერესებთ და მოდაშია, არის „1914 წლის თაობა“. წინმოცნელობა ეს შელო, რადგან მაშინ დაიწყო იესოს ძალის გაფრენლება მთელ ცაზე და დემონების დედამისსკენ გამოადგენა. ესე იგი, ამ წელს დემონების მთელი წეინა ნაშთად დედამისაზე. ათასი აქ, ჩვეინთან, ქვეყნის გადმოსახლება და ეს უძღვის წინ არნავედომის, მგვრამ რანდენი ხნით, ამია გაგება შეუძლებელია. ის კი ვოცით, რომ დღესაც არსებობს ამ თაობიდან ერთი ადამიანი, რომელიც არმავედომის დადგომამდე ცოცხალი იქნება. ამ დაქტზე მათემატიკ იაუბურა (24:34).

იესო თავის მოსწავლეებს სამყაროს დასაზრულზე ესაუბრება, მგვრამ მთელი მისი საუბრებიდან ვიგებთ, რომ ეს დიდი ხნის მერე უნდა მოხდეს, ნიხი დროიდან დიდი ხნის მერე, ჩვეინდა კი – ახლოს. მაგალითად, როცა იესოს სალოციცა ტუათარ აქვინეთ, თქვა: „აქა ქვაზე აღარ დარჩება, გველაფერი დაინტერესა“. იმის თემა მინდა, რომ ის არ ვულისხმობდა ორი ათასი წლით შემოფარგულ პერიოდს, თორემ ასე არ იტყვიდა, რადგან ტუატრი ორი ათასი წლის განმავლობაში შეიძლება სხვადასხვა მიზეზით დაინგრეს, და ეს მოხდება სამყაროს დასასრულამდე კი.

ასეა, მაგალითად, ვინმე ტოტა ყვაილი რომ მოსხეციტოს და თქვას, ამ ყვაილს ფურცილო ფურცილო ჩამოსადებოა. აბლო მოივალეში უნდა ველოდო ამ პროცესს, რა თქმა უნდა. ორი ათასი წლის შემდეგ იარსებებს თუ არა სამყარო, ყვაილს ფურცილებს მაინც აღარ იქნება შემორჩენილი. თუინდა რომელიმე მოათვე მივითებინა იესოს, წარმომიდგენა, მაინც ასე

იტკოდა: „სხვადა, იმ მთას? – აღარ იარსებებს... ამის შემდეგ, ის ერთ სამიხელ ღრანას წარმოითქვამა: „სინამდვილში, გატყუებულნი არ არიან ის თაობის ეს მოუღენია არ ასედაც...“ ვინმე ერთხელ მაინც რომ ნაიკეთესი იმია ნაიკეთესი, გაიჯვებს, რომ ის თავის მოწინავეება სამყაროს დასასრულში არწმუნებდა; ესე იგი, თაობა, რომელზეც ლაბარაკობდა, იყო სსორედ მათი, მოწინავეების. თუ არადა, მომავალ თაობას არ ასევედებო, ასე იტყვიდა. ლუკასაც მომეტეს ეს ნინადადება თავის სახარებაში (21:29), მგვრამ ვერე იერუალემში მსხეულზე მოკეთირობის, რაც ქრისტეს შემდეგ, 70 წელია მოხდა.

ყოველ შემთხვევაში, ასეა თუ ისე, იესოვას წინმეტყველი დარწმუნდნენ, რომ იმ თაობის ადამიანები, რომელზეც იესო ლაბარაკობდა, 1914 წელს ცხოვრობდნენ; და არმავედომის პროცესი მაქსიმუმ ოჯი წლით შემოფარგლებოდა. ახლა იმის გაგება საჭირო, თუ რამდენი ცოცხლობდა მაშინ და რამდენი – დღეს.

დროის დაჩქარების მიზნით, ელას დექრობდა, კარდაკარ ევლო და სიცოცხლესა გამოცხადებოდა 1914 წლამდე დაბადებულები, მგვრამ არნავედომის ჯერ კიდევ ბევრნი არიან მისი. ცოტა ხანში უფრო ოლო იქნება ამის გაკეთება, მოთმინება ოლოდ საჭირო.

აი, მაშინ კი დაგვეცნობები წენ, ხოსე! რელიგია, რომლის ჩამოყალიბებასაც ჩვენ ეგენმავთ, სინეტრიაზე იქნება დაფუძნებული. ყველაფრისა სიმეტრიაზე, უფრო მეტად დროის ანუ დროის რომ უერთიროსანიადღევი დავაზუ – გაფართოებასა და შეკუმშობაზე. საქმე შეიქნება ღმერთის ანოსურთქვა-ჩასწოტყვა.

მე და ელას გვეყურა, რომ ჩვენი რელიგიის მიხედვით სამყარო გაშიერცობა, გაფართოვება და მთლენს გარეკლებს წერტილამდე, მერე კი დაიწყებს უკან დაბრუნებას, შეკუმშობებას, სანკის მდგომარეობაში ჩადგომას. არნავედომის ჩვენთვის მხოლოდ ის მომხეტე იქნება, როცა სველაფერი აიკრებოდა, ავლავდა, შეკუმშოვდა, როცა სამყარო არსებობის ისტორია სანკის წერტილს დაუბრუნებდა.

დეტალურად რომ აესხანა... სამყარო ღმერთის დაფუძნებითაა და თავში, სანკის წერტილზე დგას. ის მხოლოდ ერთგანზომილებიანი ელემენტია, რომელიც მოულოდნელად ისეცხს ნაწილდება და დაყოფას – ორად, ოთხად, რვადა ა.შ. ამ ელემენტებშია განმეხს სამყარო, გარაკვლეობა, გალაკიტია. ვეულაფერი იერცობა, ერთობა მერე წარმოქმნება და თანდათან ერთოვდება. საბოლოოდ, როცა მაქსიმალურ დისტანციას აღწევს, პროცესი მერდება, შედგება, და ღმერთი ფილტვები წყვეტენ ამოსურთქვას. მერე

ინტედა ჩაუფრთხეა. მთელი ვალაქტეკია ნოინე-
ვა, ელემენტების შორის დისტანცია შემცირადე-
ბა. ისინი ორ-ორად, ტრიმინათა მუერკმინი და
მათი რიგებიც შემცირდება. ორი ელემენტებიან
ერთი განმედა და მერე ისიც მთელი ასეთეც
ელემენტად შევრთდება; ამბოროდ, რიგბ-
ვი თვესმეტზე დაეა. ნემდეგ რეაზე, ოთხზე,
ორზე, აანან არ დაუბრუნდება სანკის ნერტილა; და
ამეგვარად, აანაერო ვახდება ერთი ნერტილი.

მერე ისევე თავიდან დაინება. ასე დაეს-
რულებლად მიმდინარეობს ეს ცეკვი, რომე-
რეც თავის თავთან კრავს წრეს ყოველთვის.
ყოველი ციკლის დასაწყისი ისეთეცა, როგორც
მინა, როგორც პირველი. ვალაქტეკია არ იფრცო-
ბა განსხვავებულად, არამედ სულ ერთნარად,
პლანეტები, მათზე არსებული ცივობისათია არ
მოეკლენება განსხვავებულად, არამედ ზუსტად
ერთნარი ფორმით. ასე შეორდება ცალკეული
სივრცულე რამდენიმეჯერ, უსასრულად, და
ეს დანაკვირებულია ღვთის ყოველ ამოსუნთქ-
ვა-ჩახსუნთქვასზე.

დედამინაზე ადამიანის ცხოვრების ისტო-
რია ისევე განითავა და მთავრდება ამოკალდე-
სით. უკეთესად რომ ვთქვა, ეს ორი მოვლენა
პირველი ფაზის (ანოხინფეხის) ორ უკიდურეს
ნერტილს წარმოადგენს ანუ გავრცობიდან არ-
მაგეცონამდე. სანაინამდევრე ფაზის ალერა კი
აღარა ააქტირა, რადგან ის პირველია სიმეტრი-
ულია, მისი გადამრქმებული სახეა.

ვლიას უნდა დიდკარიანი ცეკვისი ამეხება,
რომელშიც არ იქნება სკანები და სეკები, და
იქნება მხოლოდ დდი სივრცე; ხალხა მანქანებით
რომ შექლეს ნიუ შექლეს და შირვაზე დასწრება -
საჯარი შეკრების ადგილი, აყ რომ ვთქვათ.

განმარტება, თითქოს ყოველცია ქმნილე-
ბას უსინამდევრეება და პრიოდენტებს წარმო-
შობს, არასწორია. ამას შეცნობრები ამბობენ.
და პრიოდენტი არ არსებობს, თუ ადამიანი და
იებიანიირი ჯიბის ცხოველი ისე შექლნა, რო-
გორც დედა გვაქვს, ან დროთა განმავლობაში
გენეტიკის გადაგვარებით ფორმა შეიცვალა. ეს
მხოლოდ დროის საკითხია. დრო კი შეზღუდული
გვაქვს. ყველაფერი თავკირებით რომ გადაეხე-
დეთ და მთელ დროს დეკვირ გადაევალოთ, მიგე-
ვლებით, რომ ეს განმარტება არაანორია.

ღმერთებს დროთა განმავლობაში ისინავლი,
რომ ჯერ უსულო და მარტივი საგნები უნდა შე-
ექმნა - ქვები, ვარსკვლავები, სიატები, ატ-
ნოსფერო, ბექტერიები; მერე თანდათან უფრო
რთულ რამეებზე გადავიდა - მცენარეები, ცხო-
ველები და ა.შ. ბოლოს კი ადამიანი შექმნა.

ღვთსმარულ ეგვიპტის წლის ააქნი ვერ შექლებ-
და ჯოკონდას დახატვას, და ამაში ცუდი არაფე-

რია. ოთხი წლის ბეთაშენიც ვერ მოახერხებდა შექმნა სწ-
ფონის შექმნა. ყველაფერი თანდათან ისინავლია, თანდათან
ეთიარდება, ყოჩაღობა, მიანდობა; ასე ისინავლია, მკითხველს
და გახდა უფრო ყოჩაღი და გამოცდილი მისი ხელქმნილებითა.

თუ გვირდა, მივილით ეს განმარტები, თუ არავა, სხვანი-
რადაც შეგვილით ვიფიქროთ, სხვა დასკვნა გამოვიტყობით. ნაგ-
ალითად, რომ ღმერთის ისეთი ადამიანის შექმნა კი არ უნდადა,
როგორც დღეს არის, არამედ ისეთია, ეულოცია რომ განსვდა
მუდმივად და დროს პრზობლება მათთვის არ ყოველიყო. ზოლია და
ზოლოს, დღესდღეობით ცხოველებიც არსებობენ, ადამიანებიც, და
რა განსხვავებაა ისეთი? მხოლოდ დროის საკითხია, მეტი არაფერი.
შექმნის პრ-უკისი შიოდენია უწყვეტლავ მიმდინარეობდა, და ეს
ნამს კი არა, მთელ დროს იკავებდა.

რა ნიშნები არმავალითა შემდეგ, არავინ იცის ვერ, ადრეა
ამაზე ლაპარაკი. უზარალოდ, ქალბი და კაცები გამარულებს ნა-
ვივრად შემცირდებათ. სექსით აღარ განმდინებს შვილები. ისინი
დანეველდებთან, დაეიონინდებათ და გარდებიენებთან ერთ სხ-
ვა ადამიანად. ეს ადამიანი დაწყებულდება ასევე მათ მსგავსად წარ-
მოქმნილიან და ვარდება კიდევ ერთი ადამიანი. ასე გვერტულ-
დება ბოლომდე, ასე მოხდება ცხოველებს შორისაც, საბოლოოდ
ჯალებისა და კაცების რიცხვი ისე შემცირდება, როგორც ფეხ-
პურტის გუნდები შესწარვევი თანამების დროა - შეიქმნესმეტ-
ელები, მერეელები, ნეოსხელები, ნახურადფინილები და ფინა-
ლები. ის ორი ადამიანი, ბოლოს რომ დარჩება, იქნება ერთი
ქალი და ერთი კაცი; რომლებსაც ერქმევიან ადამი და ევა. ამის
შემდეგ, ღმერთი ისე დამლის მათ, როგორც შექმნა. მერე ისევე
დაინება ადამიანთა - შექმნებითან, დაეიონინდებათ, შექმნენ
ელემში, თანაც მხოლოდ ორნი, რადგან ჩემი აზრით, იქ სულ-
წირვე იქნება და მთელი კაცობრიობა დატყვა ან თუნდაც მისი
ნაწილის, შეუძლებელი გახდება. მათთან ერთად, ყოველი ჯიბი
ათთი სველი ცხოველსაც შეუძლებს უფალი. მერე ისევე დაითამ-
მებს გველი ადამის და ევას ეშლის დამაზე და ა. შ.

აი, ასე!
საინტერესოა, როგორ დაბოვც შენი მოხლები, მთელ სამ-
ნუხარია, რომ ისინი 1914 წლის მერე იყვნენ დაბადებულები. სას-
ტუმრო თანახმი, სკანზე მათი ორივე და ათქულე, ყურებინათი,
როგორი სესი გუნდა შენს პატარა დასთან... ანამბაში კი,
ინფარქტით გარდაიცვალენ. სექსუალობები ყოველთა! გული კი
არ ნაუქვდიათ მხოლოდ, როგორც ლაფტში გამჩრდილებს ემართე-
ბათ კლასუტროფობით. არამედ პირდაპირ მოეკვდნენ. ისე, რომ
დავეკვირდეთ, მართლა სასწაულად დაბადებულხართ შენ და
შენი დები. შენი მოხლები უბინობები ყოვილან სიკვდილამდე, ასე
გამოდის. სექსი ანეკლა გავიგნას თუ ახდენდა მათზე... აი, ზუსტად
შენს ყოვლისმარ სხვანიანარ გაქმნილი, და არა ისე, როგორც
სემოთ ავანანი იესოთ დაბადებულს.

შეგიძლია ვთქვათ, რომ ეს მოხდა შემთხვევით და რომ
შენ სულაც არ გაქვდა ადამიანზე მათ სიკვდილში, არ ხარ მათი
მკვლელი, ნივრამ არ აქვს ამას მნიშვნელობა, რადგან მერე რაც
გაკეთე, ისაა საქმე!

კიდევ, ჩემი მზანი არაა შენი უდანაშაულობის დაბტკიცე-
ბა. არ აქვს მნიშვნელობა, რა არის კორე და რა - ცუდი. მე არ
მეინტერესებს ენები. მე არ შევარა კარგისა და ცუდის; არ შევარა
კეთილი და ბოროტი ადამიანების; არ მვერა, რომ ერთი მხარეზე

კარგები დგანან, მეორეზე – ცუდებს; და რომ ეს ყველაფერი დაფაზე დახატული სქემასავით იყოს.

ყველაფერი მედლეორიფითაა ორი სახე აქვს, და მათი გაყოფა არ შეიძლება. ერთი შეივადვით, შეიძლება ყველაფერი ნათლად ზანდეს, მაგრამ თუ ღრმად დაუკვირდებით, გავიგებთ, რომ ცვლდები. შეუსრულებელია იგი მხოლოდ კეთილი ან ბოროტი; შეუძლებელია იგი ანაბე კარგი ან სხვაზე ცუდი. შეიძლება ერთი ადამიანის ან ჯგუფის მიწაზე მოახდინო ასეთი შედარება, მაგრამ არა – მთელი კაცობრიობის მიწაზე. შეუძლებელია იგი ყველასათვის კარგი, ამიტომაც ღმერთი არც კარგი და არც ცუდი.

მე თუ დავცინიბნდები, ამას გავაკეთებ ერთ ადამიანთან. ღორწინება ლამაზი, სასიყვარულო ქმედებაა, და მე სიყვარულს იმ ადამიანის მიმართ გამოვხატავ მხოლოდ, რომელთან შეუძლებლასაც ვიპოვებ, მაგრამ ანაბე ღრის, უარს ვაბნბ სხვებთან ქორწინებებზე, ანუ ვანტლავებ სიყვარულის საწინააღმდეგობა ვანცდის ნიკებრიობის დარწმუნო ნაწილის მიმართ. მე თუ ვწმე მიყვარს, ბინნავა, რომ მთა გარდა სხვა არაფერ მიყვარს. ეს იგივეა, რომ მხოლდეს ყველა, ერთს გარდა. და იმ სრული უწინააღმდეგობა!

არაფროსი არ შეიძლება იგი მალაღი და იმადეორიულად, სიყვითი არ იყოს დაბნული ან იფინიო იგი, რომ სხვები ქვევით არ დატოვო, არ აგრინობინო მათ თავი დაბაღი საფეხურზე; არ შეგნდლა გავხდებ მდიდრები და ანაბე ღრის, დანაწმუნები არ იყოს ღარიბები ან ბოროტი, ვიყოს ღარიბი და სხვები – მდიდრები.

მე არ მიყვარს, რომ არსებობენ კეთილი და ბოროტი ადამიანები, რადგან არ არაბნბის სიყვით და ბოროტება ცალკედაც, რადგან ერთის უკან ყოველთვის მეორე იმალება. თუ ერთ ადამიანს მივინათებთ აინათლეს, დანაწმუნები ბნდეს მოხვდებოდა. შეუძლებელია ყველას შევყვარდეთ. მაქსიმალური, რასაც შევძლებოა მივალნით, არის, ვიყო ყველას მიმართ გულგროლი, თუმცა ეს მაინც აკა, გარდელაულია. საბოლოოდ, ვრწმუნდებით, რომ ღმერთი გულგროლია ზეწ მიმართ, და ახვე ურბა ვითო ჩვეზე მის მიმართ.

მაგრამ მხოლოდ ეს არაა. თუ ჩვენ სახლში სტუმრად მივინყვით ვინმე მკვლელს, მაგრამ არ ვიცით, რომ მკვლელია, ნან კი მხოლოდ ვცვებ და სახლი გავატქრდა; ვიტივით, ბოროტბოქმედი ყოფილია. მკვლელი თავის ქმედებებს ნაბრიბა; კარგად ჩაივლის, რადგან არ ჩაუდენია მისთვის მკვლელი სისახტეც, ანუ ის, რაც წარსულში გავუცხებია სხვებისთვის – არ მოუტევიდართ, არ უნებელი ჩვენი პატარები, არ გაუტევაბოქმეტი ჩვენი ცოლი. აბსურდია იმის თქმა, რომ ღმერთი კეთილია ან ბოროტი, რადგან არ გავაგანია სხვა შესადარებელი სიტყვა. ვინ იცის, როგორ მოექვა ის სხვა ადამიანებსა და ცხოველებს ჩვენივან გახსნავებულ საწყირობო, სხვა პლანეტებსა და ცილიზაციებში. ვინ იცის...

ასე რომ, ხოც, მე შენი დაცვა არ მაინტერესება, არც მინდა. შენი სურვილითაც რომ მივეცლა, ვერ გავატრიატებ მაინც, რადგანაც იმით, რაც გააკეთე, იმ შეუთადანვე, შენდა საწინააღმდეგობოდ, ყველა ყოველად გარდეტყვინი, ყველა ადამიანი კარგად ნარმოაზრნე, მთელი კაცობრიობა. ანუ ისინი, ვისაც მსგავსი არ არსადრის ჩაუდენია: ხოლო ვისაც მანამდე მოუკლავს და შენზე მეტი ცუდი გაუკეთებია, გახალე ნაკლებად ბოროტი, მაგრამ ანით ადამიანის ხერხემალი და საწყირობა ბარუტენტრო, რომელზეც ყველაფერია დაწმუნდობლი, ერთი მიღმიტრითაც არ გაუანტულა, არც შეწმინტულა, ხოც; ნამინ, რაღაა საშუალო?

უამრავი რამის თქმა შეიძლება, უამრავი აზრის ზამოყალ-

იბება, მაგრამ შენ, რაც მოვარია, ადამიანების დადებითად ნარმოიფითა შეამოსებუდე მათი ცოდვები და ცეროისისკან გაათავისუფლები. ხოლო სულენი. შეიძლება თქვას, რომ შენ ვრწმუნდები, რომ ხოლო ის, ვინც ჩვენი ზღვთაღმცხვის საწინააღმდეგობაში ცხოვრობდა, იყო ანტიურსული, რომელმაც მთელი თავისი პიკეთით, ყველა ბოროტი გავგზავდა. უამრავი მავლითის მოცხება შეიძლება ანაბე.

შენ და ეს ერთი ბარსა ერთი და იგივე ადამიანები. მე ვიცი, რადგან იქ ვიყავი, მოვარია ისა, რომ შენ ღრის ორეე მზაკვეთიბე წინასწორება გამაზოვლანცე და ემედობა – სიმტრეილობა; და თუ კეთილი ადამიანი იყავი ვერ და მერე – ბოროტი ან ბოროტი, მნიშვნელობა არ აქვს.

ეს ნიშანია. ნიშანი იმისა, რომ მოვლენებში უამრავი სიმტრიალდა, რომ უკვე ჩასუნთქვა დასრულდა და ამოსუნთქვა იწყება.

რა თქმა უნდა, საქმე უბოლად არაა. ზევირ დეტალი უნდა ეთივხოდეს ერთმანეთს, მაგრამ მე და ელისი დრო ვერ კიდევ ვაქვს ამისათვის, საბოლოოდ, ყველაფერი შექმნიბნით აფსურბი, ვიცი. მაგალითად, შენ რომ ქრისტი იყო, არმაგდომდე მოთავებული იქნებოდა და ადამიანებს მუწყვეტლად ექმნიდა გამარჯვება.

შევიძლია ვიფარავდები, რომ ეს ცვლილება ერთიბნდ არ მოხდებია, ერთ რაღაც მომინტში არ იქნება, არამედ დროთა განმავლობაში, საფეხურ-რევიბორად. თანდათან რაღაცები გარდაქმნება, შეიცვლება; მაგალითად, ვერ – ადამიანები, მერე – სხვა დანარჩენი. შევადლოა დარწმუნებები ვთქვათ, რომ მეწ პირველი იყავი ასეთი. აა, როგორც იყო იგი სრულიად კეთილი, შენ ხარ მისგან სპირისპირო – სრულიად ბოროტი ადამიანი.

რა ბოროტება ჩაიდენ ასეთი? მინდა ვთქვა, რომ მთელი ისტორიის ნაწილზე იქნება ვილაც, ვისაც შენზე მეტი ცუდი ექნება გავაუბლეთ და მოკლა, რა გააკეთა ცუდი? კა, გამარჯვალე ჰური და თვენი. კარგი ხანაბს იყო და მწალენით მოყვარო, შეუძლება აიქე ვთქვათ, მაგრამ ერთადერთი ხომ არ იქნებოდა? აქაც, მთელი ისტორია მანძილზე მოიგებება ისეთი ადამიანი, მასზე მეტი რომ ექნება გაკეთებული. ასე რომ, სიმტრია დაველია. შენ არ ირევილო, ყველაფერი გამოსწორდება. ხალხმა წარსულში უამრავი სოსულედე დაიჯერა ხანაზე, სიკეთებზე, ბოროტებაზე, მანაკაცზე, ქალზე, ცხოველზე, საკუთარ თავზეც კი.

ყველაფერი სხვა უწინაწინელია. მე შეიძლება, არც კი ვარსებობდე და ვერც ვერაფერ დაბნტოცებს, რომ ვარსებობ, ვერც საყვარო და ვერც ღმერთი. ყველაფერს რწმუბით ვაკეთებთ ჩვენს ნარმოვლენაში. იმის დაჯერება, რომ ერთი რამ არსებობდა და მეორე – არა, ჩვენი ფანტაზიის ნაყ-

ოფის მხოლოდ, კრეატიულობა ფანტაზიის შედეგია და ჩვენ იმის შექმნა გვირბა ყოველთვის, რასაც ვარმოუდებენ, მაგრამ ხალხის თუ ფანტაზიის უხარა არ აქვს, მაინც ბევრ რამესაც დაიჯერებს.

ვინ დაუჯერებს ბოლოს სამართლის საყვირს? მაღის დევისი? და რას დაუჯერებს ვაჭარს?

შეინი პატარა დევი რომ დაიხარჩევ... კენძი, მცავლითად, აკუთროს მძა რომ მივლა, ყველა შეიძლება; მაგრამ აბა, ვინ უნდა მოივლა, დღე-მამის გარდა სხვა არავინ იყო, და მშობლები რომ მოივლა, ამაზევე შეშფოთდებოდა ყველა. პოდი, მითხარით აბა, ვინ უნდა მოივლა, კმაყოფილი რომ დარჩენილიყავით?

შეინი დევისი ცხვირებს სახტკად იქ მოიქცეო... მაშინ დაბით სამო გადავალავ, სადაც მხოლოდ ერთი უბანი კანი იყო, ძეტი არაფერი, და შიგ გაათავი. მათი ხსენების რა ნაწილზეც მოგიხიზნებოდნა, იქ აქცევიდი თესლს, თითქოს ყველა საშო ყოფილიყო.

მართალია ისე, ჩვენი სხეულის ორგანოები, ცოტა არ იყოს, არაა ვარგად განაწილებული. მოუბრუნებლადია ვალბავებული და ეს განსაკუთრებით კარგად იგრძობა, მანქანაში თუ გაქვს სეკსი. არ გვიც, მაგრამ შეიძლება ნამაიკვის სასქესო ორგანო გენტიტორად სიღრმე ყოფილიყო, ქალის კი - ჟურში. ისე ენაბობ, მცავალითათვის. პო, ლოქვა, მაშის მიანქანები არც იყო გამოკონტრული.

ვლია იესოზე ამბობს, ფერმერი იყოთ, რომელმაც ადამიანის რასა გამოიღვანა და ისიც, მხოლოდ თავისთვის, როგორც თავად სურდა; ამბობს ასევე, რომ კაცობრიობის მიზანი მიუღლი ისტორიის მანძილზე იესოს გამარადებათა. იესო თავისი დამახასიათებელი და განსაკუთრებული თვისებებით ღმერთის რჩეული ადამიანი იყო. ღმერთმა ის მისა სალექლოთ ასაქით შეარჩია. მართალია, მერე მოაკვლევინა, მაგრამ თავისთან კი წაიყვანა ცაში, რომ შექცენა აღბათ.

ბოლოს, რომ აღარ აინტერესებდა დედამიწაზე არსებული ადამიანის სახეობა, სხვა მლანქებაზე გაფორნდა, იესოვ მოსახეობას რომ დაკვირვებობდა, და სადაც იესო ვერ კიდევ უნდა დაბდეულებოყო. ასე შექმნიდა ღმერთი სიცოცხლის სხვა პლანეტებზეც, და შესაფერის დროს თავისივე მოწვეულ ხელს აიღებდა. ეს ხლდი კი, ადამიანი ანაბით, იესო იქნებოდა. აღარაფერი გვაკავშირებს ღმერთთან უკვე.

ფუნქციონალი გეკითხება: ასე რამ გიბიძგათ, თქვენში ორი და, ასე პატარები, რომ გაუშავებურეთ და მერე მოკალით? რა იყო ამის მიზეზი?"

შენი პასუხობი: „ასაკლბა გოგონები ლანაზენი არაა, ლანაში კანი აქვთ. არ აქვთ ხედიშენი

თმა და განაკუთრებით, არ აქვთ ცილულოტი, ძე ვინ ვინაც ცილულოტს!"

უანრავი თეორია არსებობს კიდევ, მაგრამ ეს უკვე მოქცენებით მე და ვლია, რადგან ვერ ვუთანახნებთ ერთმანეთს. შედრე კიდევ გამოიურჩებთ, თი, მაგალითად, კაცობრიობის გაქმნა და ამოკალიდათ შეცდომით ცალიდა ერთმანეთსო, და რომ ადამი და ევა ვერ კიდევ უნდა დაბადებულყუნენ ამ დიანადენ, მაგრამ არა - ადამიანებად, ან თითქოს ჩვენ არ ვიყავით ადამიანებიო. მაგრამ ან თეორია მისდევით ადამის და ევას ჩვენთან არაფერი ხაერთი არ უნდა შეხიზნა.

ერთი იყო სალექ, რომ ამბობდა, თითქოს ცილულოტი კი არა, მისი საინტელექტუო რამ მოხდა, რომ ედემში მკალი ადამიანებისა და ცხოველების სყვულში არავითარ მკავდენ დღე-ნანდებებს და მათი ვიძიბეც შეერივნენ ერთმანეთს. ეს იმ-იანთი, რომ როგორც ადრე კითხარია, იქ თითო-თითო მკალი იყო ყოველი ვიძის ცხოველის, და ლეთის შიშის გამო ინცესტია დამუშებას ენახალბედებოდნენ. მაშინ გამოიღეს, ადამი ევას მკავრად დედად ნიშანსეა შეჯვარება ან შეიძლება სხვა რამე-საც. ასე მოქცეულა ევაც. არავის გაუთავალისნიებია სყვილას ნეებები, რამაც ვიძების აღრედა გამონიქია.

მერე? - არაფერი. ესეც გადავდეთ გვერდზე, სხვა მხრივ. შევთალია ვლით: ტრანსგრესიულები და ვლიარით, რომ ინცესტი ძალიან კარგი რამეა. სადმეხაროდ, ერთადერთი შვილი ვარ და არც ნამა და არც დედა არ აღმაგონებენ.

იმიტომბა, იემოტის მომბეჭა ერთი შვილი ჰყავდეთ მხოლოდ, ჩვეულებრივ, ოჯახები მრავალშვილიანები არიან, რადგან ამ შეიძლება კონტრაცეპტივის ხმარება, როგორც ირლანდაში. ვეფერობ, დედა ჩემზე მშობიარობის შემდეგ გახდა სტერილური.

მე და მენ დაქორწინდებით, ხოსე! შევეუღლებით, როგორც კი ჩამოხვალ აქ. შევერწყმებით და გარდავიქნებით ერთ სევა ადამიანად, თუნდაც მამად ან დედად, რომლებიც თავის დროზე სხვა ვინესთან შეერადებინან. მე და მენ, ხოსე, ვიქნებით პირ-ყვლენი, პირველი სველია, როცა ღმერთი ერთი ნაბით შეიკრავს ნიშნქვას ამოსურთქვის დანეტანად.

მაშის დაგადანაბნულეს, ახლა კი სინტორის ნესხის მიხედვით, უნდა გავამართლომ. გაგათავისუფლებენ, რადგან ახლა დამნაშავე ხარ.

იმ შემთხვევაში, რომ არ გავამართლომ, ვიცი, ორი ინტელუბი ჩამოვა, მოკიდებენ ხელს და ჩემთან წამოვიყვანენ. ორი თეთრი სივლობი იქნება: აღბათ ისინი, მაშის რომ იქნენ. მე დეინახე, იქ ვიყავი იმ დროს. დეინახე, ციდან რომ ჩამოვიდნენ, ქვა გადახარუნეს და შიგ შევიდნენ. მერე სამივე ერთად გამოხვედით. სამივე რჩეულები იყავით, მაგრამ პრინციპილით და შორს, ციაცენ მიინყვდიო. რაც უფრო შორს მიდიოდით, მით უფრო ილდოდით. მინახათ სანამ იყავით ახლოს, მე ევემიდან ვუფრებდი თქვენს ანტებს, რომლებიც თანდათან მშორდებოდნენ; და თქვენ მინავლ ჩრდილს ჰგავდით, ლამპირით რომ ანათებს უკან.

აჲ იყო.

იტალიურიდან თარგმნა მანა ტურბელიძემ

„ახალი საუნჯის“ გამოქვეყნება!

GE59BG0000000210646500

დანიშნულებაში მიუთითეთ: „ახალი საუნჯე“,
საკუთარი ტელეფონის ნომერი და მისამართი.

2020 წლის 6 ნოემბერი – 12 ლარი